ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പരിശീലനം

കൈപ്പുസ്തകം

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (കില)

മുളങ്കുന്നത്തുകാവ് പി.ഒ., തൃശൂർ -680581

ആഗസ്റ്റ് 2020

ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പരിശീലനം

(കൈപ്പുസ്തകം)

ചീഫ് എഡിറ്റർ

ഡോ.ജോയ് ഇളമൺ, ഡയറക്ടർ, കില

തയ്യാറാക്കിയത് :

ഡോ.അമൃത് രാജ്.ആർ.എം, കോഴ്സ് ഡയറക്ടർ, കില
ഡോ.കെ.പി.എൻ.അമൃത, ഫാക്കൽറ്റി, കില
വിനീത.എം, ഫാക്കൽറ്റി & കോഴ്സ് കോർഡിനേറ്റർ , കില
ടി.എം.ഷിഹാബ്, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ, കില
വി.മോയി, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ, കില
ശ്രീമതി.ശശികല.കെ.ജി, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ, കില

എഡിറ്റോറിയൽ സഹായം

റിസ്മിയ.ആർ.ഐ, ട്രെയിനിംഗ് അസോസിയേറ്റ്, കില

ഡി.ടി.പി

ശ്രീലത.എസ്, ഡി.ടി.പി ഓപ്പറേറ്റർ, കില

പ്രസിദ്ധീകരണം:

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (കില)
മുളങ്കുന്നത്തുകാവ്, തൃശ്ശൂർ- 680581
ഫോൺ- 2200244, 04872201062
ഇമെയില്: : info@kila.ac.in
വെബ് സൈറ്റ് : www.kila.ac.in

ആഗസ്റ്റ് 2020

അവതാരിക

സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും പ്രത്യേക പരിരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്ന ഭരണഘടനയാണ് നമ്മുടെ രാജ്യത്തുള്ളത്. ഇവർക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്ന ശക്തമായ നിയമങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്. 73, 74 ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള വനിതാസംവരണം പ്രാദേശിക ഭരണസമിതികളിൽ സ്ത്രീപങ്കാളിത്തവും ഉറപ്പ് വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഒമ്പതാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികാലത്ത് കേരളത്തിൽ തുടക്കം കുറിച്ച ജനകീയാസൂത്രണ പദ്ധതിയിൽ സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം വികസന അജണ്ടകളിൽ കൊണ്ടുവരാൻ ബോധപൂർവ്വമായ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുകയുണ്ടായി. ഇതിന്റെയെല്ലാം ഫലമായി സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും അവസ്ഥയിൽ കാര്യമായ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം ജാഗ്രതാസമിതി സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്തുക യുണ്ടായി. എന്നിരുന്നാലും സ്ത്രീകളുടെ പദവി ഇപ്പോഴും രണ്ടാംകിടയായി തുടരുകയാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാന കാരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തി പരിഹരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്.

ശക്തമായ നിയമങ്ങളും സംവിധാനങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടും സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും നേരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചു വരികയാണ്. സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും അവകാശസംരക്ഷണത്തിനായി പ്രാദേശികതലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയുന്ന സംവിധാനമാണ് ജാഗ്രതാസമിതി. സമിതി മുമ്പാകെ വരുന്ന പരാതികളിൽ തീർപ്പു കൽപ്പിക്കുക എന്നുള്ളത് മാത്രമല്ല സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സുരക്ഷിതമായും സ്വാതന്ത്ര്യമായും ജീവിക്കാനുള്ള സാമൂഹ്യ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നുള്ളതു കൂടിയാണ് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ കടമ. പ്രാദേശിക ഭരണസമിതികൾ പഞ്ചായത്ത്തല, വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികൾ എന്നിവ ശക്തമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിലേക്ക് അടിയന്തിരമായും നീങ്ങേണ്ടതുണ്ട്.

ജാഗ്രതാസമിതി ഉൾപ്പെടുന്ന വിവിധ സ്ത്രീ സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവയുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുമായി സംസ്ഥാന വനിതാശിശുവികസന വകുപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ വിപുലമായ പരിശീലന പരിപാടിക്ക് കില തുടക്കം കുറിക്കുകയാണ്. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾക്കാണ് പരിശീലനം നൽകുന്നത്.

ഈ പരിശീലന പരിപാടിയിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർക്കായി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ് ഈ കൈപ്പുസ്തകം. കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ, ജെൻഡർ അനുബന്ധ ആശയങ്ങൾ, നിയമങ്ങൾ, ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ ഘടന, പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയവയാണ് ഉള്ളടക്കം. പ്രാദേശിക സുരക്ഷാ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികളാവുന്ന ഓരോരുത്തർക്കും ഈ പുസ്തകം ഉപകാരപ്പെടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഡോ.ജോയ് ഇളമൺ

ഡയറക്ടർ, കില

ആമുഖം

സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനും തുല്യനീതി ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനും അവകാശ ലംഘനങ്ങൾക്കും നീതിനിഷേധങ്ങൾക്കും എതിരെ നടപടിയെടുക്കുന്നതിനുമായി ഒട്ടേറെ നിയമവ്യവസ്ഥകളും സംവിധാനങ്ങളും നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് നിലവിലുണ്ട്. എന്നിട്ടും സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കു മെതിരെയുള്ള അവകാശനിഷേധങ്ങളും അതിക്രമങ്ങളും കൂടിവരികയാണ്.

നമ്മുടെ ഭരണഘടനയിലും നിയമവ്യവസ്ഥയിലും സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും അവകാശം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. POCSO, ഗാർഹികപീഢന നിരോധന നിയമം തുടങ്ങിയ ശക്തമായ നിയമങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്. ദേശീയ, സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ, ബാലാവകാശ കമ്മീഷൻ, ചൈൽഡ് വെൽഫെയർ കമ്മിറ്റികൾ, ജുവനൈൽ ജസ്റ്റിസ് ബോർഡുകൾ, പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർമാർ തുടങ്ങിയ സംവിധാനങ്ങളുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

ശക്തമായ നിയമങ്ങളും സംവിധാനങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടും വലിയ ഒരു വിഭാഗം അവകാശ ലംഘനത്തിനും നീതിനിഷേധത്തിനും വിധേയരാകുന്നു എന്നത് ഒരു ജനാധിപത്യസമൂഹത്തിന് അപമാനകരമാണ്. നീതിനിഷേധവും അതിക്രമവും ഉണ്ടായതിന് ശേഷം കാരണക്കാർക്കെതിരെ നടപടിയെടുക്കുക എന്നതോടൊപ്പം അങ്ങനെ സംഭവിക്കാതിരിക്കാനുള്ള സാമൂഹ്യ അന്തരീക്ഷം ഉണ്ടാക്കുക കൂടിയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്.

സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള നിയമങ്ങളും സംവിധാനങ്ങളും അനുഭവവേദ്യമാകുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് ഫലപ്രദമായി ഇടപെടാൻ സാധിക്കും. ജാഗ്രതാസമിതികൾ കാര്യക്ഷമമായാൽ, സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള ശക്തമായ ഒരു സംവിധാനം വാർഡ്തലത്തിലും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും പ്രവർത്തിക്കുന്നു ണ്ടെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്താനായാൽ സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ ക്രമേണ ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്യും.

ജാഗ്രതാസമിതി ശക്തിപ്പെടണമെങ്കിൽ ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾക്ക് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഉദ്ദേശലക്ഷ്യങ്ങൾ കൃത്യമായി ബോധ്യപ്പെടുന്നതിന് പുറമെ ലിംഗപദവി സംബന്ധിച്ച സംവേദന ക്ഷമത കൃത്യമായി ഉണ്ടാവേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾക്ക് കില പരിശീലനം നൽകുകയാണ്. വനിത ശിശുവികസന വകുപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ഈ പരിശീലനത്തിൽ കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും അവസ്ഥ, ജെൻഡർ അനുബന്ധ ആശയങ്ങൾ, നിയമങ്ങൾ, സംവിധാനങ്ങൾ, ജാഗ്രതാസമിതി ഘടന, പ്രവർത്തനരീതി, ചുമതലകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രാദേശിക സ്ത്രീസുരക്ഷാസംവിധാനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് ഈ കൈപ്പുസ്തകം സഹായകരമാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ഡോ.കെ.പി.എൻ അമൃത

ഉള്ളടക്കം

1	അവതാരിക	1
2	ആമുഖം	3
3	അദ്ധ്യായങ്ങൾ	
	1. കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും അവസ്ഥയും പദവിയും	7
	2. സ്ത്രീകളുടെ താഴ്ന്ന പദവി-യഥാർത്ഥ കാരണങ്ങൾ	17
	3. സ്ത്രീശാക്തീകരണം	27
	4. സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും അവകാശസംരക്ഷണത്തിനായുള്ള നിയമവ്യവസ്ഥകളും സുരക്ഷയ്ക്കുള്ള സംവിധാനങ്ങളും	42
	5. ജാഗ്രതാസമിതി - ഘടന, അംഗങ്ങൾ, രൂപീകരണം	72
	6. ജാഗ്രതാ സമിതികൾ: ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, പ്രവർത്തനരീതി	94
	7. ജാഗ്രതാ സമിതി- പരാതി സ്വീകരിക്കൽ, തീർപ്പാക്കൽ	101
4	അനുബന്ധങ്ങൾ	113-121
	1- പരാതി സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫോറം 2 -കൈപ്പറ്റ് രശീതി 3 -ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ പരാതി രജിസ്റ്റർ 4- ജാഗ്രതാ സമിതി മുമ്പാകെ ഹാജരാകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു കൊണ്ടുള്ള കത്ത് 5- വാർഡ്തല/തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് /വാർഡ്സഭയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട് -ഘടന (മാതൃക) 6- ഓരോ ജാഗ്രതാ സമിതിയും തൊട്ടുമുകളിലുള്ള ജാഗ്രതാസമിതിക്കും വനിതാ കമ്മീഷനും നൽകേണ്ട പ്രതിമാസ റിപ്പോർട്ട് (മാതൃക)	

അദ്ധ്യായം 1

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥയും പദവിയും

സ്ത്രീപദവി

സ്ത്രീപദവി എന്നത് സങ്കീർണ്ണമായൊരു പരികല്പനയാണ്. ഒരു സമൂഹത്തിലെ സ്ത്രീകൾക്ക്, ഒരു സാമൂഹ്യ വിഭാഗമെന്ന നിലയിൽ സമൂഹത്തിലെ നിർണ്ണായകമായ മേഖലകളിലും സ്വകാര്യവും പൊതുവായ വിഭവങ്ങളിലും ഉള്ള നിയന്ത്രണാധികാരങ്ങളുമായി ഇത് ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീകൾക്ക് എത്രമാത്രം ഉടമസ്ഥാവകാശമുണ്ട്? സ്വതന്ത്രമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ടോ? സ്വന്തമായി തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാൻ സാധിക്കുമോ? എന്നിവയെല്ലാം കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടാണ് ഒരു സമൂഹത്തിലെ സ്ത്രീപദവി കണക്കാക്കുന്നത്. സ്ത്രീപദവി അളക്കുന്നതിനായി വിവിധതരം ശാക്തീകരണ സൂചകങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്താറുണ്ട്.

സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥ

ദൈനംദിന ജീവിതാവസ്ഥകളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി ഒരു പ്രദേശത്തെ സ്ത്രീകളുടെ ജീവിതത്തെ സൂചിപ്പിക്കുവാനാണ് 'സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥ' എന്നുപയോഗിക്കുന്നത്. പൊതുവിൽ പ്രായോഗീക ജീവിതാവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനാവശ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ, ദാരിദ്ര്യം, നിലനിൽക്കുന്ന സമൂഹ നിയന്ത്രണങ്ങൾ, സ്ത്രീകൾക്ക് ലഭ്യമായ സഞ്ചാര സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നിങ്ങനെയുള്ള സംഗതികളുടെ ദൈനംദിന നിലയെ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സ്ത്രീ പദവിയും ഈ വിഷയങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുന്നുണ്ട്. അവരുടെ സാമൂഹ്യ – രാഷ്ട്രീയ – സാമ്പത്തിക-സാംസ്കാരിക ഘടകങ്ങളും അവ രൂപപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ചരിത്രപരമായ കാരണങ്ങളും കൂടിച്ചേർന്ന ഒരു വിശകലനത്തിലൂടെയാണ് സ്ത്രീപദവി ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടേണ്ടത്. ഈ രണ്ട് സംഗതികളും പരസ്പര ബന്ധിതമാണ്.

സാമൂഹ്യ വികസനമേഖലയിൽ നേടിയ വമ്പിച്ച നേട്ടങ്ങളാണ് കേരളത്തെ അന്തർദ്ദേശീയ തലത്തിൽ തന്നെ ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രമാക്കുന്നത്. സ്ഥാനങ്ങളെ അപേക്ഷിമറ്റ സം ഇന്ത്യയിലെകേരളത്തിൽ മനുഷ്യവികസന സൂചികകൾ ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലാണ്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും ആരോഗ്യത്തിലും കേരളം കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ വികസിത രാജ്യങ്ങളുടെ നേട്ടങ്ങൾക്കൊപ്പമാണെന്ന് പല സാമൂഹ്യഗവേഷകരും വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ച്, മാതൃമരണനിരക്ക് കുറവിലും സെക്കണ്ടറി വിദ്യാഭ്യാസം നേടിയ സ്ത്രീകളുടെ എണ്ണത്തിലെ കൂടുതലിലും കേരളത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ പ്രശംസനീയമാണ്. എന്നിരിക്കിലും രണ്ടു പ്രധാന മേഖലകളിൽ സ്ത്രീകളുടെ പങ്കാളിത്ത നിരക്ക് വളരെ കുറവാണ്; അവയിൽ ഒന്ന് സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്ത നിരക്കും മറ്റൊന്ന് സ്ത്രീകളുടെ രാഷ്ട്രീയ പങ്കാളിത്ത നിരക്കുമാണ്. കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകൾ മറ്റു പല മേഖലകളിലും കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഈ താഴ്ന്നനില ഒരു വിരോധാഭാസമായി/വൈരുദ്ധ്യമായി തുടരുന്നു.

കേരളത്തിലെ മൊത്തം ജനസംഖ്യയുടെ 52% വരുന്ന സ്ത്രീകളുടെ ലിംഗാനുപാതം 1000 പുരുഷന്മാർക്ക് 1084 സ്ത്രീകൾ എന്നതാണ്. ലിംഗാനുപാതത്തിലെ ദേശീയനിലവാരം 1000 പുരുഷന്മാർക്ക് 940 സ്ത്രീകൾ മാത്രമാണെന്ന് ഓർക്കണം. അതുപോലെ പട്ടികജാതി, ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിലും കേരളത്തിൽ സ്ത്രീകളുടെ എണ്ണം പുരുഷന്മാരേക്കാൾ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നു. സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന അതിക്രമങ്ങളാണ് കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ ജീവിതത്തെ ഏറ്റവുമധികം ദോഷകരമായി ബാധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സംഗതി. വീടിനും പുറത്തും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലുമായി പലതരത്തിലുള്ള അതിക്രമങ്ങൾക്കു സ്ത്രീകൾ വിധേയരാകുന്നു. 2016-ലെ കണക്കുകൾ അനുസരിച്ച് ഏറ്റവുമധികം കേസുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നത് ഗാർഹികപീഡനങ്ങളുമായി

ബന്ധപ്പെട്ടാണ്. കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ സാമൂഹ്യ പുരോഗതിയിലുണ്ടായ നേട്ടങ്ങളുടെ തിളക്കം കെടുത്തികൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇത്തരം സ്ത്രീവിരുദ്ധമായ ചില സംഗതികളിലേക്കു വിരൽ ചൂണ്ടുന്ന മറ്റു ചില കണക്കുകൾ കൂടി പരിശോധിക്കാം.

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളെ സംബന്ധിച്ച് ലിംഗ സമത്വം എന്ന ലക്ഷ്യം നേടാൻ ഇനിയും ഏറെ കാര്യങ്ങളിൽ മുൻപോട്ടു പോകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു എന്നാണ് താഴെകൊടുത്തിരിക്കുന്ന സ്ഥിതി വിവര കണക്കുകളും വിവരങ്ങളും നൽകുന്ന സൂചന.

സ്ത്രീകളും തൊഴിലും

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകൾ ഏറ്റവും വലിയ വെല്ലുവിളി നേരിടുന്നത് തൊഴിൽ രംഗത്താണ്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും സാക്ഷരതയിലും കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകൾ നേടിയ പുരോഗതി അതേ രീതിയിൽ തൊഴിൽ രംഗത്ത് പ്രതിഫലിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ഈ മേഖലയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട രണ്ട് വെല്ലുവിളികൾ ഒന്ന് സ്ത്രീകളുടെ കുറഞ്ഞുവരുന്ന തൊഴിൽ പങ്കാളിത്ത നിരക്കും രണ്ട് സ്ത്രീകൾ ചെയ്യുന്ന തൊഴിലുകളുടെ (പ്രത്യേകിച്ച് അസംഘടിതമേഖലയിൽ) ശോചനീയമായ ഗുണനിലവാരവുമാണ്. സത്രീകൾക്ക് തൊഴിൽ രംഗത്തേക്ക് കടന്നുവരാൻ ഇപ്പോഴും ധാരാളം പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു. സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്ത നിരക്ക് ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ 22.1%വും (അഖിലേന്ത്യാ നിരക്ക്-24.8) നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ 19.1%വും (അഖിലേന്ത്യാ നിരക്ക്-14.7) മാത്രമാണ്. ഉയർന്ന തോതിലുള്ള തൊഴിലില്ലായ്മ നിരക്കും സ്ത്രീകൾക്കിടയിൽ കാണുന്നു. അഭ്യസ്തവിദ്യരായ തൊഴിൽരഹിതരായ സ്ത്രീകളുടെ നിരക്ക് ഏറ്റവും ഉയർന്നു നിൽക്കുന്നത് കേരളത്തിലാണ്. തൊഴിൽ മേഖലയിലെ സ്ത്രീപങ്കാളിത്തം പശോധിച്ചാൽ കേരളത്തിൽ തൊഴിൽ എടുക്കുന്ന സ്ത്രീകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും അസംഘടിതമേഖലയിലെ തൊഴിലുകളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരാണ്. സംഘടിതമേഖലയിൽ തന്നെ സ്ത്രീകൾ കൂടുതലും ചുരുക്കം ചില തൊഴിലുകളിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതായും (അദ്ധ്യാപികമാർ, നേഴ്സുമാർ, സർക്കാർ ജീവനക്കാർ, സേവനമേഖലയിലെ വിവിധ ജോലികൾ) കാണാവുന്നതാണ്.തൊഴിൽ സമയം സ്ത്രീകൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ജോലി, വീടിനടുത്തുള്ള ജോലികൾ എന്നിങ്ങനെ നിരവധി ഘടകങ്ങളുടെ സ്വാധീനം സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ ലഭ്യതയെ കാര്യമായി സ്വാധീനിക്കുന്നു. ഗാർഹിക ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുടെ ഭാരവും വീടിനുപുറത്തു ജോലിചെയ്യുന്നതിൽ നിന്നും സ്ത്രീയെ തടയുന്നു. പല മേഖലകളിലും കൂലിയിലെ അന്തരം കുറഞ്ഞ കൂലിക്ക് പണിയെടുക്കാൻ സ്ത്രീകളെ നിർബന്ധിതരാക്കുന്നു.

2011 ലെ സെൻസസ് പ്രകാരം സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ ദേശീയ ശരാശരി 25.63 ശതമാനമായിരിക്കുമ്പോൾ കേരളത്തിൽ സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്തം 18.2 ശതമാനമാണ്. സ്ത്രീ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്ത റാങ്കിങ്ങിൽ കേരളത്തിന്റെ സ്ഥാനം 25 ആണ്. പണിയെടുക്കുന്ന സ്ത്രീകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും സേവനമേഖലകളിലും സ്വകാര്യ, അസംഘടിത മേഖലകളിലുമാണ്. കാർഷിക-നിർമ്മാണ മേഖലകളിലും മറ്റ് അസംഘടിത മേഖലകളിലും പണിയെടുക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം തുല്യവേതനം ലഭിക്കുന്നില്ല (ഇക്കണോമിക് റിവ്യൂ-2016).

തൊഴിലില്ലായ്മ

ഇന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ, ഏറ്റവും അധികം തൊഴിലില്ലായ്മ നിൽക്കുന്ന സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. 68 -മത് നാഷണൽ സാമ്പിൾ സർവ്വേ പ്രകാരം 15 നും 59 നും ഇടയ്ക്ക് പ്രായമുള്ളവരുടെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്തം കേരളത്തിൽ 7.4 ശതമാനമാണ്. ദേശീയതലത്തിൽ ഇത് 2.5 ശതമാനം മാത്രമാണ്. തൊഴിലില്ലായ്മയുടെ ആൺ പെൺ വ്യത്യാസം നോക്കിയാൽ പുരുഷന്മാരെ

അപേക്ഷിച്ച് (11.9 ശതമാനം) സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിലില്ലായ്മ (27.4 ശതമാനം) വളരെ ഉയർന്ന് നിൽക്കുന്നു. (Economic Review 2015) എംപ്ലോയ്മെൻറ് എക്സ്ചേഞ്ച് വഴി തൊഴിൽ തേടുന്നവരുടെ എണ്ണത്തിലും സ്ത്രീകളാണ് കൂടുതലും 56%.

സ്വത്തുടമസ്ഥത

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ സ്വത്തവകാശം താരതമ്യേന കുറവാണ്. 23.8 ശതമാനം സ്ത്രീകൾക്കു മാത്രമാണ് സ്വന്തം പേരിൽ ഭൂമി (Operational Holding)യുള്ളത് (ഇക്കണോമിക് റിവ്യൂ). ഭൂമിയിൽ നിന്നുള്ള ആദായത്തിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് നിയന്ത്രണവും അധികാരവും കുറവാണ്.

രാഷ്ട്രീയാധികാരം

രാഷ്ട്രീയപാർട്ടികളിലും ട്രേഡ് യൂണിയനുകളിലും രാഷ്ട്രീയാധികാരസ്ഥാനങ്ങളിലും സ്ത്രീകളുടെ കുറഞ്ഞ പ്രാതിനിധ്യം നിലനിൽക്കുന്നു. കേരള നിയമസഭയിൽ സ്ത്രീ പ്രാതിനിധ്യം ഇതുവരെ പത്ത് ശതമാനത്തേക്കാൾ കൂടിയിട്ടില്ല. കേരളത്തിൽ നിന്ന് ലോകസഭയിലേക്കുള്ള ആകെ 20 സീറ്റുകളിൽ ഏറ്റവും കൂടിയത് 2 സ്ത്രീകൾ മാത്രമാണുണ്ടായിട്ടുള്ളത്. രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ബഹുജനസംഘടനകളുടെ ഉന്നതാധികാര സമിതികളിലും സ്ത്രീപ്രാതിനിധ്യം വളരെ താഴെയാണ്. 50 ശതമാനം സ്ത്രീസംവരണം നിർബന്ധമാക്കിയതു കൊണ്ടു മാത്രം പ്രാദേശിക ഭരണരംഗത്ത് 50 ശതമാനത്തിലധികം സ്ത്രീ പ്രാതിനിധ്യമുണ്ട്.

ലിംഗാനുപാതം

സ്ത്രീപുരുഷ ലിംഗാനുപാതത്തിൽ സ്ത്രീകൾ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്ന കേരളത്തിൽ 0 മുതൽ 6 വയസ്സ് വരെ പ്രായമുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കിടയിൽ പെൺകുട്ടികളുടെ എണ്ണം ഗണ്യമായി കുറഞ്ഞുവരുന്നു (1000:959). ലിംഗാനുപാതത്തിൽ വരുന്ന ഒരു വ്യത്യാസത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ പഠന വിധേയ മാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

എന്നാൽ 0-14 വരെ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്കിടയിൽ പെൺകുട്ടികൾ 48.91 ശതമാനമാണ്. ആയുർദൈർഘ്യത്തിൽ കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളാണ് രാജ്യത്ത് ഒന്നാമത്. കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ ശരാശരി ആയുർദൈർഘ്യം 76.3 വർഷമാണ്. എന്നാൽ ദേശീയ ശരാശരി 64.2 വർഷം മാത്രമാണ്. 60 വയസ്സിന് മുകളിൽ ഉള്ളവരിൽ 55.4 ശതമാനം സ്ത്രീകളാണ്. (Gender Statistics 2016-17).

വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെ ആൺ-പെൺ പങ്കാളിത്തം

സാക്ഷരത, സ്കൂളുകളിലും (49.5%) ആട്സ് ആന്റ് സയൻസ് കോളജുകളിലും (71.54%) എൻറോൾ ചെയ്യുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ എണ്ണം എന്നീ കണക്കുകളിൽ കേരളത്തിലെ പെൺകുട്ടികൾ ഉയർന്ന നിലവാരം പുലർത്തുന്നു. അതേസമയം പ്രൊഫഷണൽ കോഴ്സുകളായ ബിടെക് (36.86%), എൻജിനിയറിംങ് (39.87%), പോളിടെക്നിക് (32.76%) എന്നിവയിൽ പെൺകുട്ടികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം കുറവാണ്. (ഇക്കണോമിക് റിവ്യൂ-2018). കേരളത്തിലെ ബി.എഡ് കോളജുകളിൽ എൻറോൾ ചെയ്യുന്നത് ഭൂരിഭാഗവും പെൺകുട്ടികളാണ് എന്നതും ഇതോടു കൂട്ടിചേർത്തു വായിക്കണം.

സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകർക്കിടയിലെ ലിംഗാനുപാതം പരിശോധിച്ചാൽ ആകെ അദ്ധ്യാപകരിൽ 72.66 ശതമാനം സ്ത്രീകളാണ്. ഇതിൽ തന്നെ അൺ എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിൽ 82.78 ശതമാനം സ്ത്രീകളാണ്. എന്നാൽ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ അദ്ധ്യാപികമാരുടെ പങ്കാളിത്തം 69.19 ശതമാനമാണ്. ശമ്പളനിരക്ക് ഏറ്റവും കുറവായ അൺഎയ്ഡഡ് അദ്ധ്യാപകർക്കിടയിലാണ് സ്ത്രീകളുടെ എണ്ണം കൂടുതൽ.

രോഗാതുരത, ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ

മാതൃശിശു മരണനിരക്ക് ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കാൻ കേരളത്തിനു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും സ്ത്രീകൾക്കിടയിൽ രോഗാതുരതയും ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങളായ രക്തസമ്മർദ്ദം, പ്രമേഹം, അമിതവണ്ണം, ഹൃദയസംബന്ധമായ രോഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയും വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ആരോഗ്യ നിലവാരത്തിൽ ഇന്ത്യൻ ശരാശരിയേക്കാൾ മുന്നിലാണെങ്കിലും രോഗാതുരത, അനീമിയ, അണുബാധ, മാനസിക പ്രശ്നങ്ങൾ, ആത്മഹത്യ പ്രവണത, മുതലായവ കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകൾക്കിടയിൽ കൂടി വരുന്നു. 32.3% സ്ത്രീകളും അനീമിയ ഉള്ളവരാണ്. ഇന്ത്യയിലെ സ്ത്രീകളിൽ ആത്മഹത്യാ നിരക്ക് കൂടുതലുള്ള സംസ്ഥാനം കേരളമാണ്. കേരളത്തിലെ 98% പ്രസവങ്ങളും നടക്കുന്നത് ആശുപത്രികളിലാണ്. മാതൃമരണനിരക്കും ശിശുമരണനിരക്കും കുറയ്ക്കാൻ ഇത് സഹായകമാകുമ്പോൾത്തന്നെ സ്ത്രീ ശരീരം അമിതമായ വൈദ്യവൽക്കരണത്തിന് വിധേയമാകുവാനും ഇത് കാരണമാകുന്നു. പൊതു അവസ്ഥ ഇതാകുമ്പോൾ തന്നെ ആശുപത്രികളുടെ പ്രാപ്യതക്കുറവും അന്ധവിശ്വാസവും ദാരിദ്ര്യവും ഭൗതികസൗകര്യങ്ങളുടെ കുറവും മൂലം ആദിവാസി-പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിൽ മാതൃ-ശിശു മരണങ്ങൾ കൂടുകയും ചെയ്യുന്നു. ജനന നിയന്ത്രണ മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, ഗർഭഛിദ്ര മാർഗങ്ങളുടെ ലഭ്യതയും പ്രാപ്യതയും പ്രത്യുല്പാദന/ലൈംഗിക അവകാശങ്ങൾ, തീരുമാനമെടുക്കൽ എന്നിവയിലും വലിയ തോതിൽ വിവേചനം നിലനിൽക്കുന്നു.

കൂടിയ ആയുർദൈർഘ്യവും പ്രശ്നങ്ങളും

സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക-ആരോഗ്യ മേഖലകളിലുണ്ടായ പുരോഗതി കേരളത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ ആയുർദൈർഘ്യം ഏറെ വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് മൂലം വയോജനങ്ങളുടെ എണ്ണവും വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2011 ലെ സെൻസസ് പ്രകാരം കേരളത്തിൽ പുരുഷന്മാരുടെ ആയുർദൈർഘ്യം 74.9 വയസ്സും സ്ത്രീകളുടെ ശരാശരി ആയുർദൈർഘ്യം 76.9 വയസ്സും ആണ്. സെൻസസ് റിപ്പോർട്ട് അനുസരിച്ച് 60 വയസ്സിനുമുകളിൽ പ്രായമായവരുടെ ശതമാനം ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഉള്ളത് കേരളത്തിലാണ്. മാത്രമല്ല 60 വയസ്സിന് മുകളിൽ പ്രായം ഉള്ളവരിൽ സ്ത്രീകളാണ് പുരുഷന്മാരേക്കാൾ കൂടുതൽ (സ്ത്രീകൾ 13.3 ശതമാനവും പുരുഷൻമാർ 11.8 ശതമാനവും ആണ്). അതുകൊണ്ടു തന്നെ വിധവകളായ വയോജനങ്ങളുടെ എണ്ണവും കൂടുതലാണ്. സാമ്പത്തികമായ പരാശ്രിതത്വം, ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ, പോഷകാഹാരക്കുറവ്, ഒറ്റപ്പെടൽ, ലൈംഗികാതിക്രമം, ഗാർഹികാതിക്രമം തുടങ്ങിയ നിരവധി സവിശേഷപ്രശ്നങ്ങൾ വൃദ്ധരായ സ്ത്രീകൾ നേരിടുന്നുവെന്ന് പഠനങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു.

സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ

സ്ത്രീകളുടെ ഉയർന്ന വിദ്യാഭ്യാസ നിലവാരവും മറ്റ സാമൂഹിക വികസന സൂചികയിലെ മുന്നേറ്റവും സ്ത്രീകൾക്ക് എതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ കുറക്കാൻ കാരണമാകുന്നില്ല എന്ന് കണക്കുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഗാർഹികാതിക്രമം, ബലാത്സംഗം, കൊലപാതകം, ലൈംഗിക വിൽപ്പനയ്ക്കായി പെൺകുട്ടികളെ കടത്തിക്കൊണ്ടുപോകൽ (Trafficking), തൊഴിൽസ്ഥലത്തെ ലൈംഗിക പീഡനം, യാത്രാവേളയിലെ ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ കേരളത്തിൽ കൂടിവരികയാണ്. മാത്രമല്ല സ്വഭവനങ്ങളിൽ പോലും സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും ഇന്ന് സുരക്ഷിതരല്ല.

സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ എന്നാൽ ശാരീരികാതിക്രമങ്ങൾ മാത്രമല്ല മാനസിക-വൈകാരിക-സാമ്പത്തികാതിക്രമങ്ങളും ഉൾപ്പെടും. പ്രായഘട്ട വ്യത്യാസമില്ലാതെ എല്ലാതരം അതിക്രമങ്ങൾക്കും സ്ത്രീകൾ വിധേയരാകുന്നുണ്ട് എന്നതും വസ്തുതയാണ്.

പ്രായഘട്ടവും അതിക്രമങ്ങളും

ഗർഭാവസ്ഥ തൊട്ട് വൃദ്ധാവസ്ഥ വരെയുള്ള എല്ലാ പ്രായഘട്ടത്തിലുമുള്ള സ്ത്രീകൾ അതിക്രമങ്ങൾക്കും ശാരീരിക-മാനസിക പീഡനങ്ങൾക്കും ലിംഗവിവേചനങ്ങൾക്കും ഇരയാകുന്നുണ്ട്. വ്യത്യസ്തമായ പ്രായഘട്ടത്തിൽ സ്ത്രീകൾ വ്യത്യസ്തമായ അതിക്രമങ്ങൾ നേരിടുന്നതായിട്ടാണ് പഠനങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പൊതുവായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

പ്രായഘട്ടം	**അതിക്രമത്തിന്റെ തരം**
ജനനത്തിന് മുമ്പ്	പെൺഭ്രൂണഹത്യ, നിർബന്ധിത ഗർഭധാരണവും ഗർഭിണിയായിരിക്കുമ്പോഴുള്ള ശാരീരിക പീഡനവും
ശൈശവം	പെൺ ശിശുഹത്യ. ശാരീരിക-മാനസിക പീഡനം, ഭക്ഷണത്തിലും ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിലുമുള്ള വിവേചനം, ബാലവേല, ലൈംഗികാതിക്രമം
ബാല്യം	ബാല്യവിവാഹം, ശാരീരിക പീഡനം, ജനനേന്ദ്രിയ ഭാഗങ്ങൾ മുറിച്ചു മാറ്റൽ. ലൈംഗികാതിക്രമം, ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിലുള്ള വിവേചനം, പൊതുഇടങ്ങളിലും സ്വഭവനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള അതിക്രമം, പീഡനം, ബാലവേല
കൗമാരം	ലൈംഗീകാതിക്രമം, ജോലി സ്ഥലത്തെ പീഡനം, ബലാത്സംഗം, തട്ടികൊണ്ട് പോകൽ, പൂവാലശല്യം, സ്വഭവനത്തിൽ നിന്നുള്ള അതിക്രമം, പീഡനം, ബാലവേല
യൗവനം (പ്രത്യുൽപാദന കാലഘട്ടം)	ശാരീരിക മാനസിക പീഡനം, ലൈംഗികാതിക്രമം, നിർബന്ധിത ഗർഭധാരണം, ഗർഭഛിദ്രം, വിധവകളോടുള്ള വിവേചനവും പീഡനവും, വൈവാഹിക ജീവിതത്തിലെ പീഡനം, സ്വത്ത് തട്ടിയെടുക്കൽ, തൊഴിലിടങ്ങളിലെ ലൈംഗിക പീഡനം
മുതിർന്ന സ്ത്രീകൾ	വിധവകളോടുള്ള ശാരീരിക-മാനസിക പീഡനം, സ്വത്ത് തട്ടിയെടുക്കൽ, ഒറ്റപ്പെടുത്തൽ, ലൈംഗികാതിക്രമം, കുടുംബത്തിലെ ചെറുപ്രായക്കാരുടെ മോശം മനോഭാവവും പീഡനവും, വിവേചനം, അവഗണന, വൃദ്ധസദനങ്ങളിലെ അതിക്രമങ്ങൾ

സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ, പീഡനങ്ങൾ, കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ -കേരളം

ക്രം നം	കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെയും അതിക്രമങ്ങളുടെ തരം	കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ വർഷവും എണ്ണവും											
		2007	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	2018 (ജൂൺ വരെ)
1	ബലാത്സംഗം	500	548	554	617	1132	1019	1221	1347	1256	1656	1987	982
2	പീഡനം	2604	2756	2539	2939	3756	3735	4362	4367	3987	4029	4498	2345
3	തട്ടിക്കൊണ്ടു പോകൽ	166	167	171	175	221	214	485	143	192	166	200	78
4	പൂവാലശല്യം	262	255	394	539	573	498	404	257	267	328	394	204
5	സ്ത്രീധന മരണം (304B IPC)	22	25	21	21	15	32	21	19	7	25	13	14
6	ഭർത്താവിൽ /ഭർത്താവിന്റെ ബന്ധുക്കളിൽ നിന്നുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ	3976	4135	3976	4788	5377	5216	4820	4919	3668	3455	2863	721
7	മറ്റ് കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ	1851	1820	1699	1702	2205	2288	2725	3463	3107	5455	4299	2318
	ആകെ	**9381**	**9706**	**9354**	**10781**	**13279**	**13002**	**13738**	**13880**	**12383**	**115114**	**14254**	**6662**

അവലംബം-സ്റ്റേറ്റ് ക്രൈം റെക്കോർഡ്സ് 2018

കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ കണക്കുകളും നിലവിലുള്ള സാഹചര്യങ്ങളും വിശകലനം ചെയ്യുമ്പോൾ താഴെപ്പറയുന്ന വസ്തുതകൾ നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നു.

- എല്ലാ പ്രായത്തിൽപ്പെട്ട കുട്ടികളും സ്ത്രീകളും അതിക്രമത്തിന് ഇരകളാകുന്നു.
- ഫലപ്രദമായ സുരക്ഷാസംവിധാനങ്ങളിലൂടേയും അനുയോജ്യമായ സാമൂഹ്യസാഹചര്യങ്ങളിലൂടേയും തടയാൻ കഴിയുന്നവയാണ് അതിക്രമങ്ങളിലേറെയും.
- സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ നിത്യസംഭവങ്ങളായി മാറുന്നു
- ഗാർഹിക പീഡനത്തിന്റെ തോത് വളരെ വലുതാണ്.
- സ്ത്രീധന പ്രശ്നങ്ങൾ ഗൗരവമായി നിലനിൽക്കുന്നു
- വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ വലിയ വെല്ലുവിളി ഉയർത്തുന്നു
- കുട്ടികളും വ്യാപകമായി അതിക്രമങ്ങൾക്കിരയാകുന്നു
- ഇരകളുടെ എണ്ണം നാൾക്കു നാൾ ഏറി വരുന്നു. അതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നും പീഡനങ്ങളിൽ നിന്നും സ്ത്രീകളെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ കൂടുതൽ ദുർബലമാകുന്നു.
- അതിക്രമങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി പീഡനമനുഭവിച്ചവർക്ക് നീതിയോ സംരക്ഷണമോ വേണ്ട വിധത്തിലും സമയബന്ധമായും ലഭിക്കുന്നില്ല.
- നിയമങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഫലപ്രദമല്ല.

കേരളത്തിലെ കുട്ടികളുടെ അവസ്ഥ

കുട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങൾക്കായുള്ള അന്തർദേശീയ ഉടമ്പടി (UNCRC) അനുസരിച്ചും ഇന്ത്യയിലെ ബാലനീതിനിയമം അനുസരിച്ചും 18 വയസ്സിനു താഴെയുള്ള എല്ലാവരെയും കുട്ടികളായി കണക്കാക്കുന്നു. നമ്മുടെ രാജ്യം പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള കുട്ടികൾക്കായുള്ള അവകാശ പ്രഖ്യാപനത്തിൽ (Children's Charter) ഈ രാജ്യത്തെ പൗരന്മാരായ മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും അതിജീവനം, വികസനം, പങ്കാളിത്തം, സംരക്ഷണം എന്നീ 4 അവകാശങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കപ്പെടും എന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുട്ടികൾക്കുള്ള അവകാശങ്ങൾ

അതിജീവന അവകാശം (Survival)	**വികാസത്തിനുള്ള അവകാശം (development)**
• ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം • പോഷണത്തിനുള്ള അവകാശം • അവശ്യ ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾക്കുള്ള അവകാശം • ആരോഗ്യകരമായ ജീവിതം നയിക്കാനുള്ള അവകാശം • ശുചിത്വത്തിനുള്ള അവകാശം	• വിദ്യാഭ്യാസം നേടുന്നതിനുള്ള അവകാശം • സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ • പരിചരണം, വികസനം എന്നിവയ്ക്കുള്ള അവകാശം • വിശ്രമം, വിനോദം, സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള അവകാശം
പങ്കാളിത്ത അവകാശം (participation)	**സംരക്ഷണ അവകാശം (Protection)**
• കുട്ടികളുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകളോടുള്ള പരിഗണന • അഭിപ്രായ പ്രകടന സ്വാതന്ത്ര്യം • കലാ-കായിക പ്രകടനം, വിനോദം • ശരിയായ അറിവുകളുടെ ലഭ്യത • ചിന്തിക്കാനും അഭിപ്രായപ്രകടനത്തിനുമുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം	(താഴെ പറയുന്നവയിൽ നിന്നുള്ള സംരക്ഷണം) • ചൂഷണം, അതിക്രമം, പീഢനം • ദുരുപയോഗം • അവഗണന • മാനുഷികമല്ലാത്തതും ഉചിതമല്ലാത്ത തുമായ പെരുമാറ്റം • ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ വേണ്ട പ്രത്യേക സംരക്ഷണം.ഉദാ: അടിയന്തിരാവസ്ഥ, യുദ്ധം, വൈകല്യം

കുട്ടികൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ, പീഡനങ്ങൾ, ചൂഷണങ്ങൾ

2009 മുതൽ 2019 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ കുട്ടികൾക്കെതിരെ നടന്നിട്ടുള്ള അതിക്രമങ്ങളുടേയും കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടേയും കണക്കുകൾ ചുവടെ കൊടുക്കുന്നു.

Sl.No	കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ /അതിക്രമങ്ങളുടെ തരം	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (Up to April)
1	കൊലപാതകം	44	42	47	34	40	44	43	33	27	22	8
	a) ശിശുഹത്യ	0	1	1	0	0	0	4	0	0	0	0
	b) Other Murder	44	41	46	34	40	44	39	33	27	22	8
2	ബലാത്സംഗം	235	208	423	455	637	754	720	958	1045	1204	397
3	തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകൽ	83	111	129	147	136	130	171	154	100	185	66
4	ഭ്രൂണഹത്യ	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
5	ആത്മഹത്യ പ്രവണത	0	3	2	3	9	5	3	3	5	3	0
6	ഉപേക്ഷിക്കൽ	7	9	4	4	4	5	4	5	5	8	3

Sl.No	കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ /അതിക്രമങ്ങളുടെ തരം	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (Up to April)
7	പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത പെൺകുട്ടികളെ കൂട്ടിക്കൊടുക്കൽ	14	6	9	10	15	4	3	3	14	2	2
8	വേശ്യവൃത്തിക്കായി പെൺകുട്ടികളെ വിലയ്ക്ക് വാങ്ങൽ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	വേശ്യവൃത്തിക്കായി പെൺകുട്ടികളെ വിൽക്കൽ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	ശൈശവവിവാഹം	0	6	3	6	11	19	13	8	15	15	3
11	കുട്ടികൾക്കെതിരായ മറ്റു കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ	206	211	835	664	1024	1474	1427	1717	2332	2569	915
	ആകെ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ	596	1452	1324		1877	2391	2384	2881	3543	4008	1394

അവലംബം: സ്റ്റേറ്റ് ക്രൈം റെക്കോർഡ്സ് ബ്യൂറോ റിപ്പോർട്ടുകൾ

കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിൽ ഓരോ വർഷവും വർദ്ധനവ് ഉണ്ടാകുന്നു. കുട്ടികളിൽ സർഗശേഷിയും അവകാശബോധവും വളർത്തിയെടുക്കേണ്ട വിദ്യാലയങ്ങളും കലാലയങ്ങളും പോലും ഇന്ന് അവരുടെ അവകാശനിഷേധത്തിന്റേയും സ്വാതന്ത്ര്യനിഷേധത്തിന്റേയും പീഡനത്തിന്റേയും കേന്ദ്രങ്ങളായി മാറുന്ന ദയനീയമായ കാഴ്ച്ചയും നാം കാണുന്നു. കുറ്റകൃത്യങ്ങളിൽ ബലാത്സംഗം ഒന്നാം സ്ഥാനത്ത് നിൽക്കുന്നു എന്നത് ഏറ്റവും ക്രൂരമായ അനുഭവങ്ങൾ കുട്ടികൾ നേരിടുന്നു എന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. കുട്ടികൾക്ക് എതിരെ നടക്കുന്ന പീഡനങ്ങളുടെ വളരെ ചെറിയ ശതമാനം മാത്രമാണ് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്നതെന്നും ഓർക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ദേശീയതലത്തിലും കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങളും പീഡനങ്ങളും വർദ്ധിച്ച് വരുന്നതായി കാണാം. താഴെ കൊടുത്ത പട്ടിക അതിന് തെളിവാണ്.

കുട്ടികൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ,പീഡനങ്ങൾ, കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ (ദേശീയം)

ക്രമ നം	വർഷം	അതിക്രമങ്ങളുടെ എണ്ണം	2006 ൽ നിന്നുള്ള വർദ്ധനവിന്റെ %
1.	2009	24201	--------
2.	2010	26694	8.65
3.	2011	33038	36.52
4.	2012	38172	57.73
5.	2013	58224	140.58
6.	2014	89423	269.50
7.	2015	94172	289.12

Source- National Crime Records Bureau Reports

കുട്ടികൾക്കെതിരായ അതിക്രമങ്ങളും പീഡനങ്ങളും തടയുന്നതിനായി RTE ഉൾപ്പെടെ അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനുള്ള നിയമങ്ങളും ഉൾപ്പടെയുള്ള അവകാശസംരക്ഷണ നിയമങ്ങളും ICDS, CWC, ICPS, DCPu, Nirbhaya, Childline, JJ Board, ബാലാവകാശ കമ്മീഷൻ, ജാഗ്രതാസമിതി പോലുള്ള സംവിധാനങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടും എന്തുകൊണ്ട് നമ്മുടെ കുട്ടികൾ അവകാശനിഷേധങ്ങൾക്കും അതിക്രമങ്ങൾക്കും പീഡനങ്ങൾക്കും വിധേയരായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് ഗൗരവമായി ചിന്തിക്കണം.

അദ്ധ്യായം- 2

സ്ത്രീകളുടെ താഴ്ന്ന പദവിക്കുള്ള യഥാർത്ഥ കാരണങ്ങൾ

സ്ത്രീകളുടെ താഴ്ന്ന പദവി

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകൾ ഇന്ത്യയിലെ മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ സ്ത്രീകളെ അപേക്ഷിച്ച് മെച്ചപ്പെട്ട അവസ്ഥയിൽ ജീവിക്കുമ്പോഴും അവരുടെ സാമൂഹികപദവി പുരുഷന്മാരേക്കാൾ താഴ്ന്ന നിൽക്കുന്നു എന്നത് ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്ന വസ്തുതയാണ്. എന്തുകൊണ്ടാണ് സ്ത്രീകൾ അനുസരിക്കേണ്ടവരും അനുവാദം വാങ്ങേണ്ടവരും എല്ലാം സഹിക്കേണ്ടവരും ക്ഷമിക്കേണ്ടവരും ആയത്? അവർ സ്ത്രീ ആയി ജനിച്ചതുകൊണ്ടാണോ? പുരുഷന്മാർക്കുവേണ്ടിയും സമൂഹം ഇത്തരം നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടോ?

ഇത്തരം ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരങ്ങളാണ് ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.

ലിംഗവ്യത്യാസം/ലിംഗപദവി (Sex/Gender)

സ്ത്രീ(Female), പുരുഷൻ (Male), ഇൻറർ സെക്സ് (Intersex) എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു തരത്തിൽ ലിംഗവ്യത്യാസം ഉണ്ട്. കൃത്യമായി സ്ത്രീയുടെയോ പുരുഷന്റേയോ ലൈംഗികാവയവങ്ങൾ ഇല്ലാതെയോ രണ്ടും ചേർന്ന് ഉണ്ടായോ, അല്ലെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായി വികാസം പ്രാപിക്കാതെ ജനിക്കുന്നവരാണ് ഇൻറർ സെക്സ്. ജീനുകളുടെയോ ക്രോമസോമുകളുടെയോ പ്രവർത്തനങ്ങളോ, ഗർഭപാത്രത്തിനുള്ളിലെ "സാഹചര്യ" ങ്ങളോ ഒക്കെയാവാം ഇതിനുള്ള കാരണം. ധാരാളം ജനനങ്ങൾ ഇത്തരത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. എങ്കിലും ജനിച്ചയുടനെ തന്നെ ഡോക്ടർമാർ ഇവരെ പുരുഷന്റെയോ സ്ത്രീയുടേയോ ഏതെങ്കിലും ഒരു ലൈംഗികാവയവം മാത്രമുള്ളവരാക്കി മാറ്റുകയാണ് ചെയ്യാറുള്ളത്. എന്നാൽ ഇൻഡർസെക്സ് ആയി തന്നെ ജീവിക്കുന്ന ധാരാളം ആളുകളും നമ്മുടെ ഇടയിലുണ്ട്.

1. ലിംഗവ്യത്യാസം (sex)

   സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ തമ്മിലുള്ള ശാരീരിക വ്യത്യാസങ്ങൾ;
   മറ്റു ലിംഗവിഭാഗങ്ങൾ (ട്രാൻസ് ജെൻഡർ- ഇൻറർസെക്സ്)

2. ലിംഗപദവി (gender)

   ഒരു പ്രത്യേക സമൂഹത്തിൽ, ചരിത്രഘട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ത്രീയോ പുരുഷനോ ആയിരിക്കുന്നതിന് സാമൂഹികമായി നിലനിൽക്കുന്ന അർത്ഥമാണ് ലിംഗപദവി. ഇത് സാമൂഹികമായും സാംസ്കാരികമായും നിർണയിക്കപ്പെടുന്നു.

ലിംഗവ്യത്യാസം (sex)	ലിംഗപദവി (gender)
ജൈവപരം	സാംസ്കാരികം
ജന്മനായുള്ളത്	സാമൂഹികവൽക്കരണത്തിലൂടെ പഠിച്ചെടുക്കുന്നത്
മാറ്റാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്	മാറ്റാവുന്നതാണ്

ലിംഗപദവി എന്നത് സാമൂഹികമായും സാംസ്കാരികമായും നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്ന.

സ്വാഭാവവിശേഷങ്ങൾ
ചുമതലകൾ
പ്രതീക്ഷകൾ
ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയാണ്.

ഇവ ഓരോ സമൂഹത്തിലും അവിടെ നിലനിൽക്കുന്ന സാംസ്കാരിക സമീപനങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യാസ്തമായിരിക്കും. ലിംഗപദവി വ്യത്യാസങ്ങൾ എല്ലാക്കാലത്തും എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലും ഒരുപോലെ ആയിരിക്കില്ല. ലിംഗപദവി ഒരു സാമൂഹിക ബന്ധമാണ്, അധികാര ബന്ധവുമാണ്.

ലിംഗപദവി റോളുകൾ സംബന്ധിച്ച വാർപ്പുമാതൃകകൾ

സ്ത്രീ	പുരുഷൻ
മതപരം	രാഷ്ട്രീയം, അധികാരം
കുടുംബം, രക്തബന്ധങ്ങൾ നിലനിർത്തുന്നവർ	തീരുമാനമെടുക്കുന്നവർ
ചടങ്ങുകളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർ	
ശുശ്രൂഷിക്കുന്നവർ	

സ്ത്രീകൾ എന്തുകൊണ്ട് സ്ത്രീകളെ അടിച്ചമർത്തുന്നു?അടിച്ചമർത്തലിന്റെ സാമൂഹിക കാരണം

അനീതി നിറഞ്ഞ വ്യവസ്ഥയിൽ ജീവിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾ ആ വ്യവസ്ഥയുടെ എല്ലാ മൂല്യങ്ങളും സ്വാംശീകരിക്കുകയും പിന്തുടരുകയും ചെയ്യുന്നു. വിവേചനത്തെ ന്യായീകരിക്കുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നു.

അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടവർ വിധേയത്വത്തോടുകൂടി വിവേചനങ്ങൾ സമ്മതിച്ചുകൊണ്ട് ജീവിക്കുന്നു. തുടക്കത്തിൽ ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെയും പിന്നീട് മനസ്സിനുള്ളിലേക്ക് ആശയങ്ങൾ ചെലുത്തുന്ന തരത്തിലുള്ള ഉപദേശങ്ങളിലൂടെയും സാമൂഹികഘടനയിലെ തടസ്സങ്ങളിലൂടെയുമാണ് ഈ സമ്മതം സൃഷ്ടിച്ചെടുക്കുന്നത്.

- ജീവശാസ്ത്രപരവും സാമൂഹികവുമായ നിർമ്മിതി
- സാമൂഹികമായ പരുവപ്പെടുത്തൽ
- ലിംഗപദവി അധികാരശ്രേണിയും അധികാരത്തിന്റെ അടിത്തറ സൃഷ്ടിക്കലും

പുരുഷന്റെ പദവി (Positioning of Men)

- പുരുഷനായിരിക്കുന്നതിനാൽ ലഭിക്കുന്ന കരുത്ത്
- വസ്തുവകകളിൽ ഉള്ള ഉടമസ്ഥതയും സ്വത്തവകാശവും
- ശാക്തീകരണത്തിനുതകുന്ന വൈദഗ്ധ്യം ധനം ഇവ ആർജ്ജിക്കൽ
- പൊതുമണ്ഡലത്തിൽ പങ്കാളിയാകാനുള്ള അവസരങ്ങൾ
- സാങ്കേതികവിദ്യകളോടും, കാതലായ ഉത്പാദന പ്രക്രിയകളോടും

ബന്ധപ്പെട്ട തൊഴിൽരംഗം

- വിശാലമായ ലോകമാണ് പുരുഷന്റെ സ്ഥലം
- ആസൂത്രകർ, തീരുമാനമെടുക്കുന്നവർ, ആജ്ഞാപിക്കുന്നവർ എന്ന നിലയിൽ പുരുഷൻ രൂപപ്പെടുന്നു

സ്ത്രീകളുടെ പദവി (Positioning of Women)

- ജീവശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതകൾ കൊണ്ടുള്ള അവസ്ഥ.
- വീട്, കൃഷി, കന്നുകാലി ഇവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലകളിലുള്ള പരിമിതമായ വൈദഗ്ധ്യവും അറിവും ,സ്വത്ത്, അറിവ്, സാങ്കേതികവിദ്യ എന്നിവയിൽ പരിമിതമായ പ്രാപ്യത

- വീട്ടിലെ ധനകാര്യം, കൃഷിജോലി എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിമിതമായ തൊഴിൽ ലോകം
- പൊതുമണ്ഡലത്തിൽ നിയന്ത്രിതവും പ്രതീകാത്മകവുമായ പങ്കാളിത്തം
- സ്ത്രീ പുരുഷ തുല്യതയില്ലായ്മ സ്ത്രീകളുടെ അധികാരമില്ലായ്മയുടെ ഫലമാണ്.
- പിതൃമേധാവിത്വ സമൂഹങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് താഴെപറയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നിയന്ത്രണം ഇല്ല.
- ഉല്പാദനം (Productive power)
- പ്രത്യുല്പാദനം
- ശരീരം,
- ലൈംഗികത്വം
- ചലനസ്വാതന്ത്ര്യം
- അറിവ്,
- അറിവ് സമ്പാദനം
- സമയം മുതലായവ

വ്യത്യസ്ത സാമൂഹികതലങ്ങളിലായാണ് ലിംഗപദവി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്

1. സ്വയം തിരിച്ചറിവിന്റെ തലം - ഒരു പ്രത്യേക സമൂഹത്തിൽ പുരുഷൻ അല്ലെങ്കിൽ സ്ത്രീ ആയിരിക്കുക എന്നതെന്താണെന്ന് നമ്മൾ സ്വയം മനസ്സിലാക്കുന്ന (മനസ്സിലാക്കാൻ നിർബന്ധിക്കപ്പെടുന്ന) തലം
2. സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തലം - വിദ്യാഭ്യാസ വ്യവസ്ഥ, തൊഴിൽ കമ്പോളം, കുടുംബം, വിവാഹം (പുരുഷനെ കുടുംബം സംരക്ഷിക്കുന്ന ആളായി കണക്കാക്കുന്നു), പൊതുജീവിതം (രാഷ്ട്രീയക്കാർ = പുരുഷന്മാർ എന്ന ധാരണ) തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തലത്തിൽ
3. പ്രത്യയശാസ്ത്രതലം - മത-രാഷ്ട്രീയ പ്രമാണങ്ങൾ പോലെയുള്ള ചിന്താധാരകൾ, ദേശീയ സാമൂഹിക പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങൾ, ആണത്തത്തെയും പെണ്ണത്തത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഇവയുടെ ധാരണകൾ എന്നിവയിൽ ലിംഗപദവിയുടെ പ്രവർത്തനം വ്യക്തമാണ്.
   ഉദാ: പാരമ്പര്യത്തിന്റെയും സമൂഹ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെയും കാവൽക്കാരാണ് സ്ത്രീകൾ എന്ന ധാരണ.
4. പ്രതീകാത്മകതലം - എല്ലാ തലത്തിലുള്ള മാതൃകകളെയും ഗുണങ്ങളെയും നന്മതിന്മകളെയും സൂചിപ്പിക്കാനുപയോഗിക്കുന്ന അടയാളങ്ങളിലും ആണത്തവും പെണ്ണത്തവും കാണപ്പെടുന്നു. (സ്വാതന്ത്ര്യം, ജനാധിപത്യം, യുക്തി, അധികാരം എന്നിവ ആണത്തത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങളും വികാരം, അധികാരമില്ലായ്മ തുടങ്ങിയവ പെണ്ണത്തത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങളുമാകുന്നു).

പിതൃമേധാവിത്ത വ്യവസ്ഥ (Patriachy)

- സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ, ലൈംഗികത, പ്രത്യുത്പാദനം, ചലനാത്മകത, സമയം തുടങ്ങിയ അവരുടെ ജീവിതത്തിലെ എല്ലാ കാര്യങ്ങളുടെമേലും പുരുഷനുള്ള നിയന്ത്രണമാണ് പിതൃമേധാവിത്ത വ്യവസ്ഥ എന്നതുകൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത്.
- അധികാരമുപയോഗിച്ച് നിയന്ത്രിക്കാനായി സമൂഹം നിർമ്മിച്ച ഒരു വ്യവസ്ഥയാണിത്. മാത്രമല്ല, ജാതി, മതം, സമൂഹം, വർഗ്ഗം, വംശം, ദേശം, ഭിന്നലൈംഗികത(Hetero sexuality), കഴിവ്/വൈകല്യം തുടങ്ങി മേൽക്കോയ്മ നിലനിൽക്കുന്ന മറ്റ് വ്യവസ്ഥകളുമായും ഇത് ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

- സ്ത്രീയെക്കാൾ ഉയർന്നതായി പുരുഷനെ കരുതുന്ന ഒരു സാമൂഹികവ്യവസ്ഥയാണ്. ഇതിൽ, പുരുഷന് വിഭവങ്ങളിലും തീരുമാനമെടുക്കലിലും പൂർണ്ണനിയന്ത്രണമുണ്ട്. ഇത് ചരിത്രപരമായ നിർമ്മിതിയാണ്. അതിന്റെ ഉള്ളടക്കവും ഘടനയും വ്യാപ്തിയുമെല്ലാം സാഹചര്യത്തിനും കാലത്തിനുമനുസരിച്ച് മാറുന്നു.
- എല്ലാ സാമൂഹികവ്യവസ്ഥകളെയും പോലെ ആണധികാര വ്യവസ്ഥയ്ക്കും ഒരു പ്രത്യയശാസ്ത്രവും ഘടനയുമുണ്ട്. ഇവ പുരുഷനെ കുടുംബത്തിന്റെ തലവനും, കുടുംബപ്പേരിന്റെയും സ്വത്തിന്റെയും അവകാശിയുമാക്കുന്നു.

ലിംഗപദവി സംവേദനക്ഷമത (Gender Sensitivity)

ലിംഗഭേദ വിവേചനങ്ങളെയും പ്രശ്നങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള വിമർശനപരവും വിശകലനാത്മകവുമായ അവബോധം. സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും മറ്റ് ലൈംഗിക വിഭാഗങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കുന്ന റോളുകളും ചുമതലകളും എങ്ങിനെയാണ് സാമൂഹികമായി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്നതെന്നും, ഇവ എങ്ങിനെ സാമൂഹികബന്ധങ്ങളെ സ്വാധീനിക്കുന്നു എന്നും ഉള്ള തിരിച്ചറിവും ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്.

ജെൻഡർ അനുബന്ധ ആശയങ്ങൾ

ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ, ലോകബാങ്ക്, വിവിധ സർക്കാരുകൾ തുടങ്ങി അന്തർദ്ദേശീയ, പ്രാദേശികതലങ്ങൾ വരെ ഇപ്പോൾ സാധാരണയായി ജെൻഡർ ലിംഗനീതി, ലിംഗസമത്വം, ശാക്തീകരണം തുടങ്ങിയ വാക്കുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. ജനാധിപത്യപരവും ഫലപ്രദവുമായ, എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള ഒരു ഭരണസംവിധാനത്തിന് ലിംഗനീതി പരിഗണന ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്ത ഒന്നാണ്. എന്നാൽ മേൽപറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ധാരാളമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവയുടെ അർത്ഥം എല്ലാവരും ഒരേ പോലെയല്ല മനസ്സിലാക്കുന്നത്. പലപ്പോഴും 'സ്ത്രീ' എന്നതിന് പകരമായി ജെൻഡർ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്; പ്രത്യേകിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ. അടുത്തകാലത്തായി 'സ്ത്രീയും പുരുഷനും' ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് ജെൻഡർ എന്നും പറയാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. 'ജെൻഡർ' എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങൾ അതിലും വ്യാപ്തിയും ആഴവും ഉള്ളതുമാണ്.

ഒരു പെൺകുട്ടി/സ്ത്രീ; ആൺകുട്ടി/പുരുഷൻ എന്ന ലിംഗവിഭാഗങ്ങൾക്ക് സമൂഹം നൽകുന്ന വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ, മൂല്യങ്ങൾ, അവരിൽ നിന്നും പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ചുമതലകൾ, അവർ തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം ഉൾക്കൊണ്ടതാണ് ലിംഗപദവി (ജെൻഡർ). ഇതൊരു വിശകലന ആശയമാണ് (Analytical Concept). ഒരാൾ ഏതു ലിംഗവിഭാഗത്തിൽ (sex) ജനിച്ചു എന്ന് നോക്കിയിട്ടല്ല മറിച്ച് സമൂഹം അതതു കാലങ്ങളിൽ നിർണ്ണയിക്കുന്നതാണ് ജെൻഡർ. കുറച്ചുകൂടി വ്യക്തമായി പറഞ്ഞാൽ ജൈവശാസ്ത്ര പരമായ വ്യത്യാസങ്ങളല്ല, മറിച്ച് സാമൂഹികമായി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്ന വ്യത്യസ്തതകളും, ചിട്ടകളും സാംസ്കാരിക പ്രതീക്ഷകളും ഒക്കെയാണ് ജെന്ററിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഓരോ സംസ്കാരത്തിലും കാലത്തിലും സ്ത്രീത്വവും പുരുഷത്വവും നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്നത് വ്യത്യസ്തമായിട്ടായിരിക്കും. സ്ത്രീ-പുരുഷന്മാർ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ വിശകലനം ചെയ്ത് സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും എത്രമാത്രം അധികാരത്തിന് പ്രാപ്യത ഉണ്ട്? ജീവിതത്തിലെ അവസരങ്ങൾ എത്ര വ്യത്യസ്തമായിട്ടാണ് ലഭ്യമായിരിക്കുന്നത് തുടങ്ങിയവയിലൂടെയും ജെൻഡർ മനസ്സിലാക്കാം.

സാമൂഹികമായി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്ന ചുമതലകളും റോളുകളും അനിവാര്യമല്ല; കാലം മാറുന്നതനുസരിച്ച് സംസ്കാരികമായ ചട്ടങ്ങൾക്കും മൂല്യങ്ങൾക്കും മാറ്റം സംഭവിക്കുന്നുണ്ട്. പുരുഷ-സ്ത്രീ സങ്കല്പങ്ങളും ചുമതലകളും മാറുന്നുണ്ട്. വലിയ മാറ്റമില്ലാതെ നില്ക്കുന്നത് സ്ത്രീ-പുരുഷന്മാർക്ക് നിർണ്ണയിച്ചിരിക്കുന്ന തുല്യതയില്ലാത്തതും വ്യത്യസ്തവുമായ അധികാരങ്ങളാണ്. മിക്ക സമൂഹങ്ങളിലും സ്ത്രീകൾക്ക് പുരുഷന്മാരെ

അപേക്ഷിച്ച് കുറഞ്ഞ അധികാരവും അവകാശങ്ങളും നേട്ടങ്ങളും ആണ് നൽകുന്നത്. നമ്മുടെ ശാരീരിക വ്യത്യാസങ്ങളല്ല ഇതിന് കാരണം. മറിച്ച് സമൂഹചിട്ടകളും മൂല്യങ്ങളുമാണ്.

ലോകത്ത് ഇന്ന് നിലനില്ക്കുന്ന അസമത്വങ്ങൾക്കും വിവേചനങ്ങൾക്കും പുറകിൽ മറ്റ് പല സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക ഘടകങ്ങളുമുണ്ട്. വംശീയത, ജാതി, വർഗ്ഗം, പ്രായം, ഭിന്നശേഷി, ലൈംഗിക തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ, മതം തുടങ്ങിയവ വിവേചനങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുന്ന ചില ഘടകങ്ങളാണ്. സ്ത്രീയുടെയും പുരുഷന്റെയും സ്വത്വബോധങ്ങൾ (Identities) ഇത്തരം പല സ്വത്വബോധങ്ങളുടെയും മധ്യേ (Intersection) ആണ് നിലനില്ക്കുന്നത്. ഇവയിൽ ചിലത് അർഹതകൾ (Privileges) നല്കുന്നവരായിരിക്കും; മറ്റ് ചിലത് വിവേചനങ്ങളും. ഉദാഹരണത്തിന് ഒരാൾ നല്ല ഒരു വ്യവസായിയായിരിക്കും എന്നാൽ അതേ സമയം ഗാർഹിക അതിക്രമങ്ങൾ നേരിടുന്ന ആളുമായിരിക്കും. ഇതിന്റെ അർത്ഥം നമ്മുടെ വിശകലനപരമായ ജെൻഡർ അവലോകനം വിശാലമാക്കുകയും മറ്റ് സാമൂഹിക ബന്ധങ്ങൾ എത്രമാത്രം നമ്മുടെ ജീവിതങ്ങളുടെ മേൽ സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നുണ്ട് എന്ന് കൂടി മനസ്സിലാക്കുകയും വേണം.

അതുകൊണ്ട് ജെൻഡർ വിശകലനം കുറച്ചുകൂടി വിശാലമാക്കി പല മേഖലകളുടെ ഇടകലർന്ന തലത്തിൽ (Inter sectional analysis) ഉള്ളതാകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിവിധ തരത്തിലുള്ള വിവേചനങ്ങൾ, മിക്ക സ്ത്രീകളുടെയും പുരുഷന്മാരുടെയും ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യമാണ് എന്നും അവ പരസ്പരം സ്വാധീനിക്കുന്നുണ്ട് എന്നും നമ്മൾ തിരിച്ചറിയേണ്ടതുണ്ട്. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെയും ജാതിയുടെയും വിവേചനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന സ്ത്രീ, സ്ത്രീയെന്ന നിലയിലുള്ള വിവേചനം കൂടി നേരിടുമ്പോൾ, വളരെ സങ്കീർണ്ണമായ ഒരു അവസ്ഥയായിരിക്കും അവൾ നേരിടുന്നത്. അതുപോലെ ജാതീയമായ വിവേചനം നേരിടുന്ന പുരുഷന് വിദ്യാഭ്യാസം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാകാം; സാമ്പത്തിക ഭാരവും അധികമായിരിക്കും. പുരുഷൻ എന്ന നിലയിലുള്ള അധികാരസ്വത്വം സ്വന്തം കുടുംബത്തിൽ മാത്രമായിരിക്കും സാധ്യമാകുക. അതുകൊണ്ട് തന്നെ എല്ലാ സ്ത്രീകളും എല്ലാ പുരുഷനും ഒരേ തരത്തിലുള്ള ഒരേ സ്വഭാവത്തിലുള്ള ലിംഗവിവേചനങ്ങൾ അല്ല അനുഭവിക്കുന്നത്.
അതുകൊണ്ട് ജെൻഡർ വിശകലനത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയ ആസൂത്രണത്തിലും ഇവ കണക്കിലെടുക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്.

ജെൻഡറിന്റെ തലങ്ങൾ

ഒരു വ്യക്തിയുടെ ലിംഗപദവി എന്നത് മൂന്ന് തലങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സങ്കീർണ്ണമായ ഒരു പരസ്പര ബന്ധമാണ്.

ശരീരം (body)- നമ്മുടെ ശരീരം, നമ്മുടെ ശരീരത്തിനെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ അനുഭവം, ശരീരത്തെ എപ്രകാരമാണ് സമൂഹം ലിംഗപദവിയോട് ബന്ധപ്പെടുത്തി കാണുന്നത് (gendersour body) നമ്മുടെ ശരീരത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി മറ്റുള്ളവർ നമ്മളോട് എങ്ങിനെ ഇടപെടുന്നു.

സ്വത്വം (identity) ആഴത്തിൽ നമ്മൾക്ക് അനുഭവിക്കുന്ന ഞാൻ ആര് എന്ന ഭാവം - പുരുഷൻ/ സ്ത്രീ/ രണ്ടിന്റെയും കൂടിച്ചേരൽ/ അല്ലാത്ത അവസ്ഥ - അതവൻ/ൾ ആര് എന്ന സ്വയമേ ഉള്ള ചിന്ത.

ബാഹ്യമായ പ്രകടനം (expression). നമ്മൾ പുറമെ എപ്രകാരം നമ്മളെക്കുറിച്ച് വെളിവാക്കുന്നു. സമൂഹം, സംസ്കാരം, കുടുംബം തുടങ്ങിയവർ എപ്രകാരം ഇത് മനസ്സിലാക്കി നമ്മോട് ഇടപെടുകയും നമ്മുടെ ജെൻററിനെ രൂപപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ജെൻഡർ ചുമതലകളുമായി ഈ വെളിവാക്കൽ

ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; മാത്രമല്ല, നിലനില്ക്കുന്ന ജെൻഡർ രീതികളുമായി (gender norms) പൊരുത്തപ്പെട്ടു സമൂഹം ഈ ചുമതലകളെ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഈ മൂന്ന് തലങ്ങളും വളരെ വ്യത്യസ്തമായ ധാരാളം സാധ്യതകളിലൂടെ വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നു. ഈ മൂന്ന് തലങ്ങളും ഐക്യപ്പെടുമ്പോഴാണ് (in harmony) ഒരു വ്യക്തിക്ക് തന്റെ ജെന്ററിനെക്കുറിച്ച് comfort തോന്നുന്നത്. ഈ ഓരോ തലത്തേയും കുറച്ചുകൂടി വിശദമായി പരിശോധിക്കാം.

ശരീരം

മിക്ക സമൂഹങ്ങളും ലിംഗവ്യത്യാസങ്ങളെ ആണും പെണ്ണും എന്ന ദ്വന്ദ (binary)ങ്ങളായിട്ടാണ് വീക്ഷിക്കുന്നത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ പ്രത്യുല്പാദന ചുമതലകളെ (ജനനേന്ദ്രിയങ്ങൾ, ക്രോമസോം, ഹോർമോൺസ്, പ്രത്യുല്പാദന ഘടനകൾ) അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് ഇത്. പക്ഷെ ഈ ദ്വന്ദ സമീപനം, ജെൻററിന്റെ ജൈവശാസ്ത്രപരമായ തലത്തെപോലും കണക്കിലെടുക്കുന്നില്ല. മിക്ക ശരീരങ്ങൾക്കും സ്ത്രീ/പുരുഷ ജനനേന്ദ്രിയങ്ങൾ ആണ് ഉള്ളതെങ്കിലും, സ്വാഭാവികമായി ഉണ്ടാകുന്ന ഇൻറർസെക്സ് സാഹചര്യങ്ങളും ഉണ്ട് - ജൈവവ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് പല സാധ്യതകളും ഉണ്ട് എന്ന് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നു (Spectrum of possibilities).

ഒരു വ്യക്തിയുടെ ജെൻഡറും അവരുടെ ശരീരവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം, പ്രത്യുല്പാദന ധർമ്മങ്ങൾക്ക് ഉപരിയാണ്. പല മേഖലകളിലുള്ള (neurology,endocrinology,cellular biology) ഗവേഷണങ്ങൾ കാണിക്കുന്നത്, ഒരു വ്യക്തിയുടെയും ജെൻഡർ അനുഭവങ്ങൾക്ക് ഒരു വിശാലമായ അടിത്തറ ഉണ്ട് എന്നതാണ്. നമ്മുടെ തലച്ചോറിന്, നമ്മുടെ ഈ ജെൻഡർ അനുഭവത്തിൽ ഒരു വലിയ പങ്കുണ്ട്. സാംസ്കാരികമായ പ്രതീക്ഷകളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കൂടിയാണ് ശരീരങ്ങൾ ജെൻഡറായി (gendered) ബന്ധപ്പെടുത്തപ്പെടുന്നത്. ആണത്തവും സ്ത്രീത്വവും, ചില ജൈവഘടകങ്ങളുമായി സമാനപ്പെടുത്തി, ഇവ എത്രമാത്രം ഉണ്ട് എന്നതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പുരുഷൻ/സ്ത്രീ എന്ന് നാമകരണം ചെയ്യുന്നു. നമുക്ക് നമ്മളെക്കുറിച്ച് തന്നെയുള്ള തോന്നലുകളും മറ്റുള്ളവർ നമ്മളെ എങ്ങിനെ വീക്ഷിക്കുകയും ഇടപെടുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നുള്ളതും നമ്മുടെ ശരീരങ്ങളുടെ ഈ ജെൻഡർ രൂപപ്പെടലുമായി ബന്ധമുണ്ട്.

സ്വത്വം (identity)

ലിംഗപദവി സ്വത്വബോധം (gender identity) ആന്തരികമായ ഒരു അനുഭവമാണ്. ജനിച്ചപ്പോൾ നൽകുന്ന ലിംഗവിഭാഗവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന ലിംഗപദവി സ്വത്വ ബോധമുള്ളവരെ 'സിസ് ജെൻഡർ' (cisgender) എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നു. ഉദാഹരണമായി ജനിച്ചപ്പോൾ ആൺകുട്ടി എന്ന് ജനനസർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന കുട്ടി താൻ ആൺകുട്ടിയാണ് എന്ന് തിരിച്ചറിയുമ്പോൾ അയാൾ സിസ് ജെൻഡർ ആണ് (ചുരുക്കി 'സിസ്' എന്ന് പറയാറുണ്ട്) ജനിച്ചപ്പോൾ നൽകുന്ന (assign) ലിംഗവ്യത്യാസവുമായി ജെൻഡർ സ്വത്വബോധം പൊരുത്തപ്പെടാത്തവരാണ് ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വ്യക്തികൾ. ജനന സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ ആൺകുട്ടി എന്ന രേഖപ്പെടുത്തുകയും എന്നാൽ താൻ പെൺകുട്ടിയാണ് എന്ന സ്വത്വം വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തി ട്രാൻസ് ജെൻഡർ ആണ്. (ചുരുക്കി 'ട്രാൻസ്') ആണും പെണ്ണും എന്നതാണ് സാധാരണയായ സ്വത്വബോധം. ഇവ രണ്ടും മാത്രമാണ് ജെൻഡർ സ്വത്വബോധങ്ങൾ എന്നാണ് പൊതുവേ കരുതുന്നത്. ജെൻഡർ ദ്വന്ദം (Binary) എന്നാണ് ഇത് അറിയപ്പെടുന്നത്. ജെൻഡർ ഒരു സ്പെക്ട്രം ആണ്. രണ്ട് സാധ്യതകൾ മാത്രമല്ല. ആണും പെണ്ണും അല്ല എന്ന് തങ്ങളുടെ സ്വത്വം എന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നവരുണ്ട്. ഇവ രണ്ടും ആണെന്നോ രണ്ടും അല്ലെന്നോ, തികച്ചും മറ്റൊരു വിഭാഗമാണോ എന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നുണ്ട്. നമ്മുടെ ലിംഗവിഭാഗം ഏതാണ് എന്ന് ഏകദേശം നാലുവയസ്സാകുമ്പോഴേക്കും നമ്മൾ തിരിച്ചറിയുന്നു എന്നതാണ്

ശിശുരോഗവിദഗ്ധരുടെ അമേരിക്കൻ അക്കാദമി പറയുന്നത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഭാഗമാണത്. നമ്മൾ ഉള്ളിൽ അനുഭവിക്കുന്നതാണത്. വ്യക്തികൾ തങ്ങളുടെ ലിംഗവിഭാഗം തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നില്ല; അത് മാറ്റാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുകയുമില്ല. അവരുടെ സ്വത്വബോധത്തെ വെളിവാക്കാൻ അവർ ഉപയോഗിക്കുന്ന പദങ്ങൾക്ക് വ്യത്യാസമുണ്ടായേക്കാം.
ഇന്നത്തെ ഈ സ്വത്വബോധങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഏറെ വിചിന്തനങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. ആണും പെണ്ണും എന്ന ദ്വന്ദ്വ വിഭാഗങ്ങൾക്കപ്പുറം, ഒരു വലിയ സ്പെക്ട്രം ആയി ഇതിനെ മനസ്സിലാക്കാനാണ് ഇന്ന് താല്പര്യം.

പ്രകടിതരൂപം (Expression) വെളിപ്പെടുത്തൽ (ആവിഷ്കാരം)

ജെൻഡറിന്റെ മൂന്നാമത്തെ തലം അതിന്റെ പ്രകടിതരൂപമാണ്. നമ്മുടെ ജെൻഡർ ഏതാണ് എന്ന് നമുക്ക് ചുറ്റുമുള്ള ലോകത്തോട് നമ്മൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന തലമാണ് അത്. (വസ്ത്രധാരണം, തലമുടിയുടെ സ്റ്റൈൽ, പെരുമാറ്റരീതികൾ മുതലായവയിലൂടെ) പ്രായോഗികമായി എല്ലാത്തിനും ഒരു ജെൻഡർ ബന്ധമുണ്ട്. കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ, നിറങ്ങൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ ചില ഉദാഹരണങ്ങളാണ് ജെൻഡർ ദ്വന്ദങ്ങൾ മാത്രമാണ് പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ട്, കുട്ടികൾ, 'ആണ്' 'പെണ്ണ്' എന്ന സങ്കുചിതമായ പരിമിതമായ സ്വത്വബോധങ്ങൾക്കുള്ളിൽ തങ്ങളുടെ സ്വത്വം വെളിവാക്കാൻ നിർബന്ധിതരാകുന്നു. സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകൾക്കനുസരിച്ച് എന്താണ് നമ്മൾ പ്രകടമാക്കേണ്ട സ്വത്വബോധം എന്ന് ജനനം മുതൽ നമ്മളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു; നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങൾ വഴിയും - കുടുംബം, സംസ്കാരം, സ്കൂളുകൾ, സഹപാഠികൾ, മാധ്യമം, മതം ഈ പ്രതീക്ഷകൾ നമ്മളിലേക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നു. സ്വീകാര്യമായ ജെൻഡർ പ്രതീക്ഷകൾ അത്ര അധികം നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിൽ ഉൾച്ചേർക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് മറ്റൊരു രീതി, ഭൂരിഭാഗം പേർക്കും ചിന്തിക്കാനാവുന്നില്ല.

സാമൂഹ്യമായ പരുവപ്പെടുത്തലിന്റെയും വ്യക്തിപരമായ മുൻഗണനകളുടെയും കൂട്ടുചേരൽ വഴി മൂന്നു വയസ്സാകുമ്പോഴേക്കും മിക്ക കുട്ടികളും അവരുടെ ലിംഗവിഭാഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്വഭാവങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ട ജെൻഡർ വെളിവാക്കലുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന വ്യക്തികൾക്ക്, തങ്ങളുടെ ജെൻററിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയോ ചോദ്യം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യേണ്ട കാര്യമില്ല. ഈ സാമൂഹികമായ നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്ന പ്രതീക്ഷകൾക്കും മറ്റും അപ്പുറം തങ്ങളുടെ ജെൻഡർ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവർക്ക് മറ്റൊരു അനുഭവം ആണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. കൂടുതൽ ആണത്തം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന പെൺകുട്ടികളും പെണ്ണത്തം വെളിവാക്കുന്ന ആൺകുട്ടികളും ഒട്ടനവധി വെല്ലുവിളികൾ നേരിടേണ്ടിവരുന്നു. വീട്ടിൽ നിന്നുള്ള സമ്മർദ്ദം, കൂട്ടുകാരുടെ ദ്രോഹങ്ങൾ, ടീച്ചർമാർ ഉൾപ്പെടെ പൊതു സമൂഹത്തിൽ നിന്നുള്ള നിന്ദ തുടങ്ങി പല പ്രശ്നങ്ങളും അവർ നേരിടേണ്ടിവരുന്നു.

ജെൻഡർ വെളിവാക്കലിന്റെ സങ്കല്പങ്ങളും ചിട്ടകളും സമൂഹങ്ങൾ തോറും വ്യത്യസ്ത പ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പുരുഷന്മാർ കമ്മൽ ധരിക്കുന്നത്, സ്ത്രീകൾ ടാറ്റൂ ചെയ്യുന്നത് തുടങ്ങിയവ കാണിക്കുന്നത് സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷകളിൽ ഉള്ള വ്യത്യാസങ്ങളാണ്'പിങ്ക് പെൺകുട്ടികൾക്കും നീല ആൺകുട്ടികൾക്കും' എന്നുള്ള ആശയം പോലും അടുത്ത കാലത്ത് ഉടലെടുത്തതാണ്.

ജെൻഡർ വെളിവാക്കലിനെ സംബന്ധിച്ച് ആശയങ്ങൾ കർശനമായതുകൊണ്ട് തന്നെ, ഒരാൾ എന്തു ധരിക്കുന്നു, എങ്ങിനെ സംസാരിക്കുന്നു, ആശയവിനിമയം നടത്തുന്നു എന്നുള്ളതൊക്കെ അവരുടെ ജെൻഡർ സ്വത്വബോധത്തെയാണ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് നമ്മൾ ഊഹിക്കുന്നു. സ്വത്വബോധത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാണ് പ്രകടിതഭാവങ്ങൾ. ഉദാ:- ഒരു 'സിസ്' ജെൻഡർ ആൺകുട്ടിക്ക് പാവാട ധരിക്കാനോ പെൺകുട്ടികൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഡ്രസ്സ് ഇടാനോ താല്പര്യം കണ്ടെന്നുവരാം. അത്

അയാളുടെ ജെൻഡർ സ്വത്വബോധത്തെ മാറ്റുന്നില്ല. ചില സമയങ്ങളിലോ സാഹചര്യങ്ങളിലോ, അവൻ പെൺകുട്ടികളുടേതെന്ന് കരുതുന്ന വേഷം ധരിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്ന് മാത്രം.

ലൈംഗിക തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ (sexual orientation) നിന്നും വ്യത്യസ്തമാണ് ജെൻഡർ .ജെൻററും ലൈംഗികതെരഞ്ഞെടുപ്പും ഒന്നല്ല. ജെൻഡർ വ്യക്തിപരമാണ്. (ഞാൻ എങ്ങിനെ എന്നെ കാണുന്നു.) ലൈംഗിക തെരഞ്ഞെടുപ്പ് മറ്റ് വ്യക്തികളുമായുള്ള (inter personal) ബന്ധത്തിലൂടെയാണ്. (ശാരീരികമായും വൈകാരികമായും ആരോടാണ് ആകർഷണം)

ലിംഗഭേദവും ജീവശാസ്ത്രവും

പെൺകുട്ടി ജനിച്ചതിന്റെ പേരിൽ സ്ത്രീകളെ കുറ്റപ്പെടുത്തുകയോ, ഉപദ്രവിക്കുകയോ ഉപേക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് സാധാരണ സംഭവങ്ങളാണ്. എന്നാൽ, കുട്ടി ഏതു വിഭാഗത്തിൽ ജനിക്കുന്നു എന്നതു തീരുമാനിക്കുന്നതിൽ ജീവശാസ്ത്രപരമായി സ്ത്രീ ശരീരത്തിനു കാര്യമായി പങ്കില്ല എന്നതാണു വസ്തുത. മനുഷ്യർ ജീവശാസ്ത്രപരമായി സ്ത്രീയോ പുരുഷനോ ആകുന്ന പ്രക്രിയ ഗർഭാവസ്ഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ തന്നെ തുടങ്ങുന്നു. ഭ്രൂണം സ്ത്രീ ശരീരമോ പുരുഷ ശരീരമോ ആയി രൂപപ്പെടുന്ന പ്രക്രിയ സങ്കീർണ്ണമായ അനേകം ഘടകങ്ങൾ ചേർന്നതാണ്.

ബീജ സംയോജനത്തിനായി അണ്ഡവും ബീജവും കൂട്ടിമുട്ടുമ്പോൾ 23 ക്രോമസോമുകൾ രണ്ടിൽ നിന്നും ചേർന്ന് 23 ജോഡി ക്രോമസോമുകളായാണ് പുതിയൊരു ജീവനെ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. അതിൽ സെക്സ് ക്രോമസോമം എന്നറിയപ്പെടുന്ന 23- മത് ജോഡിയാണ് പുതിയ ജീവൻ ആണോ പെണ്ണോ എന്ന് നിർണയിക്കുന്നത്. സാധാരണയായി അമ്മയിൽ നിന്നും X ക്രോമസോമുകൾ അച്ഛനിൽ നിന്ന് X അല്ലെങ്കിൽ Y ചേർന്നാണ് ഈ ജോഡി ഉണ്ടാകുന്നത് (അണ്ഡത്തിൽ X ക്രോമസോമുകൾ മാത്രവും ചില ബിജങ്ങളിൽ X ക്രോമസോമുകളും ചിലതിൽ Y ക്രോമസോമുകളും ആണ് ഉണ്ടാവുക).

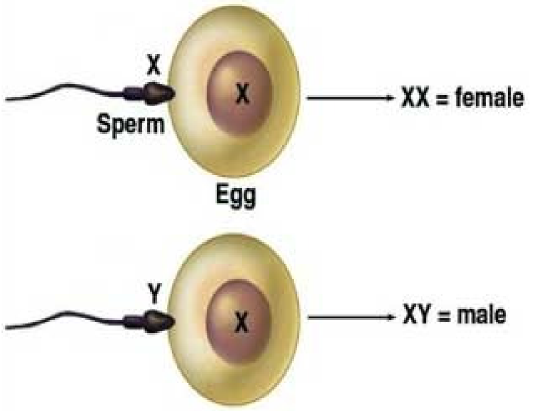

രണ്ട് ഭാഗത്ത് നിന്നും X ക്രോസോമുകൾ ചേർന്ന് XX ജോഡിയാണ് ഉണ്ടാകുന്നതെങ്കിൽ കുട്ടി പെണ്ണും അച്ഛനിൽ നിന്നും Y ക്രോമസോമാണെങ്കിൽ XY എന്ന ജോഡി ഉണ്ടാകുകയും ആ കുട്ടി ആൺകുട്ടിയാവുകയും ചെയ്യും. അതായത് കുട്ടി ആണോ പെണ്ണോ എന്ന നിർണ്ണയിക്കുന്നത് അച്ഛന്റെ ഭാഗത്ത് നിന്നുള്ള ക്രോമസോമുകളാണ് അതായത്, ആൺകുട്ടികളെ പ്രസവിക്കാത്തതിന് അമ്മയെ കുറ്റപ്പെടുത്തിയിട്ട് കാര്യമില്ല.

XX, XY എന്നിങ്ങനെയല്ലാതെയും ചിലപ്പോൾ ക്രോമസോമുകൾ രൂപപ്പെടാം എന്നതാണ് പുതിയ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾ. പൂർണ്ണമായി ആണോ പൂർണ്ണമായി പെണ്ണോ അല്ലാതെയുള്ള ജനനങ്ങൾക്ക് ഒരു കാരണം ഈ വ്യത്യാസമാണ്.

ആണത്തം (Masculinity)

ആണത്തമെന്നത് ആണ്/ആൺകുട്ടി എന്നതിന് സമൂഹം നൽകുന്ന നിർവ്വചനമാണ്. ഇത് ആണിന്റെ പെരുമാറ്റം, വസ്ത്രം, രൂപം, ഗുണങ്ങൾ, മനോഭാവങ്ങൾ, അധികാരങ്ങൾ, അവകാശങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെ നിർണ്ണയിക്കുന്നു.

ആണത്തം ഒരു സാമൂഹിക - സാംസ്കാരിക നിർമ്മിതിയാണ്. അതിനാൽ അത് കാലത്തിനും ദേശത്തിനും സമുദായത്തിനും അനുസരിച്ച് വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.ജനിക്കുമ്പോൾ മുതൽ ആൺകുട്ടിയെ സമൂഹം പഠിപ്പിച്ചെടുക്കുന്ന റോൾ ആണ് ആണത്തം. കുടുംബം, മതം, വിദ്യാഭ്യാസം, മാധ്യമങ്ങൾ, നിയമങ്ങൾ, സർക്കാർ, കമ്പോളം തുടങ്ങിയ സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതിൽ പ്രധാന പങ്കു വഹിക്കുന്നു. ആണത്തം തുടർച്ചയായി പുനർ നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. സാമ്പത്തികാവസ്ഥ, ദുരന്തങ്ങൾ, യുദ്ധം, കുടിയേറ്റം തുടങ്ങി അനേകം കാര്യങ്ങൾ ഇതിനെ സ്വാധീനിക്കുന്നു. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗ ആണത്തം, അധികാരിവർഗ്ഗ ആണത്തം, കീഴാള ആണത്തം, ബുദ്ധിജീവി ആണത്തം, നഗര ആണത്തം, ഗ്രാമീണ ആണത്തം, യൂറോപ്യൻ ആണത്തം, ഇന്ത്യൻ ആണത്തം, അധീശ ആണത്തം, എന്നിങ്ങനെ ആണത്തം ഒന്നിനൊന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്. അതിനാൽ പൊതുവെ ആണത്തങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നതാവും ശരി.

ആണത്തം അധികാരമാണ്. അധീശ ആണത്തം, മറ്റുള്ളവരുടെ (ആണിന്റെയും പെണ്ണിന്റെയും കുട്ടികളുടെയും) മേൽ അധികാരം പ്രയോഗിക്കുകയും അവരിൽ നിന്നും അനുസരണ (കീഴടങ്ങൽ) ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. സമ്പത്ത്, സ്വാധീനം, വിദ്യാഭ്യാസം, വർഗ്ഗം, ജാതി, മതം തുടങ്ങിയവയെല്ലാം അധീശ ആണത്തത്തെ നിർണ്ണയിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളാണ്.

ലിംഗപരമായ തൊഴിൽ വിഭജനം (Gender division of labour)

വ്യക്തിയുടെ കഴിവുകൾക്കും താൽപര്യങ്ങൾക്കും ഉപരിയായി ലിംഗാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രത്യേക ജോലികളും ചുമതലകളും തീരുമാനിക്കുന്ന സമ്പ്രദായമാണ് ലിംഗപരമായ തൊഴിൽ വിഭജനം. ചില പ്രത്യേക ജോലികൾ, ചുമതലകൾ എന്നിവ സ്ത്രീകൾ/പുരുഷന്മാർ മാത്രമാണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്നു സമൂഹം കരുതുന്നു. സാധാരണയായി സ്ത്രീകൾ വീട്ടുജോലി, കുട്ടികളുടെ പരിരക്ഷ, അനുബന്ധ വരുമാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ നടത്തുന്നു. മുഖ്യ ഉല്പാദന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരുഷന്മാരാണ് ചെയ്യുന്നത്. കുടുംബത്തിൽ മാത്രമല്ല പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളിലും വിപണിയിലുമെല്ലാം ഇത്തരം വിഭജനം കാണാനാകും. ഉദാഹരണത്തിന്, നഴ്സ് എന്ന വാക്കു കേൾക്കുമ്പോൾ സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ എന്നാണ് സമൂഹത്തിന്റെ വിവക്ഷ; പുരുഷന്മാർക്ക്, മെയിൽ നഴ്സ് എന്നു പ്രത്യേകം പറയും; നേരെ മറിച്ച്, പോലീസ് എന്നതിന് പുരുഷ പോലീസ് എന്നാണ് പൊതുവെ മനസ്സിലാക്കുന്നത്, സ്ത്രീകൾക്ക് വനിതാ പോലീസ് എന്നു പ്രത്യേകം പറയണം. സംസ്കാരം, ജാതി, വർഗ്ഗം, പ്രായം, രാജ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ അനുസരിച്ച് ഏതു ജോലി ആരു ചെയ്യണം, ജോലിയുടെ കരാർ, മൂല്യം നിശ്ചയിക്കൽ, വേതനം നൽകൽ എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം വ്യത്യാസമുണ്ട്. ജെൻഡർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തൊഴിലുകൾ നിശ്ചയിക്കുന്നത് ക്രമേണ സാമൂഹികനിയമമായി മാറുന്നു. അവ സ്ത്രീ പുരുഷന്മാരിൽ വ്യത്യസ്ത കഴിവുകൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. സ്ത്രീയുടെ അധ്വാനത്തിന് ലഭിക്കുന്ന വേതനമാകട്ടെ അവളെ സ്വകാര്യ സ്വത്തായി കരുതുന്ന പുരുഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലും.

സ്ത്രീകൾ ചെയ്യുന്ന ജോലികൾക്ക് മൂല്യം കുറവായിരിക്കുകയെന്നതും തൊഴിൽ ജന്യരോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയെന്നതും ലിംഗാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തൊഴിൽ വിഭജനത്തിന്റെ പരിണതഫലങ്ങളിൽ ചിലതാണ്.

സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിലുകൾ - ത്രിമാന ചുമതലകൾ

സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിലുകളെ മൂന്ന് പ്രധാന വിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിക്കാം.

- ഉത്പാദന ജോലികൾ (Productive Work)

ഉപഭോഗത്തിനും വിപണിക്കും വേണ്ടി സേവനങ്ങളും വസ്തുക്കളും ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനെ ഉല്പാദനജോലികൾ എന്നു പറയാം. (ഉദാ: കൃഷി, മൽസ്യബന്ധനം, സ്വയം തൊഴിൽ തുടങ്ങിയവ). നിങ്ങൾ എന്തു ചെയ്യുന്നു എന്ന് ചോദിച്ചാൽ, മിക്കവരും ഉത്പാദനപരമെന്ന് കരുതുന്ന ജോലികളെക്കുറിച്ചാണ് പറയാറുള്ളത്. പ്രത്യേകിച്ച് വരുമാനം അഥവാ ശമ്പളം കിട്ടുന്ന തൊഴിലുകൾ.

സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും ഇത്തരം ജോലികൾ ചെയ്യുന്നു. പക്ഷേ അവരുടെ ചുമതലകളും ജോലികളും ലിംഗാടിസ്ഥാനത്തിൽ വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീകൾ ചെയ്യുന്ന ഉത്പാദനപരമായ തൊഴിലുകൾ പോലും അദൃശ്യവും കുറഞ്ഞ മൂല്യം നൽകുന്നവയുമാണ്.

- പ്രത്യുത്പാദന ജോലികൾ (Reproductive Work)

കുട്ടികളെ പ്രസവിക്കുക, അവരെ പരിരക്ഷിക്കുക, ഭക്ഷണം തയ്യാറാക്കുക, വെള്ളവും വിറകും ശേഖരിക്കുക, സാധനങ്ങൾ വാങ്ങുക, വീട് വൃത്തിയായി സൂക്ഷിക്കുക, കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ ആരോഗ്യകാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുക തുടങ്ങിയ ജോലികൾ കുടുംബത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെങ്കിലും ഇവ ഒരിക്കലും 'തൊഴിൽ' ആയി കണക്കാക്കാറില്ല. പാവപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങളിൽ ഇവ മിക്കപ്പോഴും കായികാദ്ധ്വാനം ആവശ്യമുള്ളവയും വളരെ സമയം എടുക്കാറുള്ളതുമാണ്. സാധാരണയായി ഇത് സ്ത്രീകളുടെയും പെൺകുട്ടികളുടെയും മാത്രം ഉത്തരവാദിത്വമായി മാറുന്നു.

- സാമൂഹികമായ ജോലികൾ (Community Work)

ലിംഗപരമായ തൊഴിൽ വിഭജനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നോക്കിയാൽ സാമൂഹികജോലികൾ രണ്ടു തരമുണ്ട്.

1. Community Managing Roles : കൂട്ടായ ഉപഭോഗത്തിനുവേണ്ടി വിരളമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഭവങ്ങളെ (വെള്ളം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ, വിദ്യാഭ്യാസം) ഉറപ്പാക്കുകയും അവയെ നിലനിർത്തുകയും ചെയ്യുന്നത് പ്രാഥമികമായും സ്ത്രീകളാണ്. വീട്ടിൽ അവർ നിർവഹിക്കുന്ന പ്രത്യുത്പാദന ജോലികളുടെ തുടർച്ചയാണിത്. ഒഴിവുള്ള ഇരിക്കുന്ന സമയത്ത്, വേതനമില്ലാതെ ചെയ്യുന്ന സന്നദ്ധപ്രവർത്തനമാണിത്.
2. Community Political Roles: ഔപചാരിക രാഷ്ട്രീയതലത്തിൽ പുരുഷന്മാർ ഏറ്റെടുക്കുന്ന സാമൂഹികമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ. ഇത് മിക്കപ്പോഴും വേതനമുള്ള പണിയാണ് - പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും; പദവിയും അധികാരവും മാന്യതയും ഒക്കെ ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും.

ഈ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളിലും സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ റോളുകൾ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകളും വീട്ടിലേക്ക് വരുമാനം കൊണ്ടു വരുന്നുണ്ടെങ്കിലും കുടുംബത്തിന്റെ പ്രധാന സംരക്ഷകനായി പുരുഷനെത്തന്നെയാണ് കണക്കാക്കുന്നത്. ഉത്പാദന ജോലികളിൽ ഏർപ്പെടുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും പ്രത്യുത്പാദന ജോലികളുടെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കാനാവുന്നില്ല. നേരെമറിച്ച് പുരുഷന് വ്യക്തമായ പ്രത്യുത്പാദന ജോലികളൊന്നും നിർവ്വചിച്ച് നൽകിയിട്ടില്ല. വീട്ടുകാര്യങ്ങളിൽ സഹായിക്കുന്ന പുരുഷൻമാരുണ്ടെങ്കിലും അത് സഹായം മാത്രമായാണ് കണക്കാക്കുന്നത്, ഉത്തരവാദിത്വമല്ല.

സാമൂഹികമായ ജോലികളിലും പുരുഷൻമാരും സ്ത്രീകളും ഏർപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ റോളുകളിൽ വ്യത്യാസമുണ്ട്. പുരുഷന്മാർ നേതാക്കളായും സ്ത്രീകൾ താരതമ്യേന പ്രാധാന്യം കുറഞ്ഞ പദവികളിലുമാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. വീടിനുപുറത്ത് വേതനം കിട്ടുന്ന ജോലികളിലും വ്യക്തമായ ലിംഗവ്യത്യാസം കാണാം. പുരുഷന്മാർ വൻകിട വ്യവസായങ്ങളിലും സമൂഹത്തിൽ മാന്യത കിട്ടുന്ന തൊഴിലുകളിലും ഏർപ്പെടുമ്പോൾ സ്ത്രീകൾ വസ്ത്രനിർമ്മാണം, കരകൗശലവസ്തു നിർമാണം, ആഹാരപദാർത്ഥങ്ങളുടെ നിർമാണം തുടങ്ങിയവ ചെയ്യുന്നു. ഇത് അവരുടെ വീട്ടുജോലികളുടെ വെറും തുടർച്ച മാത്രമാണ്. അതേ സമയം തീരുമാനമെടുക്കേണ്ട, സാങ്കേതിക കഴിവു വേണ്ട ജോലികൾ, അവ പാചകം, തയ്യൽ തുടങ്ങി സ്ത്രീകളുടേതെന്നു മുദ്രകുത്തപ്പെട്ടവയാണെങ്കിൽ പോലും, നല്ല വരുമാനം ലഭിക്കുമ്പോൾ പുരുഷന്മാരാണ് ചെയ്യുന്നത്.

അദ്ധ്യായം 3
സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം

ശാക്തീകരണം

വ്യക്തിപരമോ കൂട്ടായതോ ആയ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള വൈദഗ്ധ്യവും കഴിവും വ്യക്തികൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് ശാക്തീകരണം

സ്ത്രീശാക്തീകരണം

സ്വന്തം ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളെ വിമർശനാത്മകമായി വിലയിരുത്താനുള്ള ശരിയായ സമീപനവും വൈദഗ്ധ്യവും അറിവും സ്ത്രീകളും പെൺകുട്ടികളും നേടിയെടുക്കുകയും അതുവഴി ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ തലങ്ങളെയും നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിവുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സ്ത്രീശാക്തീകരണം. ഇത് താഴെ നിന്നും ആരംഭിക്കുന്ന (bottom up)പ്രക്രിയയാണ്. ഇത് ലിംഗവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അധികാരബന്ധത്തിൽ വേരൂന്നിയിരിക്കുന്നു.

ശാക്തീകരണത്തിന്റെ പ്രധാന സൂചികകൾ

- കുടുംബത്തിനുള്ളിലും പുറത്തുമുളള വിഭവങ്ങളിന്മേൽ പ്രാപ്യതയും നിയന്ത്രണവും.
- സ്വന്തം തൊഴിലിന്മേലും വരുമാനത്തിന്മേലുമുള്ള നിയന്ത്രണം.
- സ്വന്തം ശരീരത്തിലും ലൈംഗികതയിലും പ്രത്യുത്പാദനത്തിലുമുള്ള നിയന്ത്രണം.
- ചലനസ്വാതന്ത്ര്യം
- രാഷ്ട്രീയ ഇടങ്ങളുടെ പ്രാപ്യതയും നിയന്ത്രണവും, കുടുംബത്തിനുള്ളിലും പുറത്തും തീരുമാനം എടുക്കാനുള്ള അധികാരം.
- അറിവ്, വിവരം എന്നിവയിലുള്ള പ്രാപ്യതയും നിയന്ത്രണവും
- നിയമകാര്യങ്ങളിലും നീതിതേടുന്നതിലുമുള്ള പ്രാപ്യത
- ആത്മവിശ്വാസം, ആത്മാഭിമാനം എന്നിവ കൂടുന്നു
- വീട്ടുപണികളിലും കുട്ടികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിലും പ്രായമായവരെയും രോഗികളെയും ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിലും പുരുഷന്മാരുടെ പങ്ക് കൂടുന്നു.
- പ്രത്യുത്പാദനം, ലൈംഗികത, ശാരീരികസുരക്ഷിതത്വം എന്നിവയിൽ പുരുഷന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം കൂടുന്നു.
- ആണത്തം, പെണ്ണത്തം, സ്ത്രീ/പുരുഷലൈംഗികത എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണകളും വാർപ്പുമാതൃകകളും തകരുന്നു.
- സാംസ്കാരിക-മതപരമായ കീഴ്‌വഴക്കങ്ങൾ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള വിവേചനം കുറയുന്നു.

മാറ്റത്തിന്റെ തലങ്ങൾ

സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിന് പല തലങ്ങളിലുള്ള മാറ്റം ആവശ്യമാണ്.

1. വ്യക്തിപരമായ കർത്തൃത്വം, നേട്ടം
2. സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന നിയമനങ്ങളിലും രീതി കളിലും
3. സ്ത്രീ - പുരുഷ അധികാര ബന്ധങ്ങളിൽ

വിവിധതരം അധികാരങ്ങൾ

മറ്റുള്ളവരുടെ മേൽ അധികാരം (Power over others)

മേധാവിത്വ/വിധേയത്വ ബന്ധം. അധികാരമുള്ളവരും ഇല്ലാത്തവരും തമ്മിൽ നേരിട്ടുള്ള ഏറ്റുമുട്ടലിലൂടെയും സംഘർഷത്തിലൂടെയും നേടുന്നത്. ഇത് നിലനിർത്താൻ നിരന്തരം ജാഗരൂകരാകണം. എപ്പോഴും എതിർപ്പ് ഉണ്ടാകും.

എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാനുള്ള അധികാരം (Power to)

കഴിവ് നേടിയും പഠിച്ചും നേതൃത്വകഴിവുകൾ വികസിപ്പിച്ചും, നൈപുണ്യം, പിന്തുണ എന്നിവയിലൂടെയും നേടുന്നത്. തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള അധികാരം; പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനുള്ള ശക്തി; ക്രിയാത്മകം.

അധികാരം പങ്കിടുക (power with)

സാമൂഹിക സംഘാടനം (social mobilisation)

കൂട്ടായ്മകളും സഖ്യങ്ങളും രൂപപ്പെടുത്തികൊണ്ട്.

അവരവരിൽ തന്നെയുള്ള അധികാരം (Power within)

ആത്മബോധവും ആത്മാഭിമാനവും ആത്മവിശ്വാസവും വളർത്തിക്കൊണ്ട്

സംഘടനാപരമായ വിശ്വാസത്തിലൂടെയും അവബോധത്തിലൂടെയും

സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങൾ

വികസനത്തിന്റെ മേഖലയിൽ, പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകളുക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നിടത്ത് 80 കളിൽ പ്രചാരംനേടിയ ഒരു ആശയമാണ് ശാക്തീകരണം (empowerment). അടിസ്ഥാനതല പരിപാടികളിൽ മുതൽ നയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകളിൽവരെ ക്ഷേമം, സ്ത്രീകളെ ഉദ്ധരിക്കുക, സാമൂഹികപങ്കാളിത്തം, ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം തുടങ്ങി വികസനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും ഇടപെടലുകളും വിവരിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന വാക്കുകൾക്കു പകരം ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത് ശാക്തീകരണം എന്ന പദമാണ്. വ്യാപകമായി ഇത് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും സാമൂഹിക, സാമ്പത്തിക, രാഷ്ട്രീയ തലങ്ങളിൽ എന്താണ് സ്ത്രീകളുടെ ശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യംവയ്ക്കുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഇന്നും പല ആശയക്കുഴപ്പങ്ങളും നിലനിൽക്കുന്നു.

സമഗ്രവികസനം, സ്ത്രീകളുടെ വികസനം, പങ്കാളിത്തം, ബോധവൽക്കരണം തുടങ്ങിയ മുൻകാല സമീപനങ്ങളോട് ശാക്തീകരണം എങ്ങനെ ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു അല്ലെങ്കിൽ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതും വ്യക്തമല്ല.

എന്നിരുന്നാലും ബൃഹത്തായ പല പദ്ധതികളും ഇന്നാരംഭിക്കുന്നത്, പാവപ്പെട്ടവരെയും പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകളെയും, ശാക്തീകരിക്കുക എന്ന പ്രത്യക്ഷ ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണ്. ഉയർന്ന ജനസംഖ്യാനിരക്ക്, പരിസ്ഥിതിനാശം, സ്ത്രീകളുടെ താഴ്ന്നപദവി തുടങ്ങി എല്ലാ സാമൂഹികതിന്മകൾക്കും ഒരു മറുമരുന്നായാണ് ശാക്തീകരണത്തെ വീക്ഷിക്കുന്നത്.

തെക്കനേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളിൽ അടിസ്ഥാനതലങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിച്ച ഉൾക്കാഴ്ചകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, സ്ത്രീശാക്തീകരണം എന്താണെന്നും അതിന്റെ ഘടകങ്ങളും ഘട്ടങ്ങളും എന്താണെന്നും നിർവ്വചിക്കാനാണ് ഇവിടെ ശ്രമിക്കുന്നത്.

ശാക്തീകരണം എന്ന ആശയം

ലോകമൊട്ടാകെയുള്ള സ്ത്രീപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ, പ്രത്യേകിച്ച് മൂന്നാംലോക ഫെമിനിസ്റ്റുകളുടെ പല സംവാദങ്ങളുടെയും നിരൂപണങ്ങളുടെയും പരിണത ഫലമാണ് ശാക്തീകരണം എന്ന ആശയം. ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയിൽ 1970 (Walters 1991) കളിൽ വികസിച്ച ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസം എന്ന ആശയവും ഫെമിനിസവും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരപ്രവർത്തനത്തിൽ നിന്നാണ് ഇത് ഉടലെടുത്തതെന്നു പറയാം. പൗളോ ഫ്രെയറുടെ ബോധവൽക്കരണ സിദ്ധാന്തത്തിൽ ആണ് ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസമെന്ന ആശയത്തിന്റെ വേരുകൾ. ഇത് ജെൻഡർ വിവേചനത്തെ പൂർണ്ണമായും അവഗണിച്ചു. നീതിപൂർവ്വവും വിവേചനരഹിതവുമായ ഒരു വ്യവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കാൻ സമൂഹത്തിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും പങ്കാളിത്ത സംവിധാനങ്ങൾ ആവശ്യമാണെന്ന ഗ്രാംഷിയൻ ചിന്തകൾ മേൽപ്പറഞ്ഞ ചിന്താധാരകളെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട് (Forgaes 1988; Freire 1973).

ഫെമിനിസ്റ്റ് വിശകലനത്തിലും ജനപ്രിയവിദ്യാഭ്യാസത്തിലും മുൻഗണന ലഭിച്ചവയാണ് ലിംഗ വിവേചനവും ജെൻഡറിന്റെ സാമൂഹികനിർമ്മിതിയും. ഫെമിനിസ്റ്റ് വിദ്യാഭ്യാസ സമീപനം അതിന്റേതായ വ്യത്യസ്തമായ സമീപനമാണ് സ്വീകരിച്ചത്. ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക മാത്രമല്ല, മാറ്റത്തിനുവേണ്ടി പോരാടാൻ ദരിദ്രരെ സംഘടിപ്പിക്കുകകൂടി ചെയ്തു. താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിലാണ് അവരുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ അവർ നിർവ്വഹിച്ചത്.

- അസന്ദിഗ്ദ്ധമായി സ്ത്രീപക്ഷ നിലപാട് സ്വീകരിക്കുക.
- ലിംഗപദവി എന്നത് സാമൂഹികമായി എങ്ങനെ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് സ്ത്രീ-പുരുഷന്മാർക്ക് കാണിച്ചുകൊടുക്കുക.
- എങ്ങനെ അവ പരിവർത്തിപ്പിക്കാമെന്നും വർഗ്ഗം, ജാതി, മതം, സംസ്കാരം എന്നിവയിലൂടെ സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും എങ്ങനെ ലിംഗപദവി സങ്കല്പങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സ്വാധീനിക്കപ്പെടുന്നു എന്നും പങ്കെടുക്കുന്ന ആളുകളുടെ ജീവിതാനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നുതന്നെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുക.
- ലിംഗപദവി, വർഗ്ഗം, ജാതി എന്നിവ പരസ്പരം എങ്ങനെ പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നും ഈ ബന്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള കൂട്ടായ ധാരണ ആഴപ്പെടുത്താനുമായി കൂട്ടായിത്തന്നെ ഇവയെക്കുറിച്ചു പഠിക്കുക.
- ലിംഗപദവി ബന്ധങ്ങൾക്ക് കൂട്ടായ ബദൽ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ രൂപപ്പെടുത്തുക. സ്ത്രീപദവിയെപ്പറ്റിയും അതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തെക്കുറിച്ചും കൂട്ടായ വിശകലനം പ്രാദേശിക, ദേശീയ സാർവ്വദേശീയ മാനങ്ങൾ, വിശകലന ഉപാധികൾ വികസിപ്പിക്കുക, സ്ത്രീകളുടെ തന്ത്രപരമായ താല്പര്യങ്ങൾ (Strategic interests) നേടിയെടുക്കുന്നതിന് വികസന സമീപനങ്ങൾ എത്രമാത്രം സഹായകരമാകുന്നു എന്നന്വേഷിക്കുക, വ്യക്തിപരവും സംഘടനാപരവുമായ ജീവിതത്തിൽ മാറ്റം ഉണ്ടാക്കുക.
- തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചെടുക്കാനുള്ള (assertive) നൈപുണ്യം സ്ത്രീകളിൽ വികസിപ്പിക്കുക, അടിച്ചമർത്തൽ പെരുമാറ്റങ്ങളെ വെല്ലുവിളിക്കാൻ സാധിക്കുക, ദേശീയ-സാർവ്വദേശീയ തലത്തിൽ സ്ത്രീ-പുരുഷന്മാരുടെ ശൃംഖലകൾ രൂപപ്പെടുത്തുക, ജനാധിപത്യസമൂഹവും തൊഴിൽസംഘടനകളും രൂപപ്പെടുത്തുക, മാറ്റത്തിന് സമ്മർദ്ദം ചെലുത്താൻ ശക്തമായ ഒരു പൗരസമൂഹം കെട്ടിപ്പടുക്കുക (Wallers 1991)

സ്ത്രീകളുടെ പദവിയിൽ ഗണ്യമായ മാറ്റംവരുത്താൻ സഹായകരമാകാതിരുന്ന വികസന തന്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ച് സ്ത്രീപക്ഷവാദികളുടെ വിമർശനം 80 കളിൽ ഉയർന്നുവരാൻ തുടങ്ങി. ക്ഷേമം, ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം, കാര്യക്ഷമത തുടങ്ങി ദരിദ്രസ്ത്രീകളുടെ ചൂഷണത്തിനെയും വിവേചനത്തെയും നിലനിർത്തുന്ന അടിസ്ഥാനഘടനാപരമായ പ്രശ്നങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്യാത്ത, സമീപനങ്ങൾ

സ്വീകരിച്ചതാണ് പരാജയകാരണം എന്ന് അവർ വിലയിരുത്തി (Moser1989). സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥ (condition)യും പദവി (status)യും തമ്മിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവും മേൽപറഞ്ഞ സമീപനങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ചുകണ്ടില്ല (Young 1988). അവസ്ഥ എന്നത് സ്ത്രീകൾ ജീവിക്കുന്ന ഭൗതികസാഹചര്യമാണ് - താഴ്ന്ന വേതനം, പോഷകാഹാരക്കുറവ്, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ തുടങ്ങിയവയുള്ള പ്രാപ്യതയില്ലായ്മ മുതലായവ. പുരുഷന്മാരുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ, സ്ത്രീകൾക്കുള്ള സാമൂഹിക, സാമ്പത്തിക അവസ്ഥയാണ് പദവി. സ്ത്രീകളുടെ ദൈനംദിന നിലനില്പിന്റെ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള ഊന്നൽ, അടിച്ചമർത്തലിന്റെയും അനീതിയുടെയും അദൃശ്യവും ശക്തവും ആഴത്തിലുള്ളതുമായ ഘടകങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അവരുടെ അവബോധത്തെയും അതിനെതിരെ പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിനെയും പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നു എന്ന് കേറ്റ് യങ് (Kate Young) വാദിക്കുന്നു.

സ്ത്രീയുടെ പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങളും തന്ത്രപരമായ താല്പര്യങ്ങളും എന്ന രീതിയിൽ സമാനമായൊരു വേർതിരിവാണ് മോളിനെക്സ് (Moly Neux 1985) മുന്നോട്ടുവച്ചത്. ഭക്ഷണം, വെള്ളം, ഊർജ്ജം, വിദ്യാഭ്യാസം, മെച്ചപ്പെട്ട സാങ്കേതികവിദ്യ തുടങ്ങിയ പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റപ്പെടേണ്ടതു തന്നെയാണ്. പക്ഷെ അത് ആത്യന്തികമായ ലക്ഷ്യമാവാൻ പാടില്ല. തങ്ങളുടെ ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തന്ത്രപ്രധാനമായ ആവശ്യങ്ങളെ നിറവേറ്റാൻ സ്ത്രീകൾ ഒന്നിച്ചുവരുകയും സംഘടിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

സ്ത്രീകളുടെ അടിച്ചമർത്തലിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിശകലനം ഇതിനാവശ്യമാണ്. നിലവിലുള്ളതിനുപകരം കുറച്ചുകൂടി തൃപ്തികരമായ, ബദൽ ക്രമീകരണങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തണം. ഉദാ: ലിംഗപരമായ തൊഴിൽ വിഭജനത്തിൽ മാറ്റമുണ്ടാക്കുക; വീട്ടുജോലിയുടെയും ശിശുപരിചരണത്തിന്റെയും ഭാരം കുറയ്ക്കുക; സ്ഥാപനവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിവേചനരൂപങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുക; പ്രത്യുത്പാദന കാര്യങ്ങളിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശം, രാഷ്ട്രീയപരമായ തുല്യത; സ്ത്രീകൾക്കുമേലുള്ള പുരുഷനിയന്ത്രണവും അതിക്രമങ്ങളും ഇല്ലാതാക്കാനുള്ള വഴികൾ (Moly Neux 1985).

ഈ അടിസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നാണ് ശാക്തീകരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണ വളർന്നതും 1985 ൽ Dawn എന്ന ഗ്രൂപ്പ് ശാക്തീകരണസമീപനം വ്യക്തമാക്കിയതും (Sen and Grown 1985). ഈ കാഴ്ചപ്പാടിൽ നിയമം, സ്വത്തവകാശം എന്നിവപോലെ പുരുഷമേൽക്കോയ്മ ഊട്ടിയുറപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ഘടനകളുടെയും പരിവർത്തനത്തിൽക്കൂടി മാത്രമേ ശാക്തീകരണം സംഭവിക്കൂ. 1990 കളായപ്പോഴേക്കും, വികസനസംവാദങ്ങളിലെ മറ്റു പദങ്ങൾക്കെല്ലാം പകരം ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു വാക്കായി ശാക്തീകരണം മാറി. ഇതൊരു മന്ത്രം പോലെയായപ്പോൾ, ആ വാക്ക് ആവിർഭവിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ വെള്ളം ചേർക്കപ്പെട്ടു. (ഇതിന്റെ പരിണതഫലം വ്യക്തമാക്കേണ്ടതുണ്ട്.)

സ്ത്രീകളുടെ പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങളോടുള്ള സമീപനം (അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ) എങ്ങനെയാണ് തന്ത്രപരമായ താൽപ്പര്യങ്ങൾ നേടാനുള്ള (പദവി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള) ശ്രമങ്ങളെ ബാധിക്കുന്നത്?

സ്ത്രീകളുടെ പ്രത്യുത്പാദന അവകാശങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ, ഈ ചോദ്യത്തിന് വളരെ സാംഗത്യമുണ്ട്. ഗർഭധാരണം, സ്ത്രീകളുടെ പ്രത്യുല്പാദനം എന്നിവയോടുള്ള ഇന്നത്തെ സമീപനം ഊന്നൽ കൊടുക്കുന്നത് ഗർഭനിരോധനത്തിനുവേണ്ടി മെച്ചപ്പെട്ട സാങ്കേതികവിദ്യയും അതിന്റെ വിതരണവും, പ്രസവത്തിനുമുമ്പും ശേഷവുമുള്ള സേവനം, ഗർഭനിരോധനം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിലാണ്. എന്നാൽ വളരെ അടിസ്ഥാനപരമായ പല ചോദ്യങ്ങളും ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്നേയില്ല. ഉദാഹരണത്തിന് ഭക്ഷണം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ എന്നിവയിൽ സ്ത്രീകളും പെൺകുട്ടികളും നേരിടുന്ന വിവേചനം, ലൈംഗിക

ബന്ധങ്ങളിലുള്ള ആൺമേൽക്കോയ്മ, തങ്ങളുടെ ലൈംഗികതയുടെ മേൽ സ്ത്രീകൾക്ക് നിയന്ത്രണമില്ലാത്ത അവസ്ഥ, പല സംസ്കാരങ്ങളിലും ഭാരംചുമക്കുന്ന കഴുതകളെപ്പോലെ സ്ത്രീകളെ ആക്കിത്തീർക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ലിംഗപരമായ തൊഴിൽവിഭജനം, നിലനിൽക്കുന്നു. എത്രകുട്ടികൾ ഉണ്ടാവണം എന്നു തീരുമാനിക്കാനുള്ള അവകാശം സ്ത്രീക്ക് നിഷേധിക്കുന്ന സമൂഹങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇവയെല്ലാം സ്ത്രീയുടെ പദവിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ജനനനിരക്ക് കുറയുന്നതോ, സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുന്നതോ, ഇതിനെ ബാധിക്കണമെന്നില്ല. ശാക്തീകരണപ്രക്രിയ കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട ഒരു വൈരുദ്ധ്യമാണിത്.

എന്താണ് ശാക്തീകരണം?

ശാക്തീകരണം എന്ന പദത്തിൽത്തന്നെ ശക്തി, അധികാരം എന്നീ ആശയങ്ങൾ ഉണ്ട്. പൊതുവായി ഭൗതിക ആസ്തികൾ, ബൗദ്ധികവിഭവങ്ങൾ, പ്രത്യയശാസ്ത്രം എന്നിവയുടെ മേലുള്ള പ്രാപ്യത എന്നിവയെല്ലാം ഇതിൽപ്പെടും. ബൗദ്ധികവിഭവങ്ങളിൽ വിജ്ഞാനം, വിവരം, ആശയങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടും. ഒരു നിശ്ചിത കൂട്ടം വിശ്വാസങ്ങൾ, മൂല്യങ്ങൾ, സമീപനങ്ങൾ, പെരുമാറ്റങ്ങൾ, എന്നിവയെ ഉത്പാദിപ്പിക്കാനും വ്യാപിപ്പിക്കാനും നിലനിർത്താനും സ്ഥാപനവൽക്കരിക്കാനും ഉള്ള കഴിവാണ് പ്രത്യയശാസ്ത്രനിയന്ത്രണം എന്നു വിവക്ഷിക്കുന്നത്. ഒരു നിശ്ചിത സാമൂഹിക, സാമ്പത്തിക, രാഷ്ട്രീയ ചുറ്റുപാടുകളെ ആളുകൾ എങ്ങനെ തിരിച്ചറിയുന്നു; അതിനുള്ളിൽ എങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നുള്ള തീരുമാനമാണ് ഇത്.

പൊതു-സ്വകാര്യ ജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന സാമൂഹികബന്ധങ്ങളെ ക്രമീകരിക്കുന്ന പ്രത്യയശാസ്ത്രം, വിജ്ഞാനം, ഭൗതികവിഭവങ്ങളുടെ വിതരണം എന്നിവയെ സ്വാധീനിക്കാനോ നിയന്ത്രിക്കാനോ കഴിയുന്നവർക്ക് അധികാരമുണ്ട് എന്നുപറയാം. ഏതൊക്കെ വിഭവങ്ങളിന്മേൽ, എത്രമാത്രം നിയന്ത്രണമുണ്ട് എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചാണ് വ്യക്തികളുടെയും ഗ്രൂപ്പുകളുടെയും അധികാരത്തിന്റെ തോത്. സാമൂഹികമായും മതപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായി നിലനിൽക്കുന്ന പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളെ നിലനിർത്താനുള്ള കഴിവും എത്രമാത്രം അധികാരമുണ്ട് എന്നതിന്റെ മാനദണ്ഡമാണ്. ഈ നിയന്ത്രണസാധ്യതയാണ്, തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാനുള്ള അധികാരം നൽകുന്നത്.

തെക്കനേഷ്യയിൽ, വിഭവങ്ങളുടെമേലും തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയകളിലും ഒട്ടുതന്നെ നിയന്ത്രണമില്ലാത്ത സ്ത്രീകൾ, പ്രത്യേകിച്ച് പാവപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ തീർത്തും അധികാരമില്ലായ്മ അനുഭവിക്കുന്നവരാണ്. അവർക്ക് കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ലഭിക്കുന്ന പരിമിതങ്ങളായ വിഭവങ്ങൾ - കുറച്ചു ഭൂമി, അടുത്തുള്ള വനം, സ്വന്തം ശരീരം, അധ്വാനശേഷി, നൈപുണ്യം ഇവ പോലും അവരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലല്ല. മറ്റുള്ളവർ എടുക്കുന്ന തീരുമാനങ്ങൾ അവരുടെ ദൈനംദിനജീവിതത്തെ ബാധിക്കുന്നു.

ഇതിന്റെ അർത്ഥം സ്ത്രീകൾ, എപ്പോഴും എല്ലാകാലത്തും തീർത്തും അധികാരമില്ലാത്തവരാണ് എന്നല്ല; നൂറ്റാണ്ടുകളായി കുടുംബത്തിനുള്ളിൽ തങ്ങളുടെ അധികാരം പ്രയോഗിക്കാൻ സ്ത്രീകൾ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട് (Nelson 174; Stacey&Price 1981). സമൂഹം പ്രാപ്യത നൽകിയിരിക്കുന്ന വിഭവങ്ങളുടെമേൽ അവർ നിയന്ത്രണം ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അവർക്കു സാധിക്കുമ്പോൾ പൊതുവിഭവങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിനായി അവർ കൂട്ടായി ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലെ ചിപ്കോപ്രസ്ഥാനം, കെനിയയിലെ ഗ്രീൻബെൽറ്റ് മൂവ്മെൻറ് എന്നിവ ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. അവരുടെ വ്യവസ്ഥാപിത ചുമതലകളായ തൊഴിലാളി, അമ്മ, ഭാര്യ എന്നീ നിലകളിൽ തങ്ങളുടെ ഏറ്റവും അടുത്ത ചുറ്റുപാടുകളെ സ്വാധീനിക്കാനും തങ്ങളുടെ ഇടങ്ങൾ (space) വിപുലപ്പെടുത്താനും അവർ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. വിധേയത്വം, ത്യാഗം, അനുസരണ, നിശബ്ദസഹനം

തുടങ്ങിയവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പിതൃമേധാവിത്വ പ്രത്യയശാസ്ത്രം, ദൃഢതയോടെ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാനും വിഭവങ്ങളുടെ പങ്ക് ആവശ്യപ്പെടാനുമുള്ള സ്ത്രീകളുടെ ശ്രമങ്ങൾക്ക് തുരങ്കംവയ്ക്കുന്നു.

നിലനിൽക്കുന്ന അധികാരബന്ധങ്ങളെ വെല്ലുവിളിക്കാനും അധികാര സ്രോതസ്സുകളിന്മേൽ കൂടുതൽ നിയന്ത്രണങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചെടുക്കാനും ശ്രമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയെ ശാക്തീകരണം എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കാം. തങ്ങളുടെ സവിശേഷ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഈ നിർവ്വചനത്തെ സ്ത്രീപ്രവർത്തകർ മെച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

വ്യക്തികളുടെ സ്വയം സമർത്ഥിക്കൽ (self assertation) തുടങ്ങി അധികാരബന്ധങ്ങളെ വെല്ലു വിളിക്കുന്ന കൂട്ടായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, പോരാട്ടങ്ങൾ തുടങ്ങിയ ഒരുകൂട്ടം പ്രവർത്തനങ്ങളെയാണ് ശാക്തീകരണം എന്നു പറയുമ്പോൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. വ്യക്തികൾക്കും ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും വർഗ്ഗം, ജാതി, വംശം, ജെൻഡർ തുടങ്ങിയവയ്ക്കും, വിഭവങ്ങളുടെയും അധികാരത്തിന്റെയും പ്രാപ്തി നിശ്ചയിക്കുന്നിടത്ത്, തങ്ങളെ അടിച്ചമർത്തുന്ന അനുക്രമമായ ശക്തികളെ തിരിച്ചറിയുകയും നിലനിൽക്കുന്ന അധികാരബന്ധങ്ങളെ പരിവർത്തിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ശാക്തീകരണം ആരംഭിച്ചു എന്നുപറയാം. ഒരു നിശ്ചിത സാഹചര്യത്തിൽ സ്ത്രീകളെയും മറ്റു പിന്നോക്കക്കാരാക്കപ്പെട്ടവരെയും പ്രാന്തവൽക്കരിക്കുന്ന ഘടനാപരമായ ശക്തികളുടെ ദിശയേയും സ്വഭാവത്തേയും മാറ്റാൻ ശ്രമിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് ശാക്തീകരണം (sharma 1991-92).

ശാക്തീകരണം എന്നത് അങ്ങനെ ഒരു പ്രക്രിയയും ആ പ്രക്രിയയുടെ ഫലവുമാണ്. രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലോ, വർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിലോ, ലിംഗവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലോ, വ്യക്തികൾ തമ്മിലോ ഉള്ള അധികാരത്തിന്റെ പുനർവിതരണമാണത്. സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം പിതൃമേധാവിത്വ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തെ വെല്ലുവിളിക്കുകയെന്നതാണ് (ആൺമേൽകോയ്മയും സ്ത്രീകളുടെ വിധേയത്വവും); മാത്രവുമല്ല ജെൻഡർ വിവേചനത്തെയും സാമൂഹിക അനീതികളെയും നിലനിർത്തുകയും ഊട്ടി യുറപ്പി ക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഘടനകളെയും സ്ഥാപനങ്ങളെയും (കുടുംബം, ജാതി, വർഗ്ഗം, മതം, വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്രിയ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, മാധ്യമം, ആരോഗ്യരീതികളും സംവിധാനങ്ങളും, നിയമം, രാഷ്ട്രീയപ്രക്രിയകൾ, വികസന മാതൃകകൾ, സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ) പരിവർത്തിപ്പിക്കുക; ഭൗതികവും വിജ്ഞാന സംബന്ധ വുമായ വിഭവങ്ങളുടെമേൽ പ്രാപ്യതയും നിയന്ത്രണവും ലഭ്യമാകാൻ പാവപ്പെട്ടവരെ സഹായിക്കുക എന്നിവയും ശാക്തീകരണത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്. തന്മൂലം ശാക്തീകരണപ്രക്രിയ എന്നത് എല്ലാ പ്രസക്തമായ ഘടനകളെയും അധികാര ഉറവിടങ്ങളെയും സംബോധന ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

സ്ത്രീകളുടെ താഴ്ന്നപദവിയുടെയും നീതിപൂർവ്വമല്ലാത്ത ജെൻഡർ ബന്ധങ്ങളുടെയും കാരണം, മതം, ചരിത്രം, സംസ്കാരം, സ്വത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മനഃശാസ്ത്രം, നിയമം, നിയമ സംവിധാനങ്ങൾ, രാഷ്ട്രീയസ്ഥാപനങ്ങൾ, സാമൂഹികസമീപനങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയിരിക്കുന്നതു കൊണ്ട്, സ്ത്രീകളുടെ പദവിയും ജീവിതത്തിന്റെ ഭൗതികസാഹചര്യങ്ങളും മാറണമെങ്കിൽ, പരിഹാരങ്ങളും അത്രയും ആഴത്തിൽ ചെന്നെത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. (Kadirgammar Rajasingh1992).

അധികാരത്തിന്റെ ഉറവിടം ഏതെങ്കിലുമൊരു സംവിധാനമോ ഘടനയോ ആണെന്ന് കണ്ടെത്തുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങൾ (ഉദാഹരണത്തിന്, സാമ്പത്തിക ഘടകങ്ങളാണ് അധികാരരാഹിത്യത്തിന്റെയും അനീതിയുടെയും കാരണമെന്നു പറയുന്ന) ആ ഒരു തലത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി അധികാര പുനർവിതരണ ത്തിലെത്തുമെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സാമ്പത്തികമായി മെച്ചപ്പെട്ട സ്ത്രീകളുള്ള ഇടങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വർക്ക് അതുകൊണ്ടുമാത്രം അവർക്ക് പദവി ലഭിക്കുന്നില്ലെന്ന് അറിയാം. സ്ത്രീകളുടെ സാമ്പത്തികനില മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നത്. പല കാരണങ്ങളാലും അനുകൂലമാണെങ്കിലും അവരുടെ മറ്റു ഭാരങ്ങൾ കുറയ്ക്കാനോ,

മറ്റ രീതിയിലുള്ള അടിച്ചമർത്തൽ ഇല്ലാതാക്കാനോ സാധിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളതിന് ധാരാളം തെളിവുകൾ ഉണ്ട്; വാസ്തവത്തിൽ മിക്കപ്പോഴും ഇത് കൂടുതൽ ഭാരമായി മാറുന്നതായാണ് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത് (Brydon&Chant 1989; Gupta&1987; Sen and Grown 1985); അതുപോലെതന്നെ, മെച്ചപ്പെട്ട ഭൗതിക പദവിയും വെള്ളം, ഊർജ്ജം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ, വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിയ അടിസ്ഥാന വിഭാഗങ്ങളിന്മേലുള്ള പ്രാപ്യതയും സ്ത്രീകളുടെ പദവിയിൽ അടിസ്ഥാനമാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല. അങ്ങനെയായിരുന്നെങ്കിൽ ഉയർന്ന വിദ്യാഭ്യാസവും നല്ല ശമ്പളവുമുള്ള വേണ്ടത്ര പോഷകാഹാരവും ആരോഗ്യ പരിരക്ഷയും ലഭിക്കുന്ന മധ്യവർഗ്ഗ സ്ത്രീകൾ, ഭാര്യാമർദ്ദനത്തിന്റെയും സ്ത്രീപീഡനങ്ങളുടെയും ഇരകളാവില്ലായിരുന്നു.

സ്ത്രീകളുടെ ശാക്തീകരണം, പുരുഷന്മാരുടെ അധികാരം കവർന്നെടുക്കുന്നതിലേക്കാണോ ചെന്നെത്തുക എന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് വ്യാപകമായ ആശങ്കയും ആശയക്കുഴപ്പവും ഉണ്ട് വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യതയെയും നിയന്ത്രണത്തെയും കുറിച്ച് പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, ദുർബലവിഭാഗം/പാർശ്വവൽക്കൃത പുരുഷന്മാർ ആ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകളുടെ അത്രയും തന്നെ അധികാരമില്ലാത്തവരാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്, കുടുംബത്തിലേക്കും സമൂഹത്തിലേക്കും അത്യാവശ്യമായ വിഭവങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാൻ സ്ത്രീകളെ സഹായിക്കുന്ന അവരുടെ ശാക്തീകരണപ്രക്രിയയെ ദുർബലവിഭാഗം/പാർശ്വവൽക്കൃത പുരുഷന്മാർ പിന്തുണയ്ക്കുന്നത്; രണ്ടു ലിംഗവിഭാഗത്തിലും പെട്ടവരെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്ന, അടിച്ചമർത്തുന്ന, അധികാരഘടനകളെ വെല്ലുവിളിക്കുന്ന സ്ത്രീശാക്തീകരണ പ്രക്രിയയേയും അവർ അനുകൂലിക്കുന്നു.

പൊതുതലത്തിൽ (Public Sphere) അധികാരത്തിനു വേണ്ടി സ്ത്രീകൾ മത്സരിക്കുമ്പോഴും, കുടുംബത്തിനകത്ത് പുരുഷന്മാർക്ക് അവിഹിതമായി ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളും അവകാശങ്ങളും അധികാരങ്ങളും (പിതൃമേധാവിത്വ കുടുംബബന്ധങ്ങളെ സ്ത്രീകൾ വെല്ലുവിളിക്കുമ്പോൾ) സ്ത്രീകൾ ചോദ്യം ചെയ്യുമ്പോഴും എതിർപ്പ് ഉണ്ടാകുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ സ്ത്രീകളുടെ ജീവിതത്തിലേക്ക് അധികാരപ്പെടുത്തൽ പ്രക്രിയ എത്രമാത്രംഎത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്നതിന്റെ ഒരു തെളിവാണിത്.

അധികാര ബന്ധങ്ങളുടെ മാറ്റം ഉണ്ടാവേണ്ട അവസാനത്തെ കോട്ടയാണ് കുടുംബം. ശാക്തീകരണം നടന്നിട്ടുണ്ട് എന്ന് നമുക്കറിയാൻ പറ്റുന്നത്, അത് കുടുംബത്തിന്റെ ഉള്ളിലേക്കുള്ള പടി കടക്കുമ്പോഴാണ് (Kannabiran 1993).

സ്ത്രീശാക്തീകരണപ്രക്രിയ, പുരുഷമേധാവിത്വബന്ധങ്ങളെ വെല്ലുവിളിക്കണം, ഇത് സ്ത്രീകളുടെ, പ്രത്യേകിച്ച് കുടുംബത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെമേലുള്ള വ്യവസ്ഥാപിതനിയന്ത്രണങ്ങളിൽ മാറ്റമുണ്ടാക്കും. അത്തരം മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായ സമൂഹങ്ങളിൽ പുരുഷന്മാർക്ക് സ്ത്രീകളുടെ ശരീരം, ലൈംഗികത, ചലനസ്വാതന്ത്ര്യം (mobility) എന്നിവയുടെമേൽ ഇനിമേൽ നിയന്ത്രണങ്ങളില്ല; വീട്ടുജോലി, ശിശുപരിരക്ഷ എന്നിവയിൽ അവർക്ക് ഉത്തരവാദിത്വം എടുത്തേ പറ്റൂ. ശിക്ഷാഭയമൊന്നുമില്ലാതെ സ്ത്രീകളുടെ മേൽ ബലപ്രയോഗംനടത്താൻ സാധിക്കില്ല; ചെലവിന് കൊടുക്കാതെ അവരെ ഉപേക്ഷിക്കാനോ വിവാഹമോചനം നടത്താനോ ആവില്ല; ഒന്നിലേറെ ഭാര്യമാരെ സ്വീകരിക്കാനാവില്ല; കുടുംബത്തെ മുഴുവൻ ബാധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഏകപക്ഷീയമായ തീരുമാനമെടുക്കാനാവില്ല. പിതൃമേധാവിത്വം പുരുഷന് നൽകുന്ന അനർഹമായ ആനുകൂല്യങ്ങൾ, സ്ത്രീശാക്തീകരണംവഴി തീർച്ചയായും അവർക്ക് നഷ്ടപ്പെടും.

എന്നാൽ സാധാരണ വിട്ടുപോകുന്ന ഒരു കാര്യം, സ്ത്രീശാക്തീകരണം ഭൗതികതലത്തിലും മാനസികമായും പുരുഷന്മാരെയും മോചിപ്പിക്കുകയും ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നതാണ്. പുരുഷന്മാർക്ക് മേധാവിത്വമുള്ള രാഷ്ട്രീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ തങ്ങളുടെ എണ്ണംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, പുതിയ

ഊർജ്ജം, ഉൾക്കാഴ്ച, നേതൃത്വം, അടവുകൾ എന്നിങ്ങനെ പലതും നൽകി സ്ത്രീകൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു. ഭൗതികവിഭവങ്ങളും വിജ്ഞാനവും സ്വായത്തമാക്കാനുള്ള സ്ത്രീസംഘങ്ങളുടെ പോരാട്ടങ്ങൾ പുതിയ ആശയങ്ങളും മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതനിലവാരവും വഴി അവരുടെ സമൂഹത്തിലേയും കുടുംബങ്ങളിലേയും പുരുഷന്മാർക്ക് പ്രത്യക്ഷമായി നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു. സ്ത്രീകളുടെപോലെതന്നെ, പുരുഷന്മാരെയും ആത്മാവിഷ്കാരവും വ്യക്തിവികാസവും പരിമിതപ്പെടുത്തുന്ന'ചൂഷകൻ, അടിച്ചമർത്തുന്നവൻ എന്നീ ജെൻഡർ വാർപ്പുമാതൃകകളിൽ നിന്ന് മോചിതരാകുന്നു. ലോകത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള അനുഭവങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്, ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രക്രിയയും പങ്കിടുന്നതുമൂലം പുരുഷന്മാർക്കും വൈകാരികമായ സംതൃപ്തി ലഭിക്കുന്നുവെന്നാണ്; മാത്രമല്ല വ്യവസ്ഥാപിതമായ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്കൊപ്പം ക്ലേശങ്ങളും (burdens) കൈയൊഴിയാൻ സാധിക്കുന്നുവെന്നാണ്. തെറ്റായ മൂല്യവ്യവസ്ഥകളിൽനിന്നും അടിച്ചമർത്തലിന്റെ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിൽനിന്നും സ്ത്രീശാക്തീകരണപ്രക്രിയ പുരുഷന്മാരെ മോചിതരാക്കണം. കുറച്ചുകൂടി മാനുഷികമായ ഒരു സമൂഹം കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ ലിംഗഭേദമില്ലാതെ തങ്ങളുടെ മുഴുവൻ സാധ്യതകളും പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും, ഓരോരുത്തരും പൂർണ്ണ വ്യക്തിത്വമുള്ളവരായി മാറുവാനും ഉള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കണം (Akhtar 1922).

ശാക്തീകരണപ്രക്രിയ

തങ്ങളുടെ അടിച്ചമർത്തലിനെ വെല്ലുവിളിക്കാൻ സ്ത്രീകൾക്ക് സാധിക്കണമെങ്കിൽ പുരുഷമേധാവിത്വത്തെ ന്യായീകരിക്കുന്ന പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തെ തിരിച്ചറിയുകയും അത് എങ്ങനെയാണ് വിവേചനത്തെ നിലനിർത്തുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. മിക്ക സ്ത്രീകളും തങ്ങളുടെ ബാല്യം മുതൽ സ്വായത്തമാക്കിയ മൂല്യങ്ങളും സമീപനങ്ങളും - ലോകവീക്ഷണം തന്നെ - കീഴ്മേൽ മറിച്ചാലേ ഈ തിരിച്ചറിവ് സാധ്യമാകൂ. മതപരമായ വിലക്കുകളുടെ സങ്കീർണ്ണമായ ചങ്ങലകൾ, കുടുംബത്തിനുള്ളിലെ സ്ത്രീകൾ തമ്മിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ശ്രേണീബന്ധങ്ങൾ, പെരുമാറ്റ പരിശീലനം, ഒറ്റപ്പെടുത്തൽ, (seclusion) പർദാ, ചലനസ്വാതന്ത്ര്യം നിഷേധിക്കൽ, ഭക്ഷണത്തിലും മറ്റ് കുടുംബ വിഭവങ്ങളിലും ഉള്ള വിവേചനം, ലൈംഗികതത്വത്തിന്മേലുള്ള നിയന്ത്രണം തുടങ്ങി ഒട്ടേറെ സങ്കീർണ്ണമായ രീതികളിലൂടെ തങ്ങളുടെതന്നെ അടിച്ചമർത്തലിൽ സ്ത്രീകളെ പങ്കാളികളാക്കിയിരിക്കുകയാണ്. പുരുഷന്മാർ തങ്ങളുടെ ചുമതല ഉപേക്ഷിക്കുകയോ കുടുംബത്തിൽ ഇല്ലാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന അസാധാരണ സന്ദർഭങ്ങളിൽ മാത്രമാണ്, സ്വയം ചിന്തിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കാനും തങ്ങളുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ (choice)ക്കനുസരിച്ച് ജീവിക്കാനും സ്ത്രീകൾ അനുവദിക്കപ്പെടുന്നത്. ചോദ്യം ചെയ്യൽ അംഗീകരിക്കപ്പെടാത്തതുകൊണ്ട്, ഈ സാഹചര്യം ന്യായമായും സ്വാഭാവികമാണെന്ന ചിന്തയിലാണ് മിക്ക സ്ത്രീകളും വളരുന്നത്.

അതുകൊണ്ട്, കീഴാള അവസ്ഥയിൽനിന്ന് മാറ്റത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ആവശ്യം സ്വമേധയാ ഉണ്ടാവില്ല. നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹികാവസ്ഥ അനീതിപരവും അസ്വാഭാവികവുമാണെന്ന് ബോധ്യമുള്ള, മാറ്റപ്പെട്ട അവബോധമുള്ള ശക്തികൾ പുറമെനിന്ന് പ്രേരിപ്പിച്ചാലേ ശാക്തീകരണപ്രക്രിയ തുടങ്ങുകയുള്ളൂ. മറ്റു സ്ത്രീകളുടെ അവബോധം മാറ്റാൻ പ്രവർത്തകർ ശ്രമിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു; അവരുടെ അവകാശങ്ങളെയും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളെയും പറ്റിയുള്ള വിശ്വാസങ്ങളും സ്വന്തം പ്രതിച്ഛായയും പരിവർത്തിപ്പിക്കാൻ സ്ത്രീകളെ സഹായിക്കണം, മറ്റ് സാമ്പത്തിക രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹിക വസ്തുതകൾപോലെ ജെൻഡർ വിവേചനവും അവരിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന ബോധ്യം സൃഷ്ടിക്കണം, ജനനം മുതൽ മുദ്രകുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന അപകർഷതാ ബോധത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യാനും സ്ത്രീകളെ പ്രേരിപ്പിക്കണം. കുടുംബത്തിനും സമൂഹത്തിനും രാജ്യത്തിനും സ്ത്രീകളുടെ അധ്വാനത്തിന്റെയും സംഭാവനകളുടെയും യഥാർത്ഥ മൂല്യം എന്താണെന്ന തിരിച്ചറിവ് കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമിക്കണം. തുല്യത, ആത്മാഭിമാനം, നീതി എന്നിവയ്ക്കുള്ള ജന്മാവകാശത്തെപ്പറ്റി ബോധ്യമുള്ളവരാക്കണം.

ശാക്തീകരണത്തിനു വേണ്ട ബാഹ്യകാരണങ്ങൾ പല രൂപത്തിലായിരിക്കും. ഒരു മദ്യപാനി ചാരായ ഷാപ്പിൽനിന്നും മടങ്ങും വഴി കിണറ്റിൽ വീണു മരിച്ച സംഭവം, ഒരു സാക്ഷരതാ പുസ്തകത്തിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കിയ നവസാക്ഷരരായ ഒരുകൂട്ടം സ്ത്രീകളാണ് ആന്ധ്രപ്രദേശിലെ നെല്ലൂരിൽ നടന്ന (1992-93) പ്രസിദ്ധമായ ചാരായവിരുദ്ധസമരത്തിന് തുടക്കംകുറിച്ചത്. മദ്യത്തിൽനിന്ന് വൻവരുമാനം നേടുന്ന സർക്കാരിന് ഈ സമരം വലിയ രാഷ്ട്രീയ-സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധി സൃഷ്ടിച്ചു.

സ്ത്രീകളുടെ സ്വയം പ്രതിഛായയിലും അവബോധതലത്തിലും മാറ്റമുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള പുതിയ ഒരുകൂട്ടം ആശയങ്ങളും അറിവും നൽകുക എന്നതു മാത്രമല്ല പുറമെനിന്നുള്ള ഒരു പ്രവർത്തകയുടെ ചുമതല. പ്രവർത്തനപരിപാടികളും പ്രോത്സാഹിക്കപ്പെടണം. ഇത് വളരെ സജീവമായ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്രിയയാണ്. ചരിത്രപരമായി നോക്കിയാൽ, നമ്മുടെ രാജ്യങ്ങളിലെ പാവപ്പെട്ടവർ, പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകൾ ഔപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസസംവിധാനങ്ങൾക്കു പുറത്തായിരുന്നു; അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവരുടേതായ പഠനസമ്പ്രദായങ്ങൾ അവർ വികസിപ്പിച്ചു. കൃഷി, സസ്യങ്ങൾ, വന്യജീവിതം, വനകഥകൾ, നെയ്ത്ത്, കെട്ടിടനിർമ്മാണം, മത്സ്യബന്ധനം, തദ്ദേശീയ ചികിത്സാരീതികൾ തുടങ്ങി ഒട്ടേറെ ജീവസന്ധാരണ കഴിവുകൾ തലമുറകളായി കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടാനായി വിലപ്പെട്ട വാച്യ (oral) പ്രായോഗിക പാരമ്പര്യങ്ങൾ ഉരുത്തിരിഞ്ഞു. എന്നാൽ ഇത്തരം പാരമ്പര്യ അറിവുകളും നൈപുണ്യങ്ങളും ഒരു നിശ്ചിത പ്രത്യയശാസ്ത്ര-സാമൂഹിക ചട്ടക്കൂട്ടിലാണ് വികസിപ്പിച്ചത്. അത്തരം അറിവുകളിലും പ്രായോഗങ്ങളിലും മിക്കപ്പോഴും സ്ത്രീവിരുദ്ധമായ വിലക്കുകളും (taboos) അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും കടന്നുകൂടിയിരിക്കുന്നതായി കാണാം. ഉദാഹരണത്തിന്, ആർത്തവമുള്ള സ്ത്രീകളെ പുസ്തകങ്ങൾ, പണി ആയുധങ്ങൾ എന്നിവ സ്പർശിക്കുന്നതിൽ നിന്നും വിലക്കുക; ജാതിപരമായ വിവേചനങ്ങൾ മുതലായവ.

ശാക്തീകരണം വഴി സ്ത്രീകൾ അറിവിന്റെ പുത്തൻ ലോകത്തേക്ക് പ്രവേശിക്കുകയും തങ്ങളുടെ വ്യക്തി-പൊതുജീവിതത്തിൽ അറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിനുള്ള തീരുമാനങ്ങളെടുക്കാൻ പ്രാപ്തിനേടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് ചില സ്ത്രീകളിൽമാത്രം ഒതുങ്ങി നില്ക്കുകയാണെങ്കിൽ അത്തരം അടിസ്ഥാനപരമായ മാറ്റങ്ങൾ നിലനിൽക്കുകയില്ല. കാരണം വ്യവസ്ഥാപിത അധികാരഘടനകൾ ഇവരെ ഒറ്റപ്പെടുത്താനും അകറ്റിനിർത്താനും ശ്രമിക്കും. വലിയൊരുവിഭാഗം സ്ത്രീകൾ മാറ്റത്തിനുവേണ്ടി സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തിയാലേ സാമൂഹികമാറ്റം ഉണ്ടാകൂ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ വ്യക്തിപരമായ ഒറ്റപ്പെടുത്തലുകളിൽനിന്നും മുക്തിനേടി, ഒരുമിച്ചുവന്ന് തങ്ങളുടെ അടിച്ചമർത്തലിനെ വെല്ലുവിളിക്കാൻ സ്ത്രീകളെ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സംഘങ്ങളുടെയും കൂട്ടായ്മകളുടെയും സഹായത്തോടെ, തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ വിമർശനബുദ്ധ്യാ വിലയിരുത്താനും, അധികാരത്തിന്റെയും അടിച്ചമർത്തലിന്റെയും ഘടനകളെയും സ്രോതസ്സുകളെയും തിരിച്ചറിയാനും, തങ്ങളുടെ ശക്തി കണ്ടെത്താനും കർമ്മപരിപാടികൾ ആരംഭിക്കാനും സ്ത്രീകൾക്ക് സാധിക്കും.

അങ്ങനെ ശാക്തീകരണപ്രക്രിയ എന്നത് സ്തൂപമായി (spiral), മാറുന്ന അവബോധപ്രക്രിയ ആണ്. പരിവർത്തിപ്പിക്കേണ്ട തലങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക, അടവുകൾ ആസൂത്രണംചെയ്യുക, പ്രവർത്തിക്കുക, പരിണതഫലം വിശകലനം ചെയ്യുക, തന്മൂലം ഉയർന്ന അവബോധതലങ്ങളിലേക്ക് എത്തുക; ഇങ്ങനെ മെച്ചപ്പെട്ട, നന്നായി നടപ്പിലാക്കാവുന്ന തന്ത്രങ്ങളിലെത്തുക എന്നിങ്ങനെ പടിപടിയായുള്ള പ്രക്രിയയാണിത്. ശാക്തീകരണസ്തൂപം അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നിൽക്കുന്ന എല്ലാവരേയും സ്പർശിക്കുന്നു - വ്യക്തി, പ്രവർത്തക, കൂട്ടായ്മ, സമൂഹം. തന്മൂലം ഇത് മുകളിൽനിന്ന് താഴേക്കോ ഒറ്റദിശയിലോ ഉള്ള ഒരു പ്രക്രിയ അല്ല.

പുതിയ അവബോധത്തോടെയും കൂട്ടായ ശക്തിയുടെ പിൻബലത്തോടെയും വിഭവങ്ങൾ (തങ്ങളുടെ ശരീരം ഉൾപ്പെടെ) നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള അവകാശത്തിനായും കുടുംബത്തിലും സമൂഹത്തിലും തീരുമാനങ്ങളിൽ തുല്യമായിപങ്കെടുക്കാനായും സ്ത്രീകൾ ദൃഢതയോടെ മുമ്പോട്ട് വന്നുതുടങ്ങും. പുറമെനിന്നുള്ള ഒരാൾക്ക് അവരുടെ മുൻഗണനകൾ ഒരു പക്ഷെ വളരെ അതിശയിപ്പിക്കുന്ന തായിരിക്കും. 1991-ൽ ബംഗ്ലാദേശിലുണ്ടായ ചുഴലിക്കൊടുങ്കാറ്റിൽ എല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ട സ്ത്രീകളുടെ ആദ്യത്തെ ഡിമാൻറ്, സ്കൂൾകെട്ടിടം പുതുക്കിപ്പണിയുകയും കുട്ടികൾക്ക് പാഠപുസ്തകങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുക എന്നായിരുന്നു. ഇതിന് കടകവിരുദ്ധമായി അവിടത്തെ പുരുഷന്മാർ ആവശ്യപ്പെട്ടത് വീടും വിത്തുകളും വായ്പയുമായിരുന്നു (Akhtar 1992).തെക്കെ ഇന്ത്യയിലെ ഒരു ഗ്രാമത്തിലെ മഹിളാസമാജം പ്രവർത്തകരുടെ ആവശ്യം ഒരു പുതിയ ശ്മശാനമായിരുന്നു; ദളിതരായിരുന്ന അവർക്ക് ഗ്രാമത്തിലെ പൊതുശ്മശാനം ഉപയോഗിക്കാൻ അനുവാദമില്ലായിരുന്നു. ഈ സംഭവങ്ങളിലെല്ലാം, അവരുടെ കൂടെ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നവർപോലും കണക്കാക്കിയിരുന്ന മറ്റ് അത്യാവശ്യകാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും വിഭിന്നമായിരുന്നു സ്ത്രീകൾ ഉന്നയിച്ച ഈ ആവശ്യങ്ങൾ.

പരമ്പരാഗതമായി സ്ത്രീകൾ പല തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളും (choices) നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ കർശനമായ സാമൂഹികനിയന്ത്രണങ്ങൾക്കുള്ളിലായിരുന്നു ഇവ. ഉദാഹരണത്തിന് സ്ത്രീധനം നൽകി മകളെ വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചയയ്ക്കാം അല്ലെങ്കിൽ അവൾ അവിവാഹിതയായി നിന്ന് കുടുംബത്തിന് ഭാരമാകും; തന്റെ ഉർവ്വരത തെളിയിക്കാൻ കുറെ കുട്ടികൾക്ക്, പ്രത്യേകിച്ച് ആൺകുട്ടികൾക്ക് ജന്മം നൽകാം; ഭർത്താവിന്റെയും കുടുംബാംഗങ്ങളുടെയും തിരസ്കാരവും നിന്ദയും ഏറ്റുവാങ്ങാം. തീവ്രദാരിദ്ര്യവും അമിതജോലിഭാരവും പേറുന്ന പാവപ്പെട്ട സ്ത്രീകളുടെയിടയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ പലപ്പോഴും കടുത്ത ആശയക്കുഴപ്പത്തിൽപെടാറുണ്ട്. സ്ത്രീകളുടെ ആവശ്യങ്ങളോട് പ്രതികരിച്ചുകൊണ്ട് അവരുടെ പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റി, അവരുടെ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സേവനങ്ങൾ ഏർപ്പാടാക്കണമോ? അല്ലെങ്കിൽ പ്രശ്നത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഘടനാപരമായ ശക്തികളുടെ വേരുകൾ കണ്ടെത്താൻ സഹായിക്കുന്ന, സമയമെടുക്കുന്ന, അവബോധമുണർത്തൽ പ്രക്രിയ നടത്തി, സർക്കാരിൽനിന്ന് വിഭവങ്ങളും സേവനങ്ങളും ആവശ്യപ്പെടണമോ? സംഘടിച്ച് അവരുടെയും സർക്കാരിന്റെയും വിഭവങ്ങളുപയോഗിച്ച് സേവനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കാനും മാനേജ്ചെയ്യാനും സ്ത്രീകളെ പ്രാപ്തരാക്കണോ?

അധികാരത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു പുതിയ ധാരണ.

അധികാരത്തെക്കുറിച്ച് പുതിയ ധാരണകൾ സൃഷ്ടിക്കാനും ശാക്തീകരണം വഴി കഴിയണം. ശ്രേണീപരവും പുരുഷമേധാവിത്വവുമായ സമൂഹങ്ങളിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞവയാണ് ഇന്ന് നിലനിൽക്കുന്ന അധികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണകൾ. വിഭജനത്തിന്റെയും നാശത്തിന്റെയും അടിച്ചമർത്തലിന്റെയും മൂല്യങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയവയാണ് അവ. സ്ത്രീകൾ അധികാരം ഏറ്റെടുത്ത്, അതേ ചൂഷണപരവും അഴിമതിരീതിയിലും ഉപയോഗിക്കുക എന്നുള്ളതല്ല ശാക്തീകരണം കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത്. അധികാര ത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു പുതിയ ധാരണയും, അധികാരം ജനാധിപത്യ വൽക്കരിക്കുകയും പങ്കിടുകയും ചെയ്യുന്ന പുതിയ പരീക്ഷണങ്ങളും ഇതിന്റെ ഫലമായി ഉരുത്തിരിയണം; കൂട്ടുത്തരവാദിത്വത്തിനും തീരുമാന മെടുക്കലിനും പുതിയ സംവിധാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടണം.

അതുപോലെ, വിഭവങ്ങളുടെമേൽ സ്ത്രീകൾക്ക് നിയന്ത്രണമുണ്ടാകുമ്പോൾ, പുരുഷമേധാവിത്വ മുതലാളിത്ത സമൂഹങ്ങളിൽ ചെയ്യുന്നതുപോലെ താൽക്കാലിക ലാഭക്കാഴ്ചപ്പാടിൽ, പരിസ്ഥിതിക്ക് വിനാശകരമായ രീതിയിൽ അവയെ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല, ആഗോളപ്രശ്നങ്ങളെയും ആശങ്കകളെയും - പരിസ്ഥിതിനാശം, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം, അതിക്രമങ്ങൾ, യുദ്ധം, പട്ടാളഭരണം, മതം, ഭാഷ,

വംശീയത, ജാതി, മൗലികവാദം, ജനസംഖ്യ - കണക്കിലെടുത്തു വേണം ശാക്തീകരണം നേടിയ സ്ത്രീകളും പുതിയ പുരുഷസമൂഹവും പ്രവർത്തിക്കാൻ.

ഒരു ഗ്രാമത്തിന്റെയോ അയൽക്കൂട്ടത്തിന്റെയോ സ്ത്രീസംഘങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി അത്ര അടിസ്ഥാനപരമായ മാറ്റം കൊണ്ടുവരാനാവില്ല. വ്യക്തിപരമായ വെല്ലുവിളികൾ അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടുന്നതുപോലെതന്നെ, വളരെ ശക്തവും ആഴത്തിൽ വേരുകളുള്ളതുമായ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക രാഷ്ട്രീയശക്തികൾക്ക് ചെറിയതും പ്രാദേശികവുമായ സംഘങ്ങളുടെ പോരാട്ടങ്ങളെ അട്ടിമറിക്കാനാവും. അവസാന വിശകലനത്തിൽ, സാമൂഹികമായ മാറ്റം ഉണ്ടാവണമെങ്കിൽ, സ്ത്രീകളുടെ ശാക്തീകരണം ഒരു രാഷ്ട്രീയശക്തിയാവണം; അതായത് നിലനിൽക്കുന്ന അധികാരഘടനകളെ വെല്ലുവിളിക്കുകയും പരിവർത്തി പ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ബഹുജനപ്രസ്ഥാനം ആകണം. ശാക്തീകരണംവഴി പ്രാദേശികവും ദേശീയവും സാർവ്വദേശീയവുമായി ദരിദ്രസ്ത്രീകളുടെ ബഹുജനപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടണം. അങ്ങനെമാത്രമേ, സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥയിലും പദവിയിലും മെച്ചമുണ്ടാകുകയും അവരുടെ പ്രായോഗികവും തന്ത്രപരവുമായ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റപ്പെടുകയും ചെയ്യുകയുള്ളൂ. ദരിദ്രരുടെ മറ്റു സംഘടനകളുമായി - യൂണിയനുകൾ, കർഷകസംഘടനകൾ - കണ്ണിചേർന്ന്, മാറ്റത്തിനുള്ള പ്രക്രിയകളിൽ പുരുഷന്മാരെ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാം.

തെക്കനേഷ്യയിലെ വിവിധ സംഘടനകളുടെ സമീപനങ്ങളെ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ മൂന്നുതരം പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് കാണാൻ കഴിഞ്ഞത്. (1) സമഗ്രവികസന പരിപാടികൾ (2) സാമ്പത്തിക വികസനം (3) അവബോധം ഉണർത്തലും സംഘടിപ്പിക്കലും. ഇവ മൂന്നും പരസ്പരം ബന്ധമില്ലാതെ വേറിട്ടുനിൽക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങളല്ല. സ്ത്രീകളുടെ അധികാരരാഹിത്യത്തിന്റെ കാരണങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്യുന്ന വ്യത്യസ്ത വ്യാഖ്യാനങ്ങളെയും അവ ആസ്പദമാക്കി ശാക്തീകരണത്തിന് സ്വീകരിക്കുന്ന ഉപാധികളെയും മനസ്സിലാക്കാൻ ഈ തരംതിരിവ് സഹായിക്കും.സ്ത്രീകളുടെ ദാരിദ്ര്യവും വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ എന്നിവയിലുള്ള വിവേചനവും, അതിജീവനത്തിനുവേണ്ട വിഭവങ്ങളുടെ അഭാവവും അവരുടെ അധികാരരാഹിത്യത്തിന് കാരണമാകുന്നുവെന്ന് സമഗ്രവികസന സമീപനം വിലയിരുത്തുന്നു. ചിലർ ബോധവൽക്കരണത്തിനും പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. അതിജീവിനം നിറവേറ്റി ബോധവൽക്കരണത്തിനും പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. അതിജീവന - ജീവസന്ധാരണ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റി ക്കൊണ്ട് സ്ത്രീകളുടെ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയാണ് ഈ സമീപനം ചെയ്യുന്നത്.

സാമ്പത്തികവികസന സമീപനത്തിന്റെ ഇടപെടൽ സ്ത്രീകളുടെ, തൊഴിലാളികൾ എന്ന നിലവിലുള്ള ശക്തിപ്പെടുത്തലും അവരെ സംഘടിപ്പിക്കലും (യൂണിയൻ/സംഘടന) സേവനങ്ങൾ നൽകലുമാണ്. തീർച്ചയായും ഇത് സ്ത്രീകളുടെ സാമ്പത്തികപദവിയും അവസ്ഥയും മെച്ചപ്പെടുത്തും. പക്ഷെ അവരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ മറ്റു തലങ്ങളിൽ ഇത് എപ്രകാരം അവരെ ശാക്തീകരിക്കുന്നു എന്നു തീർച്ചയില്ല.

അവബോധമുണർത്തൽ, സംഘടനപ്രക്രിയ എന്നിവ ജെൻഡർ ബന്ധങ്ങളെയും സ്ത്രീകളുടെ പദവിയേയും കുറിച്ചുള്ള കുറച്ചുകൂടി സങ്കീർണ്ണമായ ധാരണയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ്. അധികാര രാഹിത്യത്തിന്റെ കാരണം, പിതൃമേധാവിത്വത്തിന്റെ പ്രത്യയശാസ്ത്രവും പ്രയോഗവും സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാഘടനകളിലും സമ്പ്രദായങ്ങളിലുമുള്ള നീതിയില്ലായ്മയുമാണ് എന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നുണ്ട്, സ്വകാര്യ-പൊതുതലങ്ങളിൽ, അവരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും നിലനിൽക്കുന്ന ജെൻഡർ - വർഗ്ഗ സംബന്ധിയായ വിവേചനങ്ങളെ തിരിച്ചറിയാനും വെല്ലുവിളിക്കാനും ഊന്നൽനൽകുന്ന തന്ത്രങ്ങളാണ് സ്വീകരിക്കുന്നത്. വിഭവങ്ങളുടെമേൽ കൂടുതൽ പ്രാപ്യതയുണ്ടാവാൻ വേണ്ടി സ്ത്രീകളെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നു; അല്ലാതെ സേവനങ്ങളും പദ്ധതികളും നൽകുകയല്ല .അവരുടെ പ്രായോഗിക, തന്ത്രപരമായ

ആവശ്യങ്ങളെ കൈകാര്യംചെയ്യാൻ ഈ സമീപനം സഹായിക്കും .ഉടനെയുള്ള ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ അതു ഫലപ്രദമായിരിക്കില്ല.

സ്ത്രീശാക്തീകരണതന്ത്രങ്ങൾക്കുള്ള പാഠങ്ങൾ

ശാക്തീകരണത്തിന് ഒരു മാജിക്ക് സൂത്രമോ പരാജയമുണ്ടാകാത്തവിധം സുരക്ഷിതമാക്കിയ രൂപരേഖയോ ഇല്ല. എന്നാൽ അനുഭവങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, സ്ത്രീകളുടെഅവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള ശ്രമങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിനോടൊപ്പംതന്നെ പദവി പരിവർത്തിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങളും നടത്തണമെന്നാണ്. പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങളും തന്ത്രപരമായ താല്പര്യങ്ങളും ഒരേസമയത്ത് കൈകാര്യം ചെയ്യണം. ഈ പേപ്പറിന്റെ ആദ്യഭാഗത്ത്, ആശയവികസനം നടത്തിയപ്പോൾ, പല ഘടകങ്ങളും അത്യാവശ്യമെ വിജ്ഞാനത്തിന്റേതുമായ വിഭവങ്ങൾക്കുമേൽ സൂചിപ്പിച്ചു. പിതൃമേധാവിത്വ പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തെ വെല്ലുവിളിക്കാനും ഭൗതികവും വിജ്ഞാനത്തിന്റേതുമായ വിഭവങ്ങൾക്കുമേൽ കൂടുതൽ പ്രാപ്യതയും നിയന്ത്രണവും കൈവരുത്താൻ പ്രാപ്തരാക്കാനും രൂപപ്പെടുത്തിയതാണവ. ഈ ഘടകങ്ങൾ താഴെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അവ നൽകിയിരിക്കുന്ന ക്രമത്തിൽതന്നെ ഉപയോഗിക്കണമെന്നില്ല. സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് മാറ്റംവരുത്താം.

സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിൽ താൽപ്പര്യമുള്ള പഞ്ചായത്തുകൾ ആദ്യം ചെയ്യേണ്ടത്, തങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തുള്ള ഏറ്റവും ദരിദ്രരും അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടവരുമായ സ്ത്രീകളെ കണ്ടെത്തുകയാണ്. പ്രവർത്തകരെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും പരിശീലിപ്പിക്കുകയും വേണം. തീവ്രമായ പ്രാരംഭപരിശീലനം ആവശ്യമാണ്. അധികാരസ്രോതസ്സുകളെപ്പറ്റിയും അവയുടെ ഘടനകളെക്കുറിച്ചും, പ്രത്യേകിച്ച് ലിംഗപദവിയെക്കുറിച്ചും ബോധ്യമുണ്ടാക്കണം. സ്ത്രീകളെ സംഘടിപ്പിക്കാനുള്ള നൈപുണ്യം വളർത്തുമ്പോൾ, അവരിൽനിന്ന് പഠിക്കാനും തയ്യാറാകണം. സ്ത്രീകൾക്ക് പെട്ടെന്ന് അടുക്കാനും പ്രശ്നങ്ങൾ പങ്കുവയ്ക്കാനും സ്ത്രീകൾ തന്നെ പ്രവർത്തകരാകുന്നതാണ് നല്ലത്.

പ്രവർത്തനമേഖലയിൽ പ്രത്യേകിച്ച് ഒരിടവും, കുറച്ച് സമയവും തങ്ങൾക്കായി നീക്കിവയ്ക്കാൻ സ്ത്രീകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം - പദ്ധതികളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും നിഷ്ക്രിയരായ സ്വീകർത്താക്കൾ എന്നതിലുപരി, തങ്ങളുടെ സാഹചര്യങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യാനും, വിമർശനപരമായ ചിന്ത വളർത്താനും പറ്റിയ സാഹചര്യമാണ് സൃഷ്ടിക്കേണ്ടത്. ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെൻററുകൾ ഇതിനായി ഉപയോഗിക്കണം.

വ്യക്തികളുടെ ഒരു കൂട്ടം എന്ന നിലയിൽനിന്നും ഒരു കൂട്ടായ്മയായി വളരാൻ ഇത്തരം വേദികൾ സ്ത്രീകളെ സഹായിക്കണം. അവരെത്തന്നെയും അവരുടെ ചുറ്റുപാടുകളെയും പുതിയൊരു വെളിച്ചത്തിൽ വീക്ഷിക്കാനും അവരവരെക്കുറിച്ച് അനുകൂലമായ പ്രതിഛായ രൂപപ്പെടുത്താനും, അവരുടെ ശക്തികൾ കണ്ടെത്താനും, ലൈംഗികവ്യത്യാസത്തെ മുൻനിർത്തിയുള്ള തെറ്റായ ധാരണകൾ വെളിച്ചത്തുകൊണ്ടുവരാനും ഈ കൂട്ടായ്മകൾ സഹായകരമാകണം. പുതിയ അറിവുകളും വിജ്ഞാനവും നേടുക, ജെൻഡർ സംബന്ധമായ പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിമർശനപരമായ ധാരണ ഉണ്ടാക്കുക, അവ നിലനിൽക്കുകയും ഊട്ടിയുറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളെയും സമ്പ്രദായങ്ങളെയും തിരിച്ചറിയുക, തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന അധികാരഘടനകൾ കണ്ടെത്തുക എന്നതിനെല്ലാം പ്രവർത്തകർ സ്ത്രീകളെ സഹായിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തങ്ങളുടെ അവസ്ഥയിൽ നിന്നുംപദവിയിലേക്കുള്ള സ്ത്രീകളുടെ ബോധ്യം വിപുലപ്പെടുത്തുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.

വളർന്നു വരുന്ന അവബോധത്തിന്റെയും കൂട്ടായ്മയുടെയും വെളിച്ചത്തിൽ, അവർ പരിഹരിക്കേണ്ട പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് മുൻഗണനാക്രമം നൽകാൻ സ്ത്രീകൾക്ക് സാധിക്കണം. കുടുംബത്തിനകത്തും പുറത്തും ഉള്ള അടിച്ചമർത്തൽ സാഹചര്യങ്ങളോടും ആചാരങ്ങളോടും ഏറ്റുമുട്ടാൻ സ്ത്രീകൾക്ക് കഴിയും. മിക്കപ്പോഴും ഇത് തങ്ങളുടെ പെൺകുട്ടികളോട് പെരുമാറുന്ന രീതിയിലും തങ്ങളുടെ ലൈംഗിക, പ്രത്യുത്പാദന അവകാശങ്ങൾ ദൃഢതയോടെ സ്ഥാപിച്ചെടുക്കുന്നതിലും പ്രകടമാകും, വ്യക്തിപരവും കൂട്ടായതുമായ പോരാട്ടങ്ങളിലൂടെ കൂട്ടായ തീരുമാനമെടുക്കാനും പ്രവർത്തിക്കാനും ഉത്തരവാദിത്വമെടുക്കാനും വേണ്ട നൈപുണ്യം അവർ നേടിയെടുക്കുന്നു. അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളുടെ മറ്റു സംഘങ്ങളുമായിസഖ്യം ഉണ്ടാക്കുക, ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങളോട് അനുഭാവം കാണിക്കുന്ന സ്വന്തം സമൂഹത്തിൽപ്പെട്ട പുരുഷന്മാരെ ഉൾപ്പെടുത്തുക തുടങ്ങിയ പുതിയ രീതികളും അടവുകളും അവർ പഠിച്ചെടുക്കുന്നു. തൊഴിൽ വൈദഗ്ധ്യം, കൈകാര്യംചെയ്യൽ ശേഷി, സാക്ഷരത, സ്വന്തമായി വിവരശേഖരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള സങ്കേതങ്ങൾ തുടങ്ങി അവരുടെ സ്വതന്ത്രത (autonomy) യും അധികാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വൈദഗ്ധ്യവും അവർക്ക് നേടാൻ കഴിയും.

പിന്നീട് അവർ പൊതുസേവനങ്ങളുടെയും വിഭവങ്ങളുടെയും പ്രാപ്തിക്കുവേണ്ടി സ്വതന്ത്രമായി ആവശ്യപ്പെടാൻ തുടങ്ങും. നിയമപരിഷ്കാരം, ബാങ്കുകൾ, സർക്കാർ വകുപ്പുകൾ തുടങ്ങിയവരുമായുള്ള കൂടിയാലോചന, സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നവരോട് കണക്ക് ചോദിക്കുക തുടങ്ങിയ പ്രക്രിയകളും ആരംഭിക്കും. ബദൽ സേവനങ്ങൾ - ശിശുപരിരക്ഷാകേന്ദ്രങ്ങൾ, ബാങ്കുകൾ, സ്കൂളുകൾ - തുടങ്ങി പല സേവനങ്ങളും സ്വയമേ ആരംഭിക്കുകയും മാനേജ് ചെയ്യുകയും ചെയ്യും. പ്രാദേശിക കൂട്ടായ്മകൾ വിശാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ സഖ്യങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുകയും ഉന്നതാധികാരഘടനകളെ ഫലപ്രദമായി വെല്ലുവിളിക്കാനുള്ള ശക്തി ആർജ്ജിക്കുകയും ചെയ്യും.

1980 കളിൽ ശാക്തീകരണശ്രമങ്ങൾ അടിസ്ഥാനതലത്തിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ അവയ്ക്ക് ഇനി ഏറെ ദൂരം മുമ്പോട്ട് പോകാനുണ്ട്. ജനാധിപത്യപരമായ സാഹചര്യങ്ങൾ പല രാജ്യങ്ങളിലും ഇല്ല എന്നുള്ളത് ഒരു കാരണമായിരിക്കും. എതിർപ്പിനും പോരാട്ടത്തിനും ഉള്ള ജനാധിപത്യ ഇടം ഇല്ലെങ്കിൽ മുൻപറഞ്ഞ ശാക്തീകരണപ്രക്രിയ നടക്കില്ല. മതകേന്ദ്രീകൃതമോ, പട്ടാളഭരണമോ മറ്റ് ഏകാധിപത്യക്രമങ്ങളോ സ്ത്രീകളുടെ ശാക്തീകരണത്തിനായുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ നിലനിർത്താനും പ്രവർത്തിക്കാനും സമ്മതിക്കില്ല. തന്മൂലം തെക്കനേഷ്യയിൽ, ശാക്തീകരണത്തിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമായ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനം ഒഴിവാക്കുന്നു.

രണ്ടാമത്തേതും എന്നാൽ വളരെ വ്യാപകവുമായ മറ്റൊരു പ്രശ്നം, ശാക്തീകരണമെന്ന ആശയത്തേയും പ്രക്രിയയേയും കുറിച്ചുള്ള ശരിയായ ധാരണയുടെ അഭാവമാണ്. അധികാരത്തിന്റെ സ്വഭാവം, പിതൃമേധാവിത്വം, ജെൻഡർ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണകളും അപൂർണ്ണമാണ്. പുരുഷമേധാവിത്വം, ജെൻഡർ വിവേചനം തുടങ്ങിയ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ അമിതമായി ലളിത വൽക്കരിക്കുന്നു. ബാലികാ വിവാഹം, സ്ത്രീധനം, ഭാര്യാമർദ്ദനം, ബഹുഭാര്യാത്വം, ഭക്ഷണത്തിലുള്ള വിവേചനം, വിദ്യാഭ്യാസം, ചലനസ്വാതന്ത്ര്യമില്ലായ്മ എന്നിങ്ങനെ വളരെ ദൃശ്യമായ അടിച്ചമർത്തൽ പ്രക്രിയകളുമായി പിതൃമേധാവിത്വത്തെ തുല്യപ്പെടുത്തുന്നു. തന്മൂലം സ്ത്രീകളുടെ പ്രായോഗിക ആവശ്യങ്ങൾക്കാണ് വീണ്ടും ഊന്നൽ കിട്ടുന്നത്. ബോധവൽക്കരണ, സംഘടനപ്രക്രിയകൾ ശാക്തീകരണത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള സമഗ്ര തന്ത്രങ്ങളോട് അടുത്തെത്തുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ലിംഗപദവിയുടെ സാമൂഹിക നിർമ്മിതിയുടെ സങ്കീർണ്ണതകളെ- സ്ത്രീകളുടെ അടിച്ചമർത്തൽ നിലനിർത്തുന്ന മറ്റു ഘടകങ്ങളായ കുടുംബം, വർഗ്ഗം, ജാതി, മതം തുടങ്ങിയവയുമായി പ്രതിപ്രവർത്തിക്കുന്ന രീതി- അനാവരണം ചെയ്ത്, മാറ്റം വരുത്തുന്നതിനു മുമ്പ്, മാർഗ്ഗങ്ങളുടേതായ പല പ്രശ്നങ്ങളും പരിഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

സ്ത്രീശാക്തീകരണ രൂപരേഖ (Longwe Empowerment Framework)

1988 ൽ ലോങ്ങ്വി വികസിപ്പിച്ച ഈ ജെൻഡർ വിശകലന രൂപരേഖയനുസരിച്ച് ലിംഗപരമായ അനീതിയെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും ചെറുക്കുന്നതിനും വേണ്ട പ്രക്രിയയ്ക്ക് അഞ്ചുതലങ്ങളിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണുള്ളത്. ക്ഷേമം, പ്രാപ്യത, ബോധവൽക്കരണം, സംഘാടനം, നിയന്ത്രണം എന്നിവ. ക്ഷേമം, വിഭവങ്ങളുടെമേലുള്ള പ്രാപ്യത എന്നീ തലങ്ങളിൽ ലിംഗപദവി വിവേചനം ഇല്ലാതാക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലൂടെ വിവേചനത്തെയും അതിന്റെ ഘടകങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് തിരിച്ചറിവും അവബോധവും ഉണ്ടാകും. ഇത്തരം വിവേചനപരമായ പ്രയോഗങ്ങളെ മറികടക്കാൻ, സ്ത്രീകളുടെ വർദ്ധിച്ച പങ്കാളിത്തവും സംഘടിപ്പിക്കലും (mobilization) നടക്കും. ഇത് വിഭവങ്ങളുടെമേൽ നിയന്ത്രണം ഉണ്ടാകുന്ന വിധത്തിൽ കൂടുതൽ പങ്കാളിത്തത്തിലേക്ക് നയിക്കും. അങ്ങനെ സ്വന്തം ക്ഷേമത്തിലും (Well being) കൂടുതൽ നിയന്ത്രണം കൈവരും.

സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവിധ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ

1995 ലെ മാനവ വികസന റിപ്പോർട്ട്, ശാക്തീകരണമെന്നത് പങ്കാളിത്തമാണെന്നതിന് ഊന്നൽ നൽകുന്നു. വികസനം ജനങ്ങളാൽ തന്നെ (by people) ആകണം; അവർക്കു വേണ്ടി (for them) ആകരുത്. തങ്ങളുടെ ജീവിതം രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പ്രക്രിയകളിലും തീരുമാനങ്ങളിലും ജനങ്ങൾ സജീവമായി പങ്കെടുക്കണം. സ്ത്രീകളുടെ കഴിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങളും സ്വയം തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടത്താൻ അവരെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതും അതിൽതന്നെ വിലപ്പെട്ടതാണ്. സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്കും സമഗ്രവികസനത്തിനും ഇത് നിശ്ചയമായും സഹായകരമാകും.

ശാക്തീകരണം എന്നത് അടിച്ചമർത്തലിനെയും അനീതിയെയും വെല്ലുവിളിക്കുന്നതാണ്. തങ്ങളുടെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങളും നീതിയും നിഷേധിക്കുന്ന വിധത്തിൽ സമൂഹത്തിൽ വഹിക്കേണ്ടിവരുന്ന ചുമതലകളുടെ അടിച്ചമർത്തൽ രീതികളെ ചെറുക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ് ശാക്തീകരണം.

സ്ത്രീപക്ഷവാദികൾ ഊന്നിപറയുന്നത്, ഒരുതരം മേധാവിത്വ അധികാരത്തിനു പകരംവയ്ക്കുന്ന മറ്റൊന്നല്ല ശാക്തീകരണം. സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം, പുരുഷന്മാരെ അവരുടെ തെറ്റായ മൂല്യവ്യവസ്ഥിതികളിൽ നിന്നും അടിച്ചമർത്തൽ പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കണം, ലിംഗഭേദമന്യേ ഓരോരുത്തർക്കും പൂർണ്ണവ്യക്തിത്വമുള്ളവരാകാനുള്ള സാഹചര്യത്തിലേക്ക് നയിക്കണം. എല്ലാവർക്കുംവേണ്ടി കുറച്ചുകൂടി മനുഷ്യത്വപരമായ സാമൂഹിക നിർമ്മിതിക്കുവേണ്ടി തങ്ങളുടെ മുഴുവൻ സാധ്യതകളും വിനിയോഗിക്കാൻ കഴിയണം (Akhtar, 1992, quoted in Batliwala 1994). ശാക്തീകരണം താഴെനിന്നുള്ള ഒരു പ്രക്രിയയാണ് (bottom up process). ആർക്കും ആരെയും ശാക്തീകരിക്കാനാവില്ല. പുറമെ നിന്നുള്ള ഒരു പ്രൊഫഷണലിന് ശാക്തീകരണത്തിന്റെ പരിണത ഫലങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ പറ്റില്ല. (rowlands, 1995).

സ്ത്രീശാക്തീകരണം എങ്ങനെ?

വ്യക്തികളുടെയും സംഘടനകളുടെയും പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും ശാക്തീകരണത്തിന് ചില മുൻഉപാധികൾ ആവശ്യമാണ്. വിഭവങ്ങൾ (പണം, വിജ്ഞാനം, സാങ്കേതികവിദ്യ), നൈപുണ്യപരിശീലനം, നേതൃത്വരൂപീകരണം എന്നിവ ഒരുവശത്ത്, ജനാധിപത്യപ്രക്രിയ, സംവാദം, നയരൂപീകരണത്തിലും തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രക്രിയയിലും പങ്കാളിത്തം, സംഘർഷങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനുള്ള ഉപാധികൾ എന്നിവ മറുവശത്ത്.

സാമൂഹ്യ/രാഷ്ട്രീയ/സാംസ്കാരിക സംഘടനകളിൽ സ്ത്രീകൾ പങ്കെടുക്കുന്നതിന്റെ ഫലമായി അവർ കുടുംബത്തിൽനിന്നും, സമൂഹത്തിൽനിന്നും നേരിടേണ്ടിവരുന്ന സമ്മർദ്ദങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ തുറന്നതും ജനാധിപത്യപരവുമായ പ്രക്രിയകൾ ആവശ്യമാണ്. സംഘടനയുടെ ദീർഘകാല നിലനിൽപ്പും, തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിനുമേൽ സ്ത്രീകൾ നേടുന്ന നിയന്ത്രണവും സ്വതന്ത്രതയും പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് സംഘടനയ്ക്കുള്ളിൽ തന്നെയുള്ള കൂട്ടുത്തരവാദിത്വവുമായും കൂട്ടായ തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രക്രിയയുമായും ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു' (Sen & Grown 985: 82).

മുഖ്യധാരാ വികസനപ്രക്രിയകളിൽ സ്വീകാര്യത ലഭിച്ചതോടെ ശാക്തീകരണത്തിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ മാറിയതായി കാണാം. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ സ്ത്രീകളെ അടിച്ചമർത്തുന്ന അധികാരഘടനകളെ ചെറുക്കുന്ന കൂട്ടായ്മയുടെ ഉപകരണം കേവലം വ്യക്തിപരമായ ഒന്നായി കാണുകയും വ്യവസായ/കച്ചവട സംരംഭകത്വം (entreprenuership), സ്വാശ്രയത്വം എന്നിവയ്ക്ക് ഊന്നൽ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

മുതലാളിത്തത്തിന്റെയും വിപണിശക്തികളുടെയും തത്വങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചാണിത്. ക്ഷേമ-സേവന-തൊഴിൽ മേഖലകളിൽനിന്ന് ഭരണകൂടം പിന്മാറുന്ന സാഹചര്യത്തിലും ഈ വ്യക്തിഗത സമീപനത്തിന് പ്രാധാന്യമേറുന്നു. വ്യക്തികളുടെ അവകാശത്തിനും, തെരഞ്ഞെടുപ്പ് വഴി തീരുമാനമെടുക്കലിന് ലഭിക്കുന്ന പങ്കാളിത്തത്തിനും പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന ജനാധിപത്യത്തെക്കുറിച്ച് നവ-ഉദാര സമീപനങ്ങൾക്കും അനുപൂരകമാണിത്.

അദ്ധ്യായം- 4

സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനായുള്ള നിയമവ്യവസ്ഥകളും സുരക്ഷയ്ക്കുള്ള സംവിധാനങ്ങളും

1. സ്ത്രീകളുടെ അവകാശസംരക്ഷണ പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ, കമ്മീഷനുകൾ, നിയമങ്ങൾ

1.1. അന്താരാഷ്ട്രതലം

a) CEDAW പ്രഖ്യാപനം

സ്ത്രീകളുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട അന്താരാഷ്ട്ര രേഖയാണ് കൺവെൻഷൻ ഓൺ എലിമിനേഷൻ ഓഫ് ഓൾ ഫോംസ് ഓഫ് ഡിസ്ക്രിമിനേഷൻ എഗയ്ൻസ്റ്റ് വിമെൻ (CEDAW) പ്രഖ്യാപനം. 1979 ൽ നടന്ന ഈ കൺവെൻഷനിൽ വച്ച് ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ പാസ്സാക്കിയ ഈ അവകാശ പ്രഖ്യാപനരേഖ, സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ നടക്കുന്ന എല്ലാ വിധ വിവേചനങ്ങളും ഇല്ലായ്മ ചെയ്തുകൊണ്ട്, സ്ത്രീകളുടെ സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശം ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ എല്ലാ അംഗരാഷ്ട്രങ്ങളും നടപടി എടുക്കണമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചു. ഇന്ത്യ ഉൾപ്പടെ 189 രാജ്യങ്ങൾ ഈ പ്രഖ്യാപനരേഖ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1993 ലാണ് ഇന്ത്യ ഈ പ്രഖ്യാപനരേഖ അംഗീകരിച്ചത്.

b) ബീജിംഗ് പ്രഖ്യാപനം

1995 ൽ ബീജിങ്ങിൽ നടന്ന നാലാമത് അന്താരാഷ്ട്ര വനിതാ സമ്മേളനത്തിൽ സ്ത്രീകളുടെ അവകാശ നിഷേധങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുകയും 'ബീജിംഗ് പ്രഖ്യാപനം' എന്ന പേരിൽ സ്ത്രീകളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണ രേഖയും, രേഖയിൽ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗാർഹികാതിക്രമത്തെ അക്രമ പ്രവർത്തിയെന്ന് കണ്ട് അതിനെതിരെ ബോധവൽക്കരണം നടത്താനും ഈ സമ്മേളനം തീരുമാനിക്കുകയുണ്ടായി.

c) ബീജിംഗ് +5 പ്രഖ്യാപനം

ബീജിംഗ് പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിനായി ഐക്യരാഷ്ട്ര സഭ ജനറൽ അസംബ്ലിയുടെ പ്രത്യേക സെഷൻ. 2000 ൽ ന്യൂയോർക്കിൽ വെച്ച് 'ബെയ്ജിംഗ് +5 ' എന്ന പേരിൽ ചേരുകയും സ്ത്രീകളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനായുള്ള തുടർ നടപടികൾ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

d) ബീജിംഗ് +20

1995 ൽ നടന്ന ബീജിംഗ് പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ 20 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുന്നതിനും ബീജിംഗ് പ്രഖ്യാപനത്തിലെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ സാക്ഷാത്ക്കരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുമായി 2015 സെപ്റ്റംബർ 27 ന് UN Women, ചൈന എന്നിവയുടെ സംയുക്തമാഭിമുഖ്യത്തിൽ ന്യൂയോർക്കിലെ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭാ ആസ്ഥാനത്ത് വച്ച് 1995 ലെ ബീജിംഗ് കൺവെൻഷൻ പങ്കെടുത്ത രാഷ്ട്രങ്ങളിലെ നേതാക്കളുടെ ഒരു അന്താരാഷ്ട്ര സമ്മേളനം നടക്കുകയുണ്ടായി. 2030 നകം ബീജിംഗ് പ്രഖ്യാപനത്തിൽ ലക്ഷ്യമിട്ട ലിംഗസമത്വവും സ്ത്രീശാക്തീകരണവും കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളുടെ പ്രഖ്യാപനമാണ്

ഈ ആഗോള സമ്മേളനത്തിൽ ഉണ്ടായത്. ബീജിംഗ് +20 എന്ന പേരിലാണ് ഈ ആഗോള കൺവെൻഷൻ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്.

1.2 ദേശീയതലം

a) ഭരണഘടനാവ്യവസ്ഥകൾ

അനുച്ഛേദം 14 : തുല്യതയ്ക്കുള്ള അവകാശം

അനുച്ഛേദം 15 : വിവേചനരാഹിത്യം.

അനുച്ഛേദം 15 (3) : സ്ത്രീകൾക്ക് വേണ്ടി പ്രത്യേക നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഭരണകൂടത്തെ അധികാരപ്പെടുത്തൽ

അനുച്ഛേദം 16 : സർക്കാർ ജോലിയിൽ അവസരസമത്വം

അനുച്ഛേദം 19
1. അഭിപ്രായ പ്രകടനത്തിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം
2. സമ്മേളന സ്വാതന്ത്ര്യം
3. സംഘടനാ സ്വാതന്ത്ര്യം
4. സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം
5. താമസിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യം
6. തൊഴിൽ, ബിസിനസ് മുതലായവ നടത്താനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം

അനുച്ഛേദം 21 : അന്തസ്സോടെയും മറ്റും ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം, വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യം

അനുച്ഛേദം 23 : മനുഷ്യക്കടത്ത്, നിർബന്ധിത തൊഴിൽ മുതലായ ചൂഷണത്തിൽ നിന്നുമുള്ള സംരക്ഷണം

അനുച്ഛേദം 32 : ഭരണഘടന വാഗ്ദാനം നൽകുന്ന അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടാൽ അത് നേടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള പരിഹാരങ്ങൾ

അനുച്ഛേദം 39 : തുല്ല്യ ജോലിക്ക് തുല്ല്യ വേതനം, കഴിവിനു യോജിക്കാത്ത ജോലി എടുക്കാൻ നിർബന്ധിക്കരുതെന്ന നിർദ്ദേശം

അനുച്ഛേദം 42 : ജോലി സ്ഥലം ആരോഗ്യകരമാകണമെന്നും പ്രസവാനുകൂല്യം നൽകണമെന്നുമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ

അനുച്ഛേദം51എ(ഇ) : സ്ത്രീയുടെ അന്തസ്സം അഭിമാനവും ഹനിക്കത്തക്ക പ്രവൃത്തികൾ ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

b) ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷൻ

സ്ത്രീകളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനായി 1990 ൽ ഇന്ത്യൻ പാർലമെൻറ് ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷൻ നിയമം പാസാക്കുകയും തുടർന്ന് 1992 ൽ ജനുവരിയിൽ ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷന്റെ വിലാസം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

National Commission for Women
Plot -21, Jasola Institutional Area
New Delhi-110025
Phone No- 011-26942369, 26944740
Email Id- ncw@nic.in

c) ദേശീയ വനിതാ നയം, 2001 (National Policy For the Empowerment of Women, 2001)
സ്ത്രീകളുടെ സർവ്വതോന്മുഖമായ പുരോഗതി നേടിയെടുക്കുന്നതിന് വേണ്ട സമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക-ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുക, അതിലൂടെ സ്ത്രീകളുടെ പൂർണ്ണ വ്യക്തി വികാസം സാധ്യമാക്കുക എന്നതാണ് 2001 ലെ ദേശീയ വനിതാ നയം മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്ന കാഴ്ചപ്പാട്. സ്ത്രീകൾ ഇന്ന് നേരിടുന്ന എല്ലാവിധ വെല്ലുവിളികളേയും നേരിടാൻ അവരെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനും എല്ലാ തരത്തിലുമുള്ള അതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നും അവരെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പുതിയ ദേശീയ വനിതാനയം (National Policy For the Empowerment of Women, 2016) കേന്ദ്രസർക്കാർ ഇതിനകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2001 ലെ നയത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച രൂപമാണ് 2016 ലെ കരട് നയം. 2016 ലെ നയം അംഗീകരിക്കുന്നതോടെ 2001 ലെ നയം പ്രാബല്യത്തിലുണ്ടാകുകയില്ല.

1.3 സംസ്ഥാനതലം

a) സംസ്ഥാന വനിതാകമ്മീഷൻ
ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷൻ നിയമം 1990 ൽ പാർലമെന്റ് പാസ്സാക്കിയതിനെ തുടർന്ന് 1990 ൽ കേരള നിയമസഭ കേരള സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ ബിൽ പാസ്സാക്കി രാഷ്ട്രപതിയുടെ അംഗീകാരത്തിനയച്ചെങ്കിലും രാഷ്ട്രപതിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ചത് 1995 ലാണ്. രാഷ്ട്രപതിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനെ തുടർന്ന് 1995 ൽ കേരള വനിതാ കമ്മീഷൻ നിയമം പാസ്സാക്കുകയും 1996 ൽ സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനമാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷന്റെ വിലാസം ചുവടെ കൊടുക്കുന്നു.

Kerala Women's Commission
Lourde Church, PMG, Pattom.P.O
Thiruvananthapuram
Phone No- 0471-2302590, 2300509
Email Id- keralawomenscommission@yahoo.co.in

b) ജാഗ്രതാസമിതി സംവിധാനം
സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുകയും അവ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രാദേശികതലത്തിൽ ഇടപെട്ട് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കുന്നതിന് പ്രാദേശികതലത്തിൽ തന്നെ ഔദ്യോഗിക സംവിധാനം ഉണ്ടാകണമെന്ന് ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ജില്ലാ-പ്രാദേശികതലങ്ങളിൽ ജാഗ്രതാസമിതികൾ ഉണ്ടാകണമെന്ന് തീരുമാനിച്ചത്.

c) സംസ്ഥാന വനിതാ നയം 2015
ദേശീയ വനിതാ നയം പ്രഖ്യാപിച്ചതിന്റെ തുടർച്ചയെന്നോണം 2005 ൽ സംസ്ഥാന വനിതാ നയം പ്രഖ്യാപിക്കുകയുണ്ടായി. 2009 ൽ അത് പരിഷ്കരിക്കുകയുണ്ടായി. തുടർന്ന് 2015 ൽ വീണ്ടും പരിഷ്കരിക്കുകയുണ്ടായി. അതിന് ശേഷം 2015 ൽ തന്നെ Gender Equity and Womens Empowerment Policy 2015 (GEWE 2015) എന്ന പേരിൽ വീണ്ടും പരിഷ്കരിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. (GO (MS).No.207/2015/SJD 16.04.2015)

1.4 നിയമവ്യവസ്ഥകൾ

A. ***അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനുള്ള നിയമങ്ങൾ***

1) ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം 1860 (Indian Penal Code 1860)

a) ലൈംഗിക കുറ്റങ്ങൾ

1. പൊതു സ്ഥലത്തുവെച്ച് അശ്ലീല പ്രവൃത്തിചെയ്യുകയോ അസഭ്യം പറയുകയോ ചെയ്താൽ- 294- വകുപ്പ് പ്രകാരം 3 മാസം വരെ കഠിന തടവും പിഴയും.
2. സ്ത്രീയെ തട്ടിക്കൊണ്ട് പോയി അവിഹിത ബന്ധത്തിനോ വിവാഹബന്ധത്തിനോ നിർബന്ധിക്കുന്നത് വകുപ്പ് 366 പ്രകാരം 10 വർഷം തടവും പിഴയും.
3. സ്ത്രീയെ മാനഹാനി വരുത്തണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ ആംഗ്യം കാണിക്കുകയോ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുകയോ വസ്തുക്കൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് -509 ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം 3 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
4. മാനഹാനി വരുത്തണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ സ്ത്രീയെ കൈയ്യേറ്റം ചെയ്താൽ - 354 - ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം 1 വർഷം മുതൽ 5 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
5. അശ്ലീല പരാമർശം നടത്തുന്നതും ശരീര ഭാഗങ്ങളിൽ സ്പർശിക്കുന്നത് മുതലായവയും - 354 എ പ്രകാരം - 3 വർഷം വരെ തടവോ പിഴയോ.
6. വിവസ്ത്രയാക്കിയാൽ - വകുപ്പ് 354 ബി പ്രകാരം 3 മുതൽ 7 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
7. ഒളിഞ്ഞുനോട്ടവും സ്വകാര്യപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നത് ഫോട്ടോ എടുക്കുന്നതും മറ്റും - 354 സി പ്രകാരം 1 മുതൽ 3 വർഷം വരെ തടവോ പിഴയോ.
8. നിരന്തരം പിൻതുടർന്ന് ശല്യം ചെയ്യുക - 354 ഡി പ്രകാരം 3 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
9. ബലാൽസംഗം - 376-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം 7 വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത കഠിന തടവോ അല്ലെങ്കിൽ ജീവപര്യന്തം വരെയാകാവുന്ന തടവോ പിഴയോ.
10. ബലാൽസംഗത്തിനിരയായ സ്ത്രീ മരിക്കാനിടയായാലോ ജീവച്ഛവമാക്കിയാലോ - 376അ വകുപ്പ് പ്രകാരം 20 വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത കഠിന തടവോ/ വധശിക്ഷയോ
11. കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പിരിഞ്ഞു താമസിക്കുന്ന ഭാര്യയുടെ സമ്മതം കൂടാതെയുള്ള ലൈംഗികവേഴ്ച്ച 376 ബി പ്രകാരം 2 മുതൽ 7 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
12. അധികാരമുള്ള വ്യക്തി ബലാൽസംഗം ചെയ്താൽ 376-സി വകുപ്പ് പ്രകാരം 5 വർഷം മുതൽ 10 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും
13. കൂട്ടബലാൽസംഗം - 376-ഉ വകുപ്പ് പ്രകാരം 20 വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത കഠിന തടവും ജീവപര്യന്തം തടവും പിഴയും.

b) വിവാഹസംബന്ധമായ കുറ്റങ്ങൾ

1. നിയമ പ്രകാരം വിവാഹം കഴിക്കാതെ ഭാര്യയാണെന്ന് വിശ്വസിപ്പിച്ച് കൂടെ താമസ്സിപ്പിച്ച് ലൈഗീകബന്ധത്തിലേർപ്പെടുന്നത് - 493 വകുപ്പ് പ്രകാരം 10 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
2. ഭാര്യ ജീവിച്ചിരിക്കെ മറ്റൊരു വിവാഹം കഴിക്കുന്നത് - 494 വകുപ്പ് പ്രകാരം 7 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
3. ആദ്യ വിവാഹം മറച്ചുവെച്ച് വിവാഹം കഴിക്കുന്നത് - 495 വകുപ്പ് പ്രകാരം 10 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും

4. നിയമസാധുതയില്ലെന്നറിഞ്ഞിട്ടുള്ള വഞ്ചിക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെയുള്ള സാധുതയില്ലാത്ത വിവാഹ ചടങ്ങ് നടത്തുന്നത് - 496 വകുപ്പ് പ്രകാരം 7 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും.
5. വിവാഹിതയായ സ്ത്രീയെ ഭർത്താവിൽനിന്ന് അകറ്റി അവിഹിത വേഴ്ച നടത്താൻ തടഞ്ഞു വെക്കുന്നത് - 498 വകുപ്പ് പ്രകാരം 2 വർഷം തടവും പിഴയും.
6. സ്ത്രീധനം ആവശ്യപ്പെട്ടോ അല്ലാതെയോ ഭർത്താവോ, ബന്ധുക്കളോ ക്രൂരമായി പെരുമാറുന്നത് - 498എ വകുപ്പ് പ്രകാരം 3 വർഷം തടവോ, പിഴയോ.
7. വിവാഹ???? 7 വർഷത്തിനുള്ളിൽ സ്ത്രീധനമരണം - 304 ബി.വകുപ്പ് പ്രകാരം 7 വർഷത്തിൽ കുറയാത്തതും ജീവപര്യന്ത്യം വരെയാകാവുന്നതുമായ ശിക്ഷ ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റം

2) കേരള പോലീസ് നിയമം, 2011 (Kerala Police Act, 2011)

- പൊതുസ്ഥലത്ത് സ്ത്രീയുടെ അന്തസ്സിനെ ഹനിക്കുന്ന ലൈംഗിക ചേഷ്ടകളോ പ്രവൃത്തികളോ ചെയ്താൽ 119 (a) പ്രകാരം 3 വർഷം തടവും 10000 രൂപ വരെ പിഴയും , രണ്ടും കൂടി
- സ്ത്രീയുടെ സ്വകാര്യതക്ക് ഭംഗം വരും വിധം ഫോട്ടോയോ വീഡിയോയോ എടുക്കുകയോ പ്രചരിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് 119 (b) പ്രകാരം 3 വർഷം തടവും 10000 രൂപ വരെ പിഴയും , രണ്ടും കൂടി
- തീയറ്റർ മാനേജർ, ബസ് കണ്ടക്ടർ മുതലായ ആ പൊതുസ്ഥലത്തിന്റെ ചുമതലയുള്ള വ്യക്തിയോട് മേൽപറഞ്ഞ കുറ്റത്തെക്കുറിച്ച് പരാതി പറഞ്ഞിട്ടും അത് തടയുവാനോ അത് സംബന്ധിച്ച് അധികാരികളെ അറിയിക്കുവാനോ വേണ്ട ന്യായമായ നടപടി സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുകയും അക്കാര്യത്തിൽ ബോധപൂർവ്വം വീഴ്ച്ച വരുത്തുകയും ചെയ്താൽ 119(2) പ്രകാരം 1000 രൂപ വരെ പിഴ ശിക്ഷ ലഭിക്കും.

3) **ഗാർഹികപീഡനത്തിൽ നിന്ന് സ്ത്രീകൾക്കുള്ള സംരക്ഷണനിയമം**, 2005 (Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005)

- ഒരേ വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്നതോ താമസിച്ചതോ ആയ ജന്മനാലുള്ള ബന്ധം, വിവാഹബന്ധം, കൂട്ടുകുടുംബബന്ധം, വിവാഹം കഴിക്കാതെയുള്ള ദാമ്പത്യബന്ധം എന്നീ ബന്ധത്തിലെ പുരുഷൻ ആ ബന്ധത്തിലെ സ്ത്രീയെ പീഡിപ്പിക്കുന്നത് ഗാർഹിക പീഡനമാണ്.
- ശാരീരികവും വാക്കാലോ വൈകാരികമോ ലൈംഗികമോ, സാമ്പത്തികമോ ആയ പീഡനങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടും
- ഇത്തരം പരാതി ജില്ലയിലെ വനിതാ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർ/സേവനദാതാക്കൾ മുതലായവർ മുമ്പാകെ നൽകാം
- മജിസ്ട്രേറ്റ് മുമ്പാകെ അഭിഭാഷകൻ മുഖാന്തിരവും നൽകാം
- സംരക്ഷണം, നഷ്ടപരിഹാരം, സാമ്പത്തിക നിവൃത്തി, കസ്റ്റഡി മുതലായ ഉചിതമായ ഉത്തരവ് കോടതി നൽകും
- ഇത് കൂടാതെ പരാതിക്കാരിക്ക് താമസിക്കുന്ന വീട്ടിൽ നിന്ന് ഇറക്കി വിടാതിരിക്കാനോ താമസസൗകര്യം ഒരുക്കാനോ ഉള്ള റെസിഡൻസ് ഓഡർ അഥവാ പാർക്കാനുള്ള ഉത്തരവും ലഭിക്കാം

- നിയമസഹായം, ചികിത്സാ സഹായം പാർക്കാനുള്ള സംവിധാനം, കൗൺസലിങ് എന്നിവ സൗജന്യമായി ലഭിക്കുന്നതിന് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു
- സംരക്ഷണ ഉത്തരവിന്റെ ലംഘനം ഒരു വർഷം വരെ തടവും 20,000 രൂപ പിഴ ശിക്ഷയും ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റകൃത്യമാണ്

4) സ്ത്രീധനനിരോധന നിയമം 1961 (Dowry Prohibition Act, 1961)

- വിവാഹബന്ധത്തിലെ ഒരു പക്ഷം മറുപക്ഷത്തിനോ അവരുടെ മാതാപിതാക്കൾക്കോ മറ്റ് ബന്ധുക്കൾക്കോ വിവാഹസമയത്തോ അതിന് മുമ്പോ ശേഷമോ, വിവാഹാനുബന്ധമായി നൽകുന്ന സ്വത്തോ, വിലമതിക്കുന്ന പാത്രങ്ങളോ നേരിട്ടോ പരോക്ഷമായോ ആയി നൽകുന്നതിനെയാണ് സ്ത്രീധനം എന്ന് നിയമം വിവരിക്കുന്നത്.
- മഹറും വധൂവരൻമാർക്കുള്ള വിവാഹസമയത്ത് നൽകപ്പെട്ട സമ്മാനങ്ങളും ഇതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടവയാണ്.
- സ്ത്രീധനം കൊടുക്കുന്നതും വാങ്ങുന്നതും അഞ്ച് വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത തടവും 15,000 രൂപ പിഴയും (വകുപ്പ് 3) ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റകൃത്യമാണ്
- സ്ത്രീധനം ആവശ്യപ്പെടുന്നത് 6 മാസം മുതൽ 2 വർഷം വരെ തടവും 10,000 രൂപ വരെ പിഴയും (വകുപ്പ് 4) ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റമാണ്
- സ്ത്രീധനം സംബന്ധിച്ച് പരസ്യം നൽകുന്നത്- 6 മാസം മുതൽ 5 വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത തടവും 15,000 രൂപ വരെ പിഴയും (വകുപ്പ് 4) ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റകൃത്യമാണ്
- വിവാഹത്തിന് മുമ്പ് ലഭിച്ച സ്ത്രീധനം വധുവിന് വിവാഹം കഴിഞ്ഞ് മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ നൽകാതിരുന്നാൽ- 6 മാസം മുതൽ 2 വർഷം വരെയും പിഴ 5000 രൂപ മുതൽ 10000/ രൂപ വരെയും (വകുപ്പ് 6) ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റമാണ്
- ഈ നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതിലേക്കായി സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, കോഴിക്കോട് എന്നിവിടങ്ങളിലായി മൂന്ന് മേഖലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥരെ സ്ത്രീധനനിരോധന ഉദ്യോഗസ്ഥരായി നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

5) ഗർഭഛിദ്രം നിയമം 1971 (Medical Termination of Pregnancy Act 1971)

- ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ പല വ്യവസ്ഥകളും ഗർഭഛിദ്രം ശിക്ഷാർഹമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഗർഭിണിയായ സ്ത്രീയുടെ ജീവനോ ശാരീരികമാനസികാവസ്ഥക്കോ അപകടമുണ്ടാവുകയോ ഗർഭസ്ഥശിശുവിന് ശാരീരികമോ മാനസികമോ ആയ തകരാറുണ്ടെങ്കിലോ, ബലാൽസംഗം മൂലമുള്ള, ഗർഭനിരോധന ഉപാധിയുടെ തകരാറുമൂലമോ ആണ് ഗർഭധാരണം സംഭവിച്ചതെങ്കിലോ; ആ സ്ത്രീയുടെയോ 18 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള കുട്ടിയെങ്കിൽ കുട്ടിയുടെ മാതാപിതാക്കളുടെയോ മനോരോഗിയെങ്കിൽ രക്ഷിതാവിന്റെയോ, സമ്മതത്തോടെ, ഗർഭഛിദ്രം നടത്താവുന്നതാണ്.
- എന്നാൽ ഗർഭസ്ഥ ശിശുവിന് 12 ആഴ്ച്ചക്കും 20 ആഴ്ച്ചക്കും ഇടയിൽ വളർച്ച പ്രാപിച്ചാൽ രണ്ട് രജിസ്റ്റേഡ് മെഡിക്കൽ പ്രാക്റ്റീഷണർമാരുടെ അഭിപ്രായത്തോടെ മാത്രമേ ഗർഭഛിദ്രം നടത്താവൂ.

6) സ്ത്രീകളെ അപഹാസ്യമായി ചിത്രീകരിക്കൽ നിരോധന നിയമം 1986 (Indecent Representation of Women Prohibition Act, 1986)

- സ്ത്രീകളുടെ രൂപമോ ശരീരമോ ഏതെങ്കിലും പരസ്യത്തിലോ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിലോ എഴുത്തിലോ ചിത്രത്തിലോ മറ്റും അശ്ലീലമായോ അപഹാസ്യമായോ

അപകീർത്തികരമായോ, പൊതുജനങ്ങളുടെ സന്മാർഗ്ഗികത നശിപ്പിക്കുകയോ ദുഷിപ്പിക്കുകയോ ഹനിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന തരത്തിൽ ചിത്രീകരിക്കുന്നത് 2 വർഷം വരെ തടവും 2000 രൂപ പിഴയും ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റമാണ്.

- ഇത് ആവർത്തിച്ചാൽ 6 മാസം മുതൽ 5 വർഷം തടവും 10000 രൂപ മുതൽ 1 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും ലഭിക്കാം
- എന്നാൽ ശാസ്ത്രം, സാഹിത്യം, കല , വിദ്യാഭ്യാസം, മതപരമായ ആവശ്യം എന്നിവക്കായിട്ടാണ് മേൽ പറഞ്ഞ ചിത്രീകരണമെങ്കിൽ ഈ നിയമം ബാധകമല്ല

7) സൈബർ നിയമം 2000 (വിവരസാങ്കേതിക നിയമം) (Information Technology Act, 2000)

- കമ്പ്യൂട്ടർ, മൊബൈൽ ഫോൺ, ഡിജിറ്റൽ ക്യാമറ മുതലായ ഇലക്ട്രോണിക്ക് ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചോ അവ ലക്ഷ്യം വച്ചോ നടത്തുന്ന കുറ്റകൃത്യങ്ങളെയാണ് സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ എന്ന് പറയുന്നത്.
- ഇത്തരം കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ വ്യക്തികൾക്കെതിരെയും സംഘങ്ങൾക്കെതിരെയും പൊതുസമൂഹത്തിനെതിരെയും ഉണ്ടാവാം.
- മൊബൈൽ/ വെബ് ക്യാമറ വഴി സ്വകാര്യതയിലേക്കുള്ള കടന്നു കയറ്റം, ഇ-മെയിൽ മൊബൈൽ ഫോൺ മറ്റ് നവ മാധ്യമങ്ങൾ വഴി ശല്യപ്പെടുത്തൽ, സൈബർ ഇടങ്ങളിൽ പിൻതുടർന്ന് ശല്യപ്പെടുത്തൽ, കമ്പ്യൂട്ടർ /മൊബൈൽ ഫോൺ എന്തു ചെയ്യുന്നു എന്നറിയാൻ സ്പൈ സോഫ്റ്റ് വെയറുകൾ ഉപയോഗിക്കൽ. ഇൻറർ നെറ്റിലെ ഹിസ്റ്ററി പരിശോധിച്ച് ഭീഷണിപ്പെടുത്തൽ, ഇ-മെയിൽ സ്പൂഫിങ്ങ്, അശ്ലീല ചിത്രങ്ങൾ, മോർഫിങ്ങ് മുതലായവയാണ് സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ പൊതുവെ നടക്കുന്ന സൈബർ കുറ്റങ്ങൾ.

<u>കുറ്റകൃത്യങ്ങളും ശിക്ഷാവ്യവസ്ഥകളും</u>

- കമ്പ്യൂട്ടർ ഹാക്ക് ചെയ്യുന്നത് 3 വർഷം വരെ തടവും 5 ലക്ഷം പിഴയും (വകുപ്പ് 66)
- മോഷ്ടിച്ച കമ്പ്യൂട്ടറും മറ്റും വാങ്ങുന്നത് 3 വർഷം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം പിഴയും (വകുപ്പ് 66 B) മറ്റൊരാളുടെ പാസ്സ് വേഡ് ഉപയോഗിക്കുന്നത് 3 വർഷം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം പിഴയും (വകുപ്പ് 66 C)
- കമ്പ്യൂട്ടറും മറ്റും ഉപയോഗിച്ചുള്ള വഞ്ചന 3 വർഷം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം പിഴയും (വകുപ്പ് 66 D)
- മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വകാര്യഭാഗങ്ങളുടെ ചിത്രമെടുക്കുകയോ, വിതരണം ചെയ്യുകയോ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് 3 വർഷം വരെ തടവും 2 ലക്ഷം പിഴയും (വകുപ്പ് 66 E)
- സൈബർ തീവ്രവാദം ജീവപര്യന്തം (വകുപ്പ് 66 F)
- അശ്ലീലമായ കാര്യങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത് ആദ്യ തവണ 3 വർഷം വരെ തടവും 5 ലക്ഷം വരെ പിഴയും; കുറ്റം ആവർത്തിച്ചാൽ 5വർഷം വരെ തടവും 10 ലക്ഷം വരെ പിഴയും (വകുപ്പ് 67)
- അശ്ലീലമായ ചിത്രങ്ങളും വീഡിയോയും മറ്റും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത് 5വർഷം വരെ തടവും 10 ലക്ഷം പിഴയും; കുറ്റം ആവർത്തിച്ചാൽ 7വർഷം വരെ തടവും 10 ലക്ഷം വരെ പിഴയും (വകുപ്പ് 67 A)

- ഓൺലൈനിൽ കുട്ടികളുടെ അശ്ലീല ചിത്രങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതും മറ്റും 5 വർഷം വരെ തടവും 10 ലക്ഷം പിഴയും; ആവർത്തിച്ചാൽ 7 വർഷം വരെ തടവും 10 ലക്ഷം പിഴയും (വകുപ്പ് 67 B)

8) അസാൻമാർഗ്ഗികവ്യാപാരം തടയൽ നിയമം,1956 (Immoral Traffic(Prevention) Act 1956)

- നിർബന്ധിത വേശ്യാവൃത്തി, ലൈംഗിക ചൂഷണം മറ്റ് അസാൻമാർഗ്ഗിക നടപടികൾ എന്നിവ തടയുകയാണ് ഈ നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം
- ഈ നിയമം വേശ്യാവൃത്തി എന്നത് അതേപടി തടയുന്നില്ല
- വേശ്യാലയങ്ങൾ നടത്തുന്നത് ഒരു വർഷം മുതൽ 3 വർഷം വരെ തടവും 2,000 രൂപ വരെ പിഴയും
- അതിനായി സ്ഥലം അനുവദിക്കുന്നതും മറ്റും 2 വർഷം വരെ തടവും 2,000 രൂപ വരെ പിഴയും
- ആവർത്തിച്ചാൽ 2വർഷം മുതൽ 5 വർഷം വരെ തടവും 2,000 രൂപ പിഴയും
- പ്രായപൂർത്തിയായ വ്യക്തി വേശ്യാവൃത്തിയിലൂടെ ഉപജീവനം നടത്തുന്നതും ഏജൻറായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതും 2 വർഷം തടവും 1,000 രൂപ പിഴയും
- കുട്ടിയെ ഉപയോഗിച്ചാണ് മേൽ കുറ്റം ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ 7 വർഷം മുതൽ 10വരെ തടവ്
- വേശ്യാവൃത്തിക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നതും പ്രലോഭിപ്പിക്കുന്നതും മറ്റും 3 വർഷം മുതൽ 7 വരെ കഠിനതടവ്; 2,000 രൂപ പിഴ
- നിർബന്ധിച്ച് വേശ്യാവൃത്തി ചെയ്യിക്കുന്നത് 3 വർഷം മുതൽ 7 വരെ കഠിനതടവ്; 2,000 രൂപ പിഴ
- മേൽ കുറ്റം കുട്ടിയെ ഉപയോഗിച്ച് ചെയ്താൽ 7 വർഷം മുതൽ ജീവപര്യന്തം വരെ തടവ്
- വേശ്യാവൃത്തിക്കായി മനുഷ്യക്കടത്ത് നടത്തുന്നത് 7 വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത തടവ്; കുറ്റം ആവർത്തിച്ചാൽ ജീവപര്യന്തം വരെയോ 10 വർഷം വരെയോ തടവ്.
- വേശ്യാവൃത്തി നടത്തുന്നിടത്ത് ലൈംഗിക ബന്ധത്തിനായി തടഞ്ഞുവച്ചാൽ 7 വർഷം മുതൽ ജീവപര്യന്തം വരെ/ 10 വർഷം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ പിഴയും
- പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലോ പൊതുസ്ഥലത്തിന്റെ പരിസരങ്ങളിലോ വേശ്യാവൃത്തി ചെയ്യുന്നത് (ആരാധനാലയം, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനം, ആശുപത്രി മുതലായവയുടെ 200 മീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ) 3 മാസം വരെ തടവ്.
- കുട്ടിയെ ഉപയോഗിച്ചാണ് മേൽകുറ്റം ചെയ്തതെങ്കിൽ 7 വർഷം മുതൽ ജീവപര്യന്തം വരെ/ 10 വർഷം തടവും പിഴയും

9) തൊഴിലിടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ (തടയൽ, നിരോധനം, പരിഹാരം) നിയമം, 2013 (Sexual Harrassment of Women at Work Place (Prevention, Prohibition & Redressal) Act, 2013

- തൊഴിലിടങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ തടയുക, നിരോധിക്കുക, പരിഹാരം കാണുക എന്നിവ ഈ നിയമം ലക്ഷ്യമിടുന്നു
- ഈ നിയമപ്രകാരം തൊഴിലിടങ്ങളിലെ ലൈംഗികപീഡനങ്ങൾ നിർവചിച്ചിട്ടുണ്ട്

- ശാരീരിക ലൈംഗികമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് ആവശ്യപ്പെടുന്നതും അപേക്ഷിക്കുന്നതും
- അശ്ലീലസാഹിത്യപ്രദർശനം
- ലൈംഗിക ചുവയുള്ള സംസാരം
- ലൈംഗികചുവയുള്ള വാക്കാലോ അല്ലാത്തതോ, ശാരീരികമോ ആയോ സ്വാഗതാർഹമല്ലാത്ത പ്രവൃത്തികൾ

മേൽ പറഞ്ഞ പ്രവൃത്തികൾ ഉൾപ്പടെയുള്ള സ്വാഗതാർഹമല്ലാത്ത, നേരിട്ടോ വ്യംഗ്യമായോ ഉള്ള പ്രവൃത്തികളെ ലൈംഗിക പീഢനമായി കണക്കാക്കാം.

- തൊഴിലിടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾക്കെതിരെ പരാതിപ്പെടാൻ എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഇൻറേണൽ കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണെന്നും അസംഘടിത മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്കായി ജില്ലാതലത്തിൽ ലോക്കൽ കമ്മിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണെന്ന് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു.

10) മാതാപിതാക്കളുടേയും മുതിർന്ന പൗരന്മാരുടേയും പരിപാലനത്തിനും ക്ഷേമത്തിനുമുള്ള നിയമം, 2007 (Maintenance and Welfare of Parents & Seniors Citizens Act 2007)

- മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്കെതിരെയുള്ള ചൂഷണം തടയുവാനും അവരുടെ സംരക്ഷണത്തിനും ക്ഷേമത്തിനും ഊന്നൽ കൊടുക്കുവാനും ഈ നിയമം ലക്ഷ്യമിടുന്നു.
- മാതാപിതാക്കളുടെ സ്വത്തുക്കൾ ലഭിക്കാൻ അർഹതയുള്ള അവരുടെ ബന്ധുക്കളെയും പൗരന്മാരുടെ സംരക്ഷണ ചെലവ് നല്കുവാൻ മക്കളെയും പേരക്കുട്ടികളെയും മക്കളില്ലാത്ത മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്ക് അവരുടെ സ്വത്തുകൾ ലഭിക്കാൻ അർഹതയുള്ള അവരുടെ ബന്ധുക്കളെയും ഈ നിയമം ഉത്തരവാദിത്തപ്പെടുത്തുന്നു.
- ഇത് കൂടാതെ രണ്ടാനച്ഛനും രണ്ടാനമ്മക്കും ദത്തെടുത്ത മാതാപിതാക്കൾക്കും ഈ നിയമം സംരക്ഷണം നല്കുന്നു.
- ഇവ നേടിയെടുക്കുന്നതിന് സംരക്ഷണ ട്രൈബ്യൂണലിനായി ആർ.ഡി.ഒ കോടതിയെ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- 10000 രൂപയാണ് പരമാവധി ലഭിക്കാവുന്ന സംരക്ഷണ ചെലവ്
- 60 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞവരെയാണ് മുതിർന്ന പൗന്മരായി കണക്കാക്കിയിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഈ നിയമ പ്രകാരമുള്ള സംരക്ഷണത്തിന് മാതാപിതാക്കൾക്ക് 60 തികയണമെന്നില്ല.
- മുതിർന്ന പൗരനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത്, മൂന്ന് മാസം തടവും 5000 രൂപ പിഴശിക്ഷയും ലഭിക്കുന്ന കുറ്റമാണ് (വകുപ്പ്24)
- ഈ നിയമം നിലവിൽ വന്നതിന് ശേഷം, തന്നെ സംരക്ഷിക്കുമെന്ന വ്യവസ്ഥയിൽ വിശ്വസിച്ച് ഏതെങ്കിലും മുതിർന്ന പൗരൻ , തന്റെ സ്വത്തുകൾ ആർക്കെങ്കിലും കൈമാറ്റം ചെയ്യുകയും, എന്നാൽ വസ്തുകൈപ്പറ്റിയയാൾ പിന്നീട് ആ വ്യവസ്ഥയിൽ വീഴ്ച്ച വരുത്തുകയും ചെയ്താൽ ആ വസ്തുകൈമാറ്റം അസാധുവാക്കുവാൻ ട്രൈബ്യൂണലിനെ (ആർ.ഡി.ഒ കോടതിയെ) സമീപിക്കാവുന്നതാണ്. (വകുപ്പ്23)

11) ക്രിമിനൽ നടപടിക്രമ നിയമം, 1973 (Code of Criminal Procedure Act, 1973)

- ഒരു സ്ത്രീയെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യുമ്പോൾ അവരുടെ അന്തസ്സിനെ ഹനിക്കാത്ത തരത്തിൽ മറ്റൊരു സ്ത്രീയെ കൊണ്ട് മാത്രമേ ദേഹ പരിശോധന നടത്താവൂ- വകുപ്പ് 51 (2), 100(3)
- സ്ത്രീയാണ് പ്രതിയെങ്കിൽ അവരുടെ ദേഹപരിശോധന ഒരു വനിതാ ഡോക്ടറെ കൊണ്ട് മാത്രമേ നടത്തിക്കാവൂ- വകുപ്പ് 53(2)
- പോലീസ് സാക്ഷിമൊഴി സ്ത്രീകൾ താമസിക്കുന്നിടത്ത് വന്ന് എടുക്കേണ്ടതാണ്. അതായത് സാക്ഷിയായി മൊഴി എടുക്കാൻ അവരെ സ്റ്റേഷനിൽ വിളിച്ച് വരുത്തരുത്.
- ലൈംഗിക കുറ്റകൃത്യത്തിനിരയാവുന്ന സ്ത്രീക്ക് മാനസികമോ ശാരീരികമോ ആയ അവശതകൾ ഉണ്ടായാൽ അവരുടെ മൊഴി അവരുടെ വീട്ടിലോ അവർക്ക് സൗകര്യപ്രദമാകുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും സ്ഥലത്തോ വച്ച് എടുക്കേണ്ടതും അത് വീഡിയോ റെക്കോർഡ് ചെയ്യേണ്ടതും കഴിവതും വേഗത്തിൽ മജിസ്ട്രേറ്റ് മുമ്പാകെ 164 സ്റ്റേറ്റ്മെൻറ് എടുപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ് (വകുപ്പ് 154)
- എല്ലാ ലൈംഗികകുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്കും പോലീസ് ഉടനടി മജിസ്ട്രേറ്റ് മുമ്പാകെ 164 സ്റ്റേറ്റ്മെൻറ് എടുപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ് (വകുപ്പ് 164)
- ലൈംഗിക കുറ്റകൃത്യത്തിനിരയാവുന്നവർക്ക് എല്ലാ ആശുപത്രികളിലും വൈദ്യസഹായം സൗജന്യമായി നല്കേണ്ടതാണ്.(വകുപ്പ് 357 സി)

B. ***വ്യക്തി നിയമങ്ങൾ*** :

സ്ത്രീകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന നിയമങ്ങളിൽ വിവാഹം, പിൻതുടർച്ച മുതലായവ വിഷയങ്ങൾ തീരുമാനിക്കുന്നത് മതാധിഷ്ഠിതമായ വ്യക്തി നിയമങ്ങളാണ്.

1. വിവാഹ നിയമങ്ങൾ

a) ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമം

1955 ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമം അനുസരിച്ച് മാത്രമേ ഹിന്ദു വിവാഹം നടത്താൻ പാടുള്ളു. ഇത്തരം വിവാഹം നടത്താനും വേർപ്പെടുത്താനും പല വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

1. വിവാഹം അസാധുവാക്കൽ
2. ദാമ്പത്യ ബന്ധം പുന:സ്ഥാപിക്കൽ
3. ജുഡീഷ്യൽ സെപ്പറേഷൻ
4. വിവാഹമോചനം
5. ഉഭയ സമ്മതപ്രകാരമുള്ള വിവാഹ മോചനം

മേൽ പറഞ്ഞവയ്ക്കുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഹിന്ദു വിവാഹ നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

b) ക്രിസ്ത്യൻ വിവാഹ നിയമം.

1872 ലെ ഇന്ത്യൻ ക്രിസ്റ്റീയ സിവിൽ മാര്യേജ് നിയമപ്രകാരമാണ് വിവാഹം. വിവാഹമോചനം സംബന്ധിച്ചുള്ളത് ഇന്ത്യൻ വിവാഹമോചന നിയമമാണ്.

1. വിവാഹ മോചനം
2. ഉഭയ സമ്മതപ്രകാരമുള്ള വിവാഹ മോചനം
3. വിവാഹം അസാധുവാക്കൽ

മേൽ പറഞ്ഞവ ഈ നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

c) മുസ്ലിം വിവാഹ നിയമം.

1. മുസ്ലീം വിവാഹം, ആചാരപ്രകാരം ഒരു കരാർ ആയിട്ടാണ് കണക്കാക്കുന്നത്.
2. വിവാഹമോചനം രണ്ട് തരത്തിലാവാം

a) കോടതി മുഖേന അല്ലാതെ നടത്തുന്നത്

b) കോടതി മുഖേന നടത്തുന്നത്

കോടതി മുഖേന അല്ലാതെ - തലാഖ് ചൊല്ലിയും ഉഭയസമ്മതപ്രകാരവും വിവാഹബന്ധം ഒഴിയാം.

മുസ്ലീം വിവാഹമോചന നിയമം 1939 (Dissolution of Muslim Marriage Act 1939) പ്രകാരമുള്ള ഒമ്പത് കാരണങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും കാരണത്താൽ മുസ്ലീം സ്ത്രീക്ക് കോടതി മുഖേന വിവാഹമോചനം നേടാം.

d) സ്പെഷൽ മാര്യേജ് ആക്ട് 1954 (Special Marriage Act 1954)

ഈ നിയമം 1955 ൽ നിലവിൽ വന്നു. ഇത് പ്രകാരം പ്രായപൂർത്തിയായ വ്യത്യസ്ഥ മത വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവർക്ക് തമ്മിൽ നിബന്ധനകൾ പാലിച്ച് വിവാഹം കഴിക്കാൻ നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. ഈ നിയമത്തിൽ ദാമ്പത്യബന്ധം പുന:സ്ഥാപിക്കൽ, കാരണസഹിതം വിവാഹമോചനം എന്നിവക്കും വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.

ഒരിക്കൽ വിവാഹം കഴിച്ചാൽ കുടുംബകോടതി വഴിയെ വിവാഹമോചനം നടത്താൻ കഴിയൂ.

2. ജീവനാംശ നിയമങ്ങൾ

ജീവനാംശം എന്നതിൽ ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, പാർപ്പിടം, വിദ്യാഭ്യാസ ചെലവ്, വൈദ്യപരിശോധന,ചികിൽസ, ആരോഗ്യ പരിപാലന ചെലവുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

1) ഹിന്ദു സ്ത്രീകൾക്ക്

ഹിന്ദു അഡോപ്ഷൻ & മെയിൻറനൻസ് നിയമപ്രകാരം വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി ചെലവിന് ലഭിക്കും.

2) മുസ്ലിം സ്ത്രീകൾക്ക്

സ്ത്രീക്ക് വ്യക്തി നിയമപ്രകാരവും 1986 ലെ വിവാഹ മോചിതരുടെ അവകാശ സംരക്ഷണ നിയമപ്രകാരവും ക്രിമിനൽ നടപടിക്രമത്തിന്റെ 125 -ാം വകുപ്പ് പ്രകാരവും ഈ വിഭാഗത്തിൽപെട്ടവർക്ക് ജീവനാംശം ലഭിക്കും.

3) ക്രിസ്ത്യൻ സ്ത്രീകൾക്ക്

ക്രൈസ്തവർക്കായി പ്രത്യേക ജീവനാംശ നിയമങ്ങൾ ഇല്ലെങ്കിലും ക്രിമിനൽ നടപടി നിയമം വകുപ്പ് 125 പ്രകാരം ഈ വിഭാഗത്തിൽപെട്ടവർക്ക് ജീവനാംശം ലഭിക്കും.

3. പിൻതുടർച്ചാവകാശ നിയമങ്ങൾ

- ഹിന്ദു

  1956 ലെ ഹിന്ദു പിൻതുടർച്ചാവകാശം ആണ് ബാധകമാകുക ഇത് പ്രകാരം മാതാപിതാക്കളുടെ സ്വത്തിന് പെൺമക്കൾക്കും തുല്യാവകാശം ഉണ്ട്.

- ക്രിസ്ത്യൻ

  1925 ലെ ഇന്ത്യൻ പിൻതുടർച്ചാനിയമം ആണ് ബാധകമാവുക. ഇത് പ്രകാരം പെൺമക്കൾക്കും തുല്ല്യാവകാശം കൈവന്നിരിക്കുന്നു.

- മുസ്ലിം

  ഇസ്ലാമിക സ്വത്ത് നിയമപ്രകാരമാണ് അവകാശം

C. ***തൊഴിൽ നിയമങ്ങൾ***

1) ഫാക്ടറി നിയമം 1948 (Factories Act 1948)

- സൗകര്യപ്രദമായ Toilets എല്ലാ ഫാക്ടറിയിലും ഉണ്ടാവണം
- 30 ൽ കൂടുതൽ സ്ത്രീകൾ ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനമാണെങ്കിൽ 6 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്കായി ക്രെഷെകൾ ഉണ്ടാവണം
- ചില സാഹചര്യങ്ങൾ ഒഴികെ രാവിലെ 6 മണിക്ക് മുതൽ വൈകുന്നേരം 7 മണിവരെ സ്ത്രീകളെ ജോലി എടുപ്പിക്കാവൂ

2) എംപ്ലോയീസ് സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് നിയമം 1948 (ESI Act)

- പ്രസവാനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ അർഹത നൽകുന്നു

3) മൈൻസ് നിയമം 1952 (Mines Act 1952)

- സ്ത്രീകളെ കൊണ്ട് ജോലി എടുപ്പിക്കരുത്
- രാത്രി 7 മുതൽ രാവിലെ 6 വരെ മൈനുകളിൽ ജോലി എടുപ്പിക്കരുത്

4) പ്രസവാനുകൂല്യ നിയമം 1961 (Maternity Benefit Act 1961) & 2017 ലെ ഭേദഗതികൾ

- ബാധകമായ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് പ്രസവാനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കും, ഗർഭിണിയായിരിക്കുമ്പോഴോ, പ്രസവമോ, ഗർഭം അലസലോ അലസിപ്പിക്കലോ നടന്നാലോ അവധി നൽകേണ്ടതാണ്. അവരുടെ ആരോഗ്യസ്ഥിതി അനുസരിച്ച് ജോലിസമയങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുമാണ്.
- കുഞ്ഞിന് 15 മാസം ആകും വരെ ദിവസേന രണ്ട് പ്രാവശ്യം മുലയൂട്ടാനും അവസരം നൽകണം
- ഈ അനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് പകരമായി ശമ്പളത്തിൽ നിന്ന് തുക വസൂലാക്കാൻ പാടില്ല.

5) തുല്യവേതന നിയമം, 1976 (Equal Remuneration Act 1976), ലിംഗവിവേചനമില്ലാതെ തുല്യ ജോലിക്ക് തുല്യവേതനം നൽകേണ്ടത് തൊഴിലുടമയുടെ ഉത്തരവാദിത്വമാണ്.

6) തൊഴിലിടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ (തടയൽ, നിരോധനം, പരിഹാരം) നിയമം 2013
തൊഴിലിടങ്ങളിലെ ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണത്തിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ, സംവിധാനങ്ങൾ.

2. കുട്ടികളുടെ അവകാശസംരക്ഷണ പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ, കമ്മീഷനുകൾ, നിയമങ്ങൾ

2.1 അന്തരാഷ്ട്ര തലം

കുട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അന്തർദേശീയ - ദേശീയതലങ്ങളിൽ പല പ്രമാണങ്ങളും നിയമങ്ങളും നിലവിലുണ്ട്.1959 ലെ കുട്ടികളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ ചുവടു പിടിച്ച് ഉണ്ടാക്കിയ കുട്ടികളെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട അന്തരാഷ്ട്ര രേഖയാണ് 1989 ലെ ഐക്യരാഷ്ട്ര സഭയുടെ കുട്ടികളുടെ അവകാശ ഉടമ്പടി (UN CONVENTION ON THE RIGHTS OF CHILD -1989). 1992ൽ ഇന്ത്യ ഈ ഉടമ്പടി അംഗീകരിച്ചു. ഈ ഉടമ്പടി പ്രകാരം നാല് തരത്തിലാണ് കുട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങളെ തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

- അതിജീവനം (Survival)
- വികസനം (Development)
- പങ്കാളിത്തം (Participation)
- സംരക്ഷണം (Protection)

2.2 ദേശീയ തലം

a) ഭരണഘടനാ വ്യവസ്ഥകൾ

i. **അവകാശങ്ങൾ**

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന ഉറപ്പു നൽകുന്ന എല്ലാ അവകാശങ്ങളും കുട്ടികൾക്കും അർഹതപ്പെട്ടതാണ്. കുട്ടികൾക്കായി ചില പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകളും ഭരണഘടനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്

അനുച്ഛേദം 15(3)	:	കുട്ടികളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി പ്രത്യേക നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഭരണകൂടത്തിനെ അധികാരപ്പെടുത്തൽ
അനുച്ഛേദം 21 (A)	:	ആറിനും പതിനാലിനും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് സൗജന്യവും നിർബന്ധിതവുമായ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള അവകാശം
അനുച്ഛേദം 23	:	മനുഷ്യക്കടത്ത്, നിർബന്ധിത ജോലി എന്നിവ തടയുന്നു
അനുച്ഛേദം 24	:	ബാലവേല നിരോധനം
അനുച്ഛേദം 30	:	മത-ഭാഷാ ന്യൂനപക്ഷത്തിൽപ്പെട്ട കുട്ടികൾക്ക് അത്തരം വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രവേശനം
അനുച്ഛേദം 45	:	ആറ് വയസ്സുവരെയുള്ള കുട്ടികളുടെ പരിചരണവും വിദ്യാഭ്യാസവും

ii. നിർദ്ദേശക തത്വങ്ങൾ

അനുച്ഛേദം 39:	കുട്ടികളുടെ പ്രായമോ ശരീരമോ ദുരുപയോഗപ്പെടുത്താതിരിക്കാനും ശരീരത്തിനോ ജീവനോ ഹിതകരമല്ലാത്ത ജോലിക്ക് നിർബന്ധിക്കാതിരിക്കാനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു
അനുച്ഛേദം 41 :	വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യ പരിപാലനം, ചികിത്സ, ശേഷിക്കുറവ് മുതലായവക്കുള്ള പ്രതിവിധിക്കായി സഹായം നൽകുന്നത് രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ബാധ്യതയാണ്
അനുച്ഛേദം 45:	സൗജന്യവും നിർബന്ധിതവുമായ ശിശുവിദ്യാഭ്യാസം
അനുച്ഛേദം 46:	ദുർബല വിഭാഗങ്ങളെ ചൂഷണ വിമുക്തമാക്കേണ്ടത് രാഷ്ട്രബാധ്യത
അനുച്ഛേദം 47:	പോഷകാഹാരം, മുതലായവ ഉറപ്പാക്കേണ്ടത് രാഷ്ട്ര ബാധ്യത

iii. മൗലിക കർത്തവ്യങ്ങൾ

അനുച്ഛേദം 51A(k): 6നും 14നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസം ലഭ്യമാക്കേണ്ടത് മാതാപിതാക്കളുടേയും രക്ഷിതാക്കളുടേയും കടമയാണ്

b) ദേശീയ ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ നിയമം,2005 (Commission for Protection of Child Rights Act, 2005)

ദേശീയ - സംസ്ഥാനതലങ്ങളിൽ കുട്ടികളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണം ഉറപ്പ് വരുത്താൻ ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കുക, ബാലാ വകാശലംഘനങ്ങൾക്കെതിരെ നടപടി എടുക്കുവാൻ സംവിധാനമുണ്ടാകുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ് ഈ നിയമത്തിനുള്ളത്. POCSO Act 2012, JJ Act 2015, RTE Act 2009 എന്നീ നിയമങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിനെ കുറിച്ച്

നിരീക്ഷണം നടത്തുക എന്ന ചുമതലയും ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷനുണ്ട്. ദേശീയ സംസ്ഥാനതലങ്ങളിൽ ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷനുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

1. ദേശീയ ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ

മേൽ നിയമം അനുസരിച്ച് 2007 ൽ ദേശീയ ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ ചെയർപേഴ്സണും 6 അംഗങ്ങളുമാണ് കമ്മീഷനിലുള്ളത്.

മേൽവിലാസം

ദേശീയ ബാലാവകാശ സംരക്ഷണകമ്മീഷൻ
5- നില, ചന്ദ്രലോക് ബിൽഡിങ്ങ്, 36 ജനപഥ് ന്യൂഡെൽഹി- 110 001
ഫോൺ നം- 01123478200 ഇ.മെയിൽ-ncpcr@nic.in

2. സംസ്ഥാന ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ

2005 ലെ ദേശീയ ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ നിയമത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ചുമതലകൾ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ നിറവേറ്റുന്നതിനായി സംസ്ഥാന ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ 2013 ജൂണിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ രൂപീകരിച്ചു. ചെയർപേഴ്സണും 6 അംഗങ്ങളുമടങ്ങുന്നതാണ് കമ്മീഷൻ.

മേൽവിലാസം

കേരള സംസ്ഥാന ബാലവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ
ശ്രീഗണേഷ്, ടി.സി-14/2036,
വാൻറോസ് ജംഗ്ഷൻ, ബേക്കറി ജംഗ്ഷനു സമീപം,
യൂണിവേഴ്സിറ്റി പി.ഒ, തിരുവനന്തപുരം 695 034
ഫോൺ നം- 04712325602 ഇ.മെയിൽ-childrights.cpcr@kerala.gov.in

c) നിയമവ്യവസ്ഥകൾ

A. കുട്ടികൾക്ക് നേരെയുള്ള ക്രിമിനൽ കുറ്റങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള നിയമങ്ങൾ

1) ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം, 1860 (**Indian Penal Code,1860**)

ക്രമ നം	കുറ്റത്തിന്റെ സ്വഭാവം	വകുപ്പ്	ശിക്ഷ
1.	7 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള ഒരു കുട്ടി കുറ്റം ചെയ്താൽ 82-ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം അത് കുറ്റമായി കണക്കാക്കില്ല. 7നും 12നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടി കുറ്റം ചെയ്താൽ ആ കുറ്റത്തിന്റെ സ്വഭാവവും ഭവിഷ്യത്തും മനസ്സിലാക്കാനുള്ള മാനസിക പക്വതയില്ലെങ്കിലും കുറ്റമായി കണക്കാക്കില്ല	82	കുറ്റമായി കണക്കാക്കില്ല
2.	ഗർഭഛിദ്രം നടത്തുന്നതും മറ്റും	312 316	7 വർഷം വരെ തടവ് 10 വർഷം വരെ തടവ്
3.	12 വയസ്സിൽ താഴെയുള്ള കുട്ടിയെ തൊഴിലിന് ഉപയോഗിക്കുന്നത്	317	7 വർഷം തടവും പിഴയും
4.	നിയമപരമായ രക്ഷിതാക്കളിൽ നിന്ന് കിഡ്നാപ്പ് ചെയ്യുന്നത് (16 വയസ്സിന് താഴെയുള്ള ആൺകുട്ടി/18 വയസ്സിന് താഴെയുള്ള പെൺകുട്ടി)	361	7 വർഷം തടവും പിഴയും
5.	ഭിക്ഷാടനത്തിനായി കുട്ടിയെ കിഡ്നാപ്പ് ചെയ്യുന്നതും അംഗഭംഗം വരുത്തുന്നതും മറ്റും	363 A	10 വർഷം വരെ തടവും പിഴയും

ക്രമ നം	കുറ്റത്തിന്റെ സ്വഭാവം	വകുപ്പ്	ശിക്ഷ
6.	മോചനദ്രവ്യം ആവശ്യപ്പെട്ട് കിഡ്നാപ്പ്	364 A	വധശിക്ഷയോ; ജീവപര്യന്തവും പിഴ ശിക്ഷയും
7.	മൈനറായ പെൺകുട്ടിയെ വശീകരിച്ച് കൊണ്ടുപോകുന്നത്	366 A	10 വർഷം തടവും പിഴയും
8.	അന്യ രാജ്യത്തു നിന്നും പെൺകുട്ടിയെ കടത്തി കൊണ്ട് വരുന്നത്	366 B	10 വർഷം തടവും പിഴയും
9.	കുട്ടിയുടെ ശരീരത്തിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും അപഹരിക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ കുട്ടിയെ കിഡ്നാപ്പ് ചെയ്യുന്നത്	369	7 വർഷം തടവും പിഴയും
10.	പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടിയെ വേശ്യാവൃത്തിക്കായി വിൽക്കുന്നതും മറ്റും	372	10 വർഷം തടവും പിഴയും
11.	പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടിയെ വേശ്യാവൃത്തിക്കായി വാങ്ങുന്നതും മറ്റും	373	10 വർഷം തടവും പിഴയും
12.	18 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള പെൺകുട്ടിയുടെ സമ്മതത്തോടെയും അല്ലാതെയും നടത്തുന്ന ലൈംഗീക വേഴ്ച്ചയും 18 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള ഭാര്യയുമായി നടത്തുന്ന ലൈംഗീക വേഴ്ച്ചയും ബലാൽസംഗമാണ്	376 (1)	7 വർഷം മുതൽ ജീവപര്യന്തം വരെയും കഠിന തടവും പിഴയും
13.	പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ 16 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള കുട്ടിയെയോ ബാലമന്ദിരത്തിൽ താമസിക്കുന്ന കുട്ടിയെയോ ബലാൽസംഗം ചെയ്താൽ	376(2)	10 വർഷം മുതൽ ജീവപര്യന്തം തടവും (ജീവിതാവസാനം വരെ) പിഴയും
14.	പ്രകൃതി വിരുദ്ധ പീഢനങ്ങൾ	377	10 വർഷം തടവും പിഴയും
15.	കുട്ടികടത്ത്	370 (4)	10 വർഷം മുതൽ ജീവപര്യന്തം വരെയാകാവുന്ന കഠിന തടവും പിഴയും
16.	ഒന്നിൽ കൂടുതൽ കുട്ടികളെ കടത്തിയാൽ	370 (5)	14 വർഷത്തിൽ കുറയാത്ത ജീവപര്യന്തം കഠിന തടവും പിഴയും
17.	ഇത് ആവർത്തിച്ചാൽ	370 (6)	ജീവിതാവസാനം വരെ തടവും പിഴയും
18.	ഇത്തരത്തിൽ കടത്തികൊണ്ടു വന്ന കുട്ടിയെ ലൈംഗിക ചൂഷണത്തിനു വിധേയമാക്കിയാൽ	370 A	5 വർഷം മുതൽ 7 വർഷം വരെ തടവ്

2) ബാലനീതി നിയമം- 2015 [Juvenile Justice (Care & Protection of Children) Act 2015]

- 18 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള ആൺകുട്ടികളും പെൺകുട്ടികളും ഈ നിയമത്തിന്റെ സംരക്ഷണത്തിൽ ഉൾപ്പെടും
- ഈ നിയമപ്രകാരം കുട്ടികളെ രണ്ടായി തരം തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
  - a) നിയമവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാത്ത കുട്ടി (18 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായത്തിൽ ഏതെങ്കിലും കുറ്റകൃത്യം ചെയ്ത കുട്ടി) (Child in conflict with Law)
  - b) ശ്രദ്ധയും സംരക്ഷണവും ആവശ്യമുള്ള കുട്ടി (Child in Need of Care & Protection)
- മാതാപിതാക്കളോ രക്ഷിതാക്കളോ ഇല്ലാത്തവർ, കുട്ടികളെ സംരക്ഷിക്കാൻ പ്രാപ്തരല്ലാത്ത മാതാപിതാക്കളുടെ കുട്ടികൾ, ബാലവേല ചെയ്യുന്നവർ, ഭിക്ഷാടനം ചെയ്യുന്നവർ, ശാരീരികമോ ലൈംഗികമോ ആയ പീഢനത്തിനിരയായ കുട്ടികൾ, ലഹരിക്കടിമപ്പെട്ട കുട്ടികൾ മുതലായവർ ഈ ഗണത്തിൽ പെടുന്നു

- നിയമവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാത്ത കുട്ടികളുടെ കാര്യത്തിൽ തീർപ്പ കൽപ്പിക്കുന്നത് ജുവൈനൽ ജസ്റ്റിസ് ബോർഡുകളാണ്. ഒരു പ്രിൻസിപ്പാൾ മജിസ്ട്രേട്ടും 2 അംഗങ്ങളും (വിദഗ്ധർ/സാമൂഹ്യപ്രവർത്തകർ) ചേരുന്നതാണ് ബോർഡ്. അതിൽ ഒരാൾ വനിതയായിരിക്കണം

- ഇത്തരം കുട്ടികൾക്ക് പൊതുവെ ജാമ്യം നൽകാം. എന്നാൽ ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ജാമ്യം നൽകാതെ ഒബ്സർവേഷൻ ഹോമുകളിൽ പാർപ്പിക്കാം. സ്പെഷ്യൽ ഹോം, പ്ലേയ്സ് ഓഫ് സേഫ്റ്റി മുതലായ സംവിധാനങ്ങളും ഉണ്ട്

- ശ്രദ്ധയും സംരക്ഷണവും ആവശ്യമുള്ള കുട്ടികളുടെ അടിസ്ഥാന ജീവിതാവശ്യങ്ങളും മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണവും ഉറപ്പാക്കാനുള്ള നടപടികൾ എടുക്കാൻ ഉള്ള അധികാരം ബാലക്ഷേമ സമിതി അഥവാ ചൈൽഡ് വെൽഫെയർ കമ്മിറ്റികൾ (CWC) ക്കാണ്

- ഒരു ചെയർമാനും 4 അംഗങ്ങളും അടങ്ങുന്നതാണ് ചൈൽഡ് വെൽഫെയർ കമ്മിറ്റി. അതിൽ ഒരാൾ വനിതയായിരിക്കണം

- ഇത്തരം കുട്ടികളെ ബാലമന്ദിരങ്ങളിൽ (ചിൽഡ്രൻസ് ഹോം) ആണ് പാർപ്പിക്കുക. സർക്കാർ - സർക്കാരിതര സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടും

- കുട്ടികളുടെ പുനരധിവാസത്തിനും സാമൂഹിക പുന:രുദ്ഗ്രഥനത്തിനുമായി ദത്തെടുക്കൽ, ഫോസ്റ്റർ കെയർ (താൽക്കാലിക സുരക്ഷ) സ്പോൺസർഷിപ്പ് (യുക്തരായ വ്യക്തികൾ (Fit Person), സ്ഥാപനങ്ങൾ (Fit Institution) എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്താം. കൂടാതെ മറ്റ് സംസ്ഥാനത്ത് നിന്നും വന്ന കുട്ടികളെ തിരിച്ചെത്തിക്കാനുള്ള സംവിധാനവും ലഭ്യമാണ്

ബാലനീതി നിയമപ്രകാരമുള്ള കുറ്റങ്ങൾ, ശിക്ഷകൾ (പ്രധാനപ്പെട്ടവ)

കുറ്റത്തിന്റെ സ്വഭാവം	വകുപ്പ്	ശിക്ഷ
കുട്ടികളുടെ പേരു വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്	വകുപ്പ് 74	6 മാസം വരെ തടവും 2 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും
കുട്ടികളെ കുട്ടികളുടെ ചുമതലയുള്ള ആൾ ചുമതലയുള്ള സമയത്ത് കുട്ടികളെ ശിക്ഷിക്കുക, ഉപദ്രവിക്കുക, ഉപേക്ഷിക്കുക, ആക്രമിക്കുക, അവഗണിക്കുക മുതലായ പ്രവൃത്തിയിലൂടെ കുട്ടിക്ക് ശാരീരികമോ മാനസികമോ ആയ സമ്മർദ്ദം ഉണ്ടാക്കുന്നത്	വകുപ്പ് 75	3 മാസം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും
കുട്ടിയെ കൊണ്ടോ, കുട്ടിയെ ഉപയോഗിച്ചു കൊണ്ടോ ഭിക്ഷാടനം നടത്തുന്നത്	വകുപ്പ് 76	5 മാസം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും
പൊതുസ്ഥലത്ത് വച്ച് മദ്യമോ ലഹരി വസ്തുക്കളോ കുട്ടിക്ക് നൽകുന്നത്	വകുപ്പ് 77	7 മാസം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും
മദ്യമോ ലഹരിവസ്തുക്കളോ കടത്തുന്നതിനോ	വകുപ്പ്	7 മാസം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ

വിൽക്കുന്നതിനോ കുട്ടികളെ ഉപയോഗിക്കുന്നത്	78	വരെ പിഴയും
അപകടകരമായ തൊഴിൽ ചെയ്യിക്കുന്നതിന് കൊണ്ടു വരികയും ചെയ്യിക്കുകയും വേതനം തടഞ്ഞു വെക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്	വകുപ്പ് 79	5 മാസം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും
കുട്ടിയെ വാങ്ങുക വിൽക്കുക എന്നിവ ചെയ്യുന്നത്	വകുപ്പ് 81	5 മാസം വരെ തടവും 1 ലക്ഷം രൂപ വരെ പിഴയും

3) ബാല്യവിവാഹ നിരോധന നിയമം, 2006 (**Prohibition of Child Marriage Act, 2006**)

- ജാതിമതഭേദമന്യേ, 18 വയസ്സിൽ താഴെയുള്ള പെൺകുട്ടിയെയോ 21 വയസ്സിൽ താഴെയുള്ള ആൺകുട്ടിയേയോ വിവാഹം ചെയ്യാൻ പാടില്ല എന്ന് ഈ നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു.

- ഇത് തടയുന്നതിനായി ബാല്യവിവാഹ നിരോധന ഉദ്യോഗസ്ഥരായ ഇഉജഛ മാരെ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബാല്യവിവാഹത്തിനെതിരെ ബോധവൽക്കരണം നടത്താനും തടയാനും ഉത്തരവാദിത്വം ഇവരിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്.

- ബാല്യവിവാഹം തടയാൻ കോടതിയിൽ നിന്ന് 'ഇൻജംഗ്ഷൻ' (Injunction) ഉത്തരവ് നേടാവുന്നതുമാണ്.

- വിവാഹം റദ്ദാക്കാൻ കുട്ടിക്ക് കോടതിയെ സമീപിക്കാനും നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു.

- തട്ടികൊണ്ട് പോയിട്ടോ നിർബന്ധിച്ചോ വിവാഹത്തിനായി കുട്ടിയെ വിൽപ്പന നടത്തിയിട്ടോ ഉള്ള സാഹചര്യങ്ങളിൽ ആ വിവാഹം അസാധുവാക്കാവുന്നതാണ്. അത്തരം കുട്ടികൾക്ക് സംരക്ഷണചെലവും താമസസംവിധാനവും നൽകാൻ വിവാഹം കഴിച്ച പുരുഷന്മാർ ബാധ്യസ്ഥനാണ്.

ബാല്യവിവാഹ നിരോധന നിയമപ്രകാരമുള്ള കുറ്റങ്ങൾ, ശിക്ഷകൾ (പ്രധാനപ്പെട്ടവ)

കുറ്റത്തിന്റെ സ്വഭാവം	വകുപ്പ്	ശിക്ഷ
പ്രായപൂർത്തിയായ പുരുഷൻ പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത കുട്ടിയെ വിവാഹം കഴിച്ചാൽ	വകുപ്പ് 9	2 വർഷം കഠിനതടവും 1 ലക്ഷം രൂപ പിഴ ശിക്ഷ
ബാല്യവിവാഹം നടത്തുക, അതിന് നിർദ്ദേശം നൽകുക, പ്രേരിപ്പിക്കുക മുതലായ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നത്	വകുപ്പ് 10	2 വർഷം കഠിനതടവും 1 ലക്ഷം രൂപ പിഴ ശിക്ഷ
വിവാഹം തടഞ്ഞുകൊണ്ടുള്ള കോടതി ഉത്തരവ് ലംഘിക്കുന്നത്	വകുപ്പ് 11	2 വർഷം കഠിനതടവും 1 ലക്ഷം രൂപ പിഴ ശിക്ഷ
കുട്ടിയിൽ അധികാരമുള്ള ആൾ ബാല്യവിവാഹത്തിന് അനുമതി നൽകുക, തടയുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുക, മുതലായ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്താൽ	വകുപ്പ് 11	2 വർഷം കഠിനതടവും 1 ലക്ഷം രൂപ പിഴ ശിക്ഷ

4) മുലപ്പാലിന് പകരമുള്ള പാൽ, പാൽക്കുപ്പികൾ, ശിശുക്കൾക്കുള്ള ഭക്ഷണം (ഉല്പാദനം, എത്തിക്കൽ, വിതരണം, നിയന്ത്രണം) നിയമം 1992 (**Infant Milk Substitues, Feeding bottles, Infant foods, (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act 1992**

- മുലപ്പാലിന് പകരമുള്ള പാലോ ഭക്ഷണമോ പാൽകുപ്പികളോ സംബന്ധിച്ച പരസ്യം ചെയ്യാൻ പാടില്ല. അവ മുലപ്പാലിലും നല്ലതാണ് എന്ന് വിശ്വസിപ്പിക്കാൻ പാടില്ല.
- അവയുടെ സാമ്പിൾ പാക്കറ്റുകൾ സമ്മാനമായി നൽകരുത്
- ശിശു മന്ദിരങ്ങളിൽ അവ സംഭാവന ചെയ്യാൻ പാടില്ല
- നിങ്ങളുടെ കുഞ്ഞിന് ഏറ്റവും നല്ലത് അമ്മയുടെ പാലാണ് എന്ന് കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കായി വില്പന നടത്തുന്ന കുപ്പികളിലും പാത്രങ്ങളിലും ഭക്ഷണവസ്തുക്കളിലും രേഖപ്പെടുത്തണം
- അമ്മയുടെയും കുഞ്ഞിന്റെയും ചിത്രങ്ങൾ അവയുടെ പാത്രത്തിൽ, കുപ്പിയിൽ ഉണ്ടാവരുത്.

മുതലായ വ്യവസ്ഥകളും നിയമത്തിലുണ്ട്.

ഇത്തരം വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിച്ചാൽ ആ വസ്തുക്കൾ കണ്ടുകെട്ടാവുന്നതാണ്. മാത്രമല്ല, മൂന്ന് വർഷം വരെ തടവും 2000 രൂപ പിഴ ശിക്ഷയും ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റവും ആണ്.

5) ഗർഭധാരണത്തിന് മുമ്പും ഗർഭാവസ്ഥയിലും (ലിംഗതെരഞ്ഞെടുപ്പ് നിരോധനം) നിയമം 1994/ ഭ്രൂണപരിശോധന നിയമം,1994 (Pre conception-Pre Natal Diagnostic Technics (Prohibition of Sex Selection) Act 1994)

- പെൺഭ്രൂണഹത്യയും ആൺഭ്രൂണം തിരഞ്ഞെടുക്കലും തടയുക വഴി പെൺകുഞ്ഞുങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള വിവേചനം തടയുക എന്ന ലക്ഷ്യമാണീ നിയമത്തിനുള്ളത്.
- ഗർഭധാരണത്തിന് മുമ്പ് ആൺ ഭ്രൂണം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതും ഗർഭധാരണത്തിന് ശേഷം ഭ്രൂണ പരിശോധന നടത്തി ലിംഗനിർണ്ണയം നടത്തുന്നതും ഈ നിയമം മൂലം നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു.
- ഭ്രൂണലിംഗനിർണ്ണയം നടത്തുന്നതിനുള്ള പരസ്യങ്ങൾ നിരോധിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- അൾട്രാസൗണ്ട് മെഷീൻ മുതലായവ രജിസ്ട്രേഷൻ കൂടാതെ വിൽക്കാൻ പാടില്ല
- ഗർഭസ്ഥ ശിശുവിന്റെയോ മാതാവിന്റെയോ ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടല്ലാതെ ഇത്തരം പരിശോധന നടത്താൻ പാടില്ല.
- കുട്ടി ആണോ പെണ്ണോ എന്ന് യാതൊരു രീതിയിലും വെളിപ്പെടുത്തരുത്.
- ഈ നിയമത്തിന്റെ ലംഘനം, മൂന്ന് മുതൽ അഞ്ച് വർഷം വരെ തടവു ശിക്ഷയും 10,000 മുതൽ 50,000 രൂപ വരെ പിഴശിക്ഷയും ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റകൃത്യമാണ്

6) ലൈംഗികാതിക്രമത്തിൽ നിന്നും കുട്ടികൾക്കുള്ള സംരക്ഷണ നിയമം, 2012 (Protection of Children from Sexual Offences Act, 2012), (POCSO Act)

- കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമം തടയുവാനും ദ്രുതഗതിയിൽ വിചാരണ നടത്തുവാൻ പ്രത്യേക കോടതി (Special Court) സ്ഥാപിക്കാനും ലക്ഷ്യമിടുന്ന നിയമമാണിത്.
- ഈ നിയമപ്രകാരം ലിംഗഭേദമെന്യെ 18 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും ഈ നിയമത്തിന്റെ സംരക്ഷണം ലഭിക്കും.

- പ്രവേശിക ലൈംഗികാതിക്രമം മുതൽ ലൈംഗിക ചുവയോടെയുള്ള നോട്ടവും സ്പർശവും അടക്കം എല്ലാ ലൈംഗിക ചേഷ്ടകളും പ്രവൃത്തികളും 6 മാസം മുതൽ ജീവപര്യന്തം വരെ ശിക്ഷ ലഭിക്കാവുന്ന കുറ്റങ്ങളാണ്.
- ഏതെങ്കിലും കുട്ടിയെ ആരെങ്കിലും ലൈംഗികമായി ചൂഷണം ചെയ്യുന്നുവെന്നോ ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുന്നു എന്നോ അറിവുകിട്ടിയ ഒരു വ്യക്തി അത് നിർബന്ധമായും പോലീസിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം. അതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ വീഴ്ച്ച വരുത്തിയ ആൾക്ക് 6 മാസം തടവു ശിക്ഷ ലഭിക്കും.
- കുട്ടിയുടെ മൊഴി എടുക്കുന്നതും വൈദ്യപരിശോധന നടത്തുന്നതും കുട്ടിക്ക് വിശ്വാസമുള്ളവരുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിലും ബാലസൗഹൃദപരമായും ആയിരിക്കണം.
- POCSO നിയമപ്രകാരമുള്ള കേസുകൾക്കായി പ്രത്യേക കോടതിയും പ്രത്യേക പബ്ലിക്ക് പ്രോസിക്യൂട്ടർമാരും ഉണ്ടാവണം.
- വിചാരണ വേളയിലോ അതിനു മുമ്പോ കുട്ടിയും പ്രതിയും ആയി നേരിട്ട് കാണാനുള്ള അവസരം ഒഴിവാക്കാൻ പോലീസും മറ്റും ശ്രമിക്കണം.
- ഈ നിയമത്തിൽ കുട്ടിക്ക് നഷ്ടപരിഹാരത്തിനുള്ള വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.
- ഈ നിയമപ്രകാരമുള്ള ഒരു കുറ്റകൃത്യവും മദ്ധ്യസ്ഥതയിൽ ഒത്ത് തീർപ്പാക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല.
- കുട്ടിയെ ഒരു കാരണവശാലും പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ വിളിച്ചുവരുത്തി മൊഴി എടുക്കാൻ പാടില്ല.
- കുട്ടിക്ക് സൗജന്യവൈദ്യപരിശോധനയും ആവശ്യമെങ്കിൽ ചികിത്സയും നൽകേണ്ടതാണ്.

B. തൊഴിൽ നിയമങ്ങൾ

a. ബാലവേല നിരോധന നിയമം, 1986 (Child Labour (Prohibition & Regulation Act) , 1986)

- 14 വയസ്സിൽ താഴെപ്രായമുള്ള കുട്ടികളെ ജോലി എടുപ്പിക്കുന്നത് ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ തടയുകയും ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഈ നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.
- ഈ നിയമത്തിന്റെ പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള 65 തൊഴിൽപ്രക്രിയകളിലും 18 തൊഴിലുകളിലും കുട്ടികളെ ഏർപ്പെടുത്തുന്നത് നിയമം പൂർണ്ണമായും വിലക്കുന്നു. സർക്കസ്, ഹോട്ടൽ, വീട്ടുകൾ, ബിഡി നിർമ്മാണം മുതലായവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടും.
- എന്നാൽ അത്തരം തൊഴിലുകൾ സ്കൂളിന്റേയോ കുടിൽവ്യവസായത്തിന്റേയോ പരിശീലനത്തിന്റേയോ ഭാഗമായിട്ടോ കുടുംബ ബിസിനസുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആണെങ്കിൽ ഈ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമല്ല.
- ചില തൊഴിലുകളിൽ നിയമം ചില നിയന്ത്രണങ്ങളാണ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. 6 മണിക്കൂറിൽ കൂടുതൽ ഒരു കുട്ടിയെ ജോലിക്ക് നിർത്തരുതെന്നും, ഇടവേളകൾ നൽകണമെന്നും, രാത്രി 7മുതൽ രാവിലെ 8 വരെ കുട്ടിയെ ജോലിക്ക് വെക്കരുതെന്നും ഒക്കെയുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ അവയിൽ ചിലതാണ്.
- ഈ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിച്ചാൽ മൂന്ന് മാസം മുതൽ ഒരു വർഷം വരെ തടവും 10,000 രൂപ വരെ പിഴയും ലഭിക്കാം.

- എം.സി മെഹ്തയുടെ കേസിൽ സുപ്രീം കോടതിയുടെ വിധിപ്രകാരം ബാലവേല ചെയ്യിച്ച തൊഴിലുടമ ആ കുട്ടിയുടെ വീട്ടിലെ പ്രായപൂർത്തിയായ ഒരു വ്യക്തിക്ക് ജോലി നൽകുകയോ ജോലി കൊടുക്കാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ കുട്ടിയുടെ പേരിൽ തുക ഡെപ്പോസിറ്റ് ചെയ്യുകയോ വേണം.

b) ട്രേഡ് യൂണിയൻ നിയമം 1926 (Trade Union Act 1926)

- 15 വയസ്സിനുമുകളിൽ പ്രായമുള്ളവർക്ക് മാത്രമേ ട്രേഡ് യൂണിയൻ അംഗമാകാവൂ.

c) ബാലവേല (പണയപ്പെടുത്തൽ) നിയമം 1933 (Pledging for Labour) Act 1933)

- തൊഴിലുടമയിൽ നിന്ന് പണവും മറ്റും വാങ്ങി പകരം കുട്ടികളെ ജോലി എടുപ്പിക്കുന്നത് നിരോധിക്കുന്നു

d) ഫാക്ടറീസ് നിയമം, 1948 (Factories Act 1948)

- 14 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള കുട്ടികളെ ജോലി ചെയ്യിക്കരുത്
- അപകടകരമായ ജോലികളിൽ കുട്ടികൾ ജോലി ചെയ്യുന്നതിന് നിയന്ത്രണം
- രാത്രി 7 മുതൽ രാവിലെ 6 വരെ ജോലി എടുപ്പിക്കരുത് മുതലായ വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

C. വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശ നിയമം , 2009 (Right to Education Act, 2009)

- 6 നും 14 ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് സൗജന്യവും നിർബന്ധിതവുമായ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് ഉള്ള അവകാശം ഉറപ്പ് നൽകുന്ന നിയമമാണിത്.
- പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കാൻ ഈ നിയമം ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.
- സംഭാവനയും പകിടിപണവും വാങ്ങിയാൽ അതിന്റെ പത്തിരട്ടി തുക പിഴ ശിക്ഷ ലഭിച്ചേക്കാം.
- സ്കൂളിൽ ചേർക്കുന്നതിനായി കുട്ടിയെയോ രക്ഷിതാക്കളെയോ ഇൻറർവ്യൂ ചെയ്യാൻ പാടില്ല. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ 25,000/- രൂപ ശിക്ഷ ലഭിക്കാം.
- അദ്ധ്യാപക-വിദ്യാർത്ഥി അനുപാതം നിജപ്പെടുത്തി
- കുട്ടികളെ ശാരീരികമായോ മാനസികമായോ പീഡിപ്പിക്കുന്നത് സർവ്വീസ് ചട്ടപ്രകാരം അച്ചടക്ക നടപടികൾക്ക് വിധേയമാക്കാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു.

സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സംരക്ഷണത്തിനായി ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മേൽപ്പറഞ്ഞ നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ച് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, അവിടെ ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങളായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ അനുദ്യോഗസ്ഥ അംഗങ്ങൾ എന്നിവർക്കെല്ലാം കൃത്യമായ അറിവുണ്ടാവുകയും ആ അറിവ് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സംരക്ഷണാർത്ഥം അവർ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അവരുടെ ഔദ്യോഗിക ചുമതല മാത്രമല്ല ധാർമ്മികമായ കർത്തവ്യം കൂടിയാണ്.

3. സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും സുരക്ഷയ്ക്കുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ

3.1 ജാഗ്രതാ സമിതി

സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും അവർക്കെതിരെയുണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങളും പീഡനങ്ങളും തടയുന്നതിനും അവർക്കുണ്ടാകുന്ന പ്രശ്നങ്ങളിൽ അവരുടെ പക്ഷത്ത് നിന്ന് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള സംവിധാനമാണ് ജാഗ്രതാ സമിതി.

ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ മാർഗരേഖ സാമൂഹ്യക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെ 23.6.2007 ലെ സ.ഉ (എം.എസ്)നം 31/07 പ്രകാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് വാർഡ് തലത്തിലും പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭ തലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും ജാഗ്രതാ സമിതികൾ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ജാഗ്രതാ സമിതികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങൾ 5,6,7 അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ജാഗ്രതാ സമിതികളെ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക എന്നത് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികളുടെ ഒരു പ്രധാന ഉത്തരവാദിത്തമാണ്.

3.2 നിയമവ്യവസ്ഥകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സുരക്ഷാസംവിധാനങ്ങൾ

സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങളും പീഢനങ്ങളും അവകാശ-നീതി നിഷേധങ്ങളും തടയുന്നതിനും അവരുടെ സുരക്ഷക്കുമായി പൊതുവായുള്ളതും പ്രത്യേകമായുള്ളതുമായ ഒട്ടേറെ സംവിധാനങ്ങൾ നിലവിലുണ്ട്. അങ്ങനെയുള്ള സംവിധാനങ്ങളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവയും അവയിലൂടെ എന്ത് സൗകര്യം/ സേവനം/ സംരക്ഷണമാണ് ലഭ്യമാകുക എന്നും ചുവടെ കൊടുത്ത പട്ടികയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു.

മ നം	സംവിധാനം	ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ	ആരെ/എവിടെ ബന്ധപ്പെടണം?	ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടി വരുന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ
1.	Women Protection Officer	DV Act 2005	14 ജില്ലകളിലേയും ജില്ലകളിലേയും Women Protection Officerമാർ	സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള ഗാർഹിക പീഡനങ്ങൾ
2.	സ്ത്രീധന നിരോധന ഓഫീസർ	സ്ത്രീധന നിരോധന നിയമം 1961	സാമൂഹ്യക്ഷേമ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ (മുഖ്യ സ്ത്രീധന നിരോധന ഓഫീസർ), റീജിയണൽ സ്ത്രീധന നിരോധന ഓഫീസർമാർ (തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, കാഴിക്കോട്)	സ്ത്രീധനം സംബന്ധിച്ചുള്ള പരാതികൾ
3.	ശൈശവവിവാഹനിരോധന ഓഫീസർ	Child Marriage Protection Act 2012	ഓരോ Integrated Child Development Project ലെ സി.ഡി.പി.ഒ മാർ (ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും നഗരസഭാതലത്തിലും)	ശൈശവ വിവാഹങ്ങൾ തടയുന്നതിനും അത് നടത്തിക്കൊടുക്കുന്ന വരെ ശിക്ഷാനടപടികൾക്ക് വിധേയമാക്കുന്നതിനും
4.	നിർഭയ സെൽ	Nirbhaya Policy 2012, POCSO 2012 തൊഴിലിടങ്ങളിൽ ലൈംഗികാതിക്രമം തടയൽ നിയമം 2013	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജാഗ്രതാസമിതികൾ, ജില്ലാതല നിർഭയസെൽ, സംസ്ഥാന നിർഭയ സെൽ	സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ
5.	Integrated Child Protection Scheme(ICPS)	JJ Act 2000/2015	District Child Protection Unit (DCPU)	കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള അവകാശനിഷേധങ്ങൾ, അതിക്രമങ്ങൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം

മ നം	സംവിധാനം	ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ	ആരെ/എവിടെ ബന്ധപ്പെടണം?	ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടി വരുന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ
6.	Juvenile Justice Board(JJ Board)	JJ Act 2000/2015	അതത് ജില്ലകളിലെ ചീഫ് ജുഡീഷ്യൽ മജിസ്ട്രേറ്റ് /ചുമതലയുള്ള ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ്സ് മജിസ്ട്രേറ്റ് (Principal Magistrate, JJ Board)	നിയമവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാത്ത കുട്ടികളുടെ സുരക്ഷ, വികസനം, പുനരധിവാസം, സംരക്ഷണം എന്നീ കാര്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി
7.	Child Welfare Committee(CWC)	JJ Act 2000/2015	14 ജില്ലകളിലേയും Child Welfare Committee കൾ (Chairman CWC)	ശ്രദ്ധയും സംരക്ഷണവും ആവശ്യമായ കുട്ടികളുടെ അവകാശം, സുരക്ഷ, സംരക്ഷണം, പുനരധിവാസം എന്നീ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി
8.	Special Juvenile Police Unit (SJPU)	JJ Act 2000/2015	Crime Detachment , DySP District Special Juvenile Police Unit	കുട്ടികൾ ഉൾപ്പെടുന്ന കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ അന്വേഷണം, ഏകോപനം
9.	CHILDLINE	CIF(Registered NGO & Central Nodal Agency for Childline Service)	ജില്ലാതല സേവനം, Toll free Phone No1098	കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള എല്ലാവിധ അതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നും പീഢനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള സംരക്ഷണം
10.	KELSA/DLSA/TLSC		KELSA സംസ്ഥാനതല യൂണിറ്റ്, DLSA ജില്ലാതല യൂണിറ്റുകൾ, TLSC താലൂക്ക്തല യൂണിറ്റുകൾ	പീഢനത്തിനും അതിക്രമങ്ങൾക്കും ഇരയാകുന്നവർക്ക് നിയമസഹായം ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് നിയമസഹായ പരിശീലനങ്ങൾ
11.	ഭൂമിക One Stop Crisis Cell (OSCC)	നിർഭയ പദ്ധതി	ജനറൽ ആശുപത്രികൾ, ജില്ലാ ആശുപത്രികൾ, തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട താലൂക്ക് ആശുപത്രികൾ, മെഡിക്കൽ കോളേജ് ആശുപത്രികൾ (21 സെല്ലുകൾ)	സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ, സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ ഗാർഹിക പീഢനം
12.	Sakhi- One Stop Centre	നിർഭയ പദ്ധതി	14 ജില്ലകളിലും വനിത പ്രൊട്ടെക്ഷൻ ഓഫീസർമാർ	സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ, സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ ഗാർഹിക പീഢനം

മ നം	സംവിധാനം	ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ	ആരെ/എവിടെ ബന്ധപ്പെടണം?	ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടി വരുന്ന സന്ദർഭങ്ങൾ
13.	പ്രത്യേക പോലീസ് ഓഫീസർ (OSCC)	നിർഭയ പദ്ധതി	ജില്ലാതലത്തിൽ പ്രത്യേക ചുമതലയുള്ള കുറഞ്ഞത് 7 പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർമാർ	സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള എല്ലാ കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടേയും അന്വേഷണം, അതിക്രമങ്ങൾക്ക് ഇരയായവർക്ക് വേണ്ട സഹായം
14.	പ്രത്യേക മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ	DV Act 2005	സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലാ-താലൂക്ക് ആശുപത്രികൾ	ഗാർഹികപീഡനം, ലൈംഗിക പീഡനം എന്നിവയ്ക്ക് വിധേയരാകുന്ന സ്ത്രീകൾ
15.	പ്രത്യേക മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ (OSCC)	നിർഭയ പദ്ധതി	ജില്ലാ-താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിലെ പ്രത്യേകം ചുമതലപ്പെടുത്തിയ ഗൈനക്കോളജിസ്റ്റുകൾ	സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ
16.	ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ	National Commission for Protection of Child Rights Act, 2005	സംസ്ഥാന ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ	എല്ലാ അവകാശനിഷേധങ്ങളിൽ നിന്നും കുട്ടികൾക്ക് സംരക്ഷണം ലഭിക്കാൻ
17.	വനിതാ കമ്മീഷൻ	ദേശീയ സംസ്ഥാന വനിതാകമ്മീഷൻ നിയമം	സംസ്ഥാന വനിതാകമ്മീഷൻ	എല്ലാ അവകാശനിഷേധങ്ങളിൽ നിന്നും സ്ത്രീകൾക്ക് സംരക്ഷണം ലഭിക്കാൻ

3.3 മിത്ര 181

പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിനും അവിടെ അവർ പ്രശ്നങ്ങൾ നേരിടുമ്പോൾ അവരെ തത്സമയം സഹായിക്കുന്നതിനുമായി ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ടോൾഫ്രീ-ഹെൽപ് ലൈൻ സംവിധാനമാണ് മിത്ര 181. 181 എന്ന ഫോൺ നമ്പറിൽ 24 മണിക്കൂറും സേവനം ലഭ്യമാകുന്നു. ലാൻറ് ലൈനിൽ നിന്നും മൊബൈൽ ഫോണിൽ നിന്നും വിളിക്കാം. സഹായം ആവശ്യപ്പെട്ടു കൊണ്ടുള്ള ഫോൺവിളി ലഭിച്ചാൽ, ലഭിച്ച സന്ദേശം അതത് ജില്ലകളിലെ പോലീസിനും ചൈൽഡ് ലൈൻ പ്രവർത്തകർക്കും കൈമാറും. തുടർനടപടികൾ അവർ സ്വീകരിക്കും. ആശുപത്രികൾ, ആംബുലൻസ് സേവനങ്ങൾ എന്നിവ ആവശ്യമെങ്കിൽ അതും ലഭ്യമാക്കും. കേരള സംസ്ഥാന വനിതാവികസന കോർപ്പറേഷനാണ്
മിത്ര 181 ന്റെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നത്. രാജ്യവ്യാപകമായി സ്ത്രീസുരക്ഷാ സംവിധാനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായാണ് ഈ സംവിധാനം ഇവിടെയും ഒരുക്കിയിട്ടുള്ളത്.

3.4 പിങ്ക് പട്രോൾ (Pink Patrol)

പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സുരക്ഷിതത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനാതിനായി കേരള പോലീസ് ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള സംവിധാനമാണ് പിങ്ക് പട്രോൾ. ഓരോ ജില്ലയിലേയും പോലീസ് മേധാവിയുടെ ചുമതലയിലാണ് ഈ സംവിധാനം പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. പിങ്ക് പട്രോൾ ടീമിന്റെ നേതൃത്വം പ്രത്യേക പരിശീലനം നേടിയ ഒരു വനിതാപോലീസ് ഓഫീസർക്കാണ്.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി ബസ്സുകളിലും സ്വകാര്യബസ്സുകളിലും സ്ത്രീകൾ, വയോജനങ്ങൾ, ശാരീരിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ എന്നിവർക്കായി സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സീറ്റുകൾ അവർക്ക് തന്നെ ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക, പൂവാലശല്യം ഉൾപ്പടെ സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും നേരെ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാതരം ശല്യങ്ങളും അതിക്രമങ്ങളും തടയുക, കുട്ടികൾ ശാരീരിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ എന്നിവരെ യാത്രകളിൽ സഹായിക്കുക എന്നിവയാണ് പിങ്ക് പട്രോൾ വഴി പ്രധാനമായും ലക്ഷ്യമിടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ. അതിനായി യാത്രാ ബസ്സുകളിലും ബസ് സ്റ്റാൻറുകളിലും സ്കൂൾ-കോളേജ് പരിസരങ്ങളിലും മറ്റ് പൊതു ഇടങ്ങളിലും സ്ഥിരമായി പട്രോളിംഗ് നടത്തുന്നു.

മേൽപ്പറഞ്ഞ സംവിധാനങ്ങളെ സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സംരക്ഷണത്തിനും സുരക്ഷിതത്വത്തിനും പുനരധിവാസത്തിനും വേണ്ടി പ്രയോജനപ്പെടുത്താനുള്ള ശക്തമായ സഹായസംവിധാനമായി മാറാൻ വാർഡ്തല-തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല-ജില്ലാതല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് കഴിയണം. തങ്ങളെ സമീപിക്കുന്നവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും തങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്കും പരിഹാരമുണ്ടാക്കി ക്കൊടുക്കാൻ മേൽപ്പറഞ്ഞ സംവിധാനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവും അവയുമായുള്ള അടുത്ത ബന്ധവും ജാഗ്രതാസമിതികളിലെ ഓരോ അംഗത്തിനും ഉണ്ടാകേണ്ടതുണ്ട്.

3.5 ബേട്ടി ബച്ചാവോ ബേട്ടി പഠാവോ

ഇന്ത്യയിൽ 0-6 പ്രായത്തിലുള്ള കുട്ടികളിൽ പെൺകുട്ടികളുടെ എണ്ണം കുറഞ്ഞു വരുന്നത് തടയുന്നതിന് വേണ്ടി ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയാണ് ബേട്ടി ബച്ചാവോ ബേട്ടി പഠാവോ.

- പെൺകുട്ടികളുടെ അതിജീവനം സംരക്ഷണം ശാക്തീകരണം എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുകയാണ് പ്രധാന ലക്ഷ്യം.
- പെൺ ഭ്രൂണഹത്യ, ജനനത്തിന് ശേഷമുള്ള വിവേചനം എന്നിവ നടക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക
- പെൺകുട്ടികളുടെ അതിജീവനം, സംരക്ഷണം എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുക. ഇതിനായി നിലവിലുള്ള നിയമ സംവിധാനങ്ങളും ഫലപ്രദം ഉപയോഗിക്കുക
- പെൺകുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- പെൺകുട്ടികളുടെ പങ്കാളിത്തം വർധിപ്പിക്കുക

ബേട്ടി ബച്ചാവോ ബേട്ടി പഠാവോ പദ്ധതി ഉൾപ്പെടുത്തി തുടങ്ങിയ സ്കീമാണ് സുകന്യ സമൃദ്ധി യോജന ഇത് ബേട്ടി ബച്ചാവോ ബേട്ടി പഠാവോ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഒരു സമ്പാദ്യപദ്ധതിയാണ്. 10 വയസ്സിന് താഴെയുള്ള പെൺകുട്ടികളുടെ രക്ഷിതാക്കൾക്ക് SSY അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങാം. ഒരു രക്ഷിതാവിന് 2 പെൺകുട്ടികളുടെ പേരിൽ അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങാവുന്നതാണ്. അക്കൗണ്ട് ആരംഭിച്ച് രണ്ടു വർഷം കഴിയുമ്പോഴോ 18 വയസ്സിന് ശേഷം പെൺകുട്ടി വിവാഹിതയാകുമ്പോഴോ ആണ് കാലാവധി കഴിഞ്ഞ് പണം തിരികെ ലഭിക്കുക. നിക്ഷേപത്തിന്റെ പലിശ ഗവൺമെൻറ് കാലാകാലങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കും. ഇപ്പോൾ 8.5 ശതമാനം പലിശ ആണുള്ളത്. കാലാവധി 21 വർഷമാണെങ്കിലും 15 വർഷം മാത്രമാണ് പണം അടക്കേണ്ടത്. ഒരു വർഷത്തിൽ അടയ്ക്കാവുന്ന തുക മിനിമം 250 രൂപയും പരമാവധി 1.5 ലക്ഷം രൂപയുമാണ്. പെൺകുട്ടിയുടെ വിവാഹ പ്രായമാകുമ്പോഴേക്കും ഏകദേശം സമ്പാദ്യത്തിന്റെ ഇരട്ടിയോളം ലഭ്യവുന്ന സ്കീം ആണിത്.

3.6 കിഷോരി ശക്തി യോജന

കൗമാരപ്രായക്കാരായ (11-18) പെൺകുട്ടികളുടെ ശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ളതാണ് ഈ സ്കീം. ഈ പദ്ധതികൾ പ്രകാരം പോഷകാഹാരം, ആരോഗ്യം, ശുചിത്വം എന്നിവ മെച്ചപ്പെടുത്തുക. ജീവിത

നൈപുണികൾ വികസിപ്പിക്കുക. കൂടുതൽ അറിവും ആത്മവിശ്വാസവും ഉള്ളവരാക്കി മാറ്റുക എന്നിവയാണ് പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. ICDS വഴിയാണ് ഈ സ്കീം നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

3.7 മഹിളാ കിസാൻ സശാക്തീകരൺ പരിയോജന (MKSP)

ഇന്ത്യയിലെ സ്ത്രീകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും കാർഷികമേഖലയെ ആശ്രയിച്ച് ജോലി ചെയ്യുന്നവരാണ്. കാർഷികമേഖലയിൽ സ്ത്രീകൾക്കുള്ള പിന്തുണാ സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയാണ് ഈ സ്കീമുകളിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ദരിദ്രരായ സ്ത്രീ കർഷകരുടെ സാമൂഹിക സംഘടനകളെ ശാക്തീകരിച്ച് കാർഷിക മേഖലയിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് സുസ്ഥിര വരുമാനം നേടിക്കൊടുക്കലാണ് ലക്ഷ്യം. കേരളത്തിൽ കുടുംബശ്രീയുമായി സഹകരിച്ചാണ് ഇത് നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

3.8 സ്കീം ഫോർ അഡോളസെന്റ് ഗേൾസ്

കൗമാരപ്രായക്കാരായ പെൺകുട്ടികളുടെ ശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യമാക്കി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജില്ലകളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന സ്കീം. പോഷണനിലവാരം, ആരോഗ്യം, നൈപുണികൾ എന്നിവ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയാണ് ലക്ഷ്യം. 11-14 വയസ്സ് വരെയുള്ള സ്കൂളിൽ പോവാത്ത പെൺകുട്ടികളാണ് ഇതിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കൾ. ഇവരെ ഔപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരിക എന്നത് കൂടി ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യമാണ്. ICDS വഴിയാണ് ഇത് നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

3.9 മദർ ആന്റ് ചൈൽഡ് ട്രാക്കിംഗ് സിസ്റ്റം (MCTS)

2009 ൽ ആരംഭിച്ച വെബ് അധിഷ്ഠിത സംവിധാനമാണിത്. എല്ലാ ഗർഭിണികളെയും ഓൺലൈനായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നു. രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന മുഴുവൻ ഗർഭിണികളുടെയും പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ, കുത്തിവെയ്പ്പുകൾ, ഗർഭകാല പരിചരണം, പ്രസവം, പ്രസവാന്തര ശുശ്രൂഷ എന്നിവയെല്ലാം മോണിറ്റർ ചെയ്യപ്പെടുന്നു. ഓരോ ഘട്ടത്തിലും ആവശ്യമായ പിന്തുണ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നു.

3.10 സബല

കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികളുടെ പോഷകാഹാര നിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിനും ശാക്തീകരണത്തിനും വേണ്ടി നടപ്പിലാക്കുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് സബല. 11 മുതൽ 18 വരെയുള്ള പെൺകുട്ടികളെല്ലാം സബല പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായിരിക്കും. ഇവരുടെ വിവരങ്ങൾ അങ്കണവാടികളിൽ പ്രത്യേക രജിസ്റ്ററിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. അർഹതപ്പെട്ടവർക്ക് പോഷകാഹാരം വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. സ്കൂളിൽ നിന്നും കൊഴിഞ്ഞു പോയവരെ കണ്ടെത്തി സ്കൂളുകളിൽ എത്തിക്കുക, പെൺകുട്ടികൾക്ക് ആരോഗ്യശുചിത്വം, പൊതുസംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് ധാരണ ഉണ്ടാക്കുക തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്. കേരളത്തിൽ കൊല്ലം, ഇടുക്കി, പാലക്കാട്, മലപ്പുറം ജില്ലകളാണ് സബല പദ്ധതിക്കായി തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളത്.

3.11 രാഷ്ട്രീയ മഹിളാഘോഷ് (RMK)

RMK നാഷണൽ ക്രെഡിറ്റ് ഫണ്ട് ഓഫ് വുമൺ എന്ന പേരിലും അറിയപ്പെടുന്നു. പാവപ്പെട്ട വനിതകളുടെ വായ്പ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുകയാണ് പ്രധാന ലക്ഷ്യം. സ്വയം സഹായക സംഘങ്ങളുടെ മൈക്രോ ക്രെഡിറ്റ് സൗകര്യമാണ് ഇതിലൂടെ ലഭ്യമാവുന്നത്. ഈ വായ്പ ഉപയോഗിച്ച് ഇവരുടെ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് ആക്കം കൂട്ടുകയാണ് ലക്ഷ്യം.

3.12 സ്നേഹസ്പർശം

ചൂഷണത്തിന് വിധേയരായി അവിവാഹിത അവസ്ഥയിൽ അമ്മമാരാകുന്നവർ കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നും സമൂഹത്തിൽ നിന്നും ഒറ്റപ്പെട്ട് ജീവിക്കേണ്ടി വരുന്നു. ഇത്തരക്കാർക്ക് ദൈനംദിന ജീവിതത്തിന്

ആവശ്യ മായ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകി പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയാണ് സ്നേഹസ്പർശം. പ്രതി മാസം 1000 രൂപ വീതമാണ് ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ധനസഹായമായി നൽകുന്നത്.

3.13 പ്രത്യാശ വിവാഹ ധനസഹായപദ്ധതി

വ്യക്തികളും കോർപ്പറേഷനുകളും കേരള സാമൂഹ്യസുരക്ഷാമിഷനും സംയുക്ത സംരംഭമായി ആരംഭിച്ച നൂതനമായ പദ്ധതിയാണിത്. ദരിദ്രകുടുംബങ്ങളിലെ പെൺകുട്ടികളുടെ വിവാഹ ചെലവ് കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള ഒരു പദ്ധതിയാണിത്. വ്യക്തികളോ സ്ഥാപനങ്ങളോ 25000 രൂപയോ അതിന്റെ ഗുണിതങ്ങളോ സംഭാവനയായി നൽകിയാൽ തത്തുല്യമായ തുക മിഷനും വഹിച്ചു കൊണ്ട് 50000 രൂപ ഒരു ദരിദ്രയുവതിക്ക് വിവാഹ ധനസഹായമായി നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. ഈ ഇനത്തിൽ സംഭാവന ലഭിക്കുന്ന മുറക്ക് മാത്രമേ ധനസഹായം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. ഗുണഭോക്താക്കൾ 22 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞവരും നിർദ്ധന കുടുംബശ്രീയിൽപ്പെട്ടവരും ആയിരിക്കണം. സംഭാവന നൽകുന്നവർക്ക് ഗുണഭോക്താക്കളെ നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്.

3.14 മംഗല്യ പദ്ധതി-(വിധവാ വിവാഹ പ്രോത്സാഹനം) -

വിധവകൾ, നിയമപരമായി വിവാഹമോചനം നേടിയവർ എന്നിവരുടെ പുനർ വിവാഹത്തിനു കേരള സർക്കാർ സാമൂഹികനീതി വകുപ്പ് മുഖേന ധനസഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണ് മംഗല്യ പദ്ധതി. 18 മുതൽ 50 വയസ്സുവരെയുള്ള ബി.പി.എൽ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവർക്കാണ് അർഹത. 2500 രൂപയാണ് ധനസഹായം

3.15 സ്വാധാർ സ്കീം

ജയിൽ മോചിതരായവർ, വിധവകൾ, അഗതികളായ സ്ത്രീകൾ, എന്നിവർക്കു താമസം, ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, കൗൺസിലിംഗ്, തൊഴിൽ പരിശീലനം എന്നിവ നൽകി പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് സ്വാധർ സ്കീം. സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് ഡയറക്ടർക്കാണ് അപേക്ഷ നൽകേണ്ടത്. വനിതകൾ ഗൃഹനാഥരായുള്ള കുടുംബങ്ങളിലെ കുട്ടികൾക്കുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ ധനസഹായം. ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്കുതാഴെയുള്ള വനിതകൾ ഗൃഹനാഥരായുള്ള കുടുംബങ്ങളിലെ കുട്ടികൾക്ക് പഠനസഹായം. നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. ഒരു കുടുംബത്തിൽ പരമാവധി രണ്ടു കുട്ടികൾക്കു വരെ അർഹത.
എസ്.എസ്.എൽ.സി . മുതൽ പ്ലസ്ടുവരെ പ്രതിമാസം 250 രൂപ
ഡിഗ്രി മുതൽ തുടർ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് - പ്രതിമാസം 500 രൂപ

3.16 ഉജ്വല സ്കീം

ലൈംഗിക ചൂഷണത്തിന് ഇരയായവർക്കും, ചൂഷണത്തിന് ഇരയാകാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ളവർക്കും പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിന് ധനസഹായം നൽകുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് ഉജ്ജ്വല സ്കീം. അപേക്ഷകൾ സാമൂഹ്യ നീതി ഡയറക്ടർക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

ആശ്വാസനിധി പദ്ധതി – ലൈംഗികാതിക്രമം, ആസിഡ് ആക്രമണം, പീഢനം, ഹീനമായ ലിംഗവിവേചനം എന്നിവയ്ക്ക് ഇരയായവർ, ഇത്തരം ആക്രമത്തിന് ഇരയായി ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടവരുടെ അവകാശികൾ എന്നിവർക്കുള്ള ധനസഹായപദ്ധതി. ആക്രമണങ്ങൾക്കുസരിച്ച് 25000 മുതൽ 2 ലക്ഷം രൂപ വരെ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്നു. വിശദവിവരം വനിത പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്നു.

3.17 വനിതാവികസന കോർപ്പറേഷൻ വഴിയുള്ള പദ്ധതികൾ

1. വായ്പാ പദ്ധതികൾ
   വനിതകൾക്ക് വിവിധതരം വായ്പകൾ 3% മുതൽ 6% കുറഞ്ഞ പലിശനിരക്കിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നു. 18 നും 55 നും ഇടയ്ക്ക് പ്രായമുള്ള വനിതകൾക്ക് വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്നു.

2. സ്വയം തൊഴിൽ വായ്പ

- ന്യൂനപക്ഷവിഭാഗങ്ങൾക്ക് 3 ലക്ഷം രൂപ വരെ . ദേശീയ ഏജൻസിയുടെ പ്രത്യേക അനുമതിയോടെ 10 ലക്ഷം വരെ
- പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപ വരെ ദേശീയ ഏജൻസിയുടെ പ്രത്യേക അനുമതിയോടെ 10 ലക്ഷം വരെ
- മുന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങളിലെ സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന വനിതകൾക്കുള്ള വായ്പ

3. മൈക്രോ ഫൈനാൻസ് പദ്ധതി

75% എങ്കിലും ന്യൂനപക്ഷ, പിന്നോക്ക/പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിലെ വനിതകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന സ്വയംസഹായകസംഘങ്ങൾക്ക് ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് വായ്പ നൽകുന്നു. സംഘത്തിൽ ചുരുങ്ങിയത് 10 അംഗങ്ങളെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഒരാൾക്ക് പരമാവധി 50000 രൂപ വരെയുള്ള നിരക്കിൽ വായ്പ ലഭ്യമാണ്.

4. വിദ്യാഭ്യാസ വായ്പാപദ്ധതി

പിന്നോക്ക/ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗങ്ങളിലെ പ്രൊഫഷണൽ കോഴ്സുകളിൽ job oriented ഡിഗ്രി കോഴ്സുകളിൽ അഡ്മിഷൻ നേടിയ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വായ്പ പദ്ധതി. ഇന്ത്യയ്ക്കകത്ത് പരമാവധി 10 ലക്ഷം രൂപയും വിദേശത്ത് പരമാവധി 20 ലക്ഷം രൂപയും ലഭ്യമാവുന്നതാണ്.

5. വർക്കിംഗ് വുമൺസ് ഹോസ്റ്റലുകൾ

നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ ജോലിയെടുക്കുന്ന വനിതാഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ സുരക്ഷിത താമസസൗകര്യം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി വനിത വികസന കോർപ്പറേഷൻ തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, മഞ്ചേരി, കണ്ണൂർ, തിരൂർ, വയനാട് തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ വർക്കിംഗ് വുമൺസ് ഹോസ്റ്റലുകൾ നേരിട്ട് നടത്തി വരുന്നു.

3.18. നിർഭയ

സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കുമെതിരെ വർധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ലൈംഗിക അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്ന തിന് രൂപം നൽകിയ പദ്ധതിയാണ് 'നിർഭയ'. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, കുടുംബശ്രീ, സർക്കാരിതര സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, സ്വയം സഹായ സംഘടനകൾ, ജനമൈത്രീ പോലീസ്, തുടങ്ങിയവയുടെ സഹായത്തോടെ, ലൈംഗിക അതിക്രമങ്ങൾ തടയാൻ, ലൈംഗിക പീഡനങ്ങൾക്കിരയാവുന്നവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തൽ, അവരുടെ സംരക്ഷണം, പുനരധിവാസം തുടങ്ങിയവയാണ് നിർഭയയുടെ പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ .

സംസ്ഥാനതലത്തിൽ മുഖ്യമന്ത്രി ചെയർമാനായുള്ള സമിതിയും ജില്ലാതലത്തിൽ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട് ചെയർമാനായുമുള്ള നിർഭയ കമ്മറ്റികളാണ് പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക. ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്/മുനിസിപ്പൽ ചെയർമാൻ/മേയർ ചെയർമാനായ ജാഗ്രതാ സമിതികളാണ് പ്രാദേശികതലത്തിൽ നിർഭയക്കുള്ള സംവിധാനം.

3.19 വൺസ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെൽ/ ഭൂമിക

ജില്ലാ ആശുപത്രി/താലൂക്ക് ആശുപത്രികളോട് അനുബന്ധിച്ച് 21 വൺസ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെല്ലുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. ആക്രമങ്ങൾക്കിരയാവുന്നവർക്ക് വൈദ്യസഹായം, പോലീസ് സഹായം, നിയമ സഹായം, കൗൺസിലിംഗ് തുടങ്ങിയ ഒരു കുടക്കീഴിൽ അവ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനാണ്

വൺസ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെല്ലുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. കുട്ടികളുള്ള സ്ത്രീകൾക്ക് 6 വയസ്സ് വരെ കുട്ടികളെ ഇവിടെ കൂടെ താമസിപ്പിക്കാം.

3.20 നിർഭയ ഷെൽട്ടർ ഹോം

ലൈംഗിക പീഡനത്തിനിരയായ പെൺകുട്ടികളെ സുരക്ഷിതമായി താമസിപ്പിക്കാൻ നിർഭയ സെല്ലിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ഷെൽട്ടർ ഹോമുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. പീഡനത്തിനിരയായ കുട്ടികളെ ചൈൽഡ് വെൽഫെയർ കമ്മിറ്റിയുടെ ഉത്തരവ് പ്രകാരവും മുതിർന്ന സ്ത്രീകളാണെങ്കിൽ കോടതി ഉത്തരവ് പ്രകാരവുമാണ് ഷെൽട്ടർ ഹോമുകളിൽ പാർപ്പിക്കുന്നത്. നിലവിൽ 11 ഷെൽട്ടർ ഹോമുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ മൂന്നും, ഇടുക്കി, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, പാലക്കാട്, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, വയനാട്, കാസർഗോഡ് ജില്ലകളിൽ ഓരോന്ന് വീതവും ഷെൽട്ടർ ഹോമുകളാണുള്ളത്.

നിർഭയ ഹെൽപ് ലൈൻ നമ്പറുകൾ

ടോൾ ഫ്രീ നമ്പർ	18004251400 -
നിർഭയ സെൽ നമ്പർ	2343466 0471 -
ഇമെയിൽ.	-nirbhayacell@gmail.com

3.21 മഹിളാ മന്ദിരം

പരിചരിക്കുവാൻ ആളില്ലാത്ത വിധവകൾ, വിവാഹമോചിതർ, അഗതികൾ, ആരും സംരക്ഷിക്കാനില്ലാത്ത സ്ത്രീകൾ തുടങ്ങി സംരക്ഷണം ആവശ്യമുള്ള 18 വയസ്സിന് മുകളിൽ പ്രായമുള്ളവരെയാണ് മഹിളാമന്ദിരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്. എല്ലാ ജില്ലകളിലും (വയനാട്, ഇടുക്കി ഒഴികെ) മഹിളാമന്ദിരങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

3.22 ആശാഭവൻ

മാനസികാരോഗ്യം വീണ്ടെടുത്തെങ്കിലും സംരക്ഷിക്കുവാനാളില്ലാത്ത രോഗികളായ സ്ത്രീകളുടെ പരിചരണത്തിനും സംരക്ഷണത്തിനുമുള്ളതാണ് ആശാഭവൻ. കേരളത്തിൽ ആകെ 6 സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. മാനസികരോഗ്യം വീണ്ടെടുത്തവരാണെന്ന് തെളിയിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ ഓഫീസറുടെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഹാജരാക്കണം. സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പിന് കീഴിലാണ് ഇത് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

3.23 റെസ്ക്യൂ ഹോം

ലൈംഗികചൂഷണത്തിന് വിധേയരായ സ്ത്രീകൾക്ക് പരിചരണവും സംരക്ഷണവും നൽകി പുനരധിവസിപ്പിക്കുകയും സമൂഹത്തിന്റെ മുഖ്യധാരയിലേക്ക് എത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് റെസ്ക്യൂ ഹോമുകൾ. സംരക്ഷണം, ആതുരസേവനം, വിദ്യാഭ്യാസം, കൗൺസിലിംഗ് തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങളാണ് റെസ്ക്യൂ ഹോമുകൾ ചെയ്യുന്നത്. അനാശാസ്യ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അറസ്റ്റിലായവർ, അനാശാസ്യവിപത്തിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടെത്തിയവർ, അനാശാസ്യവിപത്തിനെ ഭയന്ന് സ്വമേധയാ വരുന്ന സ്ത്രീകൾ തുടങ്ങിയവർക്കെല്ലാം റെസ്ക്യൂ ഹോമുകളിൽ സഹായം ലഭിക്കും. ആലപ്പുഴയിലും മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ തവനൂരിലും റെസ്ക്യൂ ഹോമുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ഥാപനമാണിത്.

3.24.ആഫ്റ്റർ കെയർ ഹോം

സാമൂഹികനീതി വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള ബാലമന്ദിരം, പുവർഹോം, സ്പെഷ്യൽ ഹോം, അനാഥാലയങ്ങൾ എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും പുറത്തിറങ്ങുന്നവരെ ആഫ്റ്റർ കെയർ ഹോമിൽ പുനരധിവസിപ്പിക്കും.

ഇവിടുത്തെ അന്തേവാസികൾക്ക് അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം തുടരുന്നതിനും തൊഴിൽ പരിശീലനത്തിനും സൌകര്യമുണ്ടായിരിക്കും. കൊല്ലത്തും കോഴിക്കോട്ടുമായി പെൺകുട്ടികൾക്കും തലശ്ശേരിയിൽ ആൺകുട്ടികൾക്കുമായി സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്.

3.25. ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോം

തകർന്ന കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സാമൂഹിക പിന്തുണ ലഭിക്കാത്തവർ, മാനസിക സമ്മർദ്ദമുള്ളവർ, ചൂഷണം ചെയ്യപ്പെട്ടവർ, സമൂഹം ബഹിഷ്കരിച്ചവർ, അനാശാസ്യ വിപത്തിൽ ഭയപ്പെടുന്നവർ എന്നിങ്ങനെയുള്ള സ്ത്രീകളെയും പെൺകുട്ടികളെയും താമസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള താൽക്കാലിക അഭയകേന്ദ്രങ്ങളാണ് സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോമുകൾ. 15 നും 35 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള സമൂഹത്തിന്റെ പിന്തുണയില്ലാത്ത സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും അവരുടെ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കും ഇത്തരം ഹോമുകളിൽ സഹായം ലഭ്യമാണ്. ഇവിടെ അഭയം ലഭിക്കുന്നവർക്ക് തുടർവിദ്യാഭ്യാസത്തിനും തൊഴിൽ പരിശീലനത്തിനും ഏർപ്പെടാനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടായിരിക്കും. കൂടുതൽ കാലം താമസം ആവശ്യമായി വരുന്നവരെ മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതാണ്.

3.26 സ്നേഹിത ജെൻഡർ ഹെൽപ് ഡെസ്ക്

അതിക്രമങ്ങൾക്ക് ഇരയാവുന്ന സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും ആശ്രയ കേന്ദ്രമാണ് സ്നേഹിത ജെൻഡർ ഹെൽപ് ഡസ്ക് . കുടുംബശ്രീ സംസ്ഥാന ശിശുക്ഷേമ സമിതി, പോലീസ്, സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പ് എന്നീ വകുപ്പുകളുമായി സംയോജിച്ചാണ് സ്നേഹിതയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തി വരുന്നത്. അതിക്രമങ്ങൾ നേരിട്ട് സ്നേഹിതയിലെത്തുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും കൗൺസിലിംഗ് നൽകും. ആവശ്യമായ നിയമസഹായവും ലഭ്യമാക്കും. കൂടാതെ പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിജിലന്റ് ഗ്രൂപ്പുകൾ വഴി അതിക്രമങ്ങൾക്കിരയാവുന്നതായി കണ്ടെത്തുന്നവർക്ക് സ്നേഹിതയുടെ ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോമിൽ സുരക്ഷിതതാമസവും സൗജന്യനിയമ സഹായവും മാനസിക പിന്തുണയും ലഭ്യമാക്കും. കൂടാതെ രാത്രിയിൽ ഒറ്റയ്ക്ക് യാത്ര ചെയ്യേണ്ടി വരുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോമിൽ താമസിക്കാനുള്ള സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കും.

3.27 സ്നേഹിത കാളിംഗ് ബെൽ

കുടുംബശ്രീ മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സമൂഹത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട് താമസിക്കുന്നവരെയും മുതിർന്ന പൗരന്മാരെയും ശ്രദ്ധയും പരിചരണവും ആവശ്യമുള്ള വ്യക്തികളെയും കണ്ടെത്തി നിരന്തര സമ്പർക്കം പുലർത്തി ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണ് സ്നേഹിത കാളിംഗ് ബെൽ. ഒറ്റക്ക് താമസിക്കുന്നവരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ പോലീസുമായും ക്ലബ്ബുകളുമായും സഹകരിച്ചാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, എ.ഡി.എസ്, സി.ഡി.എസ് വഴി ഗൃഹസന്ദർശനം നടത്തും. അയൽക്കൂട്ട ഭാരവാഹികൾ ദിവസവും ഇവരുടെ വീടുകൾ സന്ദർശനം നടത്തും. സ്നേഹിത ജെൻഡർ ഹെൽപ് ഡെസ്കിന്റെ കീഴിലാണ് ഇത് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

3.28 സഖി വൺ സ്റ്റോപ്പ് സെന്റർ

അതിക്രമത്തിനിരയാകുന്ന സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും, ഗാർഹികപീഢനത്തിനിരയാകുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും വൈദ്യസഹായം, സൈക്കോസോഷ്യൽ കൗൺസിലിംഗ്, നിയമസഹായം, പോലീസ് സംരക്ഷണം, താൽക്കാലിക അഭയം എന്നിവ ഒരു കുടക്കീഴിൽ നൽകുന്നു. എല്ലാ ജില്ലകളിലും വനിത പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസറുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ജില്ലാ ആശുപത്രി/താലൂക്ക് ആശുപത്രിയോടനുബന്ധിച്ച് 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

കേരള ലീഗൽ സർവ്വീസ് അതോറിറ്റി (KELSA)

നാഷണൽ ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിയുടെ നയങ്ങളും നിർദേശങ്ങളുമനുസരിച്ച് ലോക് അദാലത്തുകളിലൂടെ ജനങ്ങൾക്ക് സൗജന്യനിയമസഹായം നൽകുന്ന സംവിധാനം.

1987-ൽ നിലവിൽ വന്ന ലീഗൽ സർവീസസ് ആക്ട് പ്രകാരമാണ് ഇന്ത്യയിൽ നാഷണൽ ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിയും കേരളത്തിൽ കേരള ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിയും രൂപം കൊണ്ടത്. സാമ്പത്തികവും പലതരത്തിലുള്ള പരിമിതികളും കാരണം പാവപ്പെട്ടവർക്കും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവർക്കും നീതി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി സൗജന്യനിയമ സഹായം നൽകുക എന്നതാണ് KELSA യുടെ ലക്ഷ്യം.

ഭരണഘടന ഉറപ്പുനൽകുന്ന നിയമപരമായ അവകാശങ്ങൾ എല്ലാവർക്കും ഉറപ്പു വരുത്തുകയാണ് കേരള ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിയുടെ ദൗത്യം. നിയമസഹായങ്ങൾക്കു പുറമേ സ്കൂൾ, കോളജ് തലത്തിലും കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ മുഖേനയും കെൽസ നിയമ സാക്ഷരതാ ക്ളാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചുവരുന്നു.

സംസ്ഥാന അതോറിറ്റിക്ക് താഴെ ജില്ലാ ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിയും (DLSA) താലൂക്ക് ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിയും പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളിലും നിയമാവബോധം നൽകുന്നതിനായി ജില്ലാ ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റിക്ക് കീഴിൽ പാര ലീഗൽ വാളണ്ടിയർമാരും പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

……..

അദ്ധ്യായം 5

ജാഗ്രതാ സമിതി

1. ജാഗ്രതാസമിതി എന്നാൽ എന്ത്?

   സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെ ഉണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങൾ, പീഢനങ്ങൾ, സ്വാതന്ത്ര്യ നിഷേധം, അവകാശ ലംഘനം എന്നിവ ഉണ്ടായാൽ അതിൽ ഇടപെട്ട് സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും പക്ഷത്തു നിന്നുകൊണ്ട് അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കി ക്കൊടുക്കുവാനും അവർക്ക് നീതി ലഭ്യക്കുവാനും അതുപോലെ അത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ അവർക്ക് ഉണ്ടാകാത്ത സാഹചര്യം സൃഷ്ടിച്ച് അവരുടെ സുരക്ഷിതത്വവും അന്തസ്സും പദവിയും സംരക്ഷിക്കുവാനും അവർക്കെതിരെയുണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങളെ നേരിടാൻ തക്കവണ്ണം അവരെ ശാക്തീകരിക്കുവാനും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനവാർഡ്തലത്തിലും ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗര സഭാതലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമിതികളാണ് ജാഗ്രതാ സമിതികൾ.

2. ജാഗ്രതാസമിതികളും സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷനും

   1990ൽ കേന്ദ്രസർക്കാർ പാസ്സാക്കിയ വനിതാ കമ്മീഷൻ നിയമത്തിനനുസൃതമായി 1995 ൽ കേരള നിയമസഭ സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ നിയമം പാസ്സാക്കുകയും 1996 ൽ സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. വനിതാകമ്മീഷനിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ചുമതലകൾ പ്രാദേശികതലങ്ങളിൽ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമെന്ന നിലയിലാണ് ജാഗ്രതാസമിതികൾ ജില്ലാ-പ്രാദേശികതലങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകണമെന്ന് തീരുമാനിച്ചത്. അതനുസരിച്ച് 1997 ൽ തന്നെ ജാഗ്രതാ സമിതികൾ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സർക്കാർ കൈക്കൊള്ളുകയും വാർഡ്- തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനം- ജില്ലാതലങ്ങളിൽ ജാഗ്രതാസമിതികൾ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനമാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ വിശദമായ പ്രവർത്തന മാർഗരേഖ 2007 ൽ (സ.ഉ (എം.എസ്) നം 31/2007/സ.ക്ഷേ.വ തീയതി 23.06.2007) ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിച്ചു. പ്രസ്തുത ഉത്തരവിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് 5, 6, 7 അദ്ധ്യായങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

3. ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

   - സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും അന്തസ്സും അഭിമാനവും സുരക്ഷിതത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യവും ഉറപ്പാക്കുക
   - സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും കക്ഷികളായിട്ടുള്ള ഏത് പരാതിയും സ്വീകരിക്കുക, പരാതിക്ക് പരിഹാരമുണ്ടാക്കുക
   - സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനായുള്ള ശക്തമായൊരു ജാഗ്രതാ സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിച്ച്, അവർക്കെതിരെയുണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങൾ, പീഡനങ്ങൾ എന്നിവ തടയുക.
   - സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെ അതിക്രമങ്ങളോ പീഡനങ്ങളോ അവകാശ നിഷേധങ്ങളോ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാനാവശ്യമായ സാഹചര്യം അതാത് പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുക, അതിനാവശ്യമായ കർമ്മ പരിപാടിക്ക് രൂപം നൽകുക.

- അതിക്രമങ്ങളോ പീഡനങ്ങളോ ഉണ്ടായാൽ, ഇരകളാകുന്നവർക്ക് വേണ്ട എല്ലാ സംരക്ഷണവും സഹായവും പിന്തുണയും നൽകുക
- ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കായി വിവിധതരം കൂട്ടായ്മകൾ സൃഷ്ടിക്കുക, ജനകീയ സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുക

4. ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ

സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സുരക്ഷിതമായ ജീവിത സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുമായി താഴെപ്പറയുന്ന ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ നിറവേറ്റേണ്ടതാണ്.

- സ്ത്രീപുരുഷ തുല്യതയിലൂന്നിയ സാമൂഹ്യ അന്തരീക്ഷവും കുടുംബാന്തരീക്ഷവും സൃഷ്ടിച്ച് സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുക
- ഭരണഘടന ഉറപ്പ് നൽകുന്ന അവകാശങ്ങൾ സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും അതാത് പ്രദേശത്ത് ലഭ്യമാക്കുക
- സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെ അതിക്രമങ്ങളും അവകാശലംഘനങ്ങളുമുണ്ടായാൽ സ്വയം പരാതി ഏറ്റെടുത്ത് ഇരകളാകുന്നവർക്ക് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കി കൊടുക്കുക
- പരാതിയുമായി വരുന്നവരുടെ പരാതി സ്വീകരിക്കുക, അതിന്മേൽ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക, പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കുക
- സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരെയുണ്ടാകുന്ന ഏത് അതിക്രമത്തിനും വിവേചനത്തിനും നിയമ ലംഘനത്തിനും ചൂഷണത്തിനും അനീതിക്കുമെതിരെ പ്രതികരണം സൃഷ്ടിക്കുക
- അതിക്രമങ്ങൾക്കും പീഡനങ്ങൾക്കും ഇരയാകുന്നവർക്ക് നിയമസഹായവും സാമൂഹ്യ പിന്തുണയും നൽകി മുഖ്യധാരയിലേക്ക് കൊണ്ട് വരുക.
- സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരെയുണ്ടാകുന്ന കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ, ശാരീരികവും മാനസികവുമായ പീഡനങ്ങൾ, വിവേചനങ്ങൾ, ചൂഷണം എന്നിവ സമൂഹത്തിൻറേയും നിയമത്തിൻറേയും ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുക, അവ തടയാനുള്ള നടപടികൾക്ക് മുൻകൈ എടുക്കുക
- ഗാർഹികപീഡനത്തിൽ നിന്നും സ്ത്രീകളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി 2005 ൽ പാസ്സാക്കിയ ഗാർഹിക പീഢന നിരോധന നിയമം ഉൾപ്പടെയുള്ള നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക. ഓരോ നിയമവും നടപ്പിലാക്കാൻ ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ആവശ്യമായ സഹായങ്ങൾ നൽകുക
- സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം, അന്വേഷണത്തിനോ നടപടികൾക്കോ ആയി കേസ്സുകൾ റഫർ ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ, അതുമായി സഹകരിച്ച് വേണ്ട സഹായം നൽകുക.
- ഒരു തലത്തിൽ പരിഹരിക്കാൻ (ഉദാ. വാർഡ്തലം) കഴിയുന്ന പരാതികൾ അവിടെ പരിഹരിച്ച് പരിഹാരമുണ്ടാക്കുക. അവിടെ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാത്തവ മാത്രം മുകൾതല സംവിധാനത്തിലേക്ക് (പഞ്ചായത്ത്തല ജാഗ്രതാസമിതി, ജില്ലാതല ജാഗ്രതാ സമിതി, വനിതാ കമ്മീഷൻ, ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ, പോലീസ്, കെൽസ, വനിതാ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർ, ജില്ലാ ചൈൽഡ് വെൽഫെയർ കമ്മിറ്റി, ജില്ലാ ചൈൽഡ് പ്രൊട്ടക്ഷൻ യൂണിറ്റ്, കോടതികൾ എന്നീ സംവിധാനങ്ങളിലേക്ക്) എത്തിച്ച് പരാതിക്കാർക്ക് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കി കൊടുക്കുക.

- മുകൾതലങ്ങളിലേക്ക് അയച്ച പരാതികളിന്മേൽ തുടർ പ്രവർത്തങ്ങൾ നടത്തുക, അവിടെയെടുക്കുന്ന തീരുമാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ സഹായിക്കുക.
- കടുത്ത മാനസിക വ്യഥകൾ, ആത്മസംഘർഷങ്ങൾ, അക്രമവാസന, ആത്മഹത്യ പ്രവണത, മാനസികവിഭ്രാന്തി തുടങ്ങിയവ പരിഹരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ കൗൺസിലിംഗ് സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തുക.
- സർക്കാർ തലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംവിധാനങ്ങൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, സംഘടനകൾ, അഭയകേന്ദ്രങ്ങൾ, കൗൺസിലിംഗ് സെൻററുകൾ, തൊഴിൽ പരിശീലനകേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയ പിന്തുണാ സംവിധാനങ്ങളുടെ ഒരു ഡേറ്റാ ബാങ്ക് (ഡയറക്ടറി) ഉണ്ടാക്കി സൂക്ഷിക്കുക, സമാനചിന്താഗതിയോടെ പ്രാദേശികതലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ത്രീസംഘടനകൾ, പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, വ്യക്തികൾ തുടങ്ങിയവരെ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സഹകരിപ്പിക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പിന്തുണയ്ക്കുകയും കൂട്ടായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്ത്രീ-പുരുഷ തുല്യതയിലൂന്നിയ സാമൂഹ്യാന്തരീക്ഷവും കുടുംബാന്തരീക്ഷവും സൃഷ്ടിച്ച് സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുക
- തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സ്ത്രീപക്ഷപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സഹായവും നിർദ്ദേശവും പിന്തുണയും നൽകുക
- സ്ത്രീധന സമ്പ്രദായം, സ്ത്രീപീഢനം, ലൈംഗിക പീഡനം, പെൺ ഭ്രൂണഹത്യ, വിവാഹധൂർത്ത്, മദ്യം, മയക്കുമരുന്ന്, പുകയില ഉൽപന്നങ്ങൾ മറ്റു ലഹരിപദാർത്ഥങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഉൽപാദനം, വിപണനം, ഉപയോഗം തുടങ്ങിയ ദുഷ്പ്രവണതകൾക്കെതിരെ പ്രചാരണം നടത്തുകയും ജനങ്ങളിൽ പ്രതികരണശേഷി വളർത്തുകയും ചെയ്യുക.
- ബലാൽസംഗം, തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകൽ, കാണാതാകൽ, ആത്മഹത്യ, കൊലപാതകം, ലൈംഗിക പീഡനം തുടങ്ങിയ കുറ്റകൃത്യങ്ങളിൽ, തെളിവുകൾ ശേഖരിച്ച്, കേസ്സുകളിൽ പ്രോസിക്യൂഷനെയും മറ്റ് അന്വേഷണ ഏജൻസികളെയും സഹായിക്കുകയും സത്യസന്ധമായ നടപടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള സമ്മർദ്ദതന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സുപ്രീംകോടതി നിർദ്ദേശപ്രകാരം സർക്കാർ-സർക്കാർ ഇതരതൊഴിൽ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ തൊഴിൽസ്ഥലത്തെ ലൈംഗീകപീഡന പരിഹാരത്തിനായി പരാതിസെൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക. അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മോണിറ്റർ ചെയ്യുക. അവയെക്കുറിച്ച് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി ഗ്രാമസഭയിൽ/ വാർഡ്സഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുക.
- ശൈശവ വിവാഹം, ബാലവ്യാപാരം, ബാലപീഡനം, സ്ത്രീവ്യാപാരം, സ്ത്രീപീഡനം, നിയമവിരുദ്ധവിവാഹം, ദളിത്, ആദിവാസി ന്യൂനപക്ഷവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾക്ക് എതിരെയുള്ള അത്രിക്രമങ്ങൾ തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങളിൽ ക്രിയാത്മകമായി ഇടപെടുക.
- സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിനു സഹായകമായ രീതിയിൽ വാർഡ്-പഞ്ചായത്ത്-ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതികൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സുദൃഢമാക്കുകയും, ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾ, സ്വയംസഹായസംഘങ്ങൾ, കുടുംബശ്രീ സംവിധാനങ്ങൾ, സന്നദ്ധസംഘടനകൾ, സർക്കാർ/സർക്കാരിതരസംഘടനകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, വികസന ഏജൻസികൾ തുടങ്ങിയവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- പ്രദേശത്തുൾപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ, പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ, തൊഴിലിടങ്ങൾ, യാത്രാ വാഹനങ്ങൾ, പൊതുസ്വകാര്യസ്ഥാപനങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, എന്നി

വിടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും അനുഭവിക്കുന്ന ശാരീരിക-മാനസിക പീഡനം, വിവേചനം, ലൈംഗിക ചൂഷണം, അതിക്രമങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്കെതിരെ പരാതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലോ സ്വമേധയായോ ഉചിതമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും പ്രശ്നങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികളുടെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുകയും ചെയ്യുക.

- തദ്ദേശസ്വംയഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടത്തുന്ന എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും പരിപാടികളുടേയും ലിംഗപദവിപരിശോധന (Gender Audit) നടത്തി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും ഗ്രാമസഭയ്ക്കും/വാർഡ്സഭയ്ക്കും നൽകുക. (ജെൻറർ റിസോഴ്സ് സെൻററുകൾക്ക് ലിംഗപദവി പരിശോധന നടത്താൻ കഴിയുന്നതാണ്.)
- അതതുസമയംവരെ ജാഗ്രതാസമിതികൾ നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഗ്രാമസഭയിലും /വാർഡ്സഭയിലും റിപ്പോർട്ടായി അവതരിപ്പിക്കുക. കൂടാതെ പൊതുപ്രശ്നങ്ങൾ ഗ്രാമസഭയുടെ ചർച്ചയ്ക്കും തീരുമാനത്തിനുമായി കൊണ്ടുവരുക.
- ദളിതർ, ആദിവാസികൾ, ട്രാൻസ്ജെൻറർ വിഭാഗങ്ങൾ, മറ്റു ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾ എന്നിവരുടെ പങ്കാളിത്തം സമിതിയുടെ വിവിധതലത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉറപ്പുവരുത്തുക.
- തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപന ഭരണസമിതിയിൽ ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ പ്രവർത്തനം കൺവീനർ/ അദ്ധ്യക്ഷൻ യഥാസമയം റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യുക, തുടർപ്രവർത്തനത്തിനുവേണ്ട സംവിധാനമുണ്ടാക്കുക.
- സ്കൂളുകളിൽ ജെൻറർ ഡസ്ക് രൂപീകരിക്കാനും കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കുവാനും വേണ്ട ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക.
- കെൽസ, ചെൽഡ്ലൈൻ എന്നിവയുടെ സഹായത്തോടെ കുട്ടികൾക്ക് വേണ്ട ബോധവൽക്കരണപരിപാടികളും സംരക്ഷണ പരിപാടികളും കൗൺസിലിംഗ് പോലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും സംഘടിപ്പിക്കുക. (KELSA, DLSA, TLSC എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാൽ ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ ആവശ്യമായ അഡ്വക്കേറ്റു മാരുടെ സേവനം സൗജന്യമായി ലഭിക്കുന്നതാണ്)

5. ജാഗ്രതാ സമിതി - ഘടന, പ്രവർത്തന പരിധി

ജാഗ്രതാസമിതികൾ വികേന്ദ്രീകൃത കാഴ്ചപ്പാടോടെയാണ് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. സ്ത്രീകളു ടേയും കുട്ടികളുടേയും പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രാദേശികമായി പരിഹരിക്കേണ്ടത് അതാത് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളാണ്. വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ തലത്തിൽ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാത്ത പഞ്ചായത്ത്തല/ മുസിപ്പൽതല/ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാ സമിതികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പഞ്ചായത്ത്/ മുനിസിപ്പാലിറ്റി/മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ തലത്തിൽ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാത്തവ ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

സംസ്ഥാന വനിതാകമ്മീഷന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ജില്ലാതലത്തിലും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ത്തിലും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഡ്തലത്തിലും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജാഗ്രതാസമിതി സംവിധാനത്തിന്റെ ഘടന താഴെപ്പറയും പ്രകാരമാണ്.

ജാഗ്രതാസമിതി സംവിധാനം

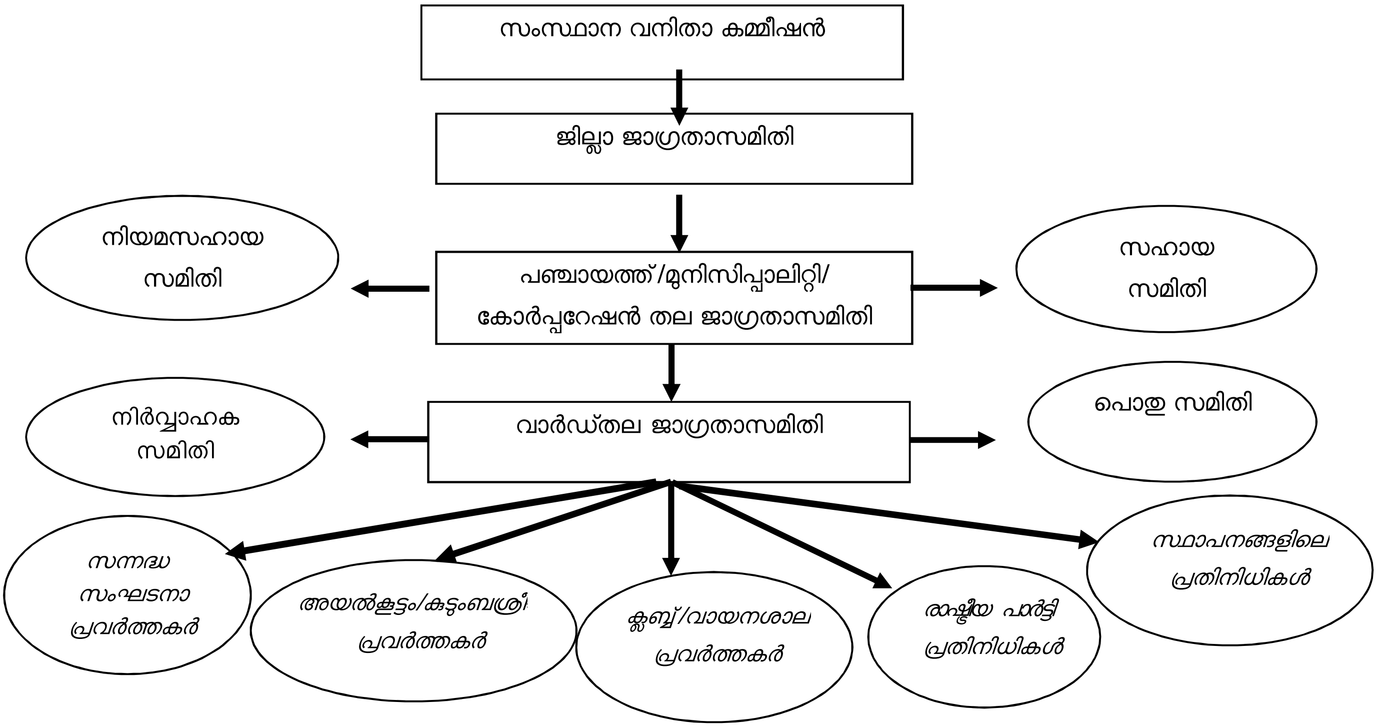

കുറിപ്പ്: മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് സഹായസമിതി നിയമസഹായസമിതി എന്നിവ പ്രത്യേകമായി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല. അത് പോലെ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് പൊതുസമിതി, നിർവാഹകസമിതി എന്നിവ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല, എന്നാൽ സഹായ സമിതി വാർഡ്തലത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

6. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി

6.1 ചുമതലകൾ

ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും അതിന്റെ എല്ലാ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളിലും (വാർഡുകളിലും) വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പഞ്ചായത്ത് തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ സഹായിക്കുക. ഓരോ വാർഡിലേയും സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് പരിഹാരമുണ്ടാക്കുക, വാർഡ്പ്രദേശത്ത് സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സുരക്ഷിതമായ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുക, വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയിലെത്തുന്ന പരാതികൾ പരിഹരിക്കുക, പരിഹരിക്കാൻ കവിയാത്തവ മുകൾതലത്തിലേക്ക് റഫർ ചെയ്യുക എന്നിവയാണ് വാർഡ് സമിതിയുടെ ചുമതലകൾ.

6.2. ഘടനയും അംഗങ്ങളും

ഓരോ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്കും ഒരു പൊതുസമിതിയും പൊതുസമിതി അംഗങ്ങളിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഒരു നിർവാഹക സമിതിയും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

a) പൊതു സമിതി (ജനറൽ ബോഡി)

പൊതുസമിതി അംഗങ്ങൾ

പൊതുസമിതിയിൽ 30 മുതൽ 40 വരെ അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടാകാം.താഴെപ്പറയുന്നവരായിരിക്കും പൊതുസമിതിയിലെ അംഗങ്ങൾ

- വാർഡ് മെമ്പർ
- വാർഡിലെ എ.ഡി.എസ്സ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് അംഗങ്ങൾ - 7 പേർ
- പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതിനിധികളായി 2 പേർ വീതം (ഓരോരുത്തർ വനിതകൾ)
- വാർഡിലെ അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകർ
- രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ക്ലബ്ബുകൾ, ഗ്രന്ഥശാലകൾ, വായനശാലകൾ, മഹിളാ സമാജങ്ങൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ തുടങ്ങിയവയിൽ നിന്നും ഓരോ പ്രതിനിധികൾ
- വിവിധ സമിതികളുടെ ഓരോ പ്രതിനിധി, (പാടശേഖര സമിതി, കേര കർഷക സമിതി, പൗരസമിതി, റസിഡൻസ് അസ്സോസിയേഷൻ)
- അംഗീകാരമുള്ള രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളിൽ നിന്നും 2 പേർ വീതം (ഒരു സ്ത്രീയും ഒരു പുരുഷനും)
- വാർഡിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രതിനിധികൾ

(പൊതുസമിതി തീരുമാന പ്രകാരം റിട്ടയേർഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥരേയും ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ/ പ്രേരക്മാർ എന്നിവരുടെ പ്രതിനിധികളെയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.)

b) നിർവ്വാഹക സമിതി (എക്സിക്യൂട്ടീവ് ബോഡി)

പൊതുസമിതി (ജനറൽ ബോഡി)യിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന 9 പേരുടെ സമിതിയാണ് വാർഡ് ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ നിർവാഹക സമിതി. വാർഡ് ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക എന്നതാണ് നിർവാഹക സമിതിയുടെ ചുമതല.ഈ സമിതിയാണ് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

1) നിർവ്വാഹക സമിതി അംഗങ്ങൾ

താഴെപ്പറയുന്നവരായിരിക്കും നിർവാഹകസമിതി അംഗങ്ങൾ. നിർവാഹക സമിതിയിൽ അഞ്ചുപേർ സ്ത്രീകളായിരിക്കണം.

- ✓ വാർഡ് മെമ്പർ
- ✓ ഒരു അങ്കണവാടി വർക്കർ
- ✓ എ.ഡി.എസ്സിൽ നിന്നുള്ള 2 പ്രതിനിധികൾ പ്രസിഡൻറോ/ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന വരോ)
- ✓ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളിൽ നിന്ന് ഒരു പ്രതിനിധി (സ്ത്രീ/പുരുഷൻ)
- ✓ ക്ലബ്ബ്/സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ/മഹിളാ സമാജങ്ങൾ തുടങ്ങിയവരെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ഒരു വനിത
- ✓ എസ്.സി/എസ്സ്.ടി വിഭാഗത്തിൽ നിന്നും സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകയായ ഒരു വനിത
- ✓ ആരോഗ്യപ്രവർത്തകരെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ഒരു പ്രതിനിധി (സ്ത്രീ/പുരുഷൻ)
- ✓ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് ഒരാൾ

2) നിർവാഹക സമിതിയുടെ ഭാരവാഹികൾ

നിർവാഹക സമിതിയുടെ ചെയർപേഴ്സൺ വാർഡ് മെമ്പർ ആയിരിക്കണം. എ.ഡി.എസ് ഭാരവാഹികളിൽ നിന്നും ഒരാൾ ആയിരിക്കണം വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ. അങ്കവാടി പ്രവർത്തകരിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഒരാൾ ആയിരിക്കണം കൺവീനർ. എ.ഡി. എസ്സിൽ നിന്നൊരാൾ തന്നെ ജോയിൻറ് കൺവീനറും ആകണം. മറ്റുള്ള അഞ്ചുപേർ കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളായിരിക്കുന്നതാണ്.

7. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്തല ജാഗ്രതാ സമിതി

7.1. രൂപീകരണം.

സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സംരക്ഷണ കവചമായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തിക്കേണ്ട സമിതിയാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല ജാഗ്രതാ സമിതി. അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സഹായിക്കാനായി വിവിധ മേഖലയിലുള്ളവരെ ചേർത്ത് ഒരു സഹായസമിതിയും, നിയമ സഹായം നൽകാൻ വക്കീലന്മാരെ ചേർത്ത് ഒരു നിയമസഹായ സമിതിയും രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പ്രാപ്തരും തൽപരരുമായവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി പഞ്ചായത്ത്തലജാഗ്രതാസമിതിയും സഹായ-നിയമസഹായ സമിതികളും രൂപീകരിക്കുക എന്നുള്ളത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്.

7.2. ഘടനയും അംഗങ്ങളും

താഴെപ്പറയുന്ന ഘടനയിൽ ഒമ്പത് പേർ ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്തല ജാഗ്രതാ സമിതി
അദ്ധ്യക്ഷൻ - ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട്
കൺവീനർ - ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ
അംഗങ്ങൾ :

- ഒരു വനിതാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് മെമ്പർ
- ഒരു വനിതാ വക്കീൽ
- സ്ഥലത്തെ പോലീസ് സർക്കിൾ ഇൻസ്പെക്ടർ/സബ്ബ് ഇൻസ്പെക്ടർ
- എസ്.സി /എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ ഒരു സാമൂഹിക പ്രവർത്തക/ഈ വിഭാഗത്തിലെ വനിതാ ഒരുപഞ്ചായത്ത് മെമ്പർ
- പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രത്തിലെ ഡോക്ടർ
- സി.ഡി.എസ് ചെയർപേഴ്സൺ
- വാർഡുതല ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഒരാൾ

7.3. രൂപീകരണ പ്രക്രിയ

അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്തം ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഭരണ സമിതിക്കാണ്. അതിനായി പഞ്ചായത്ത് ഭരണ സമിതി യോഗതീരുമാനപ്രകാരം ജാഗ്രതാ സമിതി രൂപീകരിക്കണം. അത് ഉത്തരവായി പുറത്തിറക്കണം. ബന്ധപ്പെട്ട അംഗങ്ങൾക്കും ജില്ലാജാഗ്രതാ സമിതിക്കും വനിതാകമ്മീഷനും ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് നൽകുകയും വേണം. ഇടക്കാല ഒഴിവോ, ഒഴിവു നികത്തലോ ഉണ്ടായാൽ, വിവരം ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിയെയും വനിതാകമ്മീഷനെയും അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനെ നിശ്ചയിക്കാൻ സി.ഐയുമായി വേണം ആദ്യം ബന്ധപ്പെടാൻ. അദ്ദേഹമോ അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന എസ്.ഐ യോ ആയിരിക്കണം ഇതിൽ അംഗമായി വരേണ്ടത്. സ്ഥാനനിർദ്ദേശം, നാമനിർദ്ദേശം, തെരെഞ്ഞെടുപ്പ് എന്നിവയിലൂടെയാണ് സമിതി അംഗങ്ങളെ തീരുമാനിക്കുന്നത്.

(a) സ്ഥാനം വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

- ചെയർപേഴ്സണായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട്
- കൺവീനറായി ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ
  അംഗങ്ങളായി
- സർക്കിൾ ഇൻസ്പെക്ടർ/സബ് ഇൻസ്പെക്ടർ
- പി.എച്ച്.സി ഡോക്ടർ
- സി.ഡി.എസ് ചെയർപേഴ്സൺ

(b) നാമനിർദ്ദേശം വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

- ഒരു വനിതാ പഞ്ചായത്തുമെമ്പർ
  - വനിതാ വക്കീൽ (കുറഞ്ഞത് അഞ്ചുവർഷമെങ്കിലും പ്രവർത്തന പരിചയമുള്ളവരാവുന്നതാണ് നല്ലത്. ആ പഞ്ചായത്തിൽ ഇല്ലെങ്കിൽ തൊട്ടടുത്ത പഞ്ചായത്തിൽ നിന്നായാലും മതി)
  - എസ്.സി/എസ്.ടിയിൽപ്പെട്ട ഒരു സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക/ആ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർ

(c) തെരഞ്ഞെടുപ്പ് വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരുടെ പ്രതിനിധി (വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരുടെ യോഗംചേർന്ന് ഇവരിൽ നിന്നും ഒരു വനിതയെ തെരഞ്ഞെടുക്കണം. തെരഞ്ഞെടുപ്പിനു നേതൃത്വം നൽകേണ്ടത് പഞ്ചായത്ത് ഭരണസമിതിയാണ്. അതിനായി ഭരണസമിതി മൂന്നു മെമ്പർമാരടങ്ങുന്ന ഒരു കമ്മിറ്റിക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടതാണ്.)

7.4. പഞ്ചായത്തുതല സഹായസമിതി

a) പ്രസക്തി

പഞ്ചായത്ത് ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് മാത്രമായി ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ള ചുമതലകൾ നിറവേറ്റാൻ കഴിയുകയില്ല. കാരണം ചുമതലകൾ അത്ര ഭാരിച്ചതും പരിഹാര നടപടികൾ സങ്കീർണ്ണവുമാണ്. ആയതിനാൽ ജാഗ്രതാ സമിതി പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ ഘടകങ്ങളായി പഞ്ചായത്ത്തല സഹായസമിതിയും നിയമസഹായസമിതിയും ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ ജനപ്രതിനിധികളിൽ ഒരാൾക്ക് സഹായ സമിതിയുടെ ചുമതല നൽകേണ്ടതാണ്. പഞ്ചായത്ത്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സുതാര്യതയും വേഗതയും കാര്യക്ഷമതയും ജനകീയബന്ധവും വിവിധ വകുപ്പുകളുമായുള്ള ബന്ധവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പഞ്ചായത്ത് ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ കീഴിലുള്ള ഒരു സംവിധാനമായിട്ടാണ് സഹായ സമിതി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്.

b) സഹായസമിതിയുടെ ഘടന- അംഗങ്ങൾ

താഴെപ്പറയുന്ന ഘടനയിലും അംഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയും സഹായസമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്

- പഞ്ചായത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള മുഴുവൻ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ
- വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി കൺവീനർമാർ
- ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ അംഗങ്ങളല്ലാത്ത മറ്റു പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർമാർ
- ആ പഞ്ചായത്തതിർത്തിക്കുള്ളിൽ വരുന്ന ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർമാർ
- രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടി പ്രതിനിധികൾ (ഓരോ രാഷ്ട്രീയപാർട്ടിയിൽ നിന്നും രേഖാമൂലം നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ഓരോരുത്തർ)
- വനിതാ സംഘടനാ പ്രതിനിധികൾ (പഞ്ചായത്തുതലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നല്ല പ്രവർത്തന പാരമ്പര്യമുള്ള സംഘടനകളിൽ നിന്ന് രേഖാമൂലം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഓരോ പ്രതിനിധി.)

7.5 പഞ്ചായത്ത്തല നിയമസഹായ സമിതി (Legal Cell)

പഞ്ചായത്തിന്റെ അതിർത്തിയിൽ വരുന്ന (ഇത്തരത്തിൽ ലഭ്യമല്ലെന്ന് ഉറപ്പുണ്ടെങ്കിൽ തൊട്ടടുത്ത പഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന് ആകാവുന്നതാണ്) സന്നദ്ധമനോഭാവമുള്ള അഭിഭാഷകരെ ചേർത്താണ് ലീഗൽ സെൽ ഉണ്ടാക്കേണ്ടത്. അതിനായി ആ പഞ്ചായത്തിലെ മുഴുവൻ അഭി ഭാഷകരേയും ലീഗൽ

സെൽ അംഗമാകാൻ ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്. ജാഗ്രതാസമിതി വക്കീലിനായിരിക്കണം നിയമസഹായ സമിതിയുടെ ചുമതല.

8. മുനിസിപ്പാലിറ്റി വാർഡുതല ജാഗ്രതാസമിതി

8.1 ഘടന

ഓരോ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയും അതിന്റെ ഓരോ വാർഡിലും ഒരു വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്. താഴെതലത്തിൽ ജനങ്ങളുമായി തൊട്ടടുത്തുനിന്ന് പ്രവർത്തിക്കേണ്ട ഒരു സംവിധാനമെന്ന നിലയിൽ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി സംഘടനാസംവിധാനത്തിന് അത്ര കണ്ട് വലിപ്പം ഉണ്ടായിരിക്കണം. എന്നാൽ കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കാനും കഴിയണം. അതിനായി വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ഒരു പൊതു സമിതി (ജനറൽബോഡി) യും പൊതുസമിതിയിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന 11 പേരുള്ള ഒരു നിർവ്വഹണ സമിതി (എക്സിക്യൂട്ടീവ് ബോഡി) യും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

8.2. വാർഡ് തല പൊതുസമിതി (ജനറൽബോഡി) അംഗങ്ങൾ, ഭാരവാഹികൾ

പൊതുസമിതിയിൽ താഴെപ്പറയും പ്രകാരം അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

1. വാർഡിലെ കൗൺസിലർ- ചെയർപേഴ്സൺ
2. വാർഡിലെ എ.ഡി.എസ്സ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ
3. എസ്.സി, എസ്സ്.ടി വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഈരണ്ട് പ്രതിനിധികൾ (ഇതിൽ ഓരോരുത്തർ വനിതകളായിരിക്കണം)
4. ആ വാർഡിലെ അങ്കണവാടി വർക്കർമാർ
5. അതതു വാർഡുകളിലെ രജിസ്റ്റേർഡ് ക്ലബ്ബുകൾ, ഗ്രന്ഥശാലകൾ, വായനശാലകൾ, മഹിളാസമാജങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിൽ നിന്നും ഓരോ പ്രതിനിധി.
6. അതതു വാർഡിലെ രാഷ്ട്രീയപാർട്ടികളിൽ നിന്നും ഓരോ പ്രതിനിധി വീതം.

8.3. പൊതുസമിതിയിലേക്ക് അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ട വിധം

വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതുസമിതിയിലേക്ക് വിവിധ സംഘടനകളുടെ പ്രതിനിധി കളെ ആവശ്യപ്പെട്ടു കൊണ്ട്, വാർഡിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബന്ധപ്പെട്ട സംഘടനകളുടെ ഭാര വാഹികൾക്ക് മുനിസിപ്പൽ ജാഗ്രതാസമിതി ചെയർപേഴ്സൺ, കൗൺസിലർ, കൺവീനർ എന്നിവർ ഒപ്പിട്ട കത്ത് നൽകേണ്ടതാണ്. സംഘടനകൾ നിയോഗിക്കുന്ന പ്രതിനിധികളുടെ പേരുവിവരം രേഖാമൂലം സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

8.4. പൊതു സമിതി (ജനറൽബോഡി) യോഗങ്ങളും ചുമതലകളും

- പൊതുസമിതി യോഗം മൂന്നുമാസത്തിലൊരിക്കൽ വിളിച്ചു ചേർക്കണം. അവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ അടിയന്തിരയോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുചേർക്കാവുന്നതാണ്.

- യോഗത്തിന്റെ കോറം ആകെ അംഗസംഖ്യയുടെ മൂന്നിൽ ഒന്നായിരിക്കുന്നതാണ്. അദ്ധ്യക്ഷൻ മുനിസിപ്പൽ കൗൺസിലറായിരിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ ഹാജരായവരിൽ ഏറ്റവും പ്രായം കൂടിയ ആൾ അദ്ധ്യക്ഷനായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

- വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതുസമിതി യോഗത്തിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റി ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾ പങ്കെടുക്കേണ്ടതാണ്.

- വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതുസമിതി യോഗത്തിൽ അതുവരെ നടന്ന വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ടും, വരവുചെലവുകണക്കും, കൺവീനർ അവതരിപ്പിച്ച് അംഗീകാരം വാങ്ങിക്കേണ്ടതാണ്.

- അപ്രകാരം അവതരിപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ട്, കണക്ക്, അതിന്മേൽ പൊതുസമിതിയുടെ തീരുമാനം എന്നിവയുടെ, അനുബന്ധം 5 ൽ കൊടുത്ത മാതൃകയിൽ തയ്യാറാക്കിയ ഒരു റിപ്പോർട്ട് മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതിക്കു നൽകേണ്ടതാണ്.

- പൊതുസമിതി അംഗീകരിച്ച റിപ്പോർട്ട്, വാർഡ്സഭാ കൺവീനർ വാർഡ് സഭകളിൽ വായിക്കേണ്ടതും, പ്രതികരണം വാർഡ് സഭയുടേയും, ജാഗ്രതാ സമിതി ചർച്ച ചെയ്ത ശേഷം ജാഗ്രതാ സമിതിയുടേയും മിനുട്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

8.5 നിർവാഹകസമിതി (എക്സിക്യൂട്ടീവ് ബോഡി)

a) രൂപീകരണം

മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ വാർഡ്തല നിർവഹണ സമിതിയിലെ അംഗങ്ങളുടെ എണ്ണം 11 ആയിരിക്കും. ഇതിൽ പകുതിയിൽ കൂടുതൽ സ്ത്രീകൾ ആയിരിക്കണം. പൊതുസമിതി യോഗം ചർച്ച ചെയ്തുവേണം എക്സിക്യൂട്ടീവ് ബോഡിയിലേക്ക് അംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ. ഈ സമിതിയാണ് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്.

b) നിർവാഹകസമിതിയുടെ ഘടന, അംഗങ്ങൾ

- ആ വാർഡിലെ കൗൺസിലർ - ചെയർപേഴ്സൺ
- അങ്കണവാടി വർക്കർ/വാർഡിൽ അങ്കണവാടി ഇല്ലെങ്കിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഒരു വനിത - കൺവീനർ
- ആ വാർഡിലെ എ.ഡി.എസ്സ് എക്സിക്യൂട്ടീവിൽ നിന്നും 2 പേർ
- ആ വാർഡിലെ കർഷക സമിതികൾ, ഗ്രന്ഥശാലകൾ, സമാജങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് രണ്ടുപേർ (ഇതിൽ ഒരാൾ സ്ത്രീ ആയിരിക്കണം)
- രാഷ്ട്രീയപാർട്ടികളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് രണ്ടുപേർ (ഒരാൾ സ്ത്രീയായിരിക്കണം)
- പൊതു സമ്മതരായ (റിട്ടയേർഡ് ഡോക്ടർ/അദ്ധ്യാപകർ/വക്കീൽ തുടങ്ങിയവരിൽ നിന്ന്) രണ്ടുപേർ (ഒരാൾ സ്ത്രീ ആയിരിക്കണം)
- ആ വാർഡിന്റെ ചുമതലയുള്ള ജൂനിയർ പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് നേഴ്സ് (ജെ.പി.എച്ച.എൻ)/ജൂനിയർ പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടർ (ജെ.എച്ച്.ഐ)

9. മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതി

മുനിസിപ്പൽ പ്രദേശം മുഴുവൻ പ്രവർത്തന ചുമതലയുള്ളത് മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതിയ്ക്കാണ്. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി മുനിസിപ്പൽതല സഹായസമിതിയും നിയമസഹായസമിതിയും (Legal Cell) രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

9.1. മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഘടനയും അംഗങ്ങളും

മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ താഴെപ്പറയും പ്രകാരം 11 അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

✓ ചെയർപേഴ്സൺ - മുനിസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺ

✓ കൺവീനർ - സാമൂഹ്യക്ഷേമവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥ/ഉദ്യോഗസ്ഥൻ (സി.ഡി.പി.ഒ/എ.സി.ഡി.പി.ഒ /ഐ.സി.ഡി.എസ്സ്. സൂപ്പർവൈസർ)

✓ അംഗങ്ങൾ

- ഒരു വനിതാ കൗൺസിലർ
- സ്ഥലത്തെ പോലീസ് സർക്കിൾ ഇൻസ്പെക്ടർ/അദ്ദേഹം ഉത്തര വാദിത്തപ്പെടുത്തുന്ന സബ് ഇൻസ്പെക്ടർ,
- എസ്.സി/ എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ ഒരു സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക
- ഒരു വനിതാ ഡോക്ടർ
- വാർഡുതല ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരിൽ നിന്നും ഒരാൾ
- സി.ഡി.എസ് ചെയർപേഴ്സൺ
- ഒരു സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക
- ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ
- ഒരു വനിതാ വക്കീൽ

9.2. അംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കൽ

അംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്തം മുനിസിപ്പാലിറ്റി ഭരണസമിതിക്കാണ്. അതിനായി ഭരണസമിതി കൂടി ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് രൂപം നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്. ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് അതിലെ അംഗങ്ങൾക്കും ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്കും വനിതാ കമ്മീഷനും നൽകേണ്ടതാണ്. ഇടക്കാല ഒഴിവോ, ഒഴിവു നികത്തലോ ഉണ്ടായാൽ ആ വിവരം ജില്ലാജാഗ്രതാസമിതിയേയും വനിതാ കമ്മീഷനേയും അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനെ നിശ്ചയിക്കാൻ സി.ഐ.യുമായി ബന്ധപ്പെടണം. അദ്ദേഹമോ അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന എസ്.ഐ.യോ ആയിരിക്കണം ഇതിൽ അംഗമായി വരേണ്ടത്. സ്ഥാനനിർദ്ദേശം, തെരഞ്ഞെടുപ്പ് എന്നിവയിലൂടെയാണ് സമിതി അംഗങ്ങളെ തീരുമാനിക്കുന്നത്.

a) സ്ഥാനംവഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

- ചെയർപേഴ്സണായി മുനിസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺ
- കൺവീനറായി സാമൂഹികക്ഷേമവകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥ/ഉദ്യോഗസ്ഥൻ
- അംഗങ്ങളായി

  സി.ഐ/എസ്.ഐ

  സി.ഡി.എസ് ചെയർപേഴ്സൺ

  ക്ഷേമകാര്യസ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ

b) നാമനിർദ്ദേശം വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

(നാമ നിർദ്ദേശം ചെയ്യേണ്ടത് മുനിസിപ്പൽ ഭരണസമിതിയാണ്.)

ഒരു വനിതാ കൗൺസിലർ

എസ്.സി/എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ ഒരു സാമൂഹിക പ്രവർത്തക
ഒരു വനിതാ ഡോക്ടർ
ഒരു സാമൂഹിക പ്രവർത്തക
ഒരു വനിതാ വക്കീൽ

c) തെരഞ്ഞെടുപ്പ് വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരുടെ പ്രതിനിധി (വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരുടെ യോഗംചേർന്ന് അവരിൽ നിന്നും ഒരു വനിതയെ തെരഞ്ഞെടുക്കണം. തെരഞ്ഞെടുപ്പിന് നേതൃത്വം നൽകേണ്ടത് ഭരണസമിതിയാണ്.)

9.3. മുനിസിപ്പൽതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ സഹായ സമിതി

a) പ്രസക്തി

മുനിസിപ്പൽ ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് മാത്രമായി ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്ന ചുമതലകൾ നിറവേറ്റാൻ കഴിയുകയില്ല. കാരണം ചുമതലകൾ അത്രയേറെയുണ്ട്. പരിഹാര നടപടികൾ ഏറെ സങ്കീർണ്ണവുമാണ്. ആയതിനാൽ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി മുനിസിപ്പൽതല സഹായസമിതിയും മുനിസിപ്പൽതല നിയമസഹായസമിതിയും ആവശ്യമാണ്. മുനിസിപ്പൽതല ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് അവയുടെ ചുമതല നൽകേണ്ടതാണ്. ഇത് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വേഗത്തിലാക്കാനും, സംഘാടനം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും സഹായകമാകും.

b) സഹായസമിതിയിലെ അംഗങ്ങൾ

- ✓ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ കീഴിലുള്ള നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ
- ✓ വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാർ
- ✓ ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ അംഗമല്ലാത്ത മറ്റ് വനിതാ മുനിസിപ്പൽ കൗൺസിലർമാർ
- ✓ രാഷ്ട്രീയപാർട്ടി പ്രതിനിധികൾ-ഓരോ പാർട്ടിയിൽ നിന്നും ഓരോരുത്തർ
- ✓ വനിതാ സംഘടനാ പ്രതിനിധികൾ (മുനിസിപ്പാലിറ്റി തലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംഘടനകളിൽ നിന്നും ഓരോ പ്രതിനിധികൾ)
- ✓ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാർ

9.4. മുനിസിപ്പൽതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ നിയമസഹായസമിതി.

മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ അതിർത്തിയിൽ വരുന്ന അഭിഭാഷകരെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണ് നിയമ സഹായസമിതി (ലീഗൽസെൽ) രൂപീകരിക്കേണ്ടത്. നിയമസഹായസമിതി രൂപീകരിക്കുന്ന തിലേക്കായി മുനിസിപ്പൽ പരിധിയിലുള്ള മുഴുവൻ അഭിഭാഷകരേയും ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്. മുനിസിപ്പൽതല ജാഗ്രതാസമിതി വക്കീലിനായിരിക്കണം നിയമസഹായസമിതിയുടെ ചുമതല.

10. മുനിസിപ്പൽകോർപ്പറേഷൻ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി

മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമവും ജനകീയവുമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനായി ഓരോ വാർഡിലും കൗൺസിലർമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വാർഡ് തല ജാഗ്രതാസമിതികൾ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ രൂപവത്കരിക്കേണ്ടതാണ്. കോർപ്പറേഷനുകളിൽ വാർഡുകളുടെ വലുപ്പവും വാർഡിലെ ജനസംഖ്യയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികൾ കൂടുതൽ പരാതികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന/പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്ന ശക്തമായ

സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടി വരും. അതിന്റെ കൂടി അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഘടന നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്

10.1. ഘടനയും അംഗങ്ങളും

മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ 11 അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും
വാർഡ് കൗൺസിലർ - ചെയർപേഴ്സൺ
ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ - കൺവീനർ
അംഗങ്ങൾ
എ.ഡി.എസ്സിൽ നിന്നും 2 പേർ
വിവിധ സംഘടനകളിൽ നിന്ന് രണ്ടുപേർ(ഒരാൾ സ്ത്രീയായിരിക്കണം)
രാഷ്ട്രീയപാർട്ടികളുടെ പ്രതിനിധിയായി ഒരാൾ
പൊതുസമ്മതരായവർ(ഡോക്ടർ/ വക്കീൽ/റിട്ടയർ ചെയ്തവർ) എന്നിവരിൽ നിന്നും 2 പേർ(ഒരാൾ സ്ത്രീയായിരിക്കണം)
ആ വാർഡിലെ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തക
സ്ഥലത്തെ പോലീസ് സബ് ഇൻസ്പെക്ടർ

10.2 മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ വാർഡുതല സഹായസമിതി

a) പ്രസക്തി

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്നും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി കോർപ്പറേഷനിൽ വാർഡുതല ജാഗ്രതാസമിതിക്കാണ് സഹായസമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടത്. കോർപ്പറേഷൻ തലത്തിലുള്ള സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമവും സുഗമവും ആകണമെങ്കിൽ വാർഡുതലത്തിൽ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കരുത്തുറ്റതാവണം. അതിനുസഹായകമാകുന്ന വിധത്തിലായിരിക്കണം വാർഡ്തല സഹായ സമിതി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. വാർഡ് തലം കരുത്തുറ്റതാകണമെങ്കിൽ അതിന് വിപുലമായ ജനകീയ തലവും, കൂടിയ കാര്യശേഷിയും ആവശ്യമാണ്. അത് കൂടി കണക്കിലെടുത്തു കൊണ്ടാണ് വാർഡുതല സഹായസമിതിയുടെ ഘടന നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്.

b) സഹായ സമിതിയിലെ അംഗങ്ങൾ

- ✓ വാർഡിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന കോർപ്പറേഷന്റെ കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥർ.
- ✓ അങ്കണവാടി വർക്കർമാർ
- ✓ രാഷ്ട്രീയപാർട്ടി പ്രതിനിധികൾ (ഓരോ രാഷ്ട്രീയപാർട്ടിയിൽ നിന്നും രേഖാമൂലം നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ഓരോരുത്തർ)
- ✓ സന്നദ്ധസംഘടനാ പ്രതിനിധികൾ (വാർഡുതലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നല്ല പ്രവർത്തന പാരമ്പര്യമുള്ള സംഘടനകളിൽ നിന്നും ഓരോരുത്തർ)
- ✓ വാർഡ് അതിർത്തിയിലുള്ള (ഇത്തരത്തിൽ ലഭ്യമല്ലെങ്കിൽ തൊട്ടടുത്ത വാർഡിൽ നിന്നും ആകാവുന്നതാണ്). സന്നദ്ധമനോഭാവമുള്ള അഭിഭാഷകർ (പരമാവധി 3 പേർ).

11. മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാ സമിതി.

വാർഡുകളുടെ എണ്ണംകൊണ്ടും വിസ്തൃതികൊണ്ടും ജനസംഖ്യകൊണ്ടും മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾ ഏറെ വലുതാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ വാർഡ് തല സമിതികളെ

ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ പ്രാപ്തിയും സന്നദ്ധതയുമുള്ള ജാഗ്രതാ സമിതിയാണ് കോർപ്പറേഷൻതലത്തിൽ ആവശ്യം.

11.1 ഘടനയും അംഗങ്ങളും

മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ 11 അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. ഭാരവാഹികളും അംഗങ്ങളും താഴെപറയും പ്രകാരമായിരിക്കുന്നതാണ്.

- ✓ മേയർ - ചെയർപേഴ്സൺ
- ✓ സാമൂഹ്യക്ഷേമ ഡെപ്യൂട്ടി ജില്ലാ ഓഫീസർ/ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനിലെ സീനിയർ സി.ഡി.പി.ഒ. - കൺവീനർ
- ✓ അംഗങ്ങൾ

ഡെപ്യൂട്ടിമേയർ
ക്ഷേമകാര്യസ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ
ഒരു വനിതാ വക്കീൽ
ഡി.വൈ.എസ്.പി/അദ്ദേഹം ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന സി.ഐ
വനിതാസെല്ലിലെ പോലീസ് സർക്കിൾ ഇൻസ്പെക്ടർ/സബ് ഇൻസ്പെക്ടർ
ഒരു വനിതാഡോക്ടർ
എസ്.സി./എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ ഒരു സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക
ഒരു സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക
ഒരു കൗൺസിലിംഗ് വിദഗ്ധ

11.2 അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന രീതി

അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്തം കോർപ്പറേഷൻ ഭരണ സമിതിക്കാണ്. അതിനായി ഭരണ സമിതി യോഗം ചേർന്ന് ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് രൂപം നൽകി അതു സംബന്ധിച്ച ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്കും വനിതാ കമ്മീഷനും അംഗങ്ങൾക്കും ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് യഥാസമയം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇടക്കാല ഒഴിവോ, ഒഴിവുനികത്തലോ വന്നാൽ അക്കാര്യം ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതിയേയും വനിതാകമ്മീഷനേയും അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനെ നിശ്ചയിക്കാൻ ഡി.വൈ.എസ്.പി യുമായി ബന്ധപ്പെടണം. അദ്ദേഹമോ അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സി.ഐ.യോ ആയിരിക്കണം അതിൽ അംഗമായി വരേണ്ടത്.

a) സ്ഥാനംവഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

മേയർ - ചെയർപേഴ്സൺ
സാമൂഹ്യക്ഷേമവകുപ്പിലെ ഡെപ്യൂട്ടി ജില്ലാ ഓഫീസർ - കൺവീനർ
അംഗങ്ങളായി

ഡെപ്യൂട്ടി മേയർ
ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ
ഡി.വൈ.എസ്.പി/സി.ഐ
വനിതാ സെല്ലിലെ സി.ഐ/എസ്.ഐ

b) നാമനിർദ്ദേശം വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

ഒരു വനിതാ ഡോക്ടർ

എസ്.സി/എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തക

ഒരു സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തക

ഒരു വനിതാ വക്കീൽ

ഒരു കൗൺസലിംഗ് വിദഗ്ധ

12. ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതി

12.1. ചുമതലകൾ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ

ജില്ല മുഴുവൻ പ്രവർത്തന പരിധിയായി, വനിതാകമ്മീഷനുകീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംവിധാനമാണ് ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതി. ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതു ചുമതലകൾ ഫലപ്രദമായി നിർവഹിക്കാൻ വേണ്ട അന്തരീക്ഷവും സാഹചര്യവും ജില്ലയിൽ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നത് ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ചുമതലയാണ്. ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതു ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യവും ഉത്തരവാദിത്തവും നിറവേറ്റുന്നതോടൊപ്പം താഴെപ്പറയുന്ന ചുമതലകൾ കൂടി ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി നിറവേറ്റേണ്ടതാണ്.

- പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകാൻ വേണ്ട സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കുക
- അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു വേണ്ട പിന്തുണ നൽകുക.
- പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻതലത്തിലുള്ള ജാഗ്രതാസമിതികളുമായി ആവശ്യമായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ കൂട്ടായ സിറ്റിംഗുകൾ നടത്തുക
- ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോം സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കി അതിന്റെ സേവനം എല്ലാ ജാഗ്രതാസമിതികൾക്കും ലഭ്യമാക്കുക
- പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പൽ/കോർപ്പറേഷൻ തല ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ മോണിറ്റർ ചെയ്യുക.
- ജില്ലയിൽ ജാഗ്രതാസമിതികൾ കണ്ടെത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഇടപെടാൻ ജില്ലയിലെ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കുക.
- അതതു ജില്ലയുടെ പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങൾ അനുസരിച്ച് കൗൺസലിംഗ് സംവിധാനമൊരുക്കുക. ബോധവത്കരണ-പ്രചരണ-ക്യാമ്പയിനുകൾ, പഠനപരിപാടികൾ എന്നിവ നടത്തുക അതിന് നേതൃത്വം നൽകുക
- തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് ആവശ്യമായ നിയമസഹായം ലഭ്യമാക്കുക, അതിനുള്ള സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കുക, കൂട്ടായ്മ ഉണ്ടാക്കുക.
- ജാഗ്രതാസമിതികൾ റഫർ ചെയ്യുന്ന പരാതികളിൽ അടിയന്തിര ഇടപെടൽ നടത്തി പരിഹാരമുണ്ടാക്കുക

12 2. ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഘടന

ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറ്	- ചെയർപേഴ്സൺ
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ ജില്ലകമ്മിറ്റി നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ഒരു വനിതാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട്	- മെമ്പർ
ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ ജില്ലകമ്മിറ്റി നാമ നിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ഒരു വനിതാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട്	- മെമ്പർ
ചേംബർ ഓഫ് മുനിസിപ്പൽ അസോസിയേഷൻ നാമ നിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ഒരു വനിതാ മുനിസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺ (വനിത ആ ജില്ലയിൽ ഇല്ലെങ്കിൽ /പുരുഷൻ)	- മെമ്പർ
രണ്ട് വനിതാ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർ	- മെമ്പർ
എസ്.സി/എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ ഒരു സാമൂഹിക പ്രവർത്തക	- മെമ്പർ

ജില്ലാ പോലീസ് സൂപ്രണ്ട് - മെമ്പർ
റവന്യൂ ഡിവിഷണൽ ഓഫീസർ (ആർ.ഡി.ഒ) - മെമ്പർ
ഒരു വനിതാ വക്കീൽ - മെമ്പർ
2005 ലെ ഗാർഹികാതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നും സ്ത്രീകളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന
നിയമപ്രകാരം ഉള്ള വനിതാ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർ - മെമ്പർ
സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് ജില്ലാ ഓഫീസർ - കൺവീനർ

12.3. അംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കൽ, രൂപീകരണം

അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്വം ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന് ആയിരിക്കും. അതിനായി പഞ്ചായത്ത് ഭരണസമിതിയോഗം ചേർന്ന് ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതും ആയത് ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതുമാണ്. രൂപീകരിച്ച കഴിഞ്ഞാൽ ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് അംഗങ്ങൾക്കും വനിതാകമ്മീഷനും യഥാസമയം നൽകേണ്ടതാണ്.

a) സ്ഥാനം വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നവർ

ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറ് - ചെയർപേഴ്സൺ
ജില്ലാ സാമൂഹ്യക്ഷേമവകുപ്പ് ജില്ലാ ഓഫീസർ - കൺവീനർ
ജില്ലാ പോലീസ് സൂപ്രണ്ട് - മെമ്പർ
ആർ.ഡി.ഒ - മെമ്പർ
വനിതാ പ്രൊട്ടഷൻ ഓഫീസർ - മെമ്പർ

b) നാമനിർദ്ദേശം വഴി അംഗത്വം

നാമനിർദ്ദേശം വഴി അംഗത്വം ലഭിക്കുന്നത് രണ്ടു രീതിയിലാണ്.

1). ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യേണ്ടവർ

ഒരു വനിതാ വക്കീൽ - മെമ്പർ
എസ്.സി/എസ്.ടി. വിഭാഗത്തിലെ സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക - മെമ്പർ
രണ്ടു വനിതാ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർ - മെമ്പർമാർ

2). അസോസിയേഷനുകൾ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യേണ്ടവർ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷനുകളിലെ ജില്ലാതല സമിതിക്കും ചേമ്പർ ഓഫ് മുനിസിപ്പൽ കൗൺസിലിന്റെ സംസ്ഥാന കമ്മിറ്റിക്കും അംഗങ്ങളെ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട് കത്ത് നൽകേണ്ടതും അതിൻപ്രകാരം ബന്ധപ്പെട്ട അസോസി യേഷനുകൾ പേരുവിവരം രേഖാമൂലം നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതുമാണ്.

13. ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ കാലാവധി

13.1 തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ കാലാവധി

1. പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പൽ, കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് ഒരു നിശ്ചിത കാലാവധിയില്ല. അവ തുടർച്ചയുള്ള സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടവയാണ്
2. സ്ഥാനനിർദ്ദേശംവഴി സമിതി അംഗത്വം വഹിക്കുന്നവരായ

- ചെയർപേഴ്സൺ
- കൺവീനർ
- പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ
- കുടുംബശ്രീ സി.ഡി.എസ്. ചെയർപേഴ്സൺ

- ഡോക്ടർമാർ

എന്നിവരുടെ കാലാവധി അവർ വഹിക്കുന്ന ഔദ്യോഗികസ്ഥാനം ഇല്ലാതാകുന്നതുവരെയോ, സ്ഥലമാറ്റം വരുന്നതുവരെയോ ആണ്. അതായത് മാറ്റംവരുന്ന മുറയ്ക്കു മുകളിൽ പറഞ്ഞവർ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കും.

കുറിപ്പ്:

കൺവീനർക്ക് സ്ഥലമാറ്റം വരികയാണെങ്കിൽ റിക്കാർഡുകൾ ചെയർപേഴ്സനെ ഏൽപ്പിച്ച് കൈപ്പറ്റ് രശീത് വാങ്ങേണ്ടതാണ്. കൺവീനറായി വേറൊരാൾ ചാർജ്ജ് ഏൽക്കുന്ന അന്ന് റിക്കാർഡുകൾ ചെയർപേഴ്ൺ അയാൾക്ക് കൈമാറേണ്ടതാണ്. ഇതിനിടയ്ക്കുള്ള കാലയളവിൽ ജാഗ്രതാസമിതി തീരുമാനിക്കുന്ന, സമിതിയിലുള്ള ഒരാൾ കൺവീനറുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ അതിന്റെ പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്വം ചെയർപേഴ്സണായിരിക്കുന്നതാണ്.

3. താഴെ പറയുന്ന ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങളായ
    - വനിതാ പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർ/കൗൺസിലർ
    - വനിതാ വക്കീൽ
    - എസ്.സി/എസ്.ടി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു സാമൂഹ്യപ്രവർത്തക/ ഇതേ വിഭാഗ ത്തിൽപ്പെട്ട വനിതാ മെമ്പർ
    - സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർ
    - വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാരിൽ നിന്ന് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഒരാൾ

    എന്നിവരുടെ കാലാവധി മൂന്നുവർഷമാണ്. ഇവരുടെ കാലാവധി കഴിയുമ്പോൾ പുതിയവരെ പ്രാതിനിധ്യസ്വഭാവത്തിനു മാറ്റം വരാതെ തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണ്. മെമ്പർ/ കൗൺസിലർക്ക് ആ സ്ഥാനം ഇല്ലാതാകുന്നതോടെ ജാഗ്രതാസമിതി അംഗത്വവും നഷ്ടപ്പെടുന്നതാണ്.

5. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറ്/ചെയർപേഴ്സൺ/മേയർ വഹിക്കുന്ന ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ സ്ഥാനപദവി പ്രസിഡൻറ്/ ചെയർപേഴ്സൺ/മേയർ ആയിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം തുടരേണ്ടതാണ്. തൽസ്ഥാനം ഇല്ലാതാകുന്നതു മുതൽ ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ പദവിയും ഇല്ലാതാകുന്നതും, ആ കാലയളവിൽ പ്രസിഡന്റിന്റെ /ചെയർപേഴ്സണന്റെ /മേയറുടെ ചുമതല വഹിക്കുന്നതാരാണോ, ആ വ്യക്തി ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ചുമതല വഹിക്കേണ്ടതുമാണ്.

6. പുതിയഭരണസമിതി അതിന്റെ പ്രസിഡൻറിനെ /ചെയർപേഴ്സണെ/മേയറെ തെരഞ്ഞെടുത്ത ശേഷം അധികാരമേറ്റകഴിഞ്ഞ് ആദ്യം കൂടുന്ന ജാഗ്രതാസമിതിയോഗത്തിൽ വച്ച് പുതിയ പ്രസിഡണ്ടിന്/ചെയർപേഴ്സണ്/മേയർക്ക് രേഖാമൂലം ചുമതലകൾ കൈമാറേണ്ടതാണ്.

13.2. ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ കാലാവധി

1. ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്കും പ്രത്യേക കാലാവധി ഇല്ല. എന്നാൽ താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള രീതിയിൽ അംഗങ്ങൾ മാറിക്കൊണ്ടേയിരിക്കും.
2. ചെയർപേഴ്സൺ -ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡൻറ് സ്ഥാനം ഇല്ലാതാകുന്നതുവരെ ഈ സമിതിയുടെ ചെയർപേഴ്സൺ ആയിരിക്കും. എന്നാൽ അടുത്ത ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡണ്ട് അധികാരമേൽക്കുന്നതുവരെ തൽസ്ഥാനം തുടരേണ്ടതാണ്.
3. ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, മുനിസിപ്പൽ അസോസിയേഷനുകൾ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന വനിതാ പ്രസിഡൻറുമാർ/ചെയർപേഴ്സൺമാർ, എന്നിവരുടെ കാലാവധി 3 വർഷമായിരിക്കും.

ഇവരുടെ പ്രസിഡൻറ്/ ചെയർപേഴ്സൺ സ്ഥാനം നഷ്ടപ്പെട്ടാലും കാലാവധി പൂർത്തിയാക്കുന്നതുവരെ ഈ സമിതിയിൽ അംഗമായിരിക്കും.

4 2 വനിതാ സാമൂഹ്യപ്രവർത്തകർ, എസ്.സി/എസ്.ടി വിഭാഗത്തിലെ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർ- ഇവരുടെ കാലാവധി മൂന്നുവർഷമാണ്.

5. ജില്ലാ പോലീസ് സൂപ്രണ്ട്, റവന്യൂ ഡിവിഷണൽ ഓഫീസർ (ആർ.ഡി.ഒ), സാമൂഹ്യക്ഷേമ വകുപ്പ് ജില്ലാ ഓഫീസർ (കൺവീനർ), വനിതാ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർ എന്നിവരുടെ കാലാവധി അവരുടെ ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനം ആ ജില്ലയിൽ തുടരുന്ന കാലംവരെയോ ഒദ്യോഗിക സ്ഥാനത്തു നിന്നും വിരമിക്കുന്നതുവരെയോ ആയിരിക്കും.

6. കൺവീനർ തൽസ്ഥാനം മാറേണ്ടിവന്നാൽ അടുത്ത കൺവീനർ ചുമതല ഏൽക്കുന്നതുവരെ ജില്ലാ ഓഫീസറുടെ ചുമതല വഹിക്കുന്നയാൾ ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനറുടെ ചുമതലയും വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

13.3. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് /മുനിസിപ്പാലിറ്റി വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ കാലവധി

1 വാർഡ് മെമ്പർ/വാർഡ്കൗൺസിലർ ഒഴികെയുള്ള വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങളുടെ കാലാവധി മൂന്നുവർഷമായിരിക്കും. മൂന്നു വർഷത്തിലൊരിക്കൽ ജനറൽബോഡിയുടെയും എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെയും പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുകയും വേണ്ടിവന്നാൽ അംഗങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

2. ഒരംഗത്തിന്റെ കുറവു വന്നാൽ ഉടൻതന്നെ അതു നികത്താൻ (ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ) നടപടി ഉണ്ടാകണം.

3. ഒരോ വർഷവും വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതുയോഗത്തിൽ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെയും അതിലെ ഓരോ അംഗത്തിന്റെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തണം. ഇത് പൊതുയോഗ ചർച്ചയുടെയും ത്രൈമാസ ഗ്രാമസഭ/ വാർഡ്സഭാ ചർച്ചയുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൂടി ആയിരിക്കണം നടത്തേണ്ടത്.

13.4. കോർപ്പറേഷൻതല വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ കാലാവധി

1. വാർഡുതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് കാലാവധിയില്ല. എന്നാൽ അതിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് കാലാവധി ഉണ്ടായിരിക്കും.

2. ചെയർപേഴ്സൺ- കൗൺസിലർ സ്ഥാനം ഇല്ലാതാകുന്നതുവരെ വാർഡുതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ചെയർപേഴ്സനായിരിക്കും വാർഡ് കൗൺസിലർ. കൗൺസിലർ സ്ഥാനം നഷ്ടപ്പെട്ടാലും അടുത്ത കൗൺസിലർ ചുമതല ഏൽക്കുന്നതുവരെ ചെയർപേഴ്സൺ സ്ഥാനം വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

3. ആ വാർഡിലെ ആരോഗ്യപ്രവർത്തക, സ്ഥലത്തെ പോലീസ് സബ് ഇൻസ്പെക്ടർ, ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ (കൺവീനർ) എന്നിവർ അവരുടെ ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനം ആ കോർപ്പറേഷനിൽ വഹിക്കുന്ന കാലംവരെ തുടരുന്നതാണ്.

4. ബാക്കിയുള്ള അംഗങ്ങളുടെ കാലാവധി മൂന്നുവർഷമായിരിക്കും

13.5. സഹായസമിതികൾ/നിയമസഹായസമിതികൾ എന്നിവയുടെ കാലാവധി

അതാതു ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് ഇവയുടെ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തി ആവശ്യാനുസരണം ഒഴിവാക്കാനും, പുതിയ അംഗങ്ങളെ ചേർക്കാനും വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ വരുത്തുന്ന മാറ്റം ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപന ഭരണസമിതിയെ മുൻകൂട്ടി രേഖാമൂലം അറിയിക്കേണ്ടതാണ്.

14. അംഗത്വം നഷ്ടപ്പെടൽ

താഴെപ്പറയുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ ജാഗ്രതാസമിതി/ സഹായസമിതി/നിയമസഹായസമിതി അംഗത്വം നഷ്ടപ്പെടുന്നതാണ്.

- മരണം സംഭവിക്കുക
- രാജി വയ്ക്കുക
- അവധിയെടുക്കാതെ, തുടർച്ചയായി നോട്ടീസ് കിട്ടിയിട്ടും മൂന്നുയോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാതിരിക്കുക
- സമിതിയുടെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾക്കെതിരെ പ്രവർത്തിക്കുക
- ഏതെങ്കിലും ക്രിമിനൽ കേസിൽ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കുക
- ജാഗ്രതാസമിതിക്കു ലഭിക്കുന്ന പരാതികളിൽ പ്രതിസ്ഥാനത്ത് വരികയും, കുറ്റവാളിയാണെന്ന് തെളിയുകയും ചെയ്യുക.
- ജാഗ്രതാ സമിതികളിൽ വരുന്ന കേസുകളിലെ വക്കാലത്ത് ജാഗ്രതാസമിതി നിർദ്ദേശമില്ലാതെ/സമ്മതമില്ലാതെ ജാഗ്രതാ സമിതി വക്കീൽ ഏറ്റെടുക്കുക.
- ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനം വഴി വന്നവരുടെ തൽസ്ഥാനം നഷ്ടപ്പെടുക.

15. അംഗങ്ങൾ ആരോപണവിധേയരായാൽ

- ഒരാളുടെ അംഗത്വം ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ, ആ ആരോപണം സമിതി അംഗങ്ങൾ സമിതി യോഗത്തിൽ വിശദമായി ചർച്ചചെയ്യേണ്ടതും, ആവശ്യമെങ്കിൽ ആരോപണവിധേയനായ അംഗത്തിന് കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് നൽകേണ്ടതും തന്റെ പ്രതിവാദം അവതരിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരം നൽകേണ്ടതുമാണ്.
- സമിതിയുടെ ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായംപ്രകാരം അന്തിമതീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുകയും, അത് വനിതാകമ്മീഷൻ മുകൾതല ജാഗ്രതാസമിതികൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ അറിയിക്കുകയും ചെയ്യണം.
- അന്വേഷണം/ചർച്ച എന്നിവ ആരോപണവിധേയമായ അംഗത്തെ മാറ്റി നിർത്തി വേണം നടത്താൻ.
- കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് കിട്ടിയിട്ടും സമിതി മുമ്പാകെ ഹാജരാകാതിരിക്കുകയോ, രേഖാമൂലം കാരണം കാണിക്കാതിരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ ആ അംഗത്തിന്റെ അംഗത്വം നഷ്ടപ്പെടും.
- മേൽനടപടികൾ എടുക്കേണ്ടതായ ആരോപണമാണെന്ന് തെളിഞ്ഞാൽ തുടർനടപടികൾ തീരുമാനിച്ച് നടപ്പിലാക്കണം.

16. രാജി സമർപ്പിക്കൽ

- നാമനിർദ്ദേശം വഴിയും തെരഞ്ഞെടുപ്പുവഴിയും അംഗത്വം ലഭിക്കുന്ന അംഗങ്ങൾക്കാണ് രാജിവയ്ക്കാനുള്ള അവകാശം ഉണ്ടായിരിക്കുക.
- രാജിക്കത്ത് സ്വന്തം കൈയൊപ്പോടുകൂടി ചെയർപേഴ്സണു കൈമാറുകയോ രജിസ്റ്റർ തപാൽവഴി അയയ്ക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- രാജിക്കത്ത് ചെയർപേഴ്സൺ കൈപ്പറ്റിയതിനുശേഷം രാജിക്കത്തിന്റെ നിജസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
- ചെയർപേഴ്സൺ കത്ത് കൈപ്പറ്റിയതിനുശേഷം ചേരുന്ന ആദ്യയോഗത്തിൽ മേൽനടപടികൾ സമിതി സ്വീകരിക്കേണ്ടതും മിനിട്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതും അതാതുതലത്തിലെ ഭരണ സമിതിയെ അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്. എന്നാൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, കോർപ്പറേഷൻ/

മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതികളിൽ നിന്നാണ് രാജിയെങ്കിൽ അത് ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിയെയും വനിതാ കമ്മീഷനെയും കൂടി അറിയിക്കണം.

17. ആകസ്മിക ഒഴിവുനികത്തൽ

ആകസ്മിക ഒഴിവുകൾ പ്രാതിനിധ്യ സ്വഭാവത്തിനു മാറ്റംവരാതെ, രണ്ടു മാസത്തിനുള്ളിൽ ശേഷിക്കുന്ന കാലത്തേക്ക് പുതിയ അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുത്ത് നികത്തേണ്ടതാണ് അതിനായുള്ള നടപടിക്കൾക്കായി അതതുതലത്തിലെ ഭരണസമിതിയിൽ ബന്ധപ്പെട്ട ജാഗ്രതാസമിതി ശുപാർശ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ശുപാർശസമർപ്പിക്കുമ്പോൾ, ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട ജാഗ്രതാസമിതിക്കു തോന്നുന്ന വ്യക്തികളുടെ പേരുവിവരം കൂടി നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്. അത് എല്ലാതലത്തിലും ബാധകമാണ്. ബന്ധപ്പെട്ട ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ശുപാർശ പരിഗണിച്ചും പ്രാതിനിധ്യസ്വഭാവവുംഉത്തരവിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചും ബന്ധപ്പെട്ട ഭരണസമിതി ഒഴിവുകൾ നികത്തേണ്ടതാണ്.

18. ഓഫീസ് സജ്ജീകരണം.

1. പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പൽ/കോർപ്പറേഷൻ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഓഫീസ് അതത് കാര്യാലയത്തിലോ, അതിന് തൊട്ടടുത്തോ ആയിരിക്കണം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്.
2. ഓഫീസിൽ കേസിന്റെ സിറ്റിംഗിനുള്ള സ്വകാര്യത ഉണ്ടാവണം, സ്വതന്ത്രസംഭാഷണം നടത്താനുള്ള സാഹചര്യം ഉണ്ടാവണം.
3. രജിസ്റ്ററുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടാവണം. സമിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമാവിധം സജ്ജീകരിച്ച മുറി ഉണ്ടായിരിക്കണം.
4. വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ രേഖകൾ കൺവീനർ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുപോകാൻ പാടില്ല. പകരം എല്ലാവർക്കും വന്നെത്താൻ കഴിയുന്നതരത്തിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു അങ്കണവാടിയെ/വാർഡുതലത്തിൽ സൗകര്യപ്രദമായ ഒരു സ്ഥാപനത്തെ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനകേന്ദ്രമായി കാണുകയും അവിടെ രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കാൻവേണ്ട സംവിധാനം ഒരുക്കുകയും വേണം.
5. പുറമെനിന്ന് കാണത്തക്കവിധം ആസ്ഥാനത്തിന്റെ ബോർഡ് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള രീതിയിൽ മഞ്ഞ ബോർഡിൽ കറുത്ത അക്ഷരത്തിൽ വേണം നെയിംബോർഡ് എഴുതാൻ. ജില്ലാജാഗ്രതാസമിതിക്ക് രണ്ടടി വീതിയും അഞ്ചടി നീളവുമുള്ള ബോർഡും, തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് രണ്ട് അടി വീതിയും നാലടി നീളവുമുള്ള ബോർഡും, വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് ഒന്നര അടി വീതിയും മൂന്നടി നീളവുമുള്ള ബോർഡുമാണ് വയ്ക്കേണ്ടത്. ബോർഡിന്റെ മുകൾവശത്ത്, ബോർഡിന് അഭിമുഖമായി നിന്നാൽ ഇടതുവശത്ത് വനിതാ കമ്മീഷൻറേയും വലതുവശത്ത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റേയും എംബ്ലം വയ്ക്കണം.

മോഡൽ ചുവടെ കൊടുക്കുന്നു.

എംബ്ലം
വനിതാ
കമ്മീഷൻ

ജാഗ്രതാ സമിതി
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്
ഓഫീസ്

എംബ്ലം
ത.സ്വ.ഭ.വ
സ്ഥാപനം

എംബ്ലം
വനിതാ
കമ്മീഷൻ

വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി
വാർഡിന്റെ പേര്
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്
ഓഫീസ്

എംബ്ലം
ത.സ്വ.ഭ.വ
സ്ഥാപനം

എംബ്ലം
വനിതാ
കമ്മീഷൻ

ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതി
ഓഫീസ്
..................ജില്ല

എംബ്ലം
ത.സ്വ.ഭ.വ
സ്ഥാപനം

19. സാമ്പത്തികകാര്യം

- ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനത്തിന് പണം ആവശ്യമാണ്. ഗ്രാമ-ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾ, മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ, മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾ എന്നിവ തനത് ഫണ്ട് വകയിരുത്തിയോ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയോ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനത്തിന് ആവശ്യമായ പണം കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്. തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്നില്ല എങ്കിൽ പദ്ധതിയിൽ ഉൽപ്പെടുത്തിയ പ്രോജക്ട് വഴി കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്. ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായി വയ്ക്കുന്ന പ്രോജക്ടിൽ ഓഫീസ് നടത്തിപ്പ്, സ്റ്റേഷനറി, കത്തിടപാടുകൾ, യാത്രപ്പടി (സർക്കാർ ശമ്പളം പറ്റാത്തവർക്ക്), സിറ്റിംഗ് ഫീസ് (സർക്കാർ ശമ്പളമില്ലാത്തവർക്ക്), യോഗനടത്തിപ്പ് , ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനത്തിനും ജൻഡർ റിസോഴ്സ് സെൻറർ പ്രവർത്തനത്തിനും കൂടി കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിശ്ചിത യോഗ്യതയുള്ള വനിതയെ നിയോഗിക്കൽ എന്നീ ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള ചെലവുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇനം തിരിച്ചുള്ള ചെലവുകളും നിരക്കുകളും പ്രോജക്റ്റിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.
- സർക്കാരിൽ നിന്നോ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നോ, പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നോ അർദ്ധസർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നോ ലഭിക്കുന്ന ധനസഹായങ്ങളാണ് സമിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കേണ്ടത്.
- വ്യക്തികളിൽ നിന്നോ, സ്വകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നോ യാതൊരുവിധ സംഭാവനകളും സ്വീകരിക്കാൻ പാടില്ല.

- ദൈനംദിന ചെലവുകൾ/മറ്റു ചെലവുകൾ ചെയർപേഴ്സന്റെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടി കൺവീനർ നടത്തേണ്ടതാണ്.
- നിശ്ചിതമാതൃകയിലുള്ള ഒരു വരവ് ചെലവ് കണക്കുബുക്ക് സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. എല്ലാതരത്തിലുമുള്ള വരവ് ചെലവ് കണക്കുകളും അതിലെഴുതേണ്ടതും സർക്കാർ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരമുള്ള ഓഡിറ്റുകൾക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതുമാണ്.
- പണമിടപാടുകൾ ബാങ്ക് വഴിയായിരിക്കണം നടത്തേണ്ടത്. ബാങ്ക് ഇടപാടുകൾ ചെയർപേഴ്സൻറേയും കൺവീനറുടേയും പേരിലുള്ള ജോയിൻറ് അക്കൗണ്ടിലൂടെ ആയിരിക്കണം. (സർക്കാരിൽ നിന്നോ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നോ ലഭിക്കുന്ന പണം കൂടാതെയുള്ളവയ്ക്കും ഇതേ നിബന്ധനകൾ തന്നെയാണ് ബാധകമാവുക)
- ഓരോ ചെലവിനും ബില്ല്/വൗച്ചർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.
- വരവും ചെലവും ഓരോ മാസവും ബന്ധപ്പെട്ട സമിതിയുടെ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതാണ്.
- അക്കൗണ്ട് ബുക്ക് ഓരോ മാസത്തിൻറേയും അവസാനദിവസം എഴുതി ക്ലോസ്സ് ചെയ്യേണ്ടതും കൺവീനറും ചെയർപേഴ്സണും ഒപ്പുവയ്ക്കേണ്ടതുമാണ്.
- ഓരോ വർഷത്തേയും വരവു ചെലവുകണക്ക് ഗ്രാമസഭയിൽ/വാർഡ്സഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ച് സാമൂഹ്യ വിലയിരുത്തലിനു വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്.
- വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ വരവ് ചെലവ് കണക്കുകൾ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ഓരോ മാസവും നൽകേണ്ടതാണ്.
- വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടേയും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടേയും ഓരോ മാസത്തേയും വരവുചെലവുകണക്ക് ധനകാര്യ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റിക്കു നൽകേണ്ടതും അവർ പരിശോധിച്ച് അംഗീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

അദ്ധ്യായം- 6

ജാഗ്രതാ സമിതികൾ

ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, പ്രവർത്തനരീതി

1 ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ പ്രസക്തി

ജാഗ്രതാ സമിതി സംവിധാനത്തിന്റെ പൊതു ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ വച്ചു നോക്കുമ്പോൾ ആ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായും കാര്യക്ഷമവുമായും പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതും കഴിയേണ്ടതും വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്കാണ്. സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും അനുയോജ്യവും സുരക്ഷിതവുമായ ഒരു അന്തരീക്ഷം അതാത് പ്രദേശത്ത് സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതാണല്ലോ ജാഗ്രതാസമിതികൾ ആദ്യമായി ചെയ്യേണ്ടത്. അത് ചെയ്യുവാൻ കഴിയുക ശക്തമായ ജനകീയതലമുള്ള വാർഡ്തല സമിതികൾക്കാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. മാത്രമല്ല സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയും കുട്ടികൾക്കെതിരെയും ഉണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങളുടേയും പീഡനങ്ങളുടേയും ഉത്തരവാദികളിൽ ഏറിയ പങ്കും അതാത് പ്രദേശത്തുള്ളവരുമാണ്. ശക്തമായ ഒരു വാർഡ്തല സംവിധാനം അത്തരക്കാരെ അത്തരം ദുഷ്ചെയ്തികളിൽ നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിക്കും എന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. വാർഡ്തല സമിതികളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി പോലീസ്, ഡോക്ടർ, വക്കീൽ മുതലായവരുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കരുത്തുള്ളൊരു സംവിധാനമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല സമിതികൾക്ക് പ്രവർത്തിക്കാനാകും. ഈ രണ്ട്തല സംവിധാനങ്ങളേയും ഫലപ്രദമാക്കി സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സുരക്ഷിതമായ ഒരു അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കേണ്ടത് ഓരോ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റേയും അതിലെ ജനപ്രതിനിധികളുടേയും കടമയാണ്.

2 ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ പ്രവർത്തനം- പൊതുസമീപനം

ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ എത്തുന്ന പരാതികൾ അതീവ രഹസ്യമായി കൈകാര്യം ചെയ്യണം. ജാഗ്രതാസമിതിയിലല്ലാതെ വേറെ ഒരിടത്തും / ഒരാളോടും പരാതിയുടെ വിവരങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തരുത്. പരാതിയെക്കുറിച്ചോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരേക്കുറിച്ചോ വിവരം അവരുടെ അനുവാദമില്ലാതെ പുറത്തു വിടാൻ പാടില്ല. പരാതി വളരെ വേഗത്തിൽ പരിഹരിക്കണം. ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പരമാവധി സ്ത്രീകളുടെ അടുക്കലേക്ക് സേവനം എത്തിക്കണം. വാദി/പ്രതി എന്ന മനോഭാവത്തിൽ കക്ഷികളെ സമീപിക്കരുത്. പകരം മനുഷ്യത്വപരവും മന:ശ്ശാസ്ത്രപരവും ആവണം സമീപനം. ലഭിക്കുന്ന പരാതിയുടെ നിജസ്ഥിതി/ശരിയായ കാരണം അന്വേഷിച്ച് മനസ്സിലാക്കാൻ സംവിധാനം ഉണ്ടാവണം. ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ പരാതികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോൾ സൗഹൃദപരമായ അന്തരീക്ഷം ഉണ്ടാവണം. പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന് വേണ്ട മുൻകരുതലുകൾ, തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ നടത്താനുള്ള സംവിധാനം ഉണ്ടാവണം. എത്രയും പെട്ടെന്ന് ആശുപത്രിയിൽ എത്തിക്കേണ്ട/പോലീസിൽ അറിയിക്കേണ്ട വിഷയമാണെങ്കിൽ അടിയന്തിരമായി അതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചശേഷം മാത്രമെ തുടർ നടപടികൾ ആലോചിക്കാവൂ. ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനത്തിൽ സ്ത്രീപക്ഷ സമീപനം ഉണ്ടാവണം. സ്ത്രീകൾ കക്ഷികളായിട്ടുള്ള ഏതൊരു പരാതിയും സ്വീകരിക്കണം/ഇടപെടണം. യഥാർത്ഥ പരാതിക്കാരി സ്ത്രീയാണ് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം. മുൻവിധിയോടെ പ്രശ്നങ്ങളെ സമീപിക്കാൻ പാടില്ല. സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പൊതുപ്രശ്നങ്ങളും വിഷയങ്ങളും പൊതുചർച്ചക്ക് വിധേയമാക്കണം (ഗ്രാമസഭകളിൽ /വാർഡ്സഭകളിൽ അതിനായി കൂടുന്ന മറ്റ് വേദികളിൽ)

3 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/മുനിസിപ്പൽകോർപ്പറേഷൻ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികൾ

3.1 ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ, ചുമതലകൾ

i. സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ രൂക്ഷമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ അത് ചെറുക്കാൻ ഏറ്റവും താഴെ തലത്തിൽ ജാഗ്രതയോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജനകീയസംവിധാനം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്

ii. ജാഗ്രതാ സമിതി സംവിധാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റും വിധം ആവശ്യമായ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തുക എന്നത് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്. അത് മാത്രമല്ല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമവും ജനകീയവുമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിൽ വാർഡ് മെമ്പർമാരുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് വലിയ പങ്ക് വഹിക്കാനാവും. താഴെത്തലത്തിൽ ജനങ്ങളുടെ ഏറ്റവും അടുത്ത് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ സേവനം ലഭിക്കുന്നതരത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതും ഇതിന്റെ പരമപ്രധാന ലക്ഷ്യമാണ്.

iii. പരാതി സ്വീകരിക്കുന്നതിലും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയും ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിയും കാണിക്കുന്ന അതേ ഗൗരവം വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളും കാണിക്കണം. (കൂടുതൽ തീവ്രവും ഗൗരവതരവുമായ വിഷയങ്ങൾ പഞ്ചായത്ത് തല സമിതിക്ക് റഫർ ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും അഭികാമ്യം.)

iv. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി എടുക്കുന്ന തീരുമാനങ്ങൾ, ബോധനപരിപാടികൾ, ക്യാമ്പയിനുകൾ എന്നിവ ഫലവത്താക്കലും ഈ സമിതിയുടെ ലക്ഷ്യമാണ്.

3.2 നടത്താവുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സുരക്ഷ സംബന്ധിച്ച സേഫ് റ്റി ഓഡിറ്റിംഗ് നടത്തുക.
- സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും സുരക്ഷ സംബന്ധിച്ച സ്ഥിതി വിവര കണക്കുകൾ ശേഖരിച്ച് ഡാറ്റാ ബാങ്ക് തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കുക, ആവശ്യമായവിധം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക
- പ്രശ്ന ബാധിതസ്ഥലങ്ങൾ (മദ്യപാനം, മദ്യവില്പന, വാറ്റ് എന്നിവ മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ, പൂവാലശല്യപ്രദേശങ്ങൾ. ഒഴിഞ്ഞ സ്ഥലങ്ങൾ, ഉപയോഗിക്കപ്പെടാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ മുതലായവ) കണ്ടെത്തി നിരീക്ഷണ സംവിധാനമൊരുക്കുക സ്കൂൾ പരിസരങ്ങളിലെ മയക്ക്മരുന്ന്, പുകയില ഉല്പന്നങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിപണനം തടയുക
- സ്ത്രീകൾ തൊഴിലെടുക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഇൻറേണൽ കംപ്ലെയ്ൻറ് കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സ്കൂളുകളിലെ ജൻഡർ ഡസ്ക് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ വിലയിരുത്തുക
- ഓരോ വാർഡിലെയും പ്രത്യേകതകൾ/സാഹചര്യങ്ങൾ (ഉദാ: സ്കൂൾ ഉള്ള വാർഡ്/ കോളേജ് ഉള്ള വാർഡ്/ ടൂറിസ്റ്റ് പ്രദേശമുള്ള വാർഡ്/ കർഷകത്തൊഴിലാളികളുള്ള വാർഡ്/അനാഥാലയങ്ങളുള്ള വാർഡ്/ചേരിപ്രദേശമുള്ളപ്പെടുന്ന വാർഡ്) മനസ്സിലാക്കി അതാതിടങ്ങളിലുണ്ടാകാനിടയുള്ള പ്രത്യേക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കുക

3.3 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതുസമിതി-ചുമതലകൾ

1) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലും വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ഒരു പൊതുസമിതിയും ഒരു നിർവാഹകസമിതിയും ഉണ്ടായിരിക്കും. (മുനിസിപ്പൽ

കോർപ്പറേഷനിൽ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് പൊതുസമിതിയും നിർവാഹക സമിതിയും വെവ്വേറെയില്ല. വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി എന്ന ഒറ്റ സമിതി മാത്രമേയുള്ളു. അതിനാൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും പൊതുസമിതിയിലും നിർവഹണ സമിതിയിലും നിക്ഷിപ്തമായ ചുമതലകൾ ഇവിടെ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി എന്ന ഒറ്റ സമിതി ചെയ്യണം. ജാഗ്രതാസമിതി സംവിധാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശലക്ഷ്യങ്ങളും ചുമതലകളും നിർവഹിക്കാൻ തക്ക ശേഷിയുള്ള ഒരു വാർഡ്തല ജനകീയ സംവിധാനം വാർഡ്തലത്തിൽ ഒരുക്കുക എന്നതാണ് പൊതുസമിതിയുടെ മുഖ്യചുമതല. ദൈനംദിന കാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നിർവ്വഹണം സമിതി, സഹായസമിതി, നിയമസഹായസമിതി എന്നിവ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും പൊതുസമിതിയുടെ ചുമതലയാണ്.

2) പൊതുസമിതിയുടെ യോഗം മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ (ഗ്രാമസഭക്ക്/വാർഡ്സഭക്ക് മുമ്പായി) ഒരിക്കൽ വിളിച്ച് ചേർക്കണം. അവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ അടിയന്തിരയോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുചേർക്കാവുന്നതാണ്. വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി ജനറൽബോഡി യോഗത്തിൽ പഞ്ചായത്ത് ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങൾ പങ്കെടുക്കേണ്ടതാണ്. ജനറൽബോഡി യോഗത്തിന്റെ കോറം ആകെ അംഗസംഖ്യയുടെ മൂന്നിൽ ഒന്നായിരിക്കുന്നതാണ്. അദ്ധ്യക്ഷൻ പഞ്ചായത്ത് മെമ്പറായിരിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസാന്നിധ്യത്തിൽ ഹാജരാവുന്ന തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി മെമ്പർ അദ്ധ്യക്ഷ നായിരിക്കേണ്ടതാണ്.
3) വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി ജനറൽബോഡി യോഗത്തിൽ അതുവരെ നടന്ന ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ടും, വരവും ചെലവുകണക്കും കൺവീനർ അവതരിപ്പിച്ച് അംഗീകാരം വാങ്ങിക്കേണ്ടതാണ്. അവതരിപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ട്, കണക്ക്, അതിന്മേൽ ജനറൽ ബോഡിയുടെ തീരുമാനം എന്നിവയുടെ അനുബന്ധം 5 ൽ കൊടുത്ത മാതൃകയിൽ തയ്യാറാക്കിയ ഒരു പകർപ്പ് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിക്കു നൽകേണ്ടതാണ്.
4) ജനറൽബോഡി യോഗത്തിൽ അംഗീകരിച്ച റിപ്പോർട്ട് , വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർ ഗ്രാമസഭയിൽ വായിക്കേണ്ടതും, പ്രതികരണം ഗ്രാമസഭയുടെയും ജാഗ്രതാസമിതി ചർച്ച ചെയ്തശേഷം ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ മിനുട്സിലും രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. യോഗങ്ങൾ വളരെ രഹസ്യമായി കൂടാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം.

3.4 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ നിർവാഹക സമിതിയുടെ ചുമതലകൾ, യോഗങ്ങൾ

(*കുറിപ്പ്: കോർപ്പറേഷനിൽ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് പൊതുസമിതി നിർവാഹകസമിതി എന്നിവ പ്രത്യേകമില്ല*)

നിർവാഹകസമിതിയാണ് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതിയായി വാർഡിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ നിക്ഷിപ്തമായ എല്ലാ ചുമതലകളും വാർഡ്തലത്തിൽ നിറവേറ്റുക എന്നത് വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന നിർവാഹകസമിതിയുടെ ചുമതലയാണ്. വാർഡ്തല-തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല-ജില്ലാതല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ പ്രവർത്തന നടപടിക്രമങ്ങൾ, യോഗങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ഖണ്ഡിക 4.2.ൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ വിശദീകരിക്കുന്നില്ല.

4 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി /കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതി

4.1 ചുമതലകൾ

i. ജാഗ്രതാസമിതി സംവിധാനത്തിൽ ഏറ്റവും ശക്തമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന സംവിധാനം തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജാഗ്രതാസമിതിക്കായിരിക്കും. അതായത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്തല ജാഗ്രതാസമിതിയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതിയും കോർപ്പറേഷനുകളിൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതിയും. അതാത് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രദേശത്ത്, ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഉദ്ദേശലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും നിറവേറ്റുകയും ചെയ്യുക എന്ന ഭാരിച്ച ഉത്തരവാദിത്തമാണ് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിക്കൾക്കുള്ളത്.

ii. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ഒരു സഹായസമിതിയും നിയമസഹായസമിതിയും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ കോർപ്പറേഷൻതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് സഹായസമിതിയോ നിയമസഹായസമിതിയോ പ്രത്യേകം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല. എന്നാൽ കോർപ്പറേഷനിൽ വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് സഹായസമിതി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

4.2 വാർഡ്തല/തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി- പ്രവർത്തനനടപടിക്രമം

a) യോഗം ചേരൽ

i. വാർഡ്തല-തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി മാസത്തിൽ ഒരു തവണയെങ്കിലും യോഗം ചേർന്നിരിക്കണം. അതായത് രണ്ട് യോഗങ്ങൾ തമ്മിൽ 30 ദിവസത്തിൽ കൂടുതൽ ഇടവേള പാടില്ല. അവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ അടിയന്തിരയോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുചേർക്കാവുന്നതാണ്.

ii. രാവിലെ 9 മണിക്കും വൈകുന്നേരം 6 മണിക്കും ഇടക്ക് ജാഗ്രതാസമിതി ആസ്ഥാനത്ത് വെച്ചായിരിക്കണം യോഗം ചേരേണ്ടത്.

iii. യോഗസമയവും തീയതിയും ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട വിഷയങ്ങളും സമിതിയുടെ ചെയർപേഴ്സണുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് കൺവീനർ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും ഇവ കാണിക്കുന്ന യോഗനോട്ടീസ് കൺവീനർ ഒപ്പിട്ട് യോഗം ചേരുന്നതിന് 3 ദിവസം മുമ്പ് എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും നൽകിയിരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

iv. അടിയന്തിരയോഗത്തിന് സമയപരിധി ബാധകമല്ല. വളരെ അടിയന്തിരസ്വഭാവമുള്ളതിന് സമയപരിധിയോ കത്തോ പോലും ബാധകമല്ല. ഇത്തരം ഘട്ടങ്ങളിൽ ഫോൺ വഴിയുള്ള അറിയിപ്പ് നൽകിയാലും മതി.

v. യോഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിതാവായി ഏതൊരാളെയും വിളിക്കാൻ ചെയർപേഴ്സണും കൺവീനറും കൂടി ആലോചിച്ച് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. അതിന്റെ കാരണം ജാഗ്രതാസമിതിയോഗത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം. ഇത്തരത്തിൽ ക്ഷണിക്കുന്ന ആളിന് നിശ്ചയിച്ച ഉത്തരവാദിത്വം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളു. വോട്ടവകാശം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല.

b) കത്തുകൾ

i. സമിതിക്ക് വേണ്ടി ചെയർപേഴ്സന്റെ അറിവോടെയും അംഗീകാരത്തോടെയും കൺവീനറാണ് കത്തിടപാടുകൾ നടത്തേണ്ടത്. സമിതിയിലേക്ക് വരുന്ന കത്തുകൾ ചെയർപേഴ്സൺ കണ്ടതിന് ശേഷം തപാൽ രജിസ്റ്ററിൽ കൺവീനർ ചേർക്കേണ്ടതാണ്. അയക്കുന്ന എല്ലാ കത്തുകളുടെയും പകർപ്പ് ഫയലിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ഔട്ട് വേർഡ് രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം. ലെറ്റർഹെഡ്ഡിൽ മാത്രമേ കത്തുകൾ അയ്ക്കുവാൻ പാടുള്ളു.

ii. ലഭിച്ച എല്ലാ കത്തുകളും തൊട്ടടുത്ത ചേരുന്ന യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ അടിയന്തിരസ്വഭാവമുള്ള കത്തുകൾ ചെയർപേഴ്സണുമായി ചർച്ച ചെയ്തശേഷം അതിന്മേൽ ഉചിതമായ നടപടികൾ കൺവീനർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. എടുത്ത നടപടികൾ കത്തിന്റെ കൂടെ വെള്ള പേപ്പറിൽ എഴുതി കത്തിനോടൊപ്പം ചേർക്കേണ്ടതും അടുത്ത യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് സമിതിയുടെ അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതുമാണ്.

c) യോഗനടപടിക്രമം

i. നിശ്ചയിച്ച സമയത്ത് തന്നെ യോഗം ആരംഭിക്കണം. യോഗത്തിൽ പരാതിഫയൽ, നടപടികൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കേസ് ഫയൽ, മിനിട്സ് ബുക്ക്, കത്തുകൾ, റിപ്പോർട്ടുകൾ എന്നിവ കൺവീനർ ഉറപ്പാക്കണം. പരാതിഫയൽ ഓരോന്നിന്റെയും സ്വഭാവം, പരാതി ലഭിച്ച രീതി എന്നിവ അനുസരിച്ച് തരംതിരിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തിവെയ്ക്കണം. ഓരോ അജണ്ടയായി എടുത്ത് ചർച്ച ചെയ്യണം. അജണ്ടയിൽ വിവിധ റിപ്പോർട്ട് അവതരണങ്ങൾ, നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ, നടപടികൾ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പരാതികളുടെ വിവരങ്ങൾ തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ, റഫർ ചെയ്തവയുടെ സ്ഥിതി, പുതിയ പരാതികൾ, തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ ഇനം തിരിച്ച് ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഓരോ അജണ്ട എടുക്കുമ്പോഴും അതുമായി ചുമതലയുള്ള അംഗങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് വയ്ക്കുകയും തുടർപ്രവർത്തന ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ ജാഗ്രതാസമിതി നിശ്ചയിക്കുന്നതനുസരിച്ച് ഏറ്റെടുക്കുകയും വേണം.

ii. മുൻയോഗതീരുമാനങ്ങളും അതിന് ശേഷം നടന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കണം. കമ്മിറ്റി അംഗീകാരം ആവശ്യമായവ ഉണ്ടെങ്കിൽ അതും അവതരിപ്പിക്കണം. നടപടിയിലിരിക്കുന്ന കേസുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്തം ഏൽപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഉന്നതസമിതികൾ നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും രേഖാമൂലം റിപ്പോർട്ട് നൽകുകയും സമിതി ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനിക്കുകയും വേണം.

iii. മറ്റ് തലങ്ങളിലേക്ക് റഫർ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരാതികളുടെ തുടർനടപടികൾ നടത്താനായി ജാഗ്രതാസമിതിയെ ഏൽപ്പിച്ച കാര്യങ്ങളും അതിന്മേൽ കൈക്കൊണ്ട നടപടികളും രേഖാമൂലം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുകയും ചർച്ച നടത്തുകയും വേണം.

iv. ലഭിച്ച പരാതികളോരോന്നും കൺവീനർ യോഗത്തിൽ വായിച്ച് അവതരിപ്പിക്കുകയും അതിൻമേൽ ചർച്ച നടത്തുകയും വേണം. തുടർന്ന് ഓരോ പരാതിയുടെയും സ്വഭാവമനുസരിച്ച് എന്ത് തുടർനടപടികളാണ് വേണ്ടതെന്ന് സമിതി തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

v. ജാഗ്രതാസമിതിയെ യോഗത്തിൽ സഹായിക്കുന്നതിനോ കൂടുതൽ വിശദീകരണം നൽകുന്നതിനോ (പരാതിക്കാരുടെ വിവരം രഹസ്യമായി സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്) വേണ്ടി സഹായമിതിയിൽ നിന്നോ നിയമസഹായ സമിതിയിൽ നിന്നോ ജെൻഡർ വിദഗ്ധരെയോ കൗൺസിലിംഗ് വിദഗ്ധരെയോ വിളിക്കാവുന്നതാണ്.

vi. യോഗത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്ത് എടുക്കുന്ന തീരുമാനം നടപ്പിലാക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് ചുമതലകൾ നൽകണം. അന്വേഷണസ്വഭാവമുള്ളതാണെങ്കിൽ പ്രത്യേകിച്ചും വ്യക്തിപരമായ കേസുകളിൽ ജാഗ്രതാസമിതി മെമ്പർമാരുടെ ഉപസമിതിയെ മാത്രമേ ഏൽപ്പിക്കാവൂ. പൊതു പ്രശ്നങ്ങളാണെങ്കിൽ (പരാതിക്കാരുടെ പേരുവിവരം രഹസ്യമായി സൂക്ഷിക്കണം) സഹായസമിതി അംഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ളവരെക്കൂടി ചേർത്ത് ഉപസമിതിക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഈ സമിതിയുടെ കൺവീനർ ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ ഒരു മെമ്പർ ആയിരിക്കണം.

vii. ജാഗ്രതാസമിതി എടുത്ത തീരുമാനം ബന്ധപ്പെട്ടവരെ അറിയിക്കാനുള്ള സംവിധാനം ഉണ്ടാകണം. തീരുമാനത്തിന്റെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക്, പഞ്ചായത്ത് ഭരണസമിതിക്ക്, സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്ക്, ഗ്രാമസഭക്ക്, കക്ഷികൾക്ക്, ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്ക്, വനിതാ കമ്മീഷന് എന്നിങ്ങനെ ആർക്കൊക്കെയാണോ അറിയിപ്പ് നൽകേണ്ടത് അവർക്കെല്ലാം യഥാസമയം അറിയിപ്പ് നൽകണം.

d) മിനുട്സ്

i. ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ഒരു മിനുട്സ് ബുക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. ബുക്കിന്റെ എല്ലാ പേജിലും 1 മുതൽ അവസാനം വരെ ക്രമനമ്പർ നൽകിയിരിക്കണം. ആകെ എത്ര പേജുകൾ ഉണ്ടെന്ന് ആദ്യപേജിൽ എഴുതി കൺവീനർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം. മിനുട്സ് ബുക്ക് കൺവീനർ ഭദ്രമായി ഓഫീസിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും ആവശ്യമായ സമയങ്ങളിൽ ഹാജരാക്കേണ്ടതുമാണ്. മിനുട്സ് രേഖപ്പെടുത്താനുള്ള ചുമതല കൺവീനറിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. കൺവീനർ പങ്കെടുക്കാതെ യോഗം നടക്കുന്നപക്ഷം അദ്ധ്യക്ഷൻ നിർദ്ദേശിയ്ക്കുന്ന ഒരുസമിതിയംഗമാണ് മിനുട്സ്, തീരുമാനങ്ങൾ എന്നിവ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

ii. സമിതിയുടെ യോഗം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി യോഗസ്ഥലവും തീയതിയും സമയവും മിനുട്സ് ബുക്കിൽ രേഖപ്പെടുത്തണം. അതിനുതാഴെ പങ്കെടുക്കുന്ന അംഗങ്ങൾ സ്വയം പേരെഴുതി ഒപ്പുവെക്കണം. പ്രത്യേക ക്ഷണപ്രകാരം യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർ ക്ഷണിതാവ് എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി മിനുട്സ് ബുക്കിൽ പേരെഴുതി ഒപ്പിടണം. യോഗത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്യുന്ന അജണ്ടയും, അതിന്മേൽ കൈകൊള്ളുന്ന തീരുമാനവും അപ്പോൾ തന്നെ മിനുട്സ് ബുക്കിൽ കൺവീനർ ക്രമമായി രേഖപ്പെടുത്തണം.

iii. തീരുമാനങ്ങൾ ഭൂരിപക്ഷപ്രകാരമാണ് എടുക്കേണ്ടത്. എങ്കിലും കഴിവതും സമവായത്തിലൂടെയും ഐക്യകണ്ഠ്യേനയും ആയിരിക്കുന്നതിനു പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. ഭൂരിപക്ഷതീരുമാനമാണ് കൈക്കൊള്ളുന്നതെങ്കിൽ വിയോജിച്ചവരുടെ പേരും അവരുടെ വിയോജനക്കുറിപ്പും രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഏതൊരു തീരുമാനവും നിയമാനുസൃതമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം തീരുമാനമെടുക്കുന്ന സമിതിക്കുണ്ട് എന്ന കാര്യം വിസ്മരിക്കാൻപാടില്ല.

iv. യോഗം നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആരെങ്കിലും യോഗസ്ഥലം വിട്ടുപോകുന്ന പക്ഷം ആ അംഗം പോയ സമയം രേഖപ്പെടുത്തി പോയ വിവരം മിനുട്സ് ബുക്കിലെഴുതേണ്ടതാണ്. യോഗം അവസാനിച്ചാൽ തീരുമാനങ്ങളെല്ലാം രേഖപ്പെടുത്തിയശേഷം അതിന് താഴെ ഹാജരുള്ള മുഴുവൻ അംഗങ്ങളും പേരെഴുതി ഒപ്പുവെക്കേണ്ടതാണ്.

4.3 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല/മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല സഹായസമിതി- ചുമതലകൾ, യോഗങ്ങൾ

i. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെയും വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെയും ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ സഹായവും പിന്തുണയും ഉപദേശങ്ങളും നൽകുക എന്നതാണ് സഹായസമിതിയുടെ ചുമതല. അതോടൊപ്പം സ്ത്രീകളുടെയും പെൺകുട്ടികളുടെയും ഉന്നമനത്തിനും ശ്രേയസ്സിനും സംരക്ഷണത്തിനുമായി സർക്കാരിന്റെ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹായത്തോടെ പദ്ധതികൾ, രൂപവത്കരിക്കുക, അവ നടപ്പിലാക്കാനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുക എന്നിവയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

ii. ജാഗ്രതാസമിതിയും വിവിധ വകുപ്പുകളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സുദൃഢമാക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെയും വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതികളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായസമിതി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

പഞ്ചായത്ത്, വാർഡ്, ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ടുകൾ വിലയിരുത്തുന്നതിനു വേണ്ട സഹായങ്ങൾ സഹായസമിതി നൽകേണ്ടതാണ്. പരിശീലനം, പ്രചാരണം എന്നിവയ്ക്ക് അക്കാദമികവും സംഘടനാപരവുമായ സഹായങ്ങളും നൽകേണ്ടതാണ്.

iii. സഹായസമിതിയുടെ യോഗം കുറഞ്ഞത് മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ ചേരേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ കൺവീനറാണ് യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കേണ്ടത്. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ചെയർപേഴ്സൺ ഈ യോഗത്തിൽ ആധ്യക്ഷം വഹിക്കണം. ചെയർപേഴ്സന്റെ അഭാവത്തിൽ ചെയർപേഴ്സൺ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന വ്യക്തിയായിരിക്കും ആധ്യക്ഷം വഹിക്കേണ്ടത്.

iv. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ രൂപീകരണം പൂർത്തിയായിക്കഴിഞ്ഞാൽ 30 ദിവസത്തിനകം സഹായസമിതി രൂപീകരിച്ച് അതിന്റെ ആദ്യ യോഗം ചേരണം. പ്രസ്തുത യോഗത്തോടൊപ്പം, വാർഡ് കൺവീനർമാരുടെ പ്രത്യേക യോഗം ചേർന്ന് അതിൽ നിന്നും ഒരു പ്രതിനിധിയെ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി അംഗമായി തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതുമാണ്.

v. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പരിഗണനയിലിരിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുമ്പോൾ സഹായസമിതിയിലെ മുഴുവൻ അംഗങ്ങളേയോ അതാത് വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അംഗങ്ങളെ മാത്രമോ ആവശ്യമെങ്കിൽ അതിലെ അംഗങ്ങളെ ഒറ്റക്കൊറ്റക്കോ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് വിളിച്ച് ചർച്ച നടത്താവുന്നതും എടുക്കുന്ന തീരുമാനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ സഹായം തേടാവുന്നതുമാണ്.

4.4 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല/മുനിസിപ്പാലിറ്റിതല നിയമസഹായസമിതി - ചുമതലകൾ

i. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ആവശ്യമായ നിയമസഹായവും ഉപദേശവും നൽകുക, സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും ആവശ്യമായ നിയമസഹായവും മാർഗനിർദേശവും നൽകുക, നിയമസഹായ സംവിധാനങ്ങളെ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി കൂട്ടിയിണക്കുക, നിയമബോധന പരിപാടിക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് ഹൈസ്കൂൾ, പ്ലസ് ടു, കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വേണ്ട സഹായവും നേതൃത്വവും നൽകുക, പുതുതായി ഉണ്ടാക്കുന്ന നിയമങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ജാഗ്രതാസമിതിക്കും പൊതുജനത്തിനും വേണ്ട ബോധനപരിപാടികൾ നടത്തുക എന്നിവ നിയമസഹായസമിതി ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

ii. പഞ്ചായത്ത് ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ആവശ്യം വരുന്ന ഘട്ടങ്ങളിലൊക്കെ നിയമസഹായ സമിതിയുടെ യോഗം വിളിച്ച് ചേർക്കാവുന്നതാണ്. നിയമപരമായി കൂടുതൽ വിശദീകരണം ആവശ്യമുള്ള വിഷയങ്ങൾ സമിതി അംഗങ്ങളുമായി ചർച്ച ചെയ്യാം. ഒരു പ്രാദേശിക സർക്കാർ എന്ന നിലയിൽ പഞ്ചായത്തിന് വിവിധ കാര്യങ്ങൾക്ക് ഇവരുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതുമാണ്.

അദ്ധ്യായം -7

ജാഗ്രതാ സമിതി- പരാതി സ്വീകരിക്കൽ തീർപ്പാക്കൽ

1. പരാതി സമർപ്പിക്കൽ, സ്വീകരിക്കൽ

1.1 പരാതി സമർപ്പിക്കൽ- രീതികൾ

a) വാർഡ്തല സമിതിക്കും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല സമിതിക്കും പരാതി സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

b) താഴെപറയുന്ന ഏത് രീതിയിൽ ലഭിക്കുന്ന പരാതികളും സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

i. അനുബന്ധം 1 ൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള മാതൃകയിൽ എഴുതി നേരിട്ടോ തപാൽ മുഖേനയോ സമർപ്പിക്കുന്നവ

ii. നിശ്ചിതഫോറത്തിലല്ലാതെ വെള്ളക്കടലാസിൽ പരാതി എഴുതി നേരിട്ടോ തപാൽ മുഖേനയോ സമർപ്പിക്കുന്നവ

iii. നിശ്ചിതഫോറത്തിലോ വെള്ളക്കടലാസിലോ എഴുതി പരാതിപ്പെട്ടിയിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നവ

iv. നിശ്ചിതഫോറത്തിലോ വെള്ളക്കടലാസ്സിലോ അല്ലാതെ ഇ-മെയിൽ വഴി സമർപ്പിക്കുന്നവ

v. സമിതിയിലെ അംഗങ്ങളോട് വാക്കാൽ പറയുന്നവ (വാക്കാൽ പറയുന്ന പരാതി, പരാതി കേട്ടയാൾ എഴുതി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ബന്ധപ്പെട്ട സമിതിയിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.)

vi. സ്വമേധയാ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പരാതികൾ (സമിതി അംഗങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട സമിതിയിൽ ഉന്നയിക്കുകയും അത് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണെന്ന് സമിതി തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പരാതികൾ)

കുറിപ്പ്- പരാതിക്കാരന്റെ പേര് വിവരം വയ്ക്കാതെ രേഖാമൂലം സമർപ്പിക്കുന്നവയും സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്

c) വാർഡ് തല/തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല സമിതികളുടെ ഓഫീസിൽ നേരിട്ട് ലഭിക്കുന്ന പരാതികൾക്ക് പരാതി സ്വീകരിക്കുന്നയാൾ അനുബന്ധം 2 ൽ കൊടുത്ത മാതൃകയിൽ കൈപ്പറ്റ് രശീത് നൽകേണ്ടതാണ്.

മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഏത് രീതിയിൽ പരാതി ലഭിച്ചാലും, പരാതി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള പരാതി രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. അതിനായി അനുബന്ധം 3 ൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരമുള്ള ഒരു പരാതി രജിസ്റ്റർ വാർഡ് തല/ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല/ ജില്ലാതല ജാഗ്രതാസമിതികൾ എഴുതി സൂക്ഷിച്ചു പോരേണ്ടതാണ്. അതിനുള്ള ചുമതല അതാത് തലത്തിലുള്ള സമിതിയുടെ കൺവീനർക്കായിരിക്കുന്നതാണ്.

1.2 നേരിട്ട് രേഖാമൂലം പരാതി സമർപ്പിക്കൽ

- രേഖാമൂലമുള്ള ഒരു പരാതി നേരിട്ട് കൺവീനറെയോ അല്ലെങ്കിൽ ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങളേയോ ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ചെയർമാന്റെ പേരിലാണ് പരാതി നൽകേണ്ടത്.
- പരാതി ലഭിക്കുമ്പോൾ അവശ്യവിവരങ്ങൾ പരാതിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ എന്ന് സ്വീകരിക്കുന്നയാൾ പരിശോധിച്ച് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.
- പരാതിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട വിവരങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്

- ○ പരാതിപ്പെടുന്ന ആളുടെ പേരും വിലാസവും
- ○ പരാതിക്കിടയായ പ്രശ്നം നേരിടേണ്ടി വന്ന ആളുടെ പേരും വിലാസവും
- ○ പ്രായം
- ○ വിഭാഗം-പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗം, ജനറൽ
- ○ എതിർകക്ഷിയുടെ/കക്ഷികളുടെ പൂർണവിലാസം ((സാധ്യമെങ്കിൽ)
- ○ പരാതിയുടെ വിവരണം (കഴിയുന്നത്ര പൂർണ്ണവിവരങ്ങൾ വ്യക്തതയോടെ രേഖപ്പെടുത്തണം)

- ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ കൺവീനറല്ലാത്ത മറ്റ് അംഗങ്ങളുടെ പക്കൽ ലഭിക്കുന്ന പരാതി എത്രയും പെട്ടെന്ന് കൺവീനറെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. കൺവീനർ/കൺവീനർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ആൾ സ്വീകരിക്കപ്പെട്ട പരാതികൾ അപ്പോൾ തന്നെ നിർദ്ദിഷ്ട മാതൃകയിലുള്ള പരാതിരജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഓരോ പരാതിയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുമ്പോൾ ക്രമാനുഗതമായി രജിസ്റ്റർ നമ്പർ നൽകേണ്ടതാണ്. ഒരു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ രജിസ്റ്റർ നമ്പർ നൽകേണ്ട രീതിക്ക് ഉദാഹരണം ചുവടെ കൊടുക്കുന്നു.

ഉദാ- PJS/01/2017 (ഒരു കലണ്ടർ വർഷത്തിൽ ഒന്നാമത് ലഭിക്കുന്ന പരാതിയുടെ നമ്പർ)
PJS - പഞ്ചായത്ത് ജാഗ്രതാസമിതി
2017 ആ വർഷത്തിലെ പരാതിയുടെ ക്രമനമ്പർ (ക്രമ നമ്പർ വർഷാവസാനം വരെ തുടരേണ്ടതാണ്)
ഓരോ പുതിയ വർഷവും പരാതിയുടെ രജിസ്റ്റർ നമ്പർ 01 മുതൽ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. അംഗങ്ങൾ നേരിട്ട് സ്വീകരിക്കുന്ന/വാങ്ങുന്ന പരാതിയാണെങ്കിൽ, കൺവീനറിൽ നിന്നും കൈപ്പറ്റ് രശീത് വാങ്ങി പരാതിക്കാരിക്ക്/പരാതിക്കാരന് കൊടുക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം അവർ ഏറ്റെടുക്കണം.

1.3 വാക്കാൽ പരാതി സമർപ്പിക്കൽ

വാക്കാലുള്ള പരാതികൾ കൺവീനർ രേഖപ്പെടുത്തി, പരാതിക്കാരിയുടേയും/ പരാതിക്കാരന്റേയും ഒരു സാക്ഷിയുടെയും ഒപ്പോടുകൂടി ഫയലിൽ സ്വീകരിക്കണം. പരാതി ക്കാരി പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ തന്നെയാണ് കൺവീനർ രേഖപ്പെടുത്തിയത് എന്ന് സാക്ഷ്യ പ്പെടുത്തി വേണം സാക്ഷി ഒപ്പിടാൻ. അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളിൽ സാക്ഷി ഇല്ലെങ്കിലും പരാതി സ്വീകരിക്കാം. ഈ അവസരത്തിൽ സ്വമേധയാ കേസെടുക്കുന്ന രീതി അവലംബിച്ചാൽ മതിയാവും. ജാഗ്രതാസമിതി മെമ്പർമാരോട് നേരിട്ട് പറയുന്ന പരാതിക്കും ഇതേ നടപടിക്രമമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്.

1.4 തപാൽ വഴി പരാതി സമർപ്പിക്കൽ

തപാൽ വഴി ലഭിക്കുന്ന പരാതിയിൽ, പരാതി സ്വീകരിക്കാൻ വേണ്ട വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് തുടർനടപടികൾക്ക് പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ് (പരാതി പ്പെടുന്നയാളുടെ പേര് വിവരം ഇല്ലാതെ ലഭിക്കുന്ന പരാതികളും സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

1.5 പരാതിപ്പെട്ടിയിൽ ലഭിക്കുന്ന പരാതികൾ

ജാഗ്രതാ സമിതികൾക്ക്, സ്വന്തം ഓഫീസിനു മുന്നിൽ പൊതുജനത്തിന് സൗകര്യപ്രദമായ രീതിയിൽ പരാതിപെട്ടി സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ വയ്ക്കുന്ന പരാതിപ്പെട്ടി ആഴ്ചയിൽ ഒരു തവണയെങ്കിലും ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ കുറഞ്ഞത് രണ്ട്

അംഗങ്ങളുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ കൺവീനർ തുറക്കുകയും അതിൽ നിന്നും ലഭിച്ച പരാതികൾ പരാതി രജിസ്റ്ററിൽ ചേർത്ത്, തുടർനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പരാതിപ്പെട്ടി ആഴ്ചയിൽ എന്നാണ് എപ്പോഴാണ് തുറക്കുന്നതെന്ന് പെട്ടിയിൽ കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തി യിരിക്കണം. ലഭിക്കുന്ന പരാതികൾ കമ്മിറ്റി ചർച്ച ചെയ്തശേഷം, രഹസ്യമായി നടത്തുന്ന അന്വേഷണത്തിൽ പരാതിയിൽ കഴമ്പുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്ന പക്ഷം പരാതി പരിഹരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പരാതി വ്യാജമാണെന്നു ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ അത് രേഖപ്പെടുത്തി ഫയൽ അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

1.6 പരാതികൾ സ്വയമേവ ഏറ്റെടുക്കൽ

- സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെ ഉണ്ടാകാവുന്നതും ഉണ്ടായതുമായ ഏതു പ്രശ്നത്തിലും ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ഇടപെടാവുന്നതാണ്. അത്തരത്തിൽ ഒരു പ്രശ്നം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ആരുടെ പരാതിയും ആവശ്യമില്ല.
- ഒരു പരാതി /പ്രശ്നം ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് സ്വയം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് സമിതി തീരുമാനം ആവശ്യമാണ്. ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ അംഗത്തിന്റെ / അംഗങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയി ൽപ്പെട്ട (നേരിട്ട്/രഹസ്യക്കത്ത് മുഖേന/ കത്ത് മുഖേന/ മാധ്യമ വാർത്തകൾ മുഖേന/ മറ്റേതെങ്കിലും രീതിയിൽ) ഒരു പ്രശ്നം ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കണം. നേരിട്ടോ, ചെയർപേഴ്സൺ/ കൺവീനർ മുഖേനയോ അവതരിപ്പിക്കാം. തുടർന്ന് ഈ പ്രശ്നം സമിതിയുടെ യോഗ അജണ്ടയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചർച്ച ചെയ്തുവേണം അത് ഏറ്റെടുക്കാൻ തീരുമാനിക്കേണ്ടത്.
- ജാഗ്രതാസമിതി നേരിട്ട് രേഖപ്പെടുത്തുന്ന /ഏറ്റെടുക്കുന്ന കേസ്സാണെങ്കിൽ അത് ഏറ്റെടുക്കാനുള്ള കാരണം കാണിച്ച് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി ഫയലിൽ ചേർക്കുകയും രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം. ഇങ്ങനെ വന്നാൽ പരാതിക്കാരിയുടെ പേര് എന്നിടത്ത് ജാഗ്രതാസമിതി നേരിട്ട് എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയാൽ മതിയാവും.

2. പരാതികളുടെ മേൽനടപടികൾ/പരിഹാരപ്രവർത്തനങ്ങൾ, തീർപ്പാക്കൽ

2.1 പ്രാഥമിക നടപടികൾ

പ്രശ്നത്തിന്റെ ഗൗരവം/സ്വഭാവം കണക്കിലെടുത്ത് താഴെപ്പറയുന്ന നാല് നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉചിതമായവ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. പ്രശ്നപരിഹാര നടപടി കളിൽ മനുഷ്യത്വപരമായ, മന:ശാസ്ത്രപരമായ, സ്ത്രീസൗഹൃദപരമായ സമീപനമാണ് ജാഗ്രതാ സമിതി സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. പരാതി സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും രേഖകളും അതീവ രഹസ്യമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

a) പരാതി അടിയന്തിരസ്വഭാവമുള്ളതാണെങ്കിൽ (ഉടൻ തീരുമാനമെടുക്കേണ്ട താണെങ്കിൽ) എത്രയും പെട്ടെന്ന് (24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ) ലഭ്യമായ അംഗങ്ങളെ ചേർത്ത് അടിയന്തിരയോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി പരാതി ചർച്ചചെയ്യേണ്ടതും മേൽനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്. അടിയന്തിര യോഗം ഫോൺ മുഖേനയോ മറ്റേതെങ്കിലും രീതിയിലൂടേയോ എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും അറിയിക്കണം. ഈ യോഗത്തിന് ക്വാറം ബാധകമല്ല. പക്ഷെ എടുത്ത തീരുമാനം തൊട്ടടുത്ത സാധാരണ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് സമിതിയുടെ അംഗീകാരം വാങ്ങണം. അടിയന്തിരസ്വഭാവം ഇല്ലെങ്കിൽ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ അടുത്ത സാധാരണ യോഗത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്താൽ മതിയാകും.

b) പ്രശ്നത്തിന്റെ ഗൗരവം കണക്കിലെടുത്ത് പ്രാഥമിക വൈദ്യസഹായം/അടിയന്തിര

വൈദ്യശുശ്രൂഷ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണെങ്കിൽ ഉടനെ തൊട്ടടുത്തുള്ള സർക്കാർ ആസ്പത്രിയിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച് വേണ്ട നടപടി സ്വീകരിക്കണം. (തുടർ പരിചരണവും ശുശ്രൂഷയും ആവശ്യമായ വിഷയങ്ങളിൽ ഉചിതമായ മറ്റ് നടപടികളും സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.) ജാഗ്രതാ സമിതിയിലെ ഏതൊരു അംഗത്തിന്റെ മുന്നിൽ ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ എത്തിയാലും ഇതേ നടപടിക്രമമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. തുടർന്നുവേണം ജാഗ്രതാസമിതി മറ്റ് നടപടികൾ ആലോചിക്കാൻ. ഉദാ: ബലാൽസംഗമാണെങ്കിൽ 24 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ വൈദ്യപരിശോധന നടത്തുകയും പോലീസ് കേസ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

c) പോലീസിൽ പരാതി നൽകേണ്ട കേസുകളിൽ/നിർബന്ധമായും പോലീസിൽ പരാതിപ്പെടേണ്ട സംഗതികളിൽ ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ പരാതി ബോധിപ്പിക്കുന്നതിന് പരാതിക്കാരെ സഹായിക്കുകയും എഫ്.ഐ.ആറിന്റെ പകർപ്പ് വാങ്ങി പരാതിക്കാരെ ഏൽപ്പിക്കുകയും തുടർപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിരന്തരം ശ്രദ്ധിക്കുകയും ഇടപെടുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ചുമതലയാണ്.

d) സാധാരണ നടപടിക്രമങ്ങളിലൂടെ പരിഹാരം കാണാൻ തക്ക സ്വഭാവമുള്ള പരാതികൾ അത് വ്യക്തിഗതമായും പൊതുസ്വഭാവമുള്ളതായാലും സാധാരണ യോഗത്തിൽ അജണ്ടയായി ഉൾപ്പെടുത്തി ആവശ്യമായ പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക

2.2 അന്വേഷണം, തീർപ്പാക്കൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

a) ലഭിച്ച പരാതിയെക്കുറിച്ച് രഹസ്യമായ പ്രാഥമികാന്വേഷണം നടത്തുക. കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുക, ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളെ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം വിളിച്ച് അവർക്ക് പറയാനുള്ളത് കേൾക്കുക (പരാതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയുന്നതിനായി കക്ഷികളെ മാനസികമായി തളർത്താത്ത വിധത്തിൽ ഉചിതമായ രീതിയിൽ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കാവുന്നതാണ്) തുടങ്ങിയ നടപടികൾ പരാതി അന്വേഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ജാഗ്രതാസമിതി കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.

b) ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളെ യോഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു വരുത്തി ചർച്ച / മധ്യസ്ഥം/ ഒത്തുതീർപ്പ് ഇവയിലൂടെ പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന് ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനായി സമിതിക്ക് പുറത്ത് നിന്ന് ആരെയും ഏതു സംവിധാനത്തെയും (വിശ്വാസ്യതയുള്ള) ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

c) യോഗത്തിലേക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളെ വിളിക്കുന്നത്, കൺവീനർ ഒപ്പിട്ട അനുബന്ധം 4 ൽ കൊടുത്ത മാതൃകയിലുള്ള കത്ത് മുഖേന ആയിരിക്കണം. പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനുള്ള ചർച്ചാവേളയിൽ പരാതിക്കാർക്കോ എതിർകക്ഷികൾക്കോ മാനസികക്ഷതമോ മാനഹാനിയോ മനോവ്യഥയോ ഉണ്ടാകുന്ന വിധത്തിലുള്ള പദപ്രയോഗം, പെരുമാറ്റം, അംഗവിക്ഷേപങ്ങൾ എന്നിവ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം.കക്ഷികൾ യോഗത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ കേസ് വിവരങ്ങൾ അവർക്ക് മുമ്പാകെ പരസ്യമായി ചർച്ച ചെയ്യരുത്.

d) പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിനായുള്ള ചർച്ച/മദ്ധ്യസ്ഥം/ ഒത്തുതീർപ്പ് എന്നിവയ്ക്ക് വേണ്ടി സമിതിക്ക്ആവശ്യമെങ്കിൽ ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ കൺവീനറുൾപ്പെടെ മൂന്നംഗങ്ങളിൽ കുറയാത്തതും അഞ്ചംഗങ്ങളിൽ കൂടാത്തതുമായ ഒരു ഉപസമിതിയെ നിയമിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ ഉപസമിതി തയ്യാറാക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട് സമിതി മുമ്പാകെ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതും സമിതി ഉചിതമായ തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളേണ്ടതുമാണ്. (ഉപസമിതി പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച് വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ഖണ്ഡിക 2.3 ൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

e) കക്ഷിക്ക്/കക്ഷികൾക്ക് കൗൺസിലിംഗ് ആവശ്യമെങ്കിൽ അതിനുള്ള സഹായവും സൗകര്യവും ഒരുക്കേണ്ടതാണ്. യോഗ്യതയുള്ള കൗൺസിലർമാരുടെ സേവനം അതിനായി ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

f) കോടതി, വനിതാ സെൽ, പോലീസ്, സംസ്ഥാന വനിതാ കമ്മീഷൻ, ബാലാവകാശസംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ എന്നിവയിലൂടെ പരിഹാരം തേടേണ്ടതാണെങ്കിൽ അതിനുള്ള സഹായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

g) സ്ഥാപനമേധാവികളിൽ നിന്നോ സർക്കാരിൽ നിന്നോ പരിഹാരം തേടേണ്ട വിഷയങ്ങളിൽ അതതിടങ്ങളിലേക്ക് അപേക്ഷകൾ നൽകാനും തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാനും സഹായിക്കേണ്ടതാണ്.

h) പ്രശ്നത്തിനാസ്പദമായ അടിസ്ഥാനവിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികൾ, കുടുംബങ്ങൾ, പ്രദേശനിവാസികൾ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ബോധവൽക്കരണത്തിലൂടെ പ്രശ്നങ്ങളുടെ ശാശ്വതപരിഹാരത്തിന് ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. വേണമെങ്കിൽ അതിനായി പ്രത്യേകം കമ്മിറ്റികൾ തന്നെ അതത് പ്രദേശങ്ങളിൽ രൂപവൽക്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

i) പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന് സ്ഥാപനങ്ങൾ, അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, സമിതികൾ, സംഘടനകൾ എന്നിവയുടെ സഹായം തേടാവുന്നതാണ്.

j) എതിർ കക്ഷിയെ വിളിച്ചിട്ടും ഹാജരായില്ലെങ്കിൽ കഴിവതും വേഗം സമിതി നേരിട്ട് പ്രസ്തുത വ്യക്തിയെ ബന്ധപ്പെടേണ്ടതും ഹാജരാകുവാൻ ഒരവസരം കൂടി നൽകേണ്ടതുമാണ്. എന്നിട്ടും ഹാജരായില്ലെങ്കിൽ പോലീസ് സഹായത്തോടെ പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിന് ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

k) പൊതുതാൽപ്പര്യമുള്ള പരാതികൾ, ആവശ്യമെങ്കിൽ ഗ്രാമസഭയിൽ/വാർഡ്സഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ച് സഹായനടപടികൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. സന്നദ്ധസംഘടനകൾ, രാഷ്ട്രീയപാർട്ടികൾ തുടങ്ങിയവയുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പൊതുജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ പരിഹരിക്കാനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ പരാതിക്കാരന്റെ വിവരം വെളിവാക്കരുത്

l) പേരുവിവരങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത പരാതിയാണെങ്കിൽ അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പ്രശ്നം അതീവരഹസ്യമായി അന്വേഷിച്ച് ശരിയാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ സ്വമേധയാ കേസെടുക്കുന്ന നടപടിക്രമം അനുസരിച്ച് കേസ്സെടുത്ത് മുന്നോട്ട് പോകണം.

m) പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പൽ/കോർപ്പറേഷൻ ഭരണസമിതിവഴി പരിഹരിക്കേണ്ട പരാതികളിൽ ജാഗ്രതാസമിതി തീരുമാനം ഭരണസമിതിയെ അറിയിക്കണം. അതനുസരിച്ചുള്ള നടപടികൾ ഭരണസമിതി കൈക്കൊള്ളണം.

n) പരാതിക്കാസ്പദമായ പ്രശ്നങ്ങൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരോ സ്ഥാപനങ്ങളോ കാരണത്താലാണെങ്കിൽ/ അവർ എതിർ കക്ഷികളാണെങ്കിൽ കേസിന്റെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച് ജാഗ്രതാസമിതി തീരുമാനം ഭരണ സമിതിയെ അറിയിക്കുകയും, ബന്ധപ്പെട്ട കമ്മിറ്റികൾ (ഭരണസമിതി, സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ, സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി മുതലായവ) ചർച്ച ചെയ്ത് ഉചിതമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും വേണം. ഗവൺമെൻറിലേക്കോ മറ്റ് തലങ്ങളിലേക്കോ അറിയിക്കേണ്ട വിഷയമാണെങ്കിൽ അതിനുള്ള നടപടിയും സ്വീകരിക്കണം.

2.3 തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഉപസമിതി പ്രവർത്തനം

- തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ആവശ്യാനുസരണം (കേസ് അന്വേഷിക്കാനോ, വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കാനോ, പ്രശ്നമുണ്ടായ സ്ഥലം/സ്ഥാപനം

സന്ദർശിക്കാനോ ചർച്ച നടത്താനോ തുടർ പരിപാടികൾ തയ്യാറാക്കാനോ) കൺവീനർ ഉൾപ്പടെ മൂന്നംഗങ്ങളിൽ കുറയാത്തതും അഞ്ചംഗങ്ങളിൽ കൂടാത്തതുമായ ഉപസമിതികൾ ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങളിൽ നിന്നും രൂപവത്കരിക്കാവുന്നതാണ്. ഉപസമിതിയുടെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പഞ്ചായത്ത് ജാഗ്രതാസമിതി ഉചിതമായ തീരുമാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.

- ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ പ്രത്യേക ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ജാഗ്രതാസമിതിയിലെ ഒരാളെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും അയാളെ സഹായിക്കുന്നതിന് പുറത്ത് നിന്നുള്ളവരെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് (സഹായസമിതിയിൽനിന്നോ നിയമസഹായസമിതിയിൽ നിന്നോ) ഉപസമിതികൾ ഉണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സമിതിയിൽ ഏഴു പേരിൽ കൂടാൻ പാടില്ല. അതിൽ പകുതിയിൽ കുറയാത്ത അംഗങ്ങൾ സ്ത്രീകളായിരിക്കുകയും വേണം. പരാതിയുടെ സ്വഭാവം പരിഗണിച്ചാണ് ആരെ ചേർത്ത് ഉപസമിതി ഉണ്ടാക്കണം എന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടത്.

2.4 പരാതി ഫയൽ

a) പരാതി ഫയൽ അനിവാര്യം

ജാഗ്രതാ സമിതികളുടെ കൺവീനർമാർ ഓരോ പരാതിക്കും, ഒരു പരാതി ഫയൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. പരാതിയുടെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച് അവ വർഗ്ഗീകരിച്ച് വയ്ക്കണം. പരാതി ഫയൽ എന്നാൽ ഓരോ പരാതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാരേഖകളും ടാഗ് ചെയ്ത് സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നർത്ഥമാക്കണം. ലഭിക്കുന്ന പേപ്പറുകൾ ടാഗ് ചെയ്ത് ഒരുമിച്ച് സൂക്ഷിച്ചാൽ മതി.

b) പരാതി ഫയലിന്റെ ഘടന

- അസ്സൽ പരാതിയുടെ മുമ്പിലായി വയ്ക്കുന്ന പേപ്പർ അതിൽ
- പരാതിയുടെ രജിസ്റ്റർ നമ്പർ
- പരാതിക്കാരുടെ പേരും വിലാസവും
- പരാതിയുടെ സംക്ഷിപ്ത വിവരങ്ങൾ എന്നിവ രേഖപ്പെടുത്തണം
- തുടർനടപടികളെ സംബന്ധിച്ച് നടത്തുന്ന കത്തുകളുടെ ഓഫീസ് കോപ്പി, പരാതി സംബന്ധമായി ലഭിക്കുന്ന കത്തുകൾ, മറ്റുരേഖകൾ, നടപടിക്രമകുറിപ്പുകൾ മുതലായവ കാലാനുക്രമമായി പരാതികടലാസിന് പിന്നിലായി ചേർത്തുവെയ്ക്കേണ്ടതാണ്. പുതുതായി വരുന്ന ഏതൊരുദ്യോഗസ്ഥനും കേസിന്റെ അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കാൻ ഇത് സഹായകരമാകണം.
- പരാതി സംബന്ധിച്ച് സമിതിയുടെ നടപടിക്രമങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കിയതിനുശേഷം അന്തിമതീർപ്പ് സംബന്ധിച്ച് സംക്ഷിപ്ത വിവരണം ആദ്യ പേജിൽ രേഖപ്പെടുത്തി ഫയൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.
- തീർപ്പാക്കിയ ഫയലുകൾ കൺവീനറുടെ സൂക്ഷിപ്പിൽ വയ്ക്കേണ്ടതും ഭാവിയിലെ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ചെയർപേഴ്സന്റെ അനുവാദത്തോടെ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതുമാണ്

2.5 പരാതി തീർപ്പാക്കി രേഖപ്പെടുത്തൽ

ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് ലഭിച്ച /ജാഗ്രതാസമിതി ഏറ്റെടുത്ത ഒരു പരാതി ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ ഇടപെടലുകളിലൂടെ പരിഹരിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ/ഒത്തുതീർപ്പാക്കി കഴിഞ്ഞാൽ ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ ഒത്ത് തീർപ്പ് വ്യവസ്ഥകളും തീരുമാനങ്ങളും വെള്ളപേപ്പറിൽ എഴുതിയ ശേഷം അതിൽ ചെയർപേഴ്സൺ മുമ്പാകെ പരാതിക്കാരും എതിർകക്ഷികളും ഒപ്പിടണം. അതിന് ശേഷം

ചെയർപേഴ്സൺ പരാതി പരിഹരിച്ചു എന്നെഴുതി ഒപ്പിടണം. ഇത് ആ കേസ് ഫയലിന്റെ അവസാനത്തിൽ ചേർത്ത് സൂക്ഷിക്കണം. എന്നാൽ മധ്യസ്ഥതക്കായി രാഷ്ട്രീയപാർട്ടി പ്രതിനിധികൾ സംഘടനപ്രവർത്തകർ, മറ്റ് പ്രമുഖർ മുതലായവർ പങ്കാളികളായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവരുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ വേണം ഈ പ്രക്രിയ നടക്കാൻ.

2.6 പരാതി റഫർ ചെയ്യൽ

ഒരു ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ (വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി/തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി/ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി) ലഭിക്കുന്ന പരാതി അവിടെ തീർപ്പാക്കാൻ പാടില്ലാത്തതായിരിക്കുകയോ തീർപ്പാക്കാൻ കഴിയാതിരിക്കുകയോ ആണെങ്കിൽ മുകൾതല ങ്ങളിലേക്ക്/ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരസ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് റഫർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇങ്ങനെ റഫർ ചെയ്യുമ്പോൾ പരാതിയുടെ ഒറിജിനൽ, ജാഗ്രതാസമിതി ഈ പരാതിയിൽ അതുവരെ ചെയ്ത് കാര്യങ്ങൾ, ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ അഭിപ്രായം എന്നിവ സഹിതം വേണം നൽകാൻ.

2.7 തൊഴിൽ സ്ഥലത്തെ ലൈംഗിക പീഢന പരിഹാരത്തിനായുള്ള പരാതി സെല്ലിന്റെ പ്രവർത്തനം നിരീക്ഷിക്കൽ

സുപ്രീംകോടതി മാർഗനിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് സംഘടിത/അസംഘടിത തൊഴിലിടങ്ങൾ, പൊതു/ സ്വകാര്യതൊഴിൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സ്കൂളുകൾ, കോളേജുകൾ, ആശുപത്രികൾ തുടങ്ങിയസ്ഥലങ്ങളിൽ തൊഴിൽ സ്ഥലത്തെ ലൈംഗിക പീഢന പരിഹാരത്തിനായുള്ള പരാതി സെൽ (Internal Cell) രൂപീകരിക്കുവാൻ തൊഴിലുടമകൾ/സ്ഥാപനമേധാവികൾ നിയമപരമായി ബാധ്യസ്ഥരാണ്. ഈ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ തൊഴിലെടുക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് ഈ സംവിധാനത്തിലൂടെ നീതി തേടാവുന്നതാണ്.

കമ്മിറ്റിയുടെ ഘടന

- 50% ൽ കൂടുതൽ സ്ത്രീകളായിരിക്കണം
- കൺവീനർ സ്ത്രീയായിരിക്കണം
- ലൈംഗിക പീഡന പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്ത് പരിചയമുള്ള സന്നദ്ധ സംഘടനാപ്രതിനിധികൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം.

തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപന പരിധിയിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള കമ്മിറ്റികൾ രൂപവൽക്കരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുക, അവയുടെ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുക. അവർക്ക് ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകുക. ഈ കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി ഗ്രാമസഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുക എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജാഗ്രതാസമിതി ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

3. ഗ്രാമസഭ/വാർഡ്സഭയും ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളും

- ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പരിഗണനയിൽ വരുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ സമൂഹത്തെ ബോധ്യ പ്പെടുത്തുന്നതിനായി വാർഡ്തല/തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാ സമിതികൾ അനുബന്ധം 5 ൽ കൊടുത്ത മാതൃകയിൽ അവയുടെ പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് ഗ്രാമസഭയിൽ/വാർഡ്സഭയിൽ സമർപ്പിക്കണം. പ്രശ്നങ്ങൾ, കാരണം, പരിഹാരം എന്നിവ അവിടെ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടണം. അതനുസരിച്ച് പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനായി ഓരോരുത്തരുടെയും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ചുമതലകളും നിശ്ചയിക്കണം, (ഉദാ- ത്രിതലപഞ്ചായത്തുകളുടെ, സർക്കാരിന്റെ, സ്ഥാപനങ്ങളുടെ, ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഗ്രാമസഭയുടെ/വാർഡ്സഭയുടെ ഒക്കെ.) അവിടെ എടുക്കുന്ന തീരുമാനങ്ങൾ

ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ട തലങ്ങളിൽ എത്തിക്കാനായി ഭരണസമിതിയെ ജാഗ്രതാസമിതി സഹായിക്കണം. തുടർ നടപടി വിലയിരുത്തുകയും വേണം.

- തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനവും വാർഡ്തലജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തനവും പ്രത്യേക റിപ്പോർട്ടുകളായി ഗ്രാമസഭാ/വാർഡ്സഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കണം. ഓരോ ഗ്രാമസഭയിലും /വാർഡ്സഭയിലും റിപ്പോർട്ട് അവതരിപ്പിക്കാനായി തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ നിന്നും ഒരാളെ ചുമതലപ്പെടുത്തണം. അത്പോലെ അതത് വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതിയിൽ നിന്നും ഒരാളെ ചുമതലപ്പെടുത്തണം. ഗ്രാമസഭയിൽ/ വാർഡ്സഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട് അവിടെ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് മുമ്പായി തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ സഹായസമിതിയും വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പൊതുസമിതിയും ചർച്ച ചെയ്യണം.

4. മറ്റു സംവിധാനങ്ങളെ കൂട്ടിയിണക്കൽ

- ഓരോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപന പ്രദേശത്തും സന്നദ്ധാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒട്ടേറെ സംഘടനകളുണ്ടാകും അങ്ങനെയുള്ളവയെ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനവുമായി കൂട്ടിയിണക്കണം.
- ജാഗ്രതാ സമിതി കണ്ടെത്തുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ വേണ്ട പരിപാടികൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ, സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങളെ ചെറുക്കാനുള്ള അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാൻ, പൊതുപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വനിതകളെക്കൂടി കൊണ്ടുവരാനുള്ള പ്രവർത്തനത്തിൽ ഏർപ്പെടാൻ, സ്ത്രീകളുടെ കലാകായികശേഷി പരിപോഷിപ്പിക്കാൻ സ്ത്രീകൾ അനുഭവിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ചക്ക് വിധേയമാക്കാൻ, ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകുന്ന മറ്റ് സംവിധാനങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ ഒക്കെ ഉതകുന്ന തരത്തിൽ അവയെ സജ്ജമാക്കണം.
- സ്ത്രീകൾക്ക് ആവശ്യമായ നിയമസഹായം നൽകാനും അതിനുള്ള അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാനും കഴിയുന്ന സംവിധാനങ്ങൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെ കണ്ടെത്തുകയും ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനവുമായി കൂട്ടിയിണക്കുകയും ചെയ്യണം.

5. പദ്ധതിപ്രവർത്തനങ്ങളും ജാഗ്രതാസമിതിയും

. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ താഴെപ്പറയും വിധം ജാഗ്രതാസമിതികൾക്ക് പങ്കാളികളാകാവുന്നതാണ്.

a. ക്ഷേമകാര്യസ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി, വനിതാവികസന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് എന്നിവയുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുക
b. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികളാക്കുക
c. സ്ത്രീപക്ഷ സമീപനത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കാൻ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളെ സഹായിക്കുക
d. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ജെൻഡർ ഓഡിറ്റിംഗ് നടത്തുക
e. വനിതാഘടക പദ്ധതി പ്രവർത്തനത്തിൽ സഹായിക്കുക.

ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ മേൽപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം ഒരു കമ്മ്യൂണിറ്റി വുമൺ ഫെസിലിറ്റേറ്ററെ നിയമിക്കാവുന്നതാണ്. (സ 2018/22(എസ്.എം) ഉ.തസ്വഭവ തിരു.14.2.2018)

6. മോണിറ്ററിംഗ്

ജാഗ്രതാ സമിതി പ്രവർത്തനത്തിന് ഒരു ജനകീയമുഖവും അതുപോലെ ഒരു ജനകീയ കോടതിയുടെ സ്വഭാവവും ഉണ്ട്. ആയതിനാൽ അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

കാര്യക്ഷമമാകണമെങ്കിൽ ശരിയായ മോണിറ്ററിംങ്ങും, ആവശ്യമായ പിന്തുണയും അനിവാര്യമാണ്. മൂന്ന് തരത്തിലുള്ള മോണിറ്ററിംഗ് നടക്കണം.

- തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി മുതൽ വനിതാ കമ്മീഷൻ വരെ നടത്തുന്ന മോണിറ്ററിംഗ് .
- അതത് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല മോണിറ്ററിംഗ്
- ഗ്രാമസഭ/വാർഡ്സഭ തലത്തിൽ നടത്തുന്ന മോണിറ്ററിംഗ്
- ജാഗ്രതാ സമിതി അംഗങ്ങളായിട്ടുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ വകുപ്പതല മോണിറ്ററിംഗ്
- അസോസിയേഷനുകളുടെ തലത്തിൽ നടത്തുന്ന മോണിറ്ററിംഗ്

6.1 തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതലജാഗ്രതാസമിതി മുതൽ വനിതാ കമ്മീഷൻ വരെ നടത്തുന്ന മുകൾതല മോണിറ്ററിംഗ്.

വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതിയും, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളെ (ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ ബ്ലോക്കിലും, അവിടെ ക്രോഡീകരിച്ച് നൽകുന്ന റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലയിലും) ജില്ലാതല ജാഗ്രതാ സമിതിയും, ജില്ലാതല ജാഗ്രതാ സമിതി പ്രവർത്തനങ്ങളെ വനിതാ കമ്മീഷനും ലഭ്യമാകുന്ന റിപ്പോർട്ടുകളുടേയും ജോയിന്റ് സിറ്റിംഗുകളുടേയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ മോണിറ്റർ ചെയ്യുന്നു. അതിനായി വാർഡ്തല ജാഗ്രതാസമിതി മുതൽ എല്ലാ ജാഗ്രതാസമിതികളും അനുബന്ധം 6 ൽ കൊടുത്ത മാതൃകയിലുള്ള റിപ്പോർട്ട് മുകൾല ജാഗ്രതാസമിതികൾക്കും വനിതാ കമ്മീഷനും സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

i. തദ്ദേശഭരണതല ജാഗ്രതാ സമിതിതലത്തിലുള്ള മോണിറ്ററിംഗ്

- ഓരോ വാർഡിൽ നിന്നും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതലത്തിൽ ക്രോഡീകരിക്കണം.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനപനതല ജാഗ്രതാസമിതി ഇത് വിലയിരുത്തി, വാർഡ്തലത്തിൽ പോരായ്മ ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് പരിഹരിക്കാൻ എന്ത് ചെയ്യണം, തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സഹായകമായി എന്ത് ചെയ്യണം എന്നിവ ചർച്ച ചെയ്ത് തുടർപരിപാടി തയ്യാറാക്കണം.
- വാർഡ്തല സമിതികളുടെ ക്രോഡീകരിച്ച റിപ്പോർട്ടും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനപനതല ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ റിപ്പോർട്ടും കൂടിച്ചേർത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഒരു പൊതു റിപ്പോർട്ടാക്കണം.
- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ എല്ലാ മാസവും സി.ഡി.പി.ഒ മാർക്ക് ഈ റിപ്പോർട്ട് നൽകണം.
- കോർപ്പറേഷനുകളും, മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർക്ക് ഇപ്രകാരമുള്ള റിപ്പോർട്ട് അയച്ച്കൊടുക്കണം.
- മോണിറ്ററിംഗ്, പ്രവർത്തന വിലയിരുത്തൽ എന്നിവയുടെ ഭാഗമായി വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാർ, അദ്ധ്യക്ഷന്മാർ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി രണ്ട് മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ തദ്ദേശഭരണതല ജാഗ്രതാ സമിതി യോഗം നടത്തണം.
- തദ്ദേശഭരണതല ജാഗ്രതാ സമിതി അംഗങ്ങൾ ഇടയ്ക്കിടക്ക് വാർഡ് ജാഗ്രതാസമിതി യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്ത് വാർഡ്തല പ്രവർത്തനങ്ങൾ മോണിറ്റർ ചെയ്യണം

ii. ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ

- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന് എല്ലാ മാസവും ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകൾ ക്രോഡീകരിച്ച്

ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് എല്ലാ മാസവും 10-ാം തീയതിയ്ക്കകം അയയ്ക്കണം.

- ഇത്തരത്തിൽ ക്രോഡീകരിക്കുമ്പോൾ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ പരിഹരിക്കാവുന്നവ പ്രത്യേകം ലിസ്റ്റ് ചെയ്ത് അതിന് എന്ത് പരിഹാരമാണ് ചെയ്യാൻ കഴിയുക എന്ന് എഴുതി ക്രോഡീകൃത ഫോമിനോടൊപ്പം ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്ക് അയയ്ക്കണം.
- മൂന്ന് മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ ബ്ലോക്ക് പ്രസിഡണ്ടിൻറേയും ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാന്റേയും നേതൃത്വത്തിൽ സി.ഡി.പി.ഒ ആ ബ്ലോക്കിലെ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിലെ ജാഗ്രതാ സമിതി കൺവീനർമാർ, അദ്ധ്യക്ഷന്മാർ എന്നിവരുടെ യോഗം വിളിക്കണം.
- മൂന്ന് മാസം നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഒരു വിലയിരുത്തൽ ആ യോഗത്തിൽ വച്ച് നടക്കണം
- ഇത് കൂടാതെ താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾക്ക് ഈ യോഗം സഹായകമാകണം.

  അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവയ്ക്കൽ
  മാതൃകകൾ കൈമാറൽ
  ആശയ വ്യക്തത വരുത്തൽ
  പുതിയ പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകൽ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിലും, ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും ഒറ്റയ്ക്കും കൂട്ടായും ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രോജക്ട്/പ്രവർത്തന പരിപാടിക്ക് ധാരണ ഉണ്ടാക്കൽ

iii. ജില്ലാതലത്തിൽ

- ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകളും മുനിസിപ്പാലിറ്റി കോർപ്പറേഷൻ തലത്തിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകളും ജില്ലയിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി ചർച്ച ചെയ്യണം. ജില്ലാതലത്തിൽ പരിഹരിക്കാൻ കഴിയുന്നവയ്ക്ക് അവിടെ പരിഹാരം കാണണം
- ബാക്കിയുള്ളവയും പ്രധാന റിപ്പോർട്ടുകളും ക്രോഡീകരിച്ച് എല്ലാ മാസവും 15-ാം തീയതിയ്ക്കകം വനിതാ കമ്മീഷനിലേക്ക് അയയ്ക്കണം
- ഓരോ നാല് മാസത്തിലും ജില്ലാതലത്തിൽ സി.ഡി.പി.ഒ മാരുടെ യോഗം വിളിച്ച് ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തണം
- കൂടാതെ 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ സി.ഡി.പി.ഒ, തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാസമിതി ചെയർപേഴ്സൺമാർ, കൺവീനർമാർ എന്നിവരുടെ യോഗം ജില്ലാതലത്തിൽ വിളിച്ച് വിലയിരുത്തൽ നടത്തണം. താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾക്ക് ആ യോഗം ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

  ജില്ലയിലെ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തൽ
  മാതൃകകൾ കൈമാറൽ തുടർ നടപടികൾ ആലോചിക്കൽ
  ഓരോ തലത്തിലും എടുക്കാവുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ധാരണ ഉണ്ടാക്കൽ
  ആശയ വ്യക്തത വരുത്തൽ.

ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതി അംഗങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാ സമിതി യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുക. പ്രാദേശിക ആവശ്യങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചില കൂട്ടായ സിറ്റിങ്ങുകൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടത്തുക എന്നിവയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

iv. വനിതാ കമ്മീഷൻ

ജില്ലാതലങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന പ്രതിമാസ റിപ്പോർട്ടുകൾ വനിതാ കമ്മീഷനിൽ ക്രോഡീകരിക്കണം. ഒന്നിടവിട്ട മാസങ്ങളിൽ വനിതാ കമ്മീഷൻ യോഗത്തിൽ ഈ ക്രോഡീകൃത റിപ്പോർട്ടുകൾ ചർച്ച ചെയ്യണം. ഈ ചർച്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് താഴെതലംവരെ ഉണ്ടാകുന്ന തടസ്സങ്ങൾ, അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ, മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള കാര്യങ്ങൾ എന്നിവ മനസ്സിലാക്കി വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങളും പിന്തുണയും വനിതാകമ്മീഷൻ നൽകണം. മാത്രമല്ല ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുകയും വേണം. ആറ് മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി കൺവീനർമാർ ചെയർപേഴ്സൺമാർ എന്നിവരുടെ യോഗം വിളിച്ച് ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം സമഗ്ര വിലയിരുത്തലിന് വിധേയമാക്കണം. കൂടാതെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും വനിതാകമ്മീഷൻ അംഗങ്ങൾ ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതി യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്ത്, ജോയിൻറ് സിറ്റിങ്ങുകൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

6.2. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല സ്വയംമോണിറ്ററിംഗ്

- ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ തലങ്ങളിൽ ക്രോഡീകരിക്കുന്ന ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ടുകൾ അതത് തലത്തിലെ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ ശേഖരിക്കണം.
- ബന്ധപ്പെട്ടവരുമായി ചർച്ച നടത്തി, ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തന പ്രശ്നങ്ങൾ, ആവശ്യങ്ങൾ എന്നിവ തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി ചർച്ചക്കായി ഭരണസമിതിയോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കണം.
- താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഭരണസമിതിയോഗത്തിൽ വിലയിരുത്തണം
    - കൃത്യമായി/ചിട്ടയായി ജാഗ്രതാ സമിതികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടോ?
    - അവ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ എന്തെല്ലാം?
    - നന്നായി പ്രവർത്തിക്കാൻ എന്ത് സഹായമാണ് വേണ്ടത്?
    - അവ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാം? അവ എങ്ങനെ പരിഹരിക്കാം?
    - ജാഗ്രതാ സമിതിയെക്കുറിച്ച് പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നും കിട്ടുന്ന അഭിപ്രായം എന്താണ്?
    - ജാഗ്രതാസമിതി അംഗങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ജാഗ്രതാ സമിതി പ്രവർത്തന വിലയിരുത്തൽ എന്താണ്?
    - ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രദേശത്ത്/ഏതെങ്കിലും ഒരു സ്വഭാവത്തിലുള്ള പരാതികളുടെ എണ്ണം ഏറെ കൂടുതലാണെങ്കിൽ അതിന്റെ കാരണങ്ങൾ എന്താണ്? പരിഹാരം എന്തായിരിക്കണം?

മേൽപ്പറഞ്ഞവ വിലയിരുത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനവും സ്വയം ചെയ്യേണ്ടവയും മറ്റ് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിൽ ചെയ്യേണ്ടതുമായ കാര്യങ്ങൾ തീരുമാനിക്കുകയും അവ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും വേണം.

6.3 ഗ്രാമസഭ/വാർഡ്സഭാതലത്തിൽ

ഓരോ മൂന്ന് മാസത്തിലും നടക്കുന്ന ഗ്രാമസഭ/വാർഡ്സഭയോഗത്തിൽ അതത് വാർഡിലെ

ജാഗ്രതാസമിതിയുടെ പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യണം. അതിലൂടെ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്താനും ജാഗ്രതാസമിതിയോടുള്ള ആളുകളുടെ വിശ്വാസ്യത ഉയർത്താനും പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കൂട്ടായ ഇടപെടൽ ഉണ്ടാകാനും കഴിയണം.

ഗ്രാമസഭകളിൽ/വാർഡ്സഭകളിൽ നടക്കുന്ന ചർച്ചകളുടെ റിപ്പോര്ട്ട് ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാൻറിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലും അതത് ഭരണസമിതിയിലും വാർഡ്തല-തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപന തല ജാഗ്രതാ സമിതിയിലും ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടണം.

6.4 ഔദ്യോഗികതലത്തിൽ

സാമൂഹ്യക്ഷേമവകുപ്പിന്റേയും പോലീസ് വകുപ്പിന്റേയും വകുപ്പ്തല റിവ്യൂ യോഗങ്ങളിൽ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം സ്ഥിരമായി മോണിറ്റർ ചെയ്യുകയും വിലയിരുത്തുകയും വേണം. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും വേണം.

6.5 അസോസിയേഷനുകൾ

ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷനുകൾ, ചേമ്പർ ഓഫ് മുനിസിപ്പൽ അസോസിയേഷൻ എന്നിവരുടെ യോഗങ്ങളിൽ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒരു അജണ്ടയായി വരണം. അതിലൂടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുഗമമാക്കാൻ കഴിയണം. വാർഷിക യോഗങ്ങളിൽ, ദിനാഘോഷങ്ങളിൽ ഇത് ഒരു വിഷയം ആക്കുന്നതോടൊപ്പം ജാഗ്രതാസമിതി പ്രവർത്തനം നന്നായി നടത്തുന്ന തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളെ അംഗീകരിക്കാനുള്ള നടപടികളും ഉണ്ടാവണം.

അനുബന്ധങ്ങൾ

പരാതി സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫോറം

വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി/ ജാഗ്രതാ സമിതി

............വാർഡ്/.. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ

1 പരാതിക്കാരിയുടെ/പരാതിക്കാരന്റെ പേര് :

2 പൂർണ്ണമായ മേൽവിലാസം :

3 ഫോൺ നമ്പർ (ഉണ്ടെങ്കിൽ) :

4 പ്രായം :

5 പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗം/ജനറൽ :

6 എതിർകക്ഷിയുടെ/കക്ഷികളുടെ പേരും വിലാസവും (സാധ്യമെങ്കിൽ) :

7 പരാതിയുടെ ലഘു വിവരണം :

8 പരാതി സംബന്ധിച്ച വിശദ വിവരങ്ങൾ ഇതോടൊപ്പം പ്രത്യേക കുറിപ്പായി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

തീയതി: ....

പരാതിക്കാരിയുടെ/ പരാതിക്കാരന്റെ പേരും ഒപ്പും.

കുറിപ്പ്:

ഇത്തരത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന പരാതി അടുത്ത ഒരു തലത്തിലേക്ക് റഫർ ചെയ്യുമ്പോൾ ഈ പരാതിയുടെ ഒറിജിനൽ രേഖയും അതോടൊപ്പം റഫർ ചെയ്യുന്ന സമിതി സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച ലഘുവിവരണവും ചേർത്തിരിക്കണം.

കൈപ്പറ്റ് രശീതി
വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി /ജാഗ്രതാ സമിതി
...........വാർഡ്, ...ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ

....ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ/മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ/ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനിലെ ജാഗ്രതാ സമിതിയിൽ/......................... ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതിയിൽ .... വാർഡ് ജാഗ്രതാ സമിതിയിൽ താഴെപ്പറയുന്ന ആൾ ഹാജരാക്കിയ പരാതി 2020 ....മാസം................തീയതി.............. മണിക്ക് കൈപ്പറ്റിയിരിക്കുന്നു.

1 പരാതി സമർപ്പിച്ച വ്യക്തിയുടെ പേരും വിലാസവും :

2 എതിർ കക്ഷിയുടെ/കക്ഷികളുടെ പേരും വിലാസവും :

3 പരാതിയുടെ രജിസ്റ്റർ നമ്പറും കൈപ്പറ്റിയ തീയതിയും :

തീയതി:

ഒപ്പ്:

പേര്:

കൺവീനറുടെ ഓഫീസ് സീൽ

ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ പരാതി രജിസ്റ്റർ

വാർഡ്തല ജാഗ്രതാ സമിതി /തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനതല ജാഗ്രതാ സമിതി /ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതി

.........വാർഡ്, ...ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ ....ജില്ല

ക്രമനം	പരാതി നമ്പർ	പരാതി ലഭിച്ച തീയതിയും സമയവും	പരാതിപ്പെടുന്ന ആളുടെ/സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേരും മേൽവിലാസവും	പ്രായം	പട്ടിക ജാതി/ വർഗ്ഗം/ ജനറൽ	എതിർകക്ഷിയുടെ/ കക്ഷികളുടെ/ സ്ഥാപനത്തിന്റെപേരും മേൽ വിലാസവും	പരാതിയുടെ സംക്ഷിപ്തം	പരാതിസ്വീകരിച്ച ആളുടെ പേര്, ജാഗ്രതാ സമിതിയിലെ സ്ഥാനം, ഒപ്പ്	പരാതിയിന്മേൽ സ്വീകരിച്ച നടപടികളും തീരുമാനങ്ങളും തീർപ്പാക്കിയ/റഫർ ചെയ്ത തീയതിയും

അനുബന്ധം-4

ജാഗ്രതാ സമിതി മുമ്പാകെ ഹാജരാകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള കത്ത്

സ്വീകർത്താവ്

ശ്രീ/ശ്രീമതി ....

....

....

സുഹൃത്തേ,

.... ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ/മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ/ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനിലെ ജാഗ്രതാസമിതിക്ക്/...........വാർഡ് ജാഗ്രതാ സമിതിക്ക്/ .... ജില്ലാ ജാഗ്രതാ സമിതിക്ക് മുമ്പാകെ ശ്രീ/ശ്രീമതി .... എന്നയാൾ താങ്കൾക്കെതിരെ/ താങ്കളുടെ സ്ഥാപനത്തിനെതിരെ പരാതി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പരാതി തീർപ്പാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച നടപടികൾക്കായി താങ്കൾ താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം സമിതി മുമ്പാകെ നിർബന്ധമായും എത്തിച്ചേരണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

ഹാജരാകേണ്ട സ്ഥലം: ....

ഹാജരാകേണ്ട തീയതി: ....

ഹാജരാകേണ്ട സമയം: ....

തീയതി

വിശ്വസ്തതയോടെ,

ഒപ്പ്:

പേര്:

(കൺവീനർ, ... ജാഗ്രതാ സമിതി)

കൺവീനറുടെ ഓഫീസ് സീൽ

വാർഡ്തല/തദ്ദേശഭരണതല ജാഗ്രതാസമിതി ഗ്രാമസഭയ്ക്ക്/വാർഡ്സഭയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട് -ഘടന (മാതൃക)
(മുകൾതല ജാഗ്രതാ സമിതികൾക്കും വനിതാ കമ്മീഷനും പകർപ്പ് നൽകണം)

1 ആമുഖം (ലഘുവിവരണം) :

1.1. റിപ്പോർട്ടിന്റെ കാലയളവ് : .... മുതൽ ..... വരെ

1.2. റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ എത്ര യോഗം ചേർന്നു? :

2 യോഗം കൈക്കൊണ്ട പ്രധാന പൊതു തീരുമാനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം? (പൊതു തീരുമാനങ്ങളാണ് വേണ്ടത്. വ്യക്തി പരാമർശം വേണ്ട) :

3 ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ, നേരിട്ട വെല്ലുവിളികൾ, പ്രശ്നങ്ങൾ, അവയ്ക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ, പരിഹാരങ്ങൾ, റഫർ ചെയ്ത പരാതികളുടെ എണ്ണം :

4 റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ സമിതിക്കു പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും അതിന്റെ കാരണങ്ങളും (മൊത്തം ലഭിച്ച പരാതി, പരിഹരിച്ചവ, റഫർ ചെയ്തവ എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ) :

5 ഉപസംഹാരം (ഇതിൽ വ്യക്തിഗത പരാമർശമോ പേരോ ഉണ്ടാകരുത്. പൊതുതീരുമാനങ്ങളാണ് വേണ്ടത്.) :

കുറിപ്പ്:

1. ഗ്രാമസഭ, തദ്ദേശഭരണതല ജാഗ്രതാ സമിതി, പഞ്ചായത്തു ഭരണസമിതി എന്നിവിടങ്ങളിൽ വിശദമായി അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങളുണ്ടെങ്കിൽ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അനുബന്ധമായി ചേർക്കണം. ചുരുക്കി ഒന്നുരണ്ടു വാചകങ്ങളിൽ റിപ്പോർട്ടിൽ പറയുകയും വേണം.
2. ജില്ലാ ജാഗ്രതാസമിതിക്കും വനിതാകമ്മീഷനും സമർപ്പിക്കുമ്പോൾ അവിടെ നിന്നും ലഭിക്കേണ്ട സഹായങ്ങൾ ഏതെല്ലാം എന്ന് കൂടിരേഖപ്പെടുത്തണം.

പേര്, ഒപ്പ്:	പേര്, ഒപ്പ്:
കൺവീനർ	ചെയർപേഴ്സൺ

തീയതി

കൺവീനറുടെ ഓഫീസ് സീൽ

അനുബന്ധം 6

ഓരോ ജാഗ്രതാ സമിതിയും തൊട്ടുമുകളിലുള്ള ജാഗ്രതാസമിതിക്കും വനിതാ കമ്മീഷനും നൽകേണ്ട പ്രതിമാസ റിപ്പോർട്ട് (മാതൃക)

1 റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്ന ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ പേര് :
2 റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്ന തീയതി :
3 .... വർഷത്തെ എത്രാമത്തെ റിപ്പോർട്ട് :
4 റിപ്പോർട്ട് കാലയളവ് : .... മുതൽ ....വരെ
5 ജില്ല :
6 ബ്ലോക്ക് :
7 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം :
8 .... വർഷത്തിൽ ഇതുവരെ ലഭിച്ച പരാതികളുടെ ആകെ എണ്ണം :
9 റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ ആകെ ലഭിച്ച പരാതികളുടെ എണ്ണം :
10 കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന കേസ്സുകളുടെ സ്വഭാവം (വിവരിക്കുക) :
11 റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ പരിഹരിച്ച പരാതികൾ എത്ര എണ്ണം :
12 .... വർഷത്തിൽ ഇതുവരെ പരിഹരിച്ച പരാതികൾ എത്രയെണ്ണം
13 പരിഹരിക്കാൻ ബാക്കി ഉള്ളവയുടെ അവസ്ഥയെന്ത്? (വിവരിക്കുക):

14 .... വർഷത്തിൽ എത്ര യോഗം ഇതുവരെ നടത്തി :
15 റിപ്പോർട്ട് കാലയളവിൽ എത്ര യോഗങ്ങൾ നടന്നു. :
16 നടത്തിയ നൂതന പ്രവർത്തനങ്ങൾ (വിവരിക്കുക) :

17 നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ(വിവരിക്കുക) :
18 ഏറ്റെടുക്കാൻ പോകുന്ന പുതിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ (വിവരിക്കുക) :

19. വേണ്ട സഹായം (മുകൾതല ജാഗ്രതാസമിതികളിൽ നിന്ന് /വനിതകമ്മീഷനിൽ നിന്ന്/സർക്കാർ വകുപ്പുകളിൽ നിന്ന്) :
20 വരവ് ചെലവ് കണക്കുകളുടെ സംക്ഷിപ്ത വിവരം

റിപ്പോർട്ട് മാസം..............................			വർഷം......		
ക്രമ നം	വരവിനങ്ങൾ	തുക	ക്രമ നം	ചെലവിനങ്ങൾ	തുക
	മുൻമാസനീക്കിയിരുപ്പ് (ഉണ്ടെങ്കിൽ)............................... .... മുൻമാസക്കമ്മി (ആണെങ്കിൽ)			മാസാവസാനക്കമ്മി (ആണെങ്കിൽ)............. .... മാസാവസാന നീക്കിയിരുപ്പ് (ഉണ്ടെങ്കിൽ)	
	ആകെ തുക			ആകെ തുക	

പേര്, ഒപ്പ്: പേര്, ഒപ്പ്:

കൺവീനർ ചെയർപേഴ്സൺ